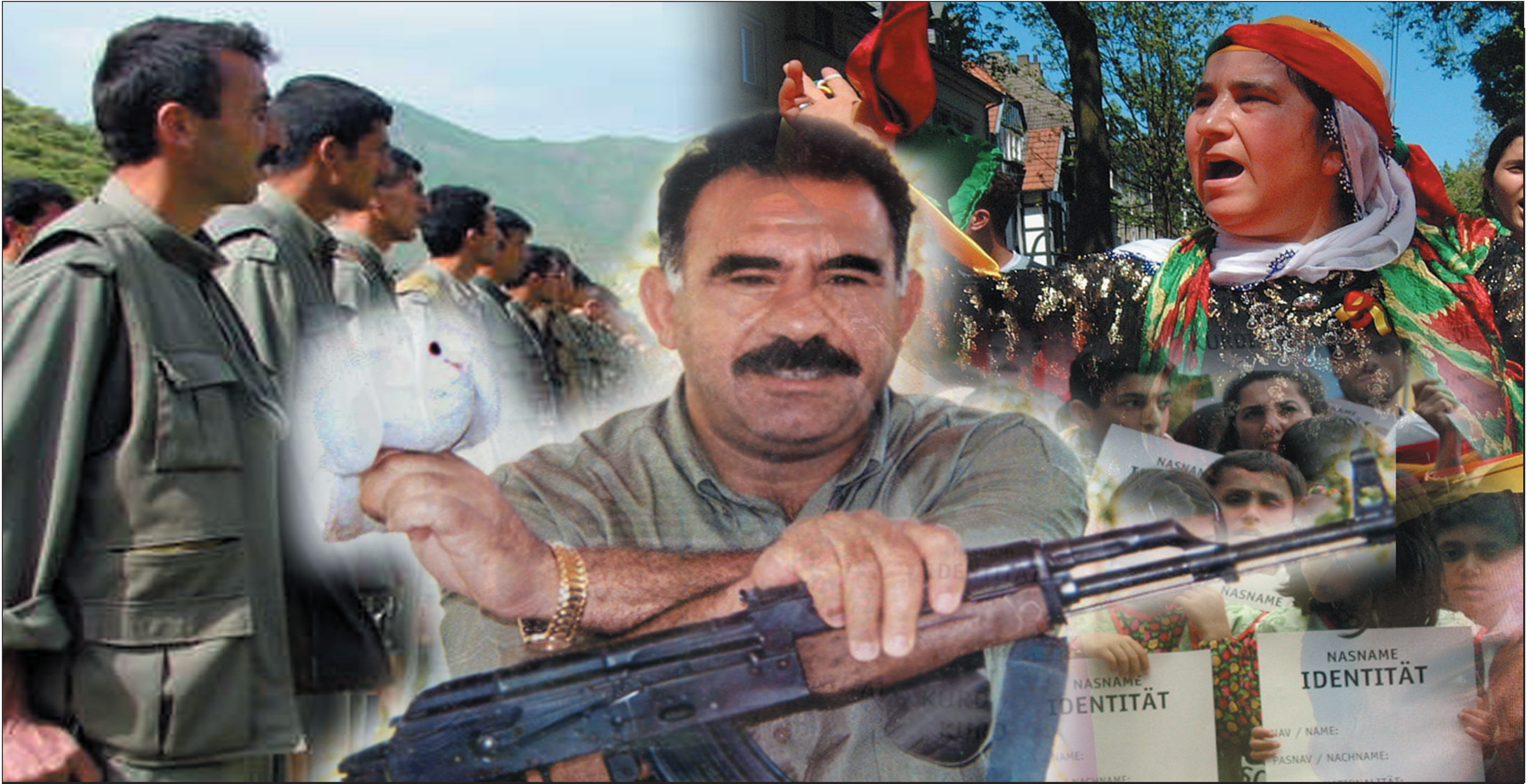

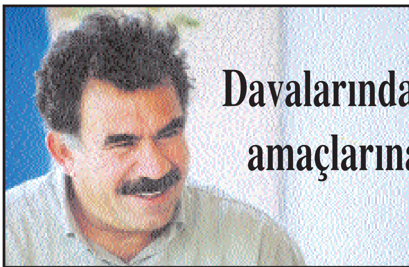
SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 20 / Sayı: 234 / Haziran 2001

Kimliksiz yaşam özgürlüksüz barış olmaz

Davalarında kararlı olanlar amaçlarına bağlı nlardır

ABDULLAH ÖCALAN

Önderlik, bugün üzerinde en çok durduğumuz bir sorundur. Parti militan ölçülerini artık yaşamda somutlaştırmalıyız. Siz de göryorsunuz ki, militan ölçülerin uygulanamaması önemli kayıplara yol açıyor. büyük başarılara ulaşmamanın en önemli nedeni bu oluyor. Biz şimdi bütün bunlara rağmen, partiyi nasıl başarıdan başarıya götüreceğimizi düşünüyoruz. temel kadrolar bu durumu yaşarken, daha büyük başarıları nasıl yöneteceğiz? Sizler nasıl bekleyeceksiniz? Bu kadar göreviniz var, ama biçimleri zenginleştirmede herkese mal edemiyorsunuz.

sayfa 16'da

İçindekiler

İnkarcı ve ortayolcu sağ-liberal eğilimi aşalım ve yeni sürece doğru katılalım

Unutmayalım ki, karşıtlarımız her yöntemle bizi etkilemeye ve yönlendirmeye çalışıyorlar. Cezaevleriyse, karşıtlarımızın bizi etkilemek için en çok imkan bulduğu sahalar oluyor. Dolayısıyla bu sahalarda, hem de çok ileri düzeyde etkileme yapılmıştır. Gericilik tarafından böyle bir etkilenmeye gerçekleştirilerek, oldukça sahte bir çatışma görünümü altında, başta cezaevlerindeki yönetimimiz olmak üzere bütün arkadaş yapımızın dikkati ters yöne çekilmiş, bilinci çarpıtılmış, dolayısıyla süreç üzerinde doğru yoğunlaşmaları engellenmeye çalışılmıştır.

PKK Başkanlık Konseyi Sayfa 5'te

Türkiye'de siyasal partiler ve HADEP gerçeği

PKK'nin yeni stratejisi, HADEP'in daha fazla güçlenmesinin ve etkili olmasının önünü açmıştır. HADEP'in Türkiye'nin demokratikleşmesinde belirleyici düzeyde rol oynayacağı bir ortam yaratılmıştır. PKK'nin savaşı durdurması, özgürlük, demokratik birlik için demokratik mücadele stratejisini benimsemesi; HADEP'in daha fazla gelişmesi ve etkili olmasına imkan sunmuştur. Newroz'da görüldü ki, PKK'nin yeni stratejisi, kitlelerin mücadeleyi daha fazla kitlesel sahiplenmesini getirmiştir.

Sayfa11'de

İkinci Barış Hamlemiz oligarşik saldırı ve rantçılığa cevaptır

Kürdistan halkı açısından sadece önemli bir süreç, dönem değil tarihsel bir an yaşanıyor.

Süreçler, dönemler geniş bir zaman dilimini kapsayabilir. Böylesi durumlarda zamanı rahat bir şekilde kullanmak, değerlendirmek ya da planlamak fazla bir sorun yaratmaz. Fakat anlar için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Her şey bir göz açıp kapama süresi içinde belli sonuçları ortaya çıkarabilir. Bir anda on yılların, yüz yılların, bin yılların özlem ve umutları gerçekleşebilir. Ya da birçok fırsat, hem de ayağa gelmiş olmasına rağmen kaçırılabilir. Bunun için tarihsel anın tüm özelliklerinin en ince ayrıntılarına kadar takip edilmesi, her değişimin dikkatle incelenip ona göre anlık tutumların, davranış ya da ilişkilerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle de, başta parti kadrolarımız ve çalışanlarımız olmak üzere, yurtsever halkımız, dostlarımız böylesine sorumluluğu ağır bir anın gereklerini yerine getirmekle yükümlüdür. Bu görevlerin en ufak bir erteleme, duyarsızlık kabul etmeyeceğini gelişmelerin kendisi göstermiştir.

İşte partimiz PKK, böylesine hassas bir sürecin gereklerini yerine getirmek için tüm parti yapımıza, halkımıza ve dostlarımıza neredeyse anlık ulaşmaya çalışmakta, gelişmelerden neredeyse dakika dakika sonuç çıkararak önümüze görevler koymaktadır.

Genel Başkanımız Abdullah Öcalan yoldaş da, imkanlar elverdiği oranda, dönem perspektifleriyle önümüzü aydınlatmakta ve görevlerimizi hatırlatmaktadır. Dönemin acil gelişmeleri ve görevleri bunu zorunlu kılmaktadır. Uluslararası komplocu güçlerin, bölge gericiliği ve Kürt işbirlikçi çevrelerinin, zamanı kendilerinin lehine çevirmek, partimizin ve halkımızın kazanmasını engellemek için hiçbir boşluğa meydan vermezcesine saldırılarını sürdürdüğü bu aşamada; partimizin ve Önderliğimizin böylesine en üst düzeyde ortaya çıkan duyarlı yaklaşımını, şahsımızda yaşatmak çok önemli olmaktadır.

Bu noktada üzerinde durulması gereken anın özellikleri ve görevlerimiz nelerdir; işte bunun üzerinde durmak gerekmektedir. Genel Başkanımızın bundan iki yıl önce başlattığı ve partimiz tarafından karar altına alınarak yeni bir stratejiye dönüşen *"özgürlüğe dayalı barış ve demokratik birlik"* adımı tek taraflı olma özelliğini halen sürdürüyor. Bu tek taraflı adımın ortaya çıkarmış olduğu gelişme ve sonuçlar, çok kapsamlı ve kader belirleyici nitelikte olmasına rağmen, oligarşinin o inkarcı, imhacı tutumunu ısrarla sürdürmesi, partimiz içinde yeni tartışmaların ve yeni bir karar arayışının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Partimiz bunu, *"Misilleme yapmaya zorlanıyoruz"* diye ifade etmiştir. Genel Başkanımız da, oligarşinin tutumundan ve partinin yapmış olduğu tartışmalardan yola çıkarak *"...Savaş tartışmaları için 2002 yılına kadar zaman tanınır ve normal Kongre sürecine bırakılır... Devlet barışçıl, demokratik çözüme açık olduğuna dair adım atmış ise, demokratik birlik çözümü olarak değerlendirilebilir. Ya da adım atmazsa, yeniden savaş durumu ortaya çıkar. Bu da yeni bir dönemin başlaması demektir"* belirlemesini yapıyor. Böylece içinden geçtiğimiz sürece yaklaşımımızın ne olması gerektiğini ortaya koyuyor.

Oligarşinin, özellikle PKK Parti Meclisi'nin Ağustos 2000 toplantısının ardından partimize ve halkımıza yönelik olarak geliştirdiği saldırılar azalmak şöyle dursun, partimizin barışta ısrar adımlarına rağmen artarak devam etmektedir. Sadece barış gücü olan, hiçbir planlı eylem geliştirmeyen, meşru savunma içinde varlığını korumayı esas alan gerilla gücümüz karşısındaki bu saldırgan tutum, en son Bingöl'de yaşanan kimyasal saldırı ile doruk noktasına çıktı. 21 yoldaşımız bu saldırıda şehit düştü. Hakkari, Amed, Botan ve Dersim'de gerçekleştirilen operasyonlar sonucunda birçok arkadaşımızı şehit verdik.

Faili meçhullerin sayısında azalma değil artma yaşanmaktadır. HADEP ve diğer yasal kuruluşlar üzerinde baskılar sürmekte, tutuklamalar, işkenceler, baskılar devam etmektedir. Oligarşinin F Tipi politikasında bir değişiklik olmadığı gibi, ölüm oruçları karşısında ölümü teşvik edici tutumunu sürdürmektedir. Temel hak ve özgürlüklerde değil, insanlık dışı uygulamalarda bir artışın yaşandığı görülmektedir. Bu durum uluslararası çeşitli kuruluşlar tarafından da teyit edilmiştir. En son devletin kendi kurumlarının cezaevlerine ilişkin hazırlamış olduğu raporlar da, birçok şeyi ortaya koymaktadır. *"Katil Oligarşi"* sloganına denk düşen uygulamaların son birkaç yıllık süreç içinde açık bir şekilde gerçekleştirildiği görülmektedir.

Ortaya çıkan tablo şudur: Başkanımızın üzerindeki kısıtlamalar ve baskılar artarak sürdürülüyor. Barış projesinin mimarı üzerinde yapılan bu uygulamalar, barışa karşı bir tutumun göstergesi oluyor. Barışın birinci teminatı olan Kürtlerin siyaset yapmasına izin verilmiyor. İdam özel olarak Başkanımız için kaldırılmıyor. Cezaevlerinden ancak cesetlerin, ölüm noktasına gelmişlerin ya da hafızasını yitirmişlerin çıkmasına izin veriliyor. Bir af ya da uygun bir formül ufukta görülmüyor. Boşalan köylerin dolması engelleniyor. Kürt dili ve kültürü üzerindeki kısıtlamalar, yasaklamalar sürüyor. Koruculuk ve olağanüstü hal devam ediyor. Bütün bunların olumluluğu ya da olumsuzluğu, barışın veya savaşın gerekçeleri oluyor. İşte partimiz bunu tartışıyor. İşte Başkanımız 2002 yılını bunun için belirtiyor. İşte an dediğimiz olay da bu oluyor. Yeni bir karar aşaması.

İşte böylesi bir karar aşaması içinde Türkiye ve dünyada da hem Kürt halkının ve hem de insanlığın kaderini ilgilendiren önemli gelişmeler yaşanıyor. AB-ABD ilişkileri, Irak'taki gelişmeler, ABD-İngiltere saldırısı ve Avrupa'nın, Rusya'nın buna karşı tutumu, Balkanlar'da ve özellikle Yugoslavya'da yaşananlar, Miloseviç'in para karşılığında satılması, Cezayir Berberiler sorunu ve çözüm arayışı; İsrail-Filistin sorunu ve tırmanan savaş ve barış arayışları, İran'daki gelişmeler, seçim sonuçları ve bunun demokratikleşmeye katkısı gibi sorun ve gelişmelerin yanı sıra, Türkiye'de oligarşinin inkarcı yaklaşımına rağmen, demokrasi-barış arayışında önemli adımlar atılıyor. Özellikle barış sürecinin olumlu sonuçlarını görmüş olan sermayenin temsilcisi TÜSİAD, kendi çıkarlarının barış ve demokrasiden geçtiğini görüyor ve bunda ısrar etmeye devam ediyor. Bunun için durmadan yeni yeni programlar, projeler ortaya koyuyor. Özellikle MHP ve ordu eksenindeki siyasal ve askeri erkin savaşı davet eden saldırılarını kabul etmiyor görünüyor. Bunun için Kürtlere yaklaşımda kısmi demokratik açılımları savunuyor.

Sivil toplum örgütleri, kadın, sanatçı çevreleri Kürdistan'ı ziyaret turneleri düzenleyerek, Kürt ve Türk halklarının barış ve demokrasi özlemlerini güçlendirmek istiyorlar. En son Hakkari, Amed ve Batman'da gerçekleştirilen böylesi etkinliklerin önemli sonuçları daha şimdiden açığa çıkmış bulunuyor. Türkiye halkı da belki yeterli düzeyde değil, ama barışın sonuçlarını ve Kürtlerin, PKK'nin ve Başkan Apo'nun bundaki rolünü, etkisini tartışarak hissetmeye başlamış bulunuyor.

AK Parlamenterler Meclisi Gözetleme Komisyonu, Kürtler ve PKK hakkında hem Türkiye ve hem de Avrupa devletlerini birçok noktada uyarıyor. İlk defa bu raporla *"Kürt halkı"* deyimi kabul edilmiş oluyor. Ana dilde eğitim ve kültürel haklar konusuna açıklık getiriliyor. Ve PKK'nin terörist olmadığı belirtiliyor. Kürtler üzerindeki askeri, siyasi, kültürel baskıların kaldırılması istenirken, Kürtlerin siyaset yapmasının zemininin yasal düzenlemelerinin gerçekleştirilmesi isteniyor.

Belki Cumhurbaşkanı A. Necdet Sezer Kürdistan gezisinde askeri kışlalardan, resmi kurumlardan çıkmadı. Ama Kürtler yine dünyanın dört bir yanında, sokaklarda, iş yerlerinde ya da resmi dairelerde devletler, kişiler, kurumlar düzeyinde ele alındı, incelendi, hakkında kararlar alındı. Kürtlerin hakları üzerinde duruldu. Oligarşi bunu inkar temelinde ele aldı, ama hem kendi devlet sınırları içinde ve hem de dünyada yalnız kaldı. Elbette bunda tüm provakatif tutumlara rağmen barışta ısrarlı olan ve barışın korunması için Kürt halkını ve dostlarını barışı korumaya, demokrasiyi getirme mücadelesine çağıran partimiz PKK'nin öncülüğü esas oldu. PKK, halkımız açısından özgürlüğün, Türkiye açısından demokrasinin ve halklarımız açısından barışın teminatı olduğunu bir kez daha ortaya koydu. Bunun için hem parti ve hem de halk olarak gösterilen fedakarlıklar, istenilen düzeyde olmasa da sonuç vermeye devam ediyor. Bu temelde barış, demokrasi ve özgürlük çizgisinde önemli adımların atılması ve mutlaka sonuç alınması çerçevesinde yeni stratejiyi hayata geçirmede kararlı olan partimiz, İkinci Barış Hamlesi ile Kürt halkının ulusal hakları ve siyaset yapması üzerindeki baskıların, yasakların kaldırılması konusunda önemli bir düzeyi yakaladı. Yakalanan bu düzeyin daha da geliştirilmesi, barışın, demokrasinin ve özgürlüğün teminatının oluşması anlamına gelecektir.

Bu açıdan İkinci Barış Hamlesi'ni çözümde önemli bir adım olarak gören partimiz PKK, hamlenin, sorunun kaynağı olan Avrupa'da başlatılmasını ve buradan adım adım dünyaya, bölgeye ve ülkeye yayılmasını esas aldı.

Neden Avrupa?

Çünkü şu an inkar edilen ve 70 yıldır imhadan geçirilen Kürdistan ve Kürt halk gerçeğinin birinci dereceden sorumlusu Avrupa'dır. Kürtleri, Kürdistan'ı parçalayıp bölen Avrupa'dır. Ankara, Lozan ve Musul anlaşmaları Kürt inkarının gerçekleştiği, Kürdistan'ın yok sayıldığı anlaşmalardır. Anlaşmayı dayatanlar, böylesi bir tabloyu ortaya çıkaranlar Avrupa ülkeleridir. Türk, Fars ve Arap egemenlikleri, bu anlaşmaların gereğini yerine getirmişler ve bu anlaşmalardan, dolayısıyla Avrupa'dan güç alarak Kürdün inkar ve imhasını gerçekleştirmişlerdir. Yani Kürt ve Kürdistan sorununun ortaya çıktığı yer Avrupa olmuştur. O zaman çözüm de buradan başlayacaktır. Kürtler önce Avrupa'da tanınacaktır. Kürtlerin ulusal- siyasal kimliği üzerindeki baskılar, yasaklar önce Avrupa'da kalkacaktır. Avrupa Kürt sorununa yaklaşımda bir özeleştirel tutum içerisine girecektir. Bu tutum, başta Türkiye olmak üzere Kürtler üzerinde egemen olan tüm devletleri de etkileyecektir.

Onun için, böylesi bir sonucun ortaya çıkmasını belirleyecek esas güçlerden biri de, Avrupa'da yaşayan Kürtler olacaktır. İşte partimiz böylesi bir tespit çerçevesinde, Avrupa'da yaşayan bir buçuk milyon Kürdü *"Ulusal ve siyasal kimlik bildirimi"* ve *"Kimliğine sahip çıkma"* etkinliği ya da eylemliliğine davet etti. Özellikle İngiltere'nin, hem de barış stratejimizin ikinci yılında PKK'yi terörist ilan etmesi ile birlikte böylesi bir sürecin başlatılması, çözümdeki ısrarın bir göstergesi olmakta, PKK ve Kürt kimliği arasındaki kopmaz bağı ifade etmektedir. Bugün Kürtler bunun için *"Ben Kürdüm, PKKliyim, Apocuyum"* diyorlar. Avrupa'nın, dünyanın her tarafında yürüyüş yapıyorlar, imza topluyorlar. Son iki ayını böylesi bir etkinlik içinde geçiren Kürtler, İngiltere'de binlerle başlayıp, Dortmund'ta 200 bin kişilik bir kitle ile zirveleştirdikleri kimlik bildirimi eylemliliklerini halen sürdürmektedirler. Avrupa'nın her yerinde devam eden kimlik bildirim eylemleri, Bağımsız Devletler Topluluğu, ABD, Kanada, Avustralya, Lübnan, Balkanlar ve İsrail gibi sahalarda tüm görkemliliği ile gerçekleştirilmeye devam ediyor. En son 30 Haziran yürüyüş ve mitingleri ile ivme kazandırılan, 29 Haziran'da Almanya Manheim'de *"Yasaklara son, ulusal, siyasal kimliğimiz tanınsın"* adı altında başlatılan uzun yürüyüşle etkinliğini daha da zenginleştiren bu eylemliliklerde; Almanya'da 25000, İngiltere 5000, Fransa 7000, Hollanda 5000, Belçika 1000, Danimarka 2000, İsveç 4500, İsviçre 7000, Avusturya 3500, Yunanistan 700, Macaristan 300, Kıbrıs 6400 (Bu imzaların 5000'i Rum, 500'ü Arap, 200'ü Çinli, 150'si Sri Lankalı,100'ü Fars, 50'si Kıbrıslı Türk ve 400'ü Kürt'tür) imza toplanmıştır.

Bunların dışında Medya TV'de 28 Haziran günü yapılan 18 saatlik canlı yayında 14751 kişi, telefon, faks ve e-maillerle kimlik bildiriminde bulunmuştur.

15 Haziran'da başlatılan kimlik bildirimi kampanyasında şu ana kadar 80 bini aşkın imza toplanmıştır. Ve gerekli resmi kurumlara sunulmuştur. Yani şu anda başta Avrupa olmak üzere, dünyanın birçok yerinde (Kürdistan, Türkiye ve bölge hariç) 100 bine yakın resmi PKK'li var. Ve bu sayı hızla tırmanıyor. Kürtler, artık siyasal kimlik derken PKK'yi kastediyor. Zaten dünya da "Kürt" derken, Başkan Apo ve PKK'nin telafuz edildiğini biliyor. Artık her Kürdün soyadı PKK oluyor.

İşte böylesine bir dönüm noktasında, böylesine bir anda Türk oligarşisi Fazilet Partisi'ni kapattı. MHP tek başına iktidara hazırlanıyor. HADEP üzerine yeni andıç raporları düzenleniyor. Başkan Apo'yla haftalık görüşmeler sınırlandırılıyor. Zindanlarda ölümler devam ediyor. Kuzey Kürdistan'da gerillaya karşı operasyonlar devam ediyor. Faili meçhuller, işkenceler, tutuklamalar sürüyor. Kemal Derviş, Erdal İnönü, Tayip Erdoğan gibi isimler yeni parti arayışı içinde. TÜSİAD *"demokrasi"* diyor. Kürtler kimlik bildiriyor; *"Ben de PKKliyim"* diyor. *"Bu kimlik onurumdur"* diyerek onursuz yaşamak istemediğini belirtiyor. Fransız mahkemeleri PKK yasağını kaldırıyor. Bu kararın, Kürtlerin eylemlilikleriyle diğer ülkelerde yaygınlaşması bekleniyor. Başkanımızın AİHM mahkeme günleri yaklaşıyor. Kürtler önderiyle birlikte özgürlüğü arıyor. Onun için *"Başkan Apo'ya Özgürlük, Kürdistan'a Barış"* sloganını her koşul altında atıyor.

Kürt halkı özgürleşirken, Kıbrıs'taki imza bileşiminde de görüldüğü gibi, bölgenin ve insanlığın demokratikleşmesine önemli katkılarda bulunuyor. Kürtlerin ve PKK'nin üzerindeki yasakların kaldırılmasını ve Başkan Apo'nun özgürlüğünü isteme demokratlığın temel kıstası oluyor. Onun için partimiz PKK, kim kendisine "ben insanım, demokratım" diyorsa onu göreve çağırıyor. Bu çağrıda milliyet, cinsiyet, renk, dil, kültür, inanç ayrımı yoktur. Herkes bulunduğu her yerde PKK'li olduğunu ifade edebilmelidir. Çünkü PKK bir insanlık örgütüdür. Herkes Kürtlerin ulusal haklarını savunabilmeli, çünkü Kürtler 40 milyon nüfuslu bir dünya ulusudur.

Böylesi bir dünya ve bölge gerçekliği içinde, PKK ile başlatılan barış sürecinin baltalanmaması için, barıştan yana olan, çıkarı olan, tüm kesimlerin bu fırsatın kaçmaması için duyarlı olması gerekir. Barış ve demokrasi sadece Kürtler için değil, dünya için gereklidir. Oligarşi ve emperyalizm bölge halklarını özgürlükten yoksun bırakmak istiyor. Buna izin vermeyelim. ***"Barış hemen şimdi"*** diyerek, kimlik bildirimine bulunalım. Bu anı terazinin barış, demokrasi kefesini ağırlaştırmak için değerlendirelim.

Serxwebûn'dan

PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Osman ÖCALAN yoldaşla yapılan röportajı yayınlıyoruz

Kimlik bildirimi Kürt halkını hukuki sürece katacaktır

Serxwebûn: *PKK Genel Başkanı Abdullah ÖCALAN, 1 Eylül 1998'den itibaren yeni bir süreç başlattı. Yaklaşık üç yılı aşan bu süreci nasıl değerlendiriyorsunuz?*

Osman ÖCALAN: Türkiye Cumhuriyeti devletiyle, partimiz PKK'nin önderlik ettiği Kürt halkı arasında 15 Ağustos 1984 tarihinde başlayan savaş; '98 yazına, yani savaşın yeni bir yıldönümüne girildiğinde şöyle bir gerçeklikle karşı karşıya kaldı: Taraflar, savaşta dengeyi değiştirip sonuca gitme sorununu yaşadı. Ne devlet, ne de partimiz savaştaki bu denge durumunu kırıp, sonuca gidecek bir aşamaya geçebildi. Savaş öyle bir noktaya gelmişti ki, onu daha fazla sürdürmek, çözüm değil çözümsüzlüğü derinleştirecekti.

Devlet, harekete geçirebileceği tüm güçleri harekete geçirmiş ve yine olanaklarını savaşın hizmetine sokmuş olmasına rağmen başarı elde edememişti. Önünde tek bir yol kalmıştı; o da savaşa taban oluşturan halka yönelmekti. Diğer taraftan bölge düzeyinde çatışmaları göze alması gerekiyordu. İsrail'in, Türkiye'yi İran'a ve Araplar'a karşı kışkırtması söz konusuydu. Devlet, bir taraftan çevre güçlerle çatışmaya, diğer taraftan ise Kürt halkına dönük katliamları gerçekleştirmeye zorlanıyordu. Savaştan çıkar sağlayan başta İsrail olmak üzere diğer uluslararası güçlerin dayatması, içte savaş rantıyla beslenen şoven, ırkçı güçlerin etkisiyle birleşince, Türk devletinin böylesine tehlikeli bir sürece girmesi gündemdeydi. Türkiye içte Kürt halkına yönelik katliamlara yönelecek, dışta ise kurtuluş savaşımıza destek sundukları iddiasında oldukları İran, Suriye gibi güçlere saldıracaktı. Bu da sadece Türkiye halkı için değil, bütün bölge halkları için felaket demekti. Savaş halklara kazandırmayacak, onlar arasındaki düşmanlığı daha derinleştirerek çözümü son derece güçleştirecekti. Partimiz halklar için böylesine yıkım getirecek bir sürecin başlamasına imkan veremezdi. Onun insani ve özgürlükçü karakteri böylesi bir gelişmeyi önlemeyi gerektiriyordu. Savaşın dediğimiz çerçevede boyutlanması Türkiye devletine de kazandıramazdı, böylesine bir tutum ona karşı düşmanlığı geliştirerek Türkiye'nin sorunlarını ağırlaştıracaktı.

Partimizin öncülük ettiği devrimci güçler açısından meseleye bakıldığında ise, savaşı tıkanıklıktan kurtarmanın tek yolu, onu hem derinliğine, hem de genişliğine büyütmekti. Yani halkın geniş kesimleri savaşın içine çekilmeli, belli sınırlar içinde yürüyen savaş, halklar arası bir savaşa dönüştürülmeliydi. Yani askeri güçlerin savaştığı, halkın ise destek verdiği aşamadan, halkların bizzat savaşa katıldığı bir aşamaya geçmek gerekiyordu. Bu durumda ise savaş daha kanlı olacak, toplumun dinamikleri savaşın hizmetine daha fazla sokulacaktı. Getirisi ve götürüsü ağır olan bu savaşı, bu düzeye çıkarmaya karar vermek tabii ki kolay değildi. Çünkü savaşın büyütülmesinin getireceği zararları kestirmek güçtü. Mevcut durum böylesi dayatmaları getiriyordu. Herkes savaşın daha yaygınlaştırılıp derinleştirilmesini teşvik ederken, kimse barış girişimlerinde bulunmuyordu. Her savaşta belli bir sürenin ardından birçok kesim barış için devreye girer, taraflar üzerinde baskı yapar, teşvik ve ikna çabaları yürütür. Ama Kürt-Türk savaşında herhangi bir barış girişimi göremiyoruz. Ne uluslararası güçler, ne de bölge güçlerinin barış yönünde bir girişimleri yok. Tam tersine herkes savaşın derinleşip yaygınlaşmasından yanadır. Kendisinin içinde olmadığı böylesi bir savaşı çıkarlarına uygun görmektedir. İşte Önderliğimiz, tıkanan savaş durumunu aşmak için, savaşı derinleştirip yaygınlaştırma yerine, kimsenin kabul etmediği bir barışa yönelmeyi esas aldı. Türkiye devletinin savaşı büyütme isteminin, buna karşılık ise bizim savaşı derinleştirip yaygınlaştırmamızın önünü almak, ancak barışla mümkün olabilirdi. 1 Eylül süreci bu koşullarda gündeme girdi. Devlet içinde de, özellikle ordu içinde bir kesim savaşın dediğimiz kapsamda büyütülmemesi yönünde görüşünü ve barış isteğini dile getiriyordu. Buna fazla güven duyulmasa da, bir anlam biçilmek istendi. Belirttiğimiz nedenlerden hareketle 1 Eylül 1998 barış süreci Parti Önderliğimiz tarafından başlatıldı. Sürecin üzerinden üç yıllık bir zaman geçti. 'Süreç ne getirdi, ne götürdü' konusu değerlendirilebilir. Önderliğimiz süreci başlatırken, uluslararası güçler "fırsat yakalandı" diyerek, Türkiye'yi barış değil tasfiye çabalarını yoğunlaştırması yönünde teşvik ettiler. Dayatmalarını artırarak, Türkiye'yi barış yolunda değil komploda yer almaya yöneltiler. Savaşın yıkıcı etkilerinin yarattığı güvensizlik, kin ve öfkeden yararlanan devlet yönetimi, söz konusu dayatma ve teşviklere dayalı olarak hareket etti. Uluslararası komploda yerini aldı.

Aslında Türkiye, komplonun hazırlayıcısı değil, uygulayıcısıdır. Komployu hazırlayan uluslararası güçlerdir; Türkiye ise onun uygulayıcısı haline gelmiştir. Başkanımızın dışarıda olduğu koşullarda yaratamadıkları savaşı, derinleştirip genişletme politikalarını komplo ile yapmak istemişlerdir. Komplocu güçlere göre Başkanımız Türkiye'nin imhasına maruz bırakılacak, imha durumunda Türk ve Kürt savaşı geniş kesimleri de içine alarak çıkılmaz bir noktaya getirilecekti. Her güç bu doğrultuda teşviklerde bulunmuş, Türkiye Cumhuriyeti ile PKK'nin kör bir savaşa girmeleri için ne gerekiyorsa onu yapmışlardı.

İşte burada önem kazanan Türkiye devletinin barışa yanıt vermeyen tutumuna karşı savaşı sürdürmek değil, barış çizgisinde ısrarla yürümekti. Türkiye'nin dayattığı tasfiye savaşına intikam savaşıyla cevap verme yerine, uluslararası komployu boşa çıkaracak barış hareketini geliştirmekti. Önderliğimiz karşılıklı düşmanlık duygularının zirveye çıktığı zindan koşullarında, barış çizgisinde ısrarlı oldu. Demokratik Cumhuriyet projesi çerçevesinde barışın geliştirilmesi ve Kürt ulusal sorununun demokratik sistem içerisinde çözülmesi için kararlılık ve çabasını devam ettirdi. Bu üç yıllık süreçte büyük olaylar yaşandı. Acılar ve zorluklar çekildi. Ancak insana umut veren gelişmelerin de yaşandığını belirtebiliriz. Her şeyden önce komplonun amaçları gerçekleşmemiştir. Savaşın derinleşip yaygınlaşmasına olanak tanınmamıştır. Bütün kışkırtmalara rağmen savaşın dozajı düşürülmüştür. Türk devletinin yer yer süren saldırılarına rağmen, genel barış havası hakim kılınabilmiştir. Birçok gücün PKK'yi zayıflatma, parçalama ve dağıtma çabaları da sonuca ulaşamamış, partimiz birliğini ve gücünü koruduğu gibi, gelişme sürecine de girmiştir. En önemlisi Türkiye ve Kürdistan'da halkın demokrasi bilinci gelişmiştir. Demokrasi için bilinç düzeyini yaratma yönünde önemli gelişmeler sağlanmıştır. Buna bağlı olarak barışa ve çözüme "evet" demeyen, hala savaş eğilimi gösteren oligarşik sistem krize girmiştir. Ekonomik, sosyal ve siyasal kriz oligarşik sistemi dağılma sürecine sokmuştur. Sistem her geçen gün biraz daha zayıflamakta ve gücünü kaybederek dağılma durumunu yaşamaktadır.

İster savaşın esas anlamda durdurulması olsun, isterse partimizin devrimci gücünü koruyarak geliştirmesi olsun, yine demokrasi bilincinin gelişmesine bağlı olarak sistemin kriz ve dağılma sürecine girmesi olsun, bütün bunlar bir araya getirildiğinde, Genel Başkanımız Abdullah Öcalan yoldaşın başlattığı sürecin kesinkes başarılı olduğu anlaşılıyor. Bu durum Türkiye'yi de aşarak Kürdistan'a egemen olan diğer tüm ülkeleri etki alanı içerisine almıştır. Başta Türkiye olmak üzere bölge genelinde, demokratik değişim ve dönüşümün koşulları alabildiğine olgunlaşmış bulunmaktadır. Diğer bir ifadeyle değişim ve dönüşüm durumu olgunlaşmış, demokratik hareketin gelişip başarıya gitmesinin ortamı yakalanmıştır. Bugün sürecin yarattığı gelişmeler sonucunda Kürt halkı ve onu egemenliğinde bulunduran ülkelerin halklarının demokratik sisteme yakınlaştığını belirtebiliriz. Üç yıl acılar ve olumlu gelişmelerle dolu geçmiş, aydınlık bir yaşamın tüm olanakları ortaya çıkarılmıştır.

Türkiye Kürt sorununu çözmeden sorunlarını aşamaz

– 1 Eylül 1998'de başlayan süreçte demokrasi güçlerinin, halkın ve Türk devletinin yaklaşımını nasıl buluyorsunuz, bundan sonra nasıl bir yaklaşım olmalıdır?

– 1 Eylül 1998'de başlayan süreç karşısında bütün güçler kendi çıkarları açısından bir tutum sergilemişlerdir. Her şeyden önce devlet, sürece girip girmemek arasında bocalamıştır. Barış, demokrasi ve özgür birlik çözümünü kendi cephesinde kabul edip adım atacağına, Kürt ulusal özgürlük hareketini tasfiye etme eğilimini göstermiştir. Bu doğrultuda psikolojik savaşın yanı sıra, askeri ve siyasi saldırılarını da sürdürmüştür. Bu saldırıların dozajında bir düşmeyi görmek mümkündür. Yer yer barışa ilgi duymuş, ancak pratik adım atma noktasına geldiğinde ise tutarsızlığa düşmüştür. Savaş koşullarının zayıflaması, onu kararlı barış çizgisine itmeye yetmemiştir. Demokratik gelişme ve bunun içinde Kürt ulusal haklarını tanıma yerine, mevcut ortamda tasfiye çabalarını çizgi olarak benimsemiştir. Tabii ki, devlet tasfiye girişimlerinden sonuç alamamıştır. Oligarşik devlet halen Kürt sorununun çözümünü kabul etmemiştir. En fazla barışa ihtiyaç duyulan bir süreçte bile çözüm yerine çözümsüzlükte diretmiştir. İnkar ve imha politikasının etkilerini ağır bir biçimde yaşayarak, yeni politikalara yönelme yeteneğini ortaya koyamamıştır. Bununla birlikte koşulları zayıflayan savaşla da sonuç alma durumunda olmadığı için, deyim yerindeyse belirsiz bir tutum sergilemiştir.

Devletin tutumundaki belirsizlik rejimi güçlendirmemiş, tam tersine onu krizin içine çekmiştir. Ekonomik, sosyal ve siyasal krizin başlıca nedenlerinden birisini de, ortaya çıkan yeni durumda hem demokratikleşme hem de Kürt sorununun ortak vatan temelinde çözüme kavuşturulmamasında aramak gerekiyor. Savaşın çözüm olmayacağı, sadece PKK'nin yürüttüğü on beş yıllık savaş gerçekliğinde görülmemelidir. Bunun daha öncesi de vardır. Cumhuriyetin kuruluşunu gerçekleştirmesinin ardından izlenen inkar ve imha politikası geliştirici değil, gerileticidir. Güçlendirici olmaktan çok, zayıflatıcı olmuştur. En son PKK'nin yürütmüş olduğu on beş yıllık savaş, inkar ve imha politikasının çözüm olmayacağını çok net bir biçimde göstermiştir. Devletin bu gerçeği görmesi gerekiyordu. Çözümü savaşta değil barışta aramalı, inkar ve imha politikasını fark ederek demokratik birlik çerçevesinde Kürt sorununu çözmeli, tek çıkar yol olarak bunu benimsemeliydi. Halen de kendisini dayatan çözüm yolu budur. Savaş kesinkes gündemden kalkmalı, imha ve inkar politikaları terk edilerek ortak vatan içinde Kürt realitesi kabul edilip, ulusal özgürlükler tanınmalıdır. Çözüm buradadır. Mevcut durumda barışa dayalı çözüm gerçekleşmemiştir. Ama savaşın çözüm olmadığı devlet tarafından da görülmüştür. Yeni politikaların belirlenmesi için devlet içinde de tartışmalar gelişmektedir. Tartışmaların bir bölümü kamuoyuna yansırken, bir bölümü de yansımamaktadır. Devletin kendisini bir dönüm noktasında gördüğünü belirtmek mümkündür. Söz konusu süreç, devleti böylesi bir noktaya, yol ayrımına getirmiştir.

Radikal sol grupların tutumuna gelince; yaşanan daha çok olumluluk değil olumsuzluk olmuştur. Sürece katılma gücünü kendilerinde göremediklerinden, kabul etmeleri gereken bu süreci reddetmişlerdir. Radikal sol grupların ret yaklaşımı, sürecin doğruluğu ya da yanlışlığından kaynaklanmıyor. Onlar toplumsal gelişme karşısında etkisiz hale gelmişlerdir. Süreci kabul edip üzerlerine düşen görevleri yerine getireceklerine, kendilerinde bu gücü görmedikleri için, yani mücadele yeteneklerini kaybettiklerinden bu ucuz yola başvurmuşlardır. Hiçbir haklı gerekçeye dayanmayan ret tutumuyla sorumluluklarından kaçmaya çalışmışlardır. Radikal sol grupların süreç karşısındaki tutumunu belirleyen, onların demokrasi mücadelesini geliştirme yeteneğini kaybetmeleri, dolayısıyla sorumluluktan kaçmalarıdır. Türkiye sol hareketinin teorik belirlemeleri göz önüne getirildiğinde, PKK'nin yeni stratejisi geçmiş stratejisine göre kendileri tarafından daha fazla kabul görecek bir stratejiydi. Onlar hep birleşik devrimci mücadeleyi öne sürmüşler, demokratik ve sosyalist gelişmenin birleşik örgütlenme ve mücadele birliğiyle gerçekleşeceğini iddia etmişlerdir. PKK'nin yeni stratejisi buna olanak tanımıştır. Dolayısıyla sol, yeni stratejiye daha olumlu yaklaşıp sürece katılım göstereceğine, bilimsel olmayan gerekçelerle sürece karşıt bir konum sergilemiştir. Solun içinde yaşadığı durumun, mahkum olduğu marjinalleşme konumunun, mücadelenin geliştirilmesi sorumluluğundan kaçmak olduğu rahatlıkla belirtilebilir. Nitekim demokrasi mücadelesini yükselteceklerine, cezaevi yaşam koşullarının düzeltilmesi etrafında devrimci güçleri tüketen bir direnişe girmişlerdir. Rejimin krize girdiği bir süreçte onlar, geniş yığınları demokrasi mücadelesine yönelteceklerine, –kahramanca da olsa– ölüm orucu eylemiyle toplumsal muhalefetten, demokrasi mücadelesinden kopmuşlardır. Halen de bu hatalarını görüp düzeltme çabasına yönelmeyip, daha fazla kendilerini tüketen bir çizgide yürümektedirler.

Radikal solun tutumuna benzer bir tutum da Kürt sol çevrelerinde görülmektedir. Birçok Kürt örgütü daha önce "PKK savaşı yürütüyor, bundan dolayı siyasal mücadeleyle çözüme gidilemiyor" eleştirisini yapıyordu. Ama siyasal mücadeleyi esas alan stratejik bir yaklaşıma girildiğinde ise sürece karşıt bir tutum takınmışlardır. Çünkü demokrasi mücadelesi güç ve kesintisiz mücadele ister. Söz konusu gruplar hem güçsüz hem de mücadele geliştirmeyen örgütlerdir. Onun için diyoruz ki, süreç karşısında yer almaları farklı düşüncede olduklarından kaynaklanmıyor, demokrasi mücadelesinin sorumluluğundan kaçma gibi bir nedenden kaynaklanıyor. Sosyalist olduğunu iddia eden Kürt ve Türk sol gruplarının durumu bu çerçevede ele alınabilir. İddiaları ne olursa olsun, onların sürece katılım göstermemesinin tek ve başlıca nedeni, kendilerini mücadelesizliğe mahkum etmeleridir. Bu mücadelesizliklerini meşrulaştırmak için de, dayanaktan yoksun gerekçelerle sorumluluklarından kaçmışlardır.

PKK'nin öncülüğünü kabullenen Kürt halkı ise, gerçekten de olumlu bir tutum sahibi olmuştur. Halk tereddütsüz barış sürecini kabul etmiş, kabulü söylemin ötesine taşırarak eyleme geçmiştir. Üç yıla yaklaşan süre zarfında halkın demokrasi ve özgürlüğünü amaçlayan barış eylemi güçlenmiştir. Barış içinde sorunların çözümü, halkların eyleminin hareket noktasıdır. Dolayısıyla PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaş ve halk birbirini çok iyi anlamışlardır. Halkın barışa sahip çıkması, barış karşıtı olan güçleri önemli oranda etkisizleştirdiği gibi, Türkiye genelinde verilen barış, demokrasi ve özgürlük mücadelesine de güç katmıştır. Sürecin belirleyici gücü, halkın sürekli etkinliğidir diyebiliriz. Görülen odur ki, Kürt halkı süreci ilerletecek belirleyici güç konumunu sürdürecektir. Halkımız süreci eylemlilikle karşılayarak güvenceye almıştır. Barış, demokrasi ve özgür birlik gerçekleşinceye kadar da bu tutumu sürdüreceği kesindir.

"Her savaşta belli bir sürenin ardından birçok kesim barış için devreye girer. Taraflar üzerinde baskı yaparak, teşvik ve ikna çabaları yürütür. Ama Kürt-Türk savaşında herhangi bir barış girişimi göremiyoruz. Ne uluslararası güçler, ne de bölge güçlerinin barış yönünde bir girişimleri yok. Tam tersine herkes savaşın derinleşip yaygınlaşmasından yanadır."

Bundan sonra olacaklara gelince, Türkiye'de çözüm üretemeyen sistem aşılacaktır. Daha şimdiden sistem derin bir ekonomik, sosyal ve siyasal krize düşmüştür. Artık kendisini yürütemiyor. Kriz onu her geçen gün daha fazla zayıflatmaktadır. Sistem yenilenme aşamasına gelmiştir. Yenilenmeden kendisini de yaratması mümkün değildir. Demokratik hareketin biraz daha gelişmesi halinde, sistem kendisini yenileme adımlarını atmak, barış, demokrasi ve özgür birlik çözümünü kabul etmek zorunda kalacaktır. Süreç karşısında daha fazla direnme gücünü gösteremeyecek, demokratikleşmeye bağlı olarak Kürt sorununun siyasal diyalog ile çözümüne evet demek zorunda kalacaktır. Türk sol gruplarının sürece verecekleri bir şey kalmamıştır. Süreç karşısında durmakla kendilerini her geçen gün tüketmektedirler. Anlaşıldığı kadarıyla sürece olumlu katkıları olmayacaktır. Son yaklaşımlarıyla siyasal ve örgütsel varlıklarını tüketmiş olduklarından dolayı solun birikimlerini devralmak gerekir. PKK solun mirasına sahiplik etmeli, Türkiye devrimci hareketinin bütün değerlerine sahip çıkmalıdır. On binlerce şehidin anısına Demokratik Cumhuriyeti yaratarak, devrimci hareketin yarattığı, ama bugün edilgen konumda olan birikimleri de kendisine katarak sahip çıkmalıdır. Devrimci değerlerin PKK'de birleştirilip ifadeye kavuşturulması tek çıkar yoldur. Bitiş noktasına gelen radikal grupların, toplumsal gelişmede oynayacakları bir rol bulunmamaktadır. Ancak çeşitli siyasal zeminlerde dağınık bulunan demokrasi güçleri vardır. Bu demokrasi güçleri kendilerini programa kavuşturmalıdırlar. Demokrasi mücadelesi perspektifinde gelişme ve güçlenmeyi esas almalıdırlar. Siyasal partilerde olsun, sivil toplum örgütlerinde olsun, demokrasi güçleri daha net bir programla mücadelelerini geliştirmek durumundadırlar. En önemlisi de Kürt ulusal özgürlük hareketiyle sıkı bir ilişki ve ittifaka yönelerek, Türkiye'de demokratikleşmeyi uzun bir geleceğin sorunu olarak değil, yakın bir geleceğin sorunu olarak görmelidirler. Demokrasi güçleri işbirliğine yöneldiklerinde, rejimin kendisini yeniden yapılandırması kaçınılmaz hale gelecektir. Kürt halkı mevcut durumu daha da yetkinleştirmelidir. Bugüne kadar mücadelenin dışında kalan kesimleri de mücadelesine katarak daha güçlü adımlar atmalıdır. Kürt halkı mevcut çizgisinde ulusal demokratik eylemini daha kapsamlı hale getirdiğinden, Demokratik Cumhuriyetin kuruluşu mümkün olacak, değişim-dönüşüm durumunun demokratik gelişmeyle sonuçlanması kaçınılmaz hale gelecektir.

Demokrasi halkın ve demokratik güçlerin çabasıyla gelecektir

– II. Barış Hamlesi hangi gereksinimlerden doğdu? Bu hamle ile amaçlanan nedir?

– 1 Eylül 1998'de başlayan, 1999 ve 2000 yılında devam eden I. Barış Hamlesi yukarıda belirttiğimiz küçümsenmeyecek sonuçlar doğurmuştur. Bunları tekrar özetlersek, devletin tasfiye çabalarını sürdürmesine karşılık, savaşla sonuç alınamayacağı daha netçe anlaşılmıştır. Türkiye'nin barış, demokrasi ve özgür birlik çözümü üzerinde kendi içinde başlattığı tartışmalar, sağlanan önemli bir gelişme olmuştur. Uluslararası güçlerin, devleti imhaya, Kürtleri ise intikam savaşına yöneltme çabaları sonuçsuz kalmıştır. Bunun yerine ortama hakim olan, barış içerisinde sorunları çözme isteği olmuştur. Diğer önemli sonuç ise, PKK'nin öncülük ettiği Kürt ulusal özgürlük hareketinin parçalanması, zayıflatılıp dağıtılması çabalarının sonuçsuz kalmasıdır. En önemlisi de demokratik bilincin bütün toplumsal kesimlerde gelişme kaydetmesidir. Demokratikleşme en geniş yığınların istemi haline gelirken, Kürt halkı barış, demokrasi ve özgür birlik çizgisinde örgütlülük ve eylem gücünü geliştirmiştir. Bu gelişmenin pratik sonuçlara dönüşmesi için daha yoğun çabalara ihtiyaç vardır. Devletin belirsiz tutumunu çözüm doğrultusunda aşmak, barış isteğini demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümü temelinde sonuca götürmek, en önemlisi de demokratik harekete ivme kazandırmak önemli bir ihtiyaç olarak belirmiştir.

2001 yılının başlarına kadar yaşananlar; barış, demokrasi ve özgür birlik çözümünün koşullarını hazırlamak, olanaklarını güçlendirmekti. Bunların asgari olarak başarıldığı noktada yapılması gereken, hem demokratikleşmenin, hem de Kürt sorununun çözümünün pratik bir olgu haline getirilmesidir. Sistemin içerisine girdiği ekonomik, sosyal, siyasal kriz ortamı, değişim ve dönüşüm koşullarının olgunlaştırdığı bir durumdur. Sonuca gitmek, demokratik hareketin gelişimini buna göre düzenlemek gerekmekteydi. Bu gerekçeler II. Barış Hamlesi'nin dayanağı oluyor. Türkiye'nin demokratikleşmesinin, Kürt ulusal haklarını tanımasından geçmesi gerçeği dikkate alındığında, yeni bir hamle önem kazanmıştır. Kürt sorununun uluslararası alan da dahil kabulünün sağlanıp sonuca götürülmesi, Türkiye'nin demokratikleştirilmesinin önünü açacaktır. İşte II. Barış Hamlesi bu gereksinimlerden doğmuş ve başlatılmıştır. Kürt halkı kimlik bildirimi eylemi etrafında bu hamlesini örgütleyecek ve eylemini geliştirerek başarıya götürecektir.

II. Barış Hamlesi'nin amacı, Türkiye'nin demokratikleşmesinin ve Kürt sorununun olanaklarını harekete geçirip yeni bir statü elde ederek özgürlüğünü kazanmalıdır. Bütün bunlar her zamankinden daha çok mücadele kararlılığı ve çabasını gerektirmektedir. Dönemin olağanüstülüğü düşünülerek hareket edilmeli, demokrasiyi esas alan bir çözüm temelinde Kürt halkı da kendisine bir statü edinmelidir. Böylesi amaçlar seferberlik ruhuyla hareket etmeyi gerektirir. Olanakların ve gücün en verimli biçimde son noktasına kadar harekete geçirilmesi sonuç alıcı tutum olur. Kürt halkı böyle hareket ederken, Türk halkıyla barış ilişkilerine de önem vermeli, Demokratik Cumhuriyet çerçevesinde Türk halkına güç verirken, aynı zamanda ondan güç almasını da bilmelidir. Nasıl ki, '20'lerde kurtuluş hareketi iki halkın ortak çabaları sonucu başarıya gitmişse, bugün de demokratik kurtuluş iki halkın ve Türkiye toplumunu oluşturan diğer toplumsal kesimlerin eseri olacaktır. Bu nedenle ilişki ve ittifak, ortak vatanda, ortak yaşama olanak tanıyacak kapsam ve içerikte geliştirilmelidir.

Kürt halkına düşen görev bu olurken, Türkiye halkına ve demokrasi güçlerine düşen görev ise, ilk kez Türkiye'nin demokratikleşmesinin ve Kürt sorununun barışçıl çözümünün olanağının ele geçtiğini görerek si hareketine güç katmış, tüm toplumu demokrasi süreci içerisine çekerek oligarşik sistemi işlevsiz bırakmıştır. Son ekonomik, sosyal ve siyasal krizde de görüldüğü gibi demokratik gelişmenin koşulları olgunlaşmıştır. Bazı güçler mücadelesizliklerini gerekçelendirmek için, bu tür iddialar öne sürmekte, bunu sorumluluklarından kaçınmanın yolu olarak görmektedirler. Bu iddiaların ciddiye alınacak tarafı yoktur. Yapılması gereken bu kesimlerin özeleştiri vermesidir. Demokrasi ve barış mücadelesinde niye etkisiz kaldıklarının özeleştirisini vererek, içine girdikleri sorumsuz tutumu aşmaları gerekir. Onlar PKK'den yakınacaklarına, çabalarını birleştirerek içinde bulundukları etkisiz durumu aşmalıdırlar. Oligarşik sistemin PKK'ye karşı geliştirdiği düşmanlığı aşmaları yönünde çaba göstermeleri en doğru tutumdur. Sistem değişim karşısında direnmek için PKK'yi gerekçe gösterirken, demokratik çevrelerin bunu ciddiye alıp aynı şeyi farklı biçimde öne sürmeleri, onların demokrasi anlayışının sığ olmasının ifadesidir. Bunun için söz konusu kesimlerin etkisiz konumlarını sorgulamak gerekir. Doğru tutum, hiçbir gerekçeye sığınmadan mücadeledeki sorumluluklarına sahip çıkma ve bu doğrultuda pratiğe yönelmedir.

barışçıl çözümünün pratikleşmesinin başlatılmasıdır. Sonuç alma süreci çeşitli aşamalardan geçecektir. I. Barış Hamlesi sürecin hazırlanması özelliğini taşırken, II. Barış Hamlesi sonuç almanın ilk aşamasıdır. Zorluklarla geliştirilecek bu hamle daha sonraki hamlelerle sürdürülecek, Demokratik Cumhuriyetin kuruluşu gerçekleşecektir. II. Barış Hamlesi'nin bu yılı baştan başa kapsaması, çok çeşitli eylem biçimlerinin geliştirilmesi gerekliliğinin yadsınmadan sürdürülmesi halinde sonuç alacak ve artık çözümün pratikleşmesinin başlamasını mümkün kılacaktır.

– Başlatılan II. Barış Hamlesi'nde Türkiye ve Kuzey Kürdistan'daki halka ve demokrasi güçlerine düşen görevler nelerdir?

– Kürt halkı bu süreçte kararlıdır. Geride bıraktığımız hamlede olduğu gibi yeni hamleye de hazırlıklı girmiştir. Kürt halkı demokrasi hareketinin öncülüğünde emek cephesinde güç olma konumundaki yerini bilerek etkinliğini artıracaktır. Bugüne kadar çeşitli nedenlerle mücadelenin dışında kalan halk kesimlerini de kazanarak süreci ilerletecektir. Bu tür süreçlerin kader belirleyici olduğunu bilerek hareket edecektir. 2001 yılı, XXI. yüzyıl politikalarının belirlendiği süreç oluyor. Kürt halkı geride bıraktığımız yüzyılda düşürüldüğü duruma tekrar düşmemek için, yeni yüzyılın politikalarının belirlendiği bu süreçte mutlaka kendi çözümünü dayatmalıdır. Özgürlük mücadelesindeki herhangi bir zayıflığın, telafisi mümkün olmayan sonuçlara yol açacağını bilerek hareket etmesi gerekmektedir. Dünya yeniden şekilleniyor, her halk bu şekillenme içerisinde konumunu belirlemeye çalışıyor. Kürt halkı statüsüz kalmamalı, XX. yüzyıl boyunca yaşadığı duruma düşmemek için, bütün gücünü ve hareket etmektir. Sorunların çözümünü devletten bekleme tutumunu terk etmeli, kendi gücünü harekete geçirmelidir. Demokrasi, halkın ve demokratik güçlerin çabasıyla gelecektir. Devletin kendi kendisini dönüştürmesi gerçekçi bir yaklaşım değildir. Devlet karakteri gereği muhafazakardır, onu değişime zorlayıp ikna edebilecek güç ise halktır. Halka öncülük eden demokratik güçlerdir. Türkiye halkı ve onun demokratik güçleri devletten bekleme tutumunu aşmalı, kendi demokrasi programlarını yeterli hale getirerek mücadeleyi güçlendirmelidirler. Kürt halkını Türkiye'nin demokratikleşmesinde temel müttefik olarak görüp ilişkilendiklerinde büyük bir güç birliği olacak ve devletin yeniden yapılanması mümkün hale gelecektir. Buradan hareketle Türkiye demokrasi hareketinin, program, örgütlenme ve eylemde dağınık ve yetersiz durumuna son vermesi ve Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesiyle birleşmesinin zamanı gelmiştir. Görev, bu durumu görüp, gereken pratik adımların atılmasıdır. Değişim ve dönüşüm durumu ile demokrasi mücadelesi güçlendirildiğinde, bu yetersizlikler yerini Demokratik Cumhuriyetin gelişmesine bırakacaktır.

– Bazı kesimlerin, PKK'nin barış ve demokrasi çağrılarının süreci tıkattığı, başlatmak istedikleri görüşmelerin önünde engel olduğu yönünde yaklaşımları var. Bu yaklaşımları nasıl değerlendiriyorsunuz?

– Bu iddialar gerçek temelden yoksun olan iddialardır. PKK'nin barış ve demokrasi çağrılarının süreci tıkatması şurada kalsın, bu çağrı Türkiye'yi demokratikleşmenin eşiğine getirmiştir. Barış ve demokrasi hareketi PKK'nin çabaları ile gelişme göstermektedir. Söz konusu kesimler üzerlerine düşen görevlerden kaçınmak için bu iddialarda bulunuyorlar. PKK, barış ve demokra-

Önderliğin davası Kürt halkının davasıdır

– Tüm halka PKK'li ve Kürt olduklarına dair kimlik bildirme çağrısı yaptınız. Kuzey Kürdistan ve Türkiye'deki halk bu çağrınıza nasıl cevap vermeli, nasıl bir yol izlemelidirler?

– Yeni yüzyılın bu ilk yılının önemli olduğunu belirttik. Önemi, yüzyılı etkileyecek politikaların belirleneceği bir süreç olmasından kaynaklanıyor. Kürt halkı statüsüz konumunu aşmak, ulusal haklarını elde etmek istiyorsa, en üst düzeyde harekete geçmelidir. Ulusal, siyasal kimliğinin kabul edilmesini başararak kendi sorununun çözümünün önünü açmalıdır. Dönemin kendisini dayatan acil görevi bu oluyor. Dolayısıyla siyasal mücadele hukuk alanındaki mücadeleyle tamamlanmalıdır. Kürtler hem uluslararası, hem de ulusal hukukun dışına itilmişlerdir. Kimlik bildirimi Kürt halkını hukuki sürece katacaktır. Uluslararası ve ulusal hukuk içinde yer almalarını sağlayacaktır. Bu süreç Avrupa'da başlatılmıştır. Bunun nedenine gelince; Lozan sürecinde inkar ve imha politikasının mimarlığını yapan Avrupalı güçlerdir. İngiltere ve müttefikleridir. Mustafa Kemal Atatürk 1919'dan 1923'e kadar Kürt halkının varlığının, ulusal sorunun bir biçimde çözümünü gündeme almış iken, Lozan Konferansı'nda İngiltere'nin öncülük ettiği uluslararası güçler inkar ve imha politikasını gündemleştirmişlerdir. Türkiye'nin, Güney Kürdistan üzerindeki hak iddialarından vazgeçmesi için inkar ve imha politikası gündemleştirilmiştir. Bununla Türkiye'nin çözümsüzlüğe mahkum edilmesi amaçlanmıştır. Her şeyden önce inkar ve imha politikası karşılığında, Türkiye'nin Musul ve Kerkük üzerindeki iddialarından vazgeçirilmesi başarılmış, diğer taraftan ise Sovyetler Birliği karşısında bir müttefik güç olması sağlanmıştır. Daha da önemlisi Türkiye Kürt sorunu ile yaşayacak, istedikleri zaman Kürt sorunu Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı kullanılacaktır. Cumhuriyetin seksen yıla yaklaşan ömrü boyunca gerçekleşen de bu olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti Sovyetler'e karşı bir kale olarak değerlendirilmiştir. Daha işin başında Musul ve Kerkük'ten vazgeçmesi sağlanmıştır. Kürt sorunu da her zaman kendisine karşı çıkartılarak gelişmesi engellenmiştir. Yaşananlar ulusal inkar ve imha politikasının mimarının Avrupa olduğunu gösteriyor. Günümüzde de bu politikalarda diretiliyor. Tabii ki burada Türkiye'nin çıkarları düşünülmüyor. Kürt sorununu Türkiye'nin gündeminde tutarak istedikleri zaman kullanmak istiyorlar. İngiltere'nin son PKK yasağını getirmesinin altında yatan gerçeklik budur. Dikkat edelim, bu güçlerden hiçbiri Türkiye Cumhuriyeti ile Kürtler arasında barışın sağlanması için çaba göstermemektedir. Sorunun çözüme kavuşturulmaması çabası öne çıkıyor. Zaman zaman Türkiye'ye çözüm çağrılarında bulunsalar da, çağrılar pratik girişimlere bilinçli olarak dönüştürülmüyor.

Gerek tarihte, gerekse günümüzde yaşanan gerçeklerden hareketle, ulusal inkar ve imha politikasının ilk olarak uluslararası alanda kırılması gerekiyor. Siyasal-diplomatik mücadelenin yanı sıra, kimlik bildirimi etrafında yürütülecek hukuki bir mücadelede bu durum aşıldığında, Türkiye Cumhuriyeti ve Kürt halkı kendi aralarında sorunları daha rahat çözebilir. Bu biçimde Mustafa Kemal Atatürk'ün cumhuriyetin kuruluş yıllarındaki arayışını çözüme dönüştürmek mümkün olacaktır.

Buradan hareketle Türkiye'den çok, sorunu yaratan güç olarak başta İngiltere ve diğer Avrupa ülkelerini görmek daha yerinde olacaktır. Bu süreçte PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın AİHM'de görülecek davası vardır. Bu dava siyasal, diplomatik ve hukuki içeriklidir. Hukuki boyutu öne çıksa da, en az hukuki boyutu kadar, siyasal ve diplomatik boyutu da vardır. Kürt halkı, Önderliği'nin davasını kendi davası haline getirmek için, bu kimlik bildirimi ve Avrupa genelinde siyasal sonuçları olan hukuki bir mücadele sergilemelidir. Gruplar halinde Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde Kürt sorununu mahkemelerde gündemleştirmeli, AİHM'deki davaya paralel olarak Kürt halkının davası, Kürt sorununun çözümsüzlüğünde pay sahibi olan tüm ülkelerin gündemine sokulmalıdır. Kimlik bildirimi eyleminin anlamı budur. Uluslararası güçlerin engelleyici konumdan çıkmaları halinde, Türkiye Cumhuriyeti ve Kürt halkı kendi aralarında sorunun çözümünde mesafe alacaktır. Kaldı ki, ulusal ve siyasal kimlik bildirimi Avrupa'da başlatılarak Türkiye'ye taşırılacaktır. Mevcut durumda kimlik bildirimine dayalı demokratik eylemlilik her alanda geliştirilecektir. Türkiye, Kuzey Kürdistan, Kürdistan'ın diğer parçalarında ve yurtdışında yaşayan Kürt halkı çok aktif bir biçimde sürece girmelidir. Demokratik eylemliliği sürekli kılarak, kimlik bildirimi etrafında yürütülecek olan hukuk mücadelesine ve II. Barış Hamlesi'ne demokratik eylemliliğiyle katılmalıdır.

Bu doğrultuda legal gösteriler, yürüyüşler, toplantılar yapılacağı gibi, bu imkanın bulunmadığı yerlerde gösteri, yürüyüş, toplantı vb. demokratik eylemler meşru zeminde geliştirilmelidir. Önemli olan halkın kendisini sürekli eylem içinde tutmasıdır. Bulunduğu her yerde eyleme geçilmeli. İlk aşamada, Avrupa'da başlayan kimlik bildirimi eylemi başarıya götürülerek süreç geliştirilmelidir.

Kimlik bildiriminin ikinci aşaması Türkiye zemininde yürütülecektir. Belirttiğimiz gibi ilk aşamasının Avrupa'da başlatılması; onun Kürt sorununun çözümsüzlüğünün devamındaki rolünden kaynaklanıyor. İkinci aşamanın Türkiye'de başlatılması ise Türkiye'nin çözüm alanı olmasından dolayıdır. Kürt halkı, bu çağrımızın gereklerini yerine getirdiğinde yeni yüzyılda kaderini belirleyecek olumlu gelişmeler yaratabilir. Demokratik Cumhuriyet yolunda mesafe alarak özgürlüğünü elde edebilir.

İnkarcı ve ortayolcu sağ-liberal eğilimi aşalım ve yeni sürece doğru katılalım

PKK Başkanlık Konseyi

Dışarıda yürüttüğümüz çalışmalara paralel olarak, tutuklu yoldaşlarımızın bulundukları alanlarda gerçekleştirdikleri konferansların sonuçlarına ilişkin belli bir bilgilenmeye sahip olmuş durumdayız. Hemen hemen bütün cezaevleri şimdiye kadar yıllık konferanslarını tamamladılar. Hem bütün alanlarda yıllık olarak bu düzeyde yapılan kapsamlı çalışmalara bir yanıt olması itibariyle, hem de cezaevlerinde bize kadar yansıyan parti ve mücadele gerçeğimizi çeşitli biçimlerde zorlayan yanlış, hatalı ve yetersiz anlayışlar ve tutumlara karşı mücadele anlamında, bir kez daha bazı hususları derli toplu ortaya koymayı gerekli ve yararlı görüyoruz.

Her şeyden önce, geçen üç yıllık süreçte uluslararası gericiliğin bir komplo çerçevesinde yürüttüğü saldırıların cezaevlerine yönelik hedeflerini, amaçlarını ve yöntemlerini doğru tespit etmek gerekiyor. Bize ulaştığı kadarıyla böyle bir çözümleme yapmakta yetersizlikler yaşanıyor. Özellikle uluslararası komplonun cezaevine nasıl yansıdığını, cezaevini nasıl hedeflediğini, cezaevine yönelik yürüttüğü saldırıların dıştaki saldırılarla nasıl bir bütünlük dahilinde geliştiğini, ilişkisi ve irtibatının nasıl olduğunu bir bütünlük içerisinde doğru ve yeterli bir çözümlemeye tabi tutmazsak, kuşkusuz süreci doğru anlamamız ve sürece doğru katılmamız mümkün olmaz. Uluslararası gericiliği yürüten güçler herkesi arkalarına alarak Önderliğe, partiye ve halka bu denli kapsamlı bir saldırıyı yürütürken, parti gövdemizin önemli bir bölümünü oluşturan cezaevlerini herhalde bunun dışında tutamazlardı.

9 Ekim 1998'den başlamak üzere, 15 Şubat'a kadar Önderliğin ne denli bir yakın takibe alındığını çok iyi biliyoruz. Böyle bir takibin '93'ten itibaren başladığı ve '98 Ekim'ine kadar çok değişik yöntemlerle sürdürüldüğü, bizzat belgelerle ortaya konmuştur. İngiliz istihbarat örgütünün böyle bir saldırıyı bizzat üstlendiği, '93'ten itibaren bunu adım adım geliştirdiği, 9 Ekim 1998'de aktif bir biçimde uygulamaya konan uluslararası saldırının ise kapsamlı bir stratejik değerlendirme ve planlama temelinde yürütüldüğü belgelerle açığa çıkmıştır. Yine '99 Eylül'ünden itibaren gerillaya yönelik olarak uluslararası gericilik tarafından nasıl planlı bir saldırının geliştirildiği hepimizin bilgisi dahilindedir. Özellikle Parti Önderliğimizin İmralı süreci çerçevesinde hem duruş, hem de düşünce düzeyinde geliştirdiği yeni stratejik sürecin Türkiye ortamında etkili olmaya başladığı andan itibaren; bunu provoke etmek ve boşa çıkarmak için uluslararası gericilikle, onun Türkiye ve Kürdistan'daki kolları olan rantçı çete çevrelerinin nasıl bir provokasyon ortamı yaratmaya çalıştıkları bilinen bir gerçektir.

Ahmet Taner Kışlalı cinayetiyle gelişen ve 2000 yılı sonuna kadar devam eden bu süreçte, yani bir yılı aşan bir süre boyunca gerillaya karşı ideolojik, örgütsel ve askeri olarak kapsamlı saldırıların geliştirildiği; gerillanın tıpkı 9 Ekim'den itibaren Önderliğe karşı geliştirilen süreçte olduğu gibi uluslararası gericilik tarafından yakın takibe ve çok yönlü bir saldırı altına alındığı açıkça ortadadır. Bu, '99 güzünden başlamış, 2000 yılı baharına kadar VII. Kongremiz çerçevesinde kapsamlı bir ideolojik saldırı halini almış, '99 baharından 2000 yılı yazına kadar bir örgütsel saldırı olmuş, partimize içten provokasyon ve tasfiyecilik dayatılmış, 2000 yılı Eylül'ünden itibaren ise YNK eliyle sürdürülen bir askeri saldırıya dönüşmüştür.

Bunlar partimiz tarafından anı anına değerlendirilmeye ve çözümlenmeye tabi tutulmuştur. Bu değerlendirmeler tutuklu yoldaşlarımıza da ulaştırılmış bulunuyor. Süreç ilerledikçe ve gerçekler ortaya çıktıkça, yeniden değerlendirmeler yaparak nasıl bir saldırıyla karşı karşıya bulunduğumuz, bu saldırının neyi amaçladığı, hangi güçler tarafından yürütüldüğü, hangi yöntemler ve taktikleri kullandığı iyice açığa çıkmıştır. Ancak görülüyor ki, bunlar yeterince özümsenmemiştir. Her yeni gelişme ortaya çıktıkça, bu değerlendirmeleri yeniden yapmaya, daha da derinlikli ve kapsamlı kılmaya ihtiyaç vardır. Bu nedenle partimizin hem Önderlik, hem de kadro gövdesi ve gerilla düzeyinde uluslararası gericilik tarafından nasıl bir saldırıyla karşı karşıya bırakıldığı, bu saldırının amaçlarının neler olduğu, yöntemlerinin neleri içerdiği, hangi güçler tarafından yürütüldüğü ve en önemlisi de bütün bunlara karşı Önderlik ve gerilla tarafından nasıl bir mücadele verildiği ve nasıl bir direnişin gösterildiği tüm parti militanları tarafından çok iyi anlaşılmak ve bilince çıkarılmak, Parti Önderliğimizin deyimiyle iliklerine kadar hissedilmek zorundadır. Ancak bunu böyle hisseden ve kavrayan bir militan PKK gerçeğini ve PKK'deki gelişmeleri anlayabilir.

1998 yazından itibaren bu kadar aktifleştirilmiş bir uluslararası saldırı önce Parti Önderliğimize, daha sonra partimizin kadro gövdesine ve gerilla gücüne yöneltilmişse, partimizin çok önemli bir parçası olan kadro gücünün büyük bir kesimini oluşturan cezaevlerine karşı bu planlı saldırı nasıl sürdürülmüştür? Herhalde hiç kimse "cezaevleri bunun dışında tutulmuştur, uluslararası gericilik cezaevlerine karşı mücadele etmeyi gerekli görmemiştir" diyemez. Kaldı ki, cezaevleri gericiliğin partiye ve partinin kadro yapısına karşı yürüttüğü mücadelede önde gelen alanlar oluyor. Daha çok mücadele yöntemlerinin bulunması açısından deneme sınamanın yapıldığı yerler durumundalar.

Cezaevleri karşı devrimin taktik üretme alanlarıdır

12 Eylül darbesi ardından, daha çok da '81 yılından sonra, başta ABD olmak üzere, Almanya ve diğer Avrupa devletlerinin Türkiye'de, yine başta Diyarbakır Zindanı olmak üzere zindanlarda devrimci militanlara karşı nasıl mücadele edeceklerini belirlemek için yoğun bir arayış içerisinde oldukları ve test kabilinden çeşitli saldırı yöntemlerini uyguladıkları biliniyor. Bunlar çeşitli basın-yayın organlarına da yansımış, kitaplarda değerlendirme konusu olmuştur. Demek ki, cezaevlerindeki devrimcilere karşı bir mücadele yürütmek, sadece onları davadan vazgeçirmek, teslim almak ve çökertmek için değildir; gericilik bundan çıkardığı sonuçlar temelinde, özellikle dışarıdaki devrimci militanlara karşı mücadele etmek için de, cezaevlerini bir denek alanı olarak ele almaktadır.

Dolayısıyla Parti Önderliğimize ve partimizin kadro ve gerilla gücüne yöneltilen saldırılarda, yol ve yöntem bulma anlamında bile, cezaevlerinin bir denek olarak kullanıldığını kabul etmemiz gerekiyor. Yine bunlara paralel olarak uluslararası komplonun cezaevlerine yönelik de bir planının bulunduğunu ve belirlenmiş güçlerle böyle bir planı hayata geçirmek için çok örgütlü bir çalışma yürüttüğünü anlamak ve kabul etmek gereklidir. Bu, yalnızca kendi başına yürütülen bir plan değildir. Kuşkusuz parti bütünlüğü içerisinde, parti geneline yöneltilen saldırı çerçevesinde, onun bir parçası olarak ele alınıp yürütülen planlı bir saldırıdır. Dolayısıyla üç yıldan beri partiye karşı yürütülen uluslararası komplo saldırısının cezaevi ayağının ne olduğu, cezaevine yönelik planlamasının nasıl olduğu, bu saldırıyı yürüten güçlerin kimler olduğu, bu saldırıda hangi yöntemlerin kullanıldığı ve hangi sonuçların alındığı kapsamlı bir çözümlemeye tabi tutularak doğru sonuçlar çıkarılmalıdır.

Şimdi biz şunu görüyoruz: Uluslararası komplo öncelikle Parti Önderliğimizi hedefledi. Partinin diğer güçlerini birincil planda hedef almadı. Çünkü stratejisini, ortada bir partinin bulunmadığı, tek bir güç etrafında toplanmış bir topluluğun varolduğu; bu gücün ortadan kalkması halinde bu topluluğun dağılıp gideceği esasına göre oluşturmuştu. İngiliz Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nün PKK üzerinde yaptığı incelemeler sonucunda vardığı stratejik değerlendirme buydu ve basına da yansıtılmıştır. Bu anlamda tek güç olarak Parti Önderliği görülmüş, Parti Önderliği etkisiz kılınırsa geride kalan kadro gücünün altı ay içerisinde dağılacağı hesap edilmiştir. İster dışarıda ister cezaevinde olsun, tüm parti yapısı için altı aylık bir ömür biçilmiştir. Nitekim 15 Şubat'tan sonra çeşitli NATO çevreleri bize açıkça *"Altı aylık ömrünüz var"* dediler. *"Artık PKK'den eser kalmayacak, PKK yok olup gidecek"* denildi. Bu neredeyse bütün kamuoyuna da kabul ettirildi. Beklenti, umut ve hesap bu temeldeydi. Ancak '99 Ağustos'una gelindiğinde, dağılması ve yok olup gitmesi bir yana, çok ağır koşullarda da olsa PKK'nin stratejik değişim yapmayı gündemine aldığı ve bunu başardığı görüldü. Önderlik böyle bir çizgiyi geliştirdi. Parti yapısı da dağda ve zindanda ezici bir çoğunlukla Önderliğin geliştirdiği bu strateji etrafında bütünleşmeyi esas aldı. Böylece silahlı mücadele durdurularak, PKK tarafından yeni bir süreç başlatıldı.

Uluslararası komplo, bu gelişmeyi kendi amaçları ve planlarının dışında bir gelişme olarak gördü. Onun hesabına göre PKK yok olacaktı. Gerçek ise, PKK'nin yeni bir strateji temelinde yeniden şekillenmesi oldu. İşte böyle bir ortamda, uluslararası komplo, bu kez partinin kadro gövdesine ve gerilla gücüne karşı yeni bir saldırı planı ortaya çıkardı. Bu, eylülden itibaren Türkiye ve Güney Kürdistan'da açık bir biçimde uygulanmaya kondu. Türkiye'deki o kadar kışkırtma, demokratik güçler ve Ulusal demokratik hareketimizin sempatizan çevreleri üzerinde geliştirilen baskılar bunun bir parçasıydı.

Güney Kürdistan'da, Türkiye-İran-YNK ittifakı temelinde gerillaya yönelik çok planlı ve çok yönlü, ideolojik, örgütsel ve askeri bütün alanları içeren ve bir yılı aşan bir süreyi içine alan bir saldırı böyle bir plan dahilinde geliştirildi. Gerillaya, partinin dışarıdaki kadrosuna ve sempatizan çevrelerine karşı böyle bir saldırı yürütülürken, kuşkusuz komplonun bu dönem planlamasının, partinin önemli bir parçası olan zindana karşı da önemli bir yönelimi vardı. Bunu kesinlikle görmek gerekir. Yani '99 güzünden itibaren, Önderliğin 15 Şubat komplosuyla sınırlandırılması sonucunda partinin dağılması gibi bir durum ortaya çıkmayınca, partinin kadro yapısına karşı saldırı geliştirilip onun bu biçimde dağıtılmasının hedeflendiği süreçte, bütün parti güçlerine karşı olduğu gibi zindanlardaki parti kadro yapısına karşı da planlı bir saldırı yürütülmüştür. Biz böyle bir saldırının F tipi cezaevi uygulaması kapsamında yürütüldüğünü söyleyebiliriz. Dışarıdaki gibi çok yönlü bir saldırı cezaevlerinde de yürütüldü. Bir yandan 'F tipine geçiş' adı altında yeni bir sistem geliştirmeye yönelip, ortamı tahrik ederek bir katliam durumu yaratma gündemleştirilirken, diğer yandan çok yönlü ideolojik saptırma ve bunu sağlayacak etkilemeler yapılmıştır.

Şimdi bunların çok iyi açığa çıkarılması gerekiyor. Örneğin biz VII. Kongre sürecindeyken, YNK'nin basın-yayın organları ısrarla PKK'nin ya VII. Kongre'de karar alarak tıpkı Gorbaçov'un Rusya Komünist Partisi'ne yaptığı gibi kendisini feshedeceğini, ya da fiilen parçalanıp yok olacağını yazıyordu. Yani Kongre'den, stratejik değişimi planlamış, kendisini programlamış, kararlaştırmış, onun etrafında birleşmiş, birlik ve bütünlük içinde bir PKK'nin asla çıkmayacağını, ya kendi isteğiyle kendisini dağıtacağını, ya da parçalanıp gideceğini ve fiilen bu durumun gerçekleşeceğini ısrarla işliyorlardı. Bütün dünya da, "Acaba böyle bir durum olacak mı?" diye pür dikkat kesilmişti ve PKK'deki gelişmeleri izliyordu. Öte yandan bunu sağlamak için yoğun bir baskı da uyguluyor, siyasal ve askeri kuşatma ortamında tam bir psikolojik baskı oluşturarak, böyle bir siyasal gelişmeye yol açmak istiyorlardı. Örgütte böyle bir dağılma ve parçalanmayı umut ediyor ve bunu hedefliyorlardı.

F Tipi uygulaması uluslararası saldırının bir parçasıdır

Böyle bir süreçte cezaevlerinde de gelişitirilen eğilimler bulunmaktadır. Çanakkale Cezaevi merkezli geliştirilen "yeni çizgiyi ret" eğilimi vardır. Örneğin çok dogmatik, kalıpçı, deyim yerindeyse çocukluğunda ezberlediği birkaç sözü kırık plak gibi ,ne ciddi biçimde dayattı. Diğer yandan bununla çatışmalı gibi görünen ve Bayrampaşa Cezaevi merkezli geliştirilen; örgütsel gerçeğimizi reddeden, değişimi düzen içerisinde erimek olarak gören, dolayısıyla partinin otuz yıllık mücadele içerisinde ortaya çıkardığı bütün değerlerden kopup uzaklaşmasını ve kendisini giderek düzene teslim etmesini öngören, sağ liberal bile diyemeyeceğimiz bir düzen içerisinde erime eğilimi ortaya çıktı. Bu iki eğilim, sözde birbiriyle çatışıyormuş gibi görünse de, özünde cezaevlerinde binleri bulan partinin kadro yapısını böylesi sahte bir çatışma içerisinde etkileyerek; yeni stratejiyi doğru özümsemekten ve onu doğru pratikleştirecek konuma gelmekten alıkoymayı; psikolojilerini ve bilinçlerini çarpıtarak, yine yaşam düzenlerini bozarak ters bir şekillenmeye uğratmayı hedefliyordu.

Bunları hiç basit ele alamayız. Tabii ki, "Oligarşi buraları kazanmıştı, bir ajan yaklaşımı çerçevesinde bunları kullandı" demek istemiyoruz. Hayır, hiç de öyle olmayabilir. Öyle bir iddiamız da yoktur. Ancak

unutmayalım ki, karşıtlarımız her yöntemle bizi etkilemeye ve yönlendirmeye çalışıyorlar. Cezaevleriyse, karşıtlarımızın bizi etkilemek için en çok imkan bulduğu sahalar oluyor. Dolayısıyla bu sahalarda, hem de çok ileri düzeyde etkileme yapılmıştır. Gericilik tarafından böyle bir etkilenme gerçekleştirilerek, oldukça sahte bir çatışma görünümü altında, başta cezaevlerindeki yönetimimiz olmak üzere bütün arkadaş yapımızın dikkati ters yöne çekilmiş, bilinci çarpıtılmış, dolayısıyla süreç üzerinde doğru yoğunlaşmaları engellenmeye çalışılmıştır. Bu çok önemli bir durumdu. Bunun hangi amaçla yapıldığı, tutuklular üzerinde nasıl bir etkide bulunduğu ve ne tür sonuçlara yol açtığı arkadaşlarımız tarafından hala anlaşılmış değildir. Bize gönderilen raporlardan çıkardığımız sonuç kesinlikle budur.

Bize yansıyan bilgiler çok açık gösteriyor ki, arkadaşlarımız daha nasıl bir ortamda bulunduklarını, nasıl bir saldırıyla yüz yüze olduklarını, uluslararası komplonun ne demek olduğunu, bize karşı nasıl saldırı yürüttüğünü ve neyi amaçladığını iyice bilince çıkarabilmiş ve anlayabilmiş değiller. Dolayısıyla cezaevlerinde olup bitenleri anlayamıyorlar. Şöyle de söyleyebiliriz: Bazı arkadaşlarımız, uluslararası komplonun bu yönlü geliştirdiği saldırı yöntemleri temelinde, biraz da provoke edilmişe benziyor, parti gerçeğini ve parti ölçülerini kaybetmiş görünüyor. Çok aşırı bireycileşme olmuş, çok aşırı düzeyde kendine görelik gelişmiş, çok ileri düzeyde kendini savunma ortaya çıkmıştır. Partiyi savunma, uluslararası gericilik tarafından ağır bir saldırıya maruz bırakılmış olan partiyi doğru anlama, onu doğru sahiplenme ve koruma savaşını doğru ve etkili bir biçimde verme neredeyse unutulmuştur. Bunu düşünen bile yoktur. Partinin ne durumda olduğu çok fazla görünmez hale gelmiştir. Bu tehlikeli, ancak gerçek bir durumdur.

İşin bir yanı bu iken, diğer yanının da bununla sonuç alınamayınca F tipi uygulamasını geliştirme temelinde artırılan baskı ve saldırılar olduğu açıktır. Bu ne zaman gündeme kondu? Dikkat edelim, dışarıyla paralellik var. Düşünce düzeyinde çarpıtıcı girişimler, dışarıda VII. Kongre öncesi ve sonrasında olduğu gibi, cezaevlerinde de aynı dönemdedir; '99 ve 2000 yılı başlarındadır. Dışarıda bununla sonuç alınamayınca, o zaman YNK eliyle askeri saldırı gündeme geldi. Bununla eşzamanlı olarak cezaevlerinde de F tipi uygulaması gündeme getirildi. "F tipleri önceden hazırlanmıştı, dolayısıyla bununla bağlantılı değildir" denilebilir. Kuşkusuz F tipi planı yıllar öncesinden planlanmış ve hazırlanmış bir olaydı. Bütün bu hazırlıkların yine PKK'ye karşı mücadele içerisinde bir hazırlık olduğu, planın ve hazırlığın bu temelde ortaya çıktığı da bir gerçektir. Yani F tipi uygulaması tamamen partimize karşı yürütülen mücadele içerisinde ortaya çıkartılan bir uygulamadır. Dolayısıyla bizden uzak değildir. Diğer yandan böyle bir hazırlık olsa da, bunun 2000 yılında uygulamaya konmaya başlanması, hele hele 2000 yılının ikinci yarısında ne pahasına olursa olsun bunun gerçekleştirileceği yönünde bir karar ve iddianın ortaya çıkması, bütün alanlarda tamamen partimize karşı yöneltilmiş olan uluslararası saldırının bir parçası olarak görülmek durumundadır. Zamanlama birdir. Çünkü ortak bir planlamaya dayanıyor.

Bununla amaçlanan neydi?

Dışarıda gerillaya karşı askeri saldırı yapılırken amaçlanan şuydu: Dışarıda ideolojik saldırıyla saptırma ortaya çıkartılamadı. Örgütsel saldırıyla provokasyonu ve tasfiyeciliği destekleyip geliştirerek örgütsel dağılma yaratılamadı. Tersine parti stratejik değişimi değerlendirip ifadeye kavuşturdu ve karar haline getirdi. Daha sonra kadro yapısını böyle bir stratejik çizgide birleştirdi. Arkasından kadro böyle bir stratejiyi pratikleştirmeye yönelirken onun önünü kesmek, henüz tam özümsememiş ve uygulamaya geçirmemişken gerillayı ezmek istedi. Gerillaya ya ezilme, ya da teslim olma dayatıldı. Eşzamanlı olarak cezaevlerine dayatılan şey de aslında buydu. Yani bir yandan çok ileri düzeyde tahrik ve saptırma girişimleri dayatıldı. Bununla sonuç alınamayınca, o zaman kesin bir kararlılıkla F tipi uygulaması gündeme getirildi. Bununla amaçlanan, henüz yeni stratejiyi tam özümsememiş kadro yapısını ağır tahrik altında çatışmaya çekerek ezmek, sindirmek ve F tiplerine doldurarak teslim almaktı. Böylece cezaevindeki partinin de dağıtılması ve bitirilmesi hedefleniyordu.

Bunu böyle gördüğümüz için, böyle bir saldırıyı boşa çıkartacak doğruya yakın politikalar geliştirdik. F tipine karşı dıştan ve içten geliştirdiğimiz politikalar, taktikler ve yöntemler bu bakımdan epeyce isabetli olmuştur. Nitekim ağır bir katliam ve bastırma öngörülürken, bu plan boşa çıkartılmıştır. Diğer yandan teslim alıcı ortamlar engellenmiştir. Partimiz, böyle bir provokasyona düşerek ortamı tahrik eden, direnişçi güçlerin ezilmesine yol açan, dolayısıyla halkı umutsuzluğa götürecek olan durumlara fırsat vermemek için çok kritik bir politik çizgide hareket etmeyi bilmiştir. Partimiz ne uluslararası gericiliğin, ne oligarşinin tahrikine gelerek ezilmeyi ve sindirilmeyi gerçekleştirecek ortama izin verdi, ne de direnişten vazgeçen ve direnişin tüm etkisini sildirtecek tehlikeli oyunlara fırsat verdi. Yani hem direnişçiliği korudu, dolayısıyla bazı güçlerin böyle bir komploya alet olarak devrimci direnişçi güçleri ezdirttiği bir ortamda halkın direnişçi umudu olmasını bildi; hem de güçlerini korumasını bildi.

Burada bazıları imhayı dayattılar. Bu aslında oligarşinin isteğiydi. Dışımızda ve hatta içimizde de bazıları direnişten vazgeçerek teslim olmayı dayattılar. Bu da bir bitişti. Diğer yandan oligarşinin istediği bir yan da buydu. Partimiz ne imhayı, ne de teslimiyeti getirecek politikalara düşmedi, oyunlara gelmedi. Bu anlamda F tipi oyunu da önemli ölçüde boşa çıkartıldı. Dışarıda YNK eliyle gerillaya karşı yürütülen saldırı, gösterilen direnişle nasıl kırılıp boşa çıkartıldıysa, aynı şekilde cezaevlerinde geliştirilen ve F tipi etrafında gündemleştirilen saldırı da uygun politikalar ve taktiklerle boşa çıkartıldı. Bu oldukça önemli bir durumdu.

F tipi uygulamasına karşı politikamız doğrudur

Şunu unutmayalım: Oligarşi özellikle dışarıda YNK eliyle yürütülen saldırıda istediği sonuca ulaşamayınca, biraz da onun verdiği tepki ve çılgınlıkla cezaevlerine karşı saldırı yürüttü. Doğru politikalar izlenmeseydi, aslında çok daha ağır katliamlar gündeme gelebilirdi. Oligarşi gerillada ulaşamadığı sonucun öfkesini ve acısını biraz da cezaevlerinde almak istedi, yine dışarıda almak istedi. İşte bir yığın faili meçhul cinayet işlendi, insanlar kaybedildi, şiddet uygulandı. HADEP üzerinde, halk üzerinde, çeşitli demokrat ve yurtsever kesimler üzerinde çok yönlü bir baskı geliştirildi. Bunların hepsi aslında bu süreçle bağlantılıydı. Rantçı-çete çevrelerinin, partimizi tahrik ederek oyuna getirme, dolayısıyla katliamı, ezmeyi ve teslim almayı gerçekleştirme çabasıydı. Buna karşı dışarıda gerilla iyi bir direniş göstermiştir. Bu direniş kolay olmadı; 100'den fazla şehit verdik. Çok şiddetli çarpışmalar oldu. Savaş tarihimizin en uzun süreli, en büyük çarpışmalarını yaşadık. Çok kritik süreçler de yaşandı. Bu saldırı ancak bu kadar kapsamlı bir direniş ve çok etkili bir savaşla kırılabildi. Saldıran güç YNK olsa da, saldırtanlar farklıydı. Arkasında bir uluslararası gericilik vardı. Her türlü desteği bu gericilik veriyordu. Dolayısıyla çok büyük direniş gösterilmiştir. Esas olan da burada gösterilen direniştir.

O zaman, *"PKK için tek kurşun sıkacak kimse kalmamıştır"* deniliyordu. Güçlerini üzerimize saldırtırken, YNK yönetiminin hesabı ve umudu buydu. *"Korkmayın, gidin, size tek bir kurşun bile sıkılmaz, PKK'lilerin hepsi gelip size teslim olacak"* diyorlardı. Özellikle içimizden kaçan ve onlara sığınan provokatörler, YNK yönetimini bu biçimde biraz da aldattılar. Onların hesabı ve beklentisi buydu; daha doğrusu kendilerinin geldiği nokta buydu ve partiyi de böyle görüyorlardı. Yani süreç kritik bir süreçti. Oldukça kritik olan bu süreçte etkili bir direniş gösterilerek böyle bir sonuç alınabildi. Parti Önderliği etkisizleştirilince, uluslararası gericilik ve emperyalist sistem nasıl *"PKK altı ay bile yaşayamaz, ortada küçük bir PKK birimi bile kalmaz"* hesabını yaptıysa; aynı şekilde 2000 güzünde YNK eliyle saldırı yürütülürken de, PKK'nin yeni çizgisi için tek bir kurşun sıkacak bir militanın bile bulunmayacağı hesabı yapılıyordu. Tabii gerçekler bunun tam tersi oldu. 15 Şubat'tan sonra beklediklerİ gibi ne partinin dağılması, ne de YNK saldırısı karşısında kurşun sıkamayacak bir PKK durumu ortaya çıktı; tersine PKK'nin eski ve yeni tüm militan gücü tarihinin en kararlı, en büyük ve en öfkeli savaşını verdi. Deyim yerindeyse, burada biraz da uluslararası komplonun intikamını aldı. Komplonun geliştirdiği ağır saldırı ve tahrik ortamının yarattığı tepki, burada kendisini pratikleştirdi. F tipi karşısında izlediğimiz doğruya yakın politika da bununla birleşince, partimiz süreçten oldukça güçlü çıktı.

2001 yılı başından itibaren siyasal sürecin ne denli yoğun olduğu ve partinin hem Türkiye ortamını, hem bölgeyi, hem de uluslararası alanı ne kadar güçlü etkilediği ortadadır. Bunu değerlendirmeye bile gerek yoktur. Türk Genelkurmayı, *"PKK güçleri en stratejik yerleri aldılar, daha fazla gelişme ortaya çıktı"* dedi. Türkiye başbakanı, PKK'nin güçlendiğini ve kendisini siyasallaştırmaya çalıştığını söyledi. Yeni bir siyasal süreç açıldı. Artık herkes PKK'yi ve PKK ile birlikte Kürt ulusal demokratik hareketini, bölge sorunlarını çözmede ve bölgede yeni sistem yaratmada temel bir güç olarak ciddiye almaya başladı. Biz bu anlamda çok yönlü bir gelişmeyi yaşıyoruz. Buna dayanarak kitleler Newroz'da Amed'de yüz binler halinde, ülkenin her tarafında milyonlar halinde ayağa kalktı. Yurt dışında iki yüz bin kişi ayağa kalkıp serhildan yapar gücü buldu. Yani halk bu gelişmeye dayanarak yeni sürecin görevlerini üstlendiğini ve serhildanı sonuna kadar geliştireceğini ortaya koydu. Yine birçok çevre partideki bu gelişmeyi dikkate almak, buna göre yeni politikalar üretmek zorunda kaldı.

Biz bu çerçevede yeni bir taktik süreç başlattık. Yani '98'den itibaren gelişen uluslararası komplonun saldırısı karşısında kendimizi savunma ve koruma; güçlerimizi geriye çekip toparlayarak, stratejik değişimi gündemleştirip kendimizi eğiterek ve yeniden yapılandırarak hazırlık yapma sürecini tamamladık. Uluslararası kploya karşı her alanda örgütlenen ve aktif bir siyasal mücadele yürüten kitlelerin siyasal serhildanı temelinde, her alanda siyasal mücadele geliştireceğimiz bir mücadele sürecine girdik. Bu yeni ve önemli bir durumdur. Her alanda bu yönlü yoğun bir çabamız var. Çok önemli gelişmeler de yaşanıyor. Kuşkusuz bunun önemli ve ciddi sorunları da var. Yani "her alanda yeni bir taktik süreç geliştirelim ve taktik açılım yapalım" demek öyle kolay olmuyor. Eskinin tutuculuğu, eski alışkanlıklar geriye çekiyor. Stratejik süreci tam kavrayamama, onu uygulayacak ruhsal, psikolojik ve pratik hazırlık düzeyine ulaşamama, kadronun girişkenliğini ve üretkenliğini zayıflatıyor. Örgütsel yapımız hemen bütün görevleri başarıyla ve çok etkili yürütecek bir durumu ifade etmiyor. Bu anlamda bireycilik, tutuculuk, eski alışkanlıklara bağlanma, ikircikli̇k, ürkeklik ve benzeri tutum ve anlayışlar sürecin gelişlirilmesi önünde engel oluşturuyor. Yeni pratik süreci örgütlenme ve mücadele düzeyinde geliştirirken, bu tür hatalı anlayışlar ve tutumlarla aktif mücadele gerekiyor. Parti olarak böyle bir mücadeleyi yürütüyoruz. Böyle bir mücadeleyle anlayış ve tutum düzeltmesini ortaya çıkardıkça, pratik örgütsel faaliyetlerimiz her alanda gelişiyor. Ancak bir kere gelişmenin önü açılmıştır. Kadro hem çizgiyi benimsemiş, hem de geliştirdiği mücadeleyle onun uğrunda her şeyini vereceğini ortaya koymuştur. Halk da bu biçimde mücadeleye sahip çıkmış durumdadır. Geriye, parça parça varolan hatalı ve yetersiz anlayış ve tutumların aşılması ve mahkum edilmesi, bunların yerine doğru anlayışların geliştirilip, örgütlenmenin ve mücadelenin bu temelde ilerletilmesi kalıyor. Bu da pratik çalışma demektir. Zaten işimiz de budur. Bunu her alanda çok yoğun bir biçimde yapıyoruz. Bir seferberlik düzeyinde bunu ele almış durumdayız ve bu temelde yürütüyoruz. Bu da önemli bir gelişme yaratıyor.

Kısaca sorunlar ve engelleyici tutumlar var. Fakat sorunları ve engelleri aşmak, çok yönlü ve etkili bir örgütlenme ve mücadeleyi açığa çıkarmak zor olmuyor. Çünkü koşullar çok elverişli ve imkanlar çok fazladır. Deyim yerindeyse, Kürtler bu düzeyde bir siyaset yapma imkanı buldular. Uluslararası siyasal ortam, bölgesel ortam bunun için çok elverişlidir. Bölge çok köklü bir değişim süreci içerisine girdi. Değişimin önünde engel oluşturan etkenler büyük ölçüde parçalandı. Yine halk müthiş katılıyor; Kürt halkı yediden yetmişe ortak bir ruhta kenetlenerek ulusal demokratik haklarını elde edeceği mücadeleye kendisini vermiş, Önderlik ve parti etrafında kenetlenmiş durumdadır.

Bunlara dayanarak pratik süreci çok etkili bir biçimde geliştirme imkanı vardır. Eğer biraz çaba harcanırsa, biraz kararlı, yaratıcı, üretken, cesaretli ve girişimci olunursa, sağa sola sapılmaz ve oportünizme düşülmezse, kuşkusuz çok yönlü gelişme rahatlıkla yaratılabilir. Partimizin içinde bulunduğu süreç de böyle bir süreçtir.

"İkinci Barış Hamlesi, demokratik dönüşüm ve çözüm sürecinde önemli bir halkayı ifade ediyor. Yani bizi her alanda gericiliğe karşı mücadele edecek bir örgüt haline getirmeyi, gerici diretmeleri parçalamayı, başta Türkiye olmak üzere bütün siyasal çevreleri Kürt sorununun demokratik çözümünü kabul eder aşamaya getirmeyi hedefliyor."

Yeni mücadele sürecinde cezaevlerinin rolü artmıştır

Böyle bir gelişme süreci kuşkusuz partinin bütününü ifade ediyor. Yani böyle bir mücadele, her alanda bir mücadele anlamına geliyor. Nasıl uluslararası komplo partinin bütününe saldırarak imha etmek istediyse, komployu yenilgiye uğratacak ve Ulusal demokratik hareketi zafere götürecek siyasal mücadele de, partinin bulunduğu her alanda yürütülmek durumundadır. Mücadelede yaptığımız stratejik değişiklik bu bakımdan önem taşıyor. Bu değişiklik çalışma alanlarımızı, çalışmamızın içeriğini ve mücadelemizin kapsamını daraltmamış, tersine daha da genişletmiş, her alanı bir mücadele alanı haline getirmiştir. Daha önce sadece silahlı mücadele, sadece gerillaya dayanan mücadele, sadece dağdaki mücadele varken; şimdi her yöntemle mücadele, bütün halk güçlerini ve bütün parti kesimlerini içine alan ve her yeri kapsayan; dağda, şehirde, cezaevinde, tüm Kürdistan'da, bölgede, dünyanın her yerinde mücadele vardır. Yani partimizin, halkımızın olduğu her yer, birer mücadele alanı haline gelmiştir. Bu anlamda kapsamlı bir stratejik açılımı yaşıyoruz. Dolayısıyla geçmişte stratejik değer ifade etmeyen birçok mücadele alanı, şimdi stratejik değer ifade eden önemli birer alan haline gelmiştir. Örneğin, yurt dışı faaliyetlerimiz böyledir, propaganda ve ajitasyon faaliyetlerimiz böyledir. Ve serhildan birinci plana geçti.

Cezaevleri de aslında böyle bir özellik taşıyor. Geçmişte cezaevleri daha çok silahlı mücadeleye dayanan, ona destek veren, silahlı mücadelenin bir dayanağı biçiminde oligarşi karşısında kendisini ayakta tutmayı öngören, bu temelde destek veren bir alan iken, şimdi siyasal mücadele kapsamında stratejik değerde yeri olan, siyasal mücadele planı çerçevesinde birçok görevi omuzlayıp yerine getirebilecek bir çalışma ve mücadele alanı haline gelmiş durumdadır. Dolayısıyla cezaevlerinin önemi azalmadı, tersine arttı. Cezaevinde yapılacak işler çok daha fazlalaştı. Cezaevindeki mücadelenin önemi daha çok arttı ve stratejik değer kazandı. Hem F tipi saldırısı veya oyununun boşa çıkarılması, hem de değişik yönlerden gelen saptırmaların etkisiz kılınmasıyla, cezaevlerindeki parti gücümüz yeni sürece çok etkin ve üretken bir katılım sağlama, dolayısıyla mücadeleye önemli hizmetler yapma fırsat ve imkanını yakalamış durumdadır. Şimdi cezaevlerinde yapılması gereken, bu temelde dışarıda geliştirdiğimiz çok etkin ve yaygın siyasal mücadele sürecine de katılmaktır.

Bunu ***İkinci hamle süreci*** olarak da tanımladık. Yani bu etkin siyasal mücadele süreci, her alanda ve her yöntemle mücadele etme süreci oluyor. İkinci barış hamlesi sürecimiz, demokratik dönüşüm ve çözüm sürecinde önemli bir halkayı ifade ediyor. Yani bizi her alanda gericiliğe karşı mücadele edecek bir örgüt haline getirmeyi, gerici diretmeleri parçalamayı, başta Türki-

ye olmak üzere bütün siyasal çevreleri Kürt sorununun demokratik çözümünü kabul eder aşamaya getirmeyi hedefliyoruz. Bu anlamda kapsamlı bir hedefi var. Bu hedefe ulaşmak için de elbette çok yönlü bir mücadele yürütmek gerekir. Şimdi parti ve halk olarak bütün alanlarda böyle bir mücadeleyi yürütüyoruz.

Kuşkusuz cezaevlerinin de böyle bir mücadeleye bağlı, onun bir parçası halinde çalışır ve mücadele eder konuma gelmesi gerekir. Cezaevlerinin, yaşamı, örgütlenmeyi ve çalışmayı tamamen buna göre örgütleyip buna bağlı kılması şarttır. Yoksa başka türlü süreçle bütünleşme olamaz. Dolayısıyla yeni stratejik sürece doğru katılım, yine bu stratejik sürecin ilk taktik hamlesine doğru ve etkili katılım ancak böyle bir çalışma ve mücadeleyle olur. Bu çerçevede de cezaevlerinde yapılacak çok işler var. Yerine getirilecek çok kapsamlı görevler var. Yürütülecek çok yoğun bir mücadele gerçeği var. Bunu hiç kimse yok sayamaz, göz ardı edemez, "Cezaevlerinde bir şey olmaz" diyemez. Tersine çok etkili mücadele etmenin koşulları yaratılmış, imkanları ortaya çıkmıştır.

Bunu yapacağımız bir süreçte, böyle bir çalışma ve mücadele içinde olmamız gereken bir süreçte durumumuz buna ne kadar elveriyor? İşte biz en çok burayı değerlendirmek istiyoruz. Aslında oyunlar önemli ölçüde boşa çıkarıldı ve etkisiz kılındı. Çok yoğun ve etkili bir mücadele yürütmenin tarihi fırsatı, koşulları ve imkanları ortaya çıkarıldı. Ancak bu kadar önemli bir sürece girmişken, bizi böyle bir süreçten alıkoyacak, çok küçük diyebileceğimiz, ama çok zarar verici anlayışlar ve tutumlar ortaya çıkıyor. Bazı durumlar, tutumlar ve anlayışlar, bize de yansıyan bazı yaklaşımlar cezaevlerini böyle bir çalışma ve mücadele alanı olmaktan alıkoyuyor. Yani çok elverişli bir mücadele süreci yakalandı. Ama içteki durum, yoldaşların bireysel ve örgütsel durumları buna elvermiyor. Bu tür anlayış ve tutumların iyi görülmesi ve aşılması gerekiyor. Bu durumun yarattığı büyük tehlikenin iyi anlaşılması şarttır.

Oysa bize yansıyan haliyle, en başta yoldaşlarımız bunu anlamıyor görünüyor, hafife alıyor ve küçük görüyorlar. Bu kadar tarihi bir süreçte, deyim yerindeyse ölüm kalım mücadelesi yürüttüğümüz bir ortamda, her alanın yerine getirmesi gereken son derece önemli tarihsel görevler varken, doğal olarak cezaevlerinde de böylesi tarihsel mücadele görevlerinin yerine getirilmesi gerekirken, yoldaşlarımızın kendilerini bundan alıkoyacak tutum ve anlayışları hafife almaları doğru bir tutum değildir. Bunlar en azından kendilerini çalışmadan ve mücadeleden alıkoyuyor. Bu gerçeği görmeleri gerekiyor.

Peki, mücadele etmezsen, çalışmazsan yeni süreci kim yaratacak? Kadro, militan sürece öncülük etmezse ve görevlerini başarıyla yerine getirmezse, halkı örgütleyip mücadeleye seferber edecek bir örgütsel öncülük ve görev gerçeğini ortaya koymazsa, devrimi kim yürütecek? Ulusal demokratik mücadeleyi kim verecek, başarıyı kim yaratacak, halkı mücadeleye kim seferber edecek? Koşullar elverişli, imkanlar iyi, halk müthiş katılıyor; ama hiçbir şey kendiliğinden olmuyor. Halk milyonlar halinde katılsa bile, halkın mücadele etmesini sağlayacak bir öncü örgüte ihtiyaç var, bir militan öncülüğe ihtiyaç var. Militan öncülük olmadan, örgütsel öncülük olmadan, halkın kendiliğinden örgütlenmesini ve mücadele etmesini bekleyebilir miyiz? Kendiliğinden mücadele yürür mü? Bu kendiliğindenci yaklaşım tehlikelidir, yanlıştır. Kürdistan'da hiçbir şey kendiliğinden olmuyor. Kürt toplumunda hiçbir şey kendiliğinden oluşmuyor. Bu, küçük burjuva reformist anlayıştır. '90'ların başında serhildan her alanda geliştiğinde, bazıları *"Her yerde serhildan gelişiyor, biz de söylemiştik ve bizim mücadelemizle gelişti, halk kendiliğinden serhildana kalkıyor"* biçiminde safsatalar geliştirdiler. Oysa bunun altında on yıllık bir gerilla direnişi, yirmi yıllık bir parti öncülüğü mücadelesi vardı. '90'larda halk serhildana bu kadar büyük bir hazırlık temelinde girdi. Öncünün yirmi yıl mücadele etmesi, çalışması ve hazırlaması temelinde buna ulaştı. Yoksa hiçbir şey kendiliğinden olmadı. Kürdistan'da, Kürt toplumunda kendiliğinden yaprak bile kıpırdamaz. Bunda hiç yanılmamak gerekir.

Dolayısıyla şimdi de halkın bilinçliliği, örgütlülüğü ve duyarlılığı ne kadar çok olursa olsun, mücadeleye destek verme ve katılma gücü ne kadar büyük olursa olsun; yine de bunun sonuç alıcı bir eyleme dönüşmesi için öncüye ihtiyaç vardır, militanın öncülüğüne ihtiyaç vardır. O zaman militanın buna öncülük edecek durumda olması; ruhuyla, psikolojisiyle, düşüncesiyle, örgütlülüğüyle, günlük çalışmasıyla bunu yapar konumda bulunması gerekiyor. "Küçük yanlışlıklar bir şey etmez, şu tür eksiklikler var, fakat fazla önemli değil" diyemeyiz. Militanda eksiklik kabul görmez, hatta bağışlanmaz. Bunlar derhal açığa çıkartılıp giderilmesi gerekir. Lenin'in deyimiyle, küçük ayrılıklar, eğer zamanında giderilmezlerse büyük stratejik farklılıklara, dolayısıyla parçalanmalara yol açar. Başlangıçta nüans ayrılığı gibi görünen hususlar, eğer zamanında düzeltilmezlerse ideolojik ve siyasal ayrılıklara varırlar. Dolayısıyla hafife alamayız. Mevcut hatalı anlayışları ve tutumları, süreci doğru anlamayan ve kavramayan, kendini sürece doğru ve etkili biçimde katmayan duruşları meşru göremeyiz, basite ve hafife alamayız. Bunları ciddiye almak, bunlarla çok yöntemli, fakat çok yönlü ve çok etkili bir mücadele yürütmek durumundayız. Böyle bir mücadele ile, süreçle bağdaşmayan ruh hallerini, anlayışları, tutumları ve davranışları gidermek ve aştırmak zorundayız. Bütün yoldaşları düşüncede ve pratikte sürece en doğru ve en etkili katılan bir konuma ve militan gerçekliğe ulaştırmak zorundayız. Sürece öncülük ancak böyle yapılabilir, sürece doğru katılım ancak bununla olur. Sürecin başarılı militanı böyle ortaya çıkar.

> **"İdeoloji kesinlikle soyut bilgi anlamına gelmiyor. İdeoloji demek, yaşam demektir. İdeoloji yaşamın ta kendisidir. Bir kişinin ideolojisinin ne olduğunu tespit etmek için, onun söylediklerine değil, günlük ve anlık yaşam tarzına bakarak karar vermek gerekir. Kişinin ideolojisini sözle söyledikleri değil, yaşam ölçüleri ve yaşam tarzı belirler."**

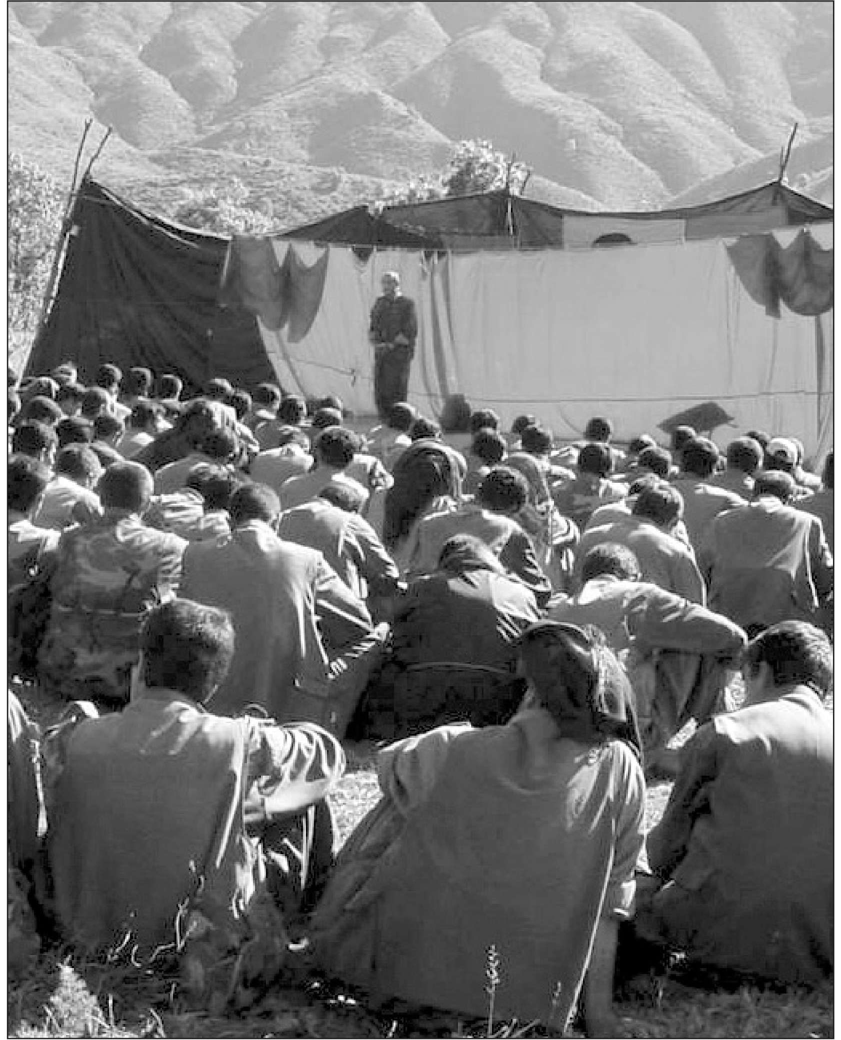
Kişinin ideolojisini yaşam ölçüleri ve yaşam tarzı belirler

Şimdi bu noktada baktığımız zaman, cezaevlerindeki mevcut durum ciddi bir eleştiriyi gerektiriyor. Bu durum köklü ele almayı, değerlendirmeyi ve çözümlemeyi zorunlu kılıyor. Partiyle ve süreçle oldukça çelişen tutumlar var. Bunu kesinlikle görmek ve anlamak zorundayız. Biz 26 Mart tarihli talimatımızda sürece ters düşen anlayışlar ve tutumları ortaya koyarak bunların aşılmasını istemiştik. Ancak yönetimimizden ve değişik yoldaşlardan bize ulaşan raporlardan durumun çok daha ağır olduğunu gördük. Süreci kavramada, yetersiz algılamada ve kendine göre değerlendirmede bir ısrar yaşanıyor. Bu nedenle yönetimimizin belirttiği gibi durumun hafife alınacak bir yanı kesinlikle yoktur. Bu çerçevede tüm yoldaşlara daha önce dışarıdaki gelişmelere ilişkin yaptığımız değerlendirmelerin tümünü incelemelerini ve onlardan ders çıkarmalarını öneriyoruz. Üç yıldan beri parti içinde yaşananlara ilişkin yaptığımız değerlendirmeleri, ders çıkarılması gereken raporlar olarak tüm yoldaşların dikkatine sunuyoruz. Bunlar arkadaşlarımızın ellerine ulaşmıştır. Bunları didik didik ederek partideki gelişmelerin ne olduğunu anlamaları ve dolayısıyla kendilerini sağlam bir düşünsel donanıma ulaştırmaları gerekir. Yoksa böyle kritik ve tehlikeli süreçler, stratejik değişim süreçleri doğru karşılanamaz. Kişi sürecin gereğine uygun bir düşünsel ve pratik davranış içine yeterince giremez.

Yine '91'de gerçekleştirilen Zindan Direniş Konferansımızın kararlarını, özellikle bu konferans sürecinde Parti Önderliğimizin geliştirdiği değerlendirmeleri birer rapor düzeyinde tüm yoldaşların dikkatine sunuyoruz. Onların okunması ve bu temelde ders çıkarılması gerekiyor. Bu da zindanlardaki durumun çok köklü bir biçimde ele alınmasını gerektiriyor. Özellikle daha sonraki süreç bunu çok daha fazla gerekli kıldı. Bir defa konferans öncesi süreç daha çok öncünün gerilla düzeyinde direniş süreciyken, konferanstan sonra serhildan temelinde geniş katılımlar oldu. Bu katılımların büyük çoğunluğu partinin bütünlüğüne katılmaktan çok, silahlı direnişe katılmayı içerdi. Dolayısıyla hep yarım ve yetersiz katılım oldu. Yüzlerce, binlerce yoldaş partinin ideolojik ve siyasal çerçevesiyle çok fazla ilgilenmeden ve ilişkilenmeden katıldı ve mücadelenin silahlı cephesinde yer aldı. Partiyi sadece orası sandı. Bu bir yapılanma ve şekillenme ortaya çıkardı. Yeni bir stratejik değişimi gündemleştirir ve stratejik değişimi gerçekleştirirken, bütün bu durumlar üzerinde durmayı gerektiriyor bu durum. Böyle tek yanlı yapılanmalar ciddi engel oluşturuyor. Dışarıda biz bunun ağır sancılarını yaşadık ve etkileri hala devam ediyor.

Kuşkusuz bütün bunların zindanda da birer parçası var. Zindanlardaki yoldaşların üzerinde de bu tür etkiler var ve bunların değerlendirilip kesinlikle aşılması ve çözüme ulaştırılması gerekir. Örneğin birinci planda ideolojik kopukluğu ele almamız gerekir. Denilebilir ki, biz parti ideolojisini çok iyi özümsüyoruz, okuyoruz, çok yönlü araştırma ve inceleme yapma imkanı da bulduk, bu anlamda bilincimiz gelişkindir. Doğrudur, yoldaşlar böyle bir gelişmeyi yaşıyorlar, daha da fazla yaşamalılar. Ancak bilgilenmek ve bilgi birikimine sahip olmak ayrı, partinin ideolojik çizgisini özümsemek ve onun sağlam bir temsilcisi olmak ayrı bir şeydir. İdeoloji kesinlikle soyut bilgi anlamına gelmiyor. İdeoloji demek, yaşam demektir. İdeoloji yaşamın ta kendisidir. Bir kişinin ideolojisinin ne olduğunu tespit etmek için, onun söylediklerine değil, günlük ve anlık yaşam tarzına bakarak karar vermek gerekir. Kişinin ideolojisini sözle söyledikleri değil, yaşam ölçüleri ve yaşam tarzı belirler. Bu açıdan soyut bilgilenmeyi ideolojik kavrayış olarak algılamak yetersiz bir değerlendirme olur. Dolayısıyla ideoloji alanı, düşüncenin yaşamsallaştığı alandır. Bu bakımdan cezaevlerinde önemli kopukluklar var; yaşamdan kopukluk var. Cezaevi, yaşamın durdurulduğu bir alan olarak tanımlanıyor. Dolayısıyla oldukça soyut bilgiye kayma, düşünceyi yaşamsallaştıramama, partinin toplum yaşamında somutlaştırdığı ideolojik çizgiyi kendi yaşamına tam oturtmama, ondan kopukluğu yaşama, daha çok soyutluğu yaşama, yaşamla düşünceyi birbirinden koparma, teori ile pratik kopukluğu yaşama o sahalarda çokça ortaya çıkıyor. Yani maddi zemin buna zorluyor. Koşullar insanı buna itiyor. Dolayısıyla bu durumun bilinerek, iyi kavranarak ve üzerinde anlık olarak durularak dikkatle aşılması gerekiyor.

Cezaevlerinde bir direnişçi olarak yaşanabilir; dağda gerillada kaba bir direnişçi olarak yaşandığı gibi, cezaevinde de oligarşi karşısında kaba bir direnişçi olarak yaşamak mümkündür. Ama bu bir parti militanlığı ve parti yaşamına ulaşma anlamına gelmez. Bu, işin sadece bir yanıdır, bir parçasıdır; ideolojik özle birleşmedikçe, bu direnişçilik bir ideolojik direnişçilik düzeyine ulaşmaz. Bunun böyle bilinmesi ve anlaşılması gerekir. İnsan cezaevlerinde her zaman düşmanı ile karşı karşıyadır, en azından siyasal karşıtı ile karşı karşıyadır. Kendisini onunla sürekli bir mücadele içinde tutar, kaba direniş

içerisinde tutar. Karşılıklı bir iradi mücadele vardır. Ancak ideolojik mücadele, yaşam mücadelesi ayrı bir şeydir. İrade olarak düşmanı reddederken, ideolojik olarak onu benimser hale gelmek de mümkündür. Cezaevleri gericilik tarafından daha çok bu amaçla ve bu tarzda kullanılmaktadır. Yani insanlar bir yandan kaba bir irade direnişi içine çekilirken, diğer yandan alttan alta ideolojik saptırmaya ve düzen ideolojisine çekilmeye çalışılırlar. Çünkü yaşam ölçüleri siyasal karşıtları tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla bu durum, onları kendi ideolojilerini yansıtan yaşam ölçülerinden, düzenin ideolojisini yansıtan yaşam ölçülerine çekme imkanı ve fırsatı verir. Eğer bunlar yeterince ve kapsamlı bir biçimde görülmez, dikkate alınmaz, bu temelde bir ideolojik derinlik, ideolojik duruş ve ideolojik mücadele içinde olunmazsa, siyasal karşıtına karşı kaba bir direniş ve çok etkili bir karşı koyuş sergilenirken bile, insan ideolojik olarak karşıtına yakınlaşma tehlikesini yaşar. Bu çoğunlukla böyle ortaya çıkabilmektedir. O açıdan ideolojik durumumuza dikkat edeceğiz.

Mevcut durumda ciddi ideolojik kopukluklar ve zayıflıkların yaşandığı gözüküyor. Arkadaşlarımız çeşitli biçimlerde bunu ifade ediyorlar. Yaşamdan kopuş, didişmecilik, çekişmecilik, boş vermişlik, heyecansızlık, moral değerlerden kopuş, en geri ve en alt düzeyde kendini tutma, iddiasızlık, bireysel kaygı içerisine girme, sahte demokrasi anlayışını benimseme, sözde birey hakları, bireysel özgürlük vb. talepler ileri sürme gibi eğilim ve anlayışların ortaya çıktığı söyleniyor. Bundan da öteye, cezaevlerinden ideolojiden ve özellikle sosyalizmden vazgeçmemiz gerektiğini, artık sosyalizmin miadını doldurduğunu, dolayısıyla bütün ideolojik özelliklerimizden, değerlerimizden, ütopyalarımızdan ve ölçülerimizden vazgeçerek düzen içerisinde erimemiz gerektiğini savunan ve öneren yaklaşımlar ortaya çıktı. Geçen yıl dağda da söyleniyordu bunlar. Cezaevinden bize gelen raporlarda yansıtılan birçok deyim, '99 ve 2000 yılında dağda çok duyduğumuz deyimlerin aynısıdır. Dağda çok duyduğumuz deyimler de, '81'den beri Semir provokasyonundan başlamak üzere bütün provokatörlerin ve tasfiyecilerin dillendirdiği söylemlerden farklı değil. Yani bizim kulağımız bu kelimelere alışıktır. Parti bunları çok önceden duydu. PKK esas olarak bunlara karşı mücadele ederek parti oldu. Yani bunlar hiçbir yenilik ifade etmiyor. Özellikle stratejik değişim süreçlerinde stratejik savrulmayı içeren ve oraya götüren sözler, anlayışlar ve hezeyanlar oluyor.

Bunu en başta Semir başlatmıştır. 12 Eylül faşizmine karşı bir mücadele stratejisi geliştirilirken, o, 12 Eylül'e teslim olmayı öngören bir çizgi olarak bütün bu deyimleri ortaya çıkarmıştı. Tabii sırtını Avrupa'ya dayayarak bunu yapmak istemişti. Şimdi geçen yıl baktığımızda, aynı şeylerin kelimesi kelimesine tekrarlandığını gördük. Aralarında hiçbir farklılık yoktur. Şimdi bakıyoruz, aynı şeyler bu kez cezaevinden ortaya çıkıyor. Oysa parti '80'den bu yana bu tür anlayışlara karşı mücadele ederek gerçekten parti oldu. Parti Önderliğimiz, *"Benim en temel özelliğim, örgütsel çizgi savaşçılığımdır"* dedi. Yani PKK'nin bir örgütsel çizgisi var, örgütlenmede bir Önderlik çizgisi var. Parti her türlü provokasyon ve tasfiyeciliğe karşı böyle bir çizgi mücadelesi yürüterek parti oldu ve bugüne geldi. Yine geçen yılın uluslararası komplo çerçevesinde yürütülen saldırılarına karşı, bir örgütsel çizgi mücadelesi vererek partinin birliğini ve bütünlüğünü koruyabildik. Her türlü bozgunculuğa, yıkıcılığa ve parti içi didişmeciliğe karşı Önderlik çizgisinde doğru bir örgüt anlayışıyla mücadele edilerek ve bütünleşme içine girilerek bu sürece gelindi. Bu da örgüt olmayı, birlik olmayı, kolektif yönetim olmayı, bunun gerektirdiği özeleştiri ve iç sorgulamayı yapmayı bilmekten geçti. Her şey buradan başladı. Yoksa partinin ayakta kalması kesinlikle mümkün değildi. Kolay da değildi.

İngiliz Stratejik Araştırmalar Enstitüsü, PKK dağılır diye hesap eder ve komplo stratejisini bunun üzerine oturturken, öyle çok isabetsiz bir değerlendirme içinde değildi. Bu, eski Kürde göre yapılan bir değerlendirmeydi; Apoculuğun yarattığı değişiklik kesinlikle hesaba katılmamış ve tam görülememişti. Bu değişiklik olmasaydı, eski Kürde göre PKK'nin altı ay bile yaşaması, tersine dağılması, parçalanması ve herkesin bir tarafa gitmesi gerekiyordu. Oysa Başkan Apo gerçeği de Kürt insanında ciddi bir değişiklik yarattı. Parti Önderliğimiz bunu nasıl ifade etti? *"Bir eski Kürt, bir de yeni Kürt var. Bir dört bin yıl öncesinin fosilleşmiş Kürdü, bir de Apo Kürdü var"* dedi. Uluslararası gericilik Apo Kürdünü iyi değerlendiremedi. Dolayısıyla Kürt insanında yapılan değişikliği tam anlayamadı ve buradan darbe yedi. Yani özeleştiri yapmayı, kendisindeki hata ve eksiklikleri görüp onu aşmayı, bu temelde dağılmayı bertaraf eden; birlik ve bütünlük yaratan düşünceyi, ruh halini ve yaşam ölçüsünü geliştirerek uluslararası komplonun bu umutlarını ve hesaplarını boşa çıkarmayı başardı. Dışarıda her türlü provokasyon, tasfiyecilik, bozguncu ve yıkıcı davranış ve tutum, militanın böyle bir sağlam örgüt duruşuyla alt edilebildi. Dolayısıyla özeleştirisel yaklaşım, ideolojik çerçevede derinliğine özeleştiri yapma çok büyük önem taşıyor. Bu yapılmazsa, hiçbir şeyin değeri kalmaz, hiçbir şekilde başarı yoluna girilemez.

Stratejik değişime doğru yaklaşmak gerekir

"Madem sosyalist ideolojiden vazgeçecektik, düzenle uzlaşıp birleşecek ve düzen içinde eriyecektik, o zaman yirmi yıldır neden dört duvar arasında durduk? Zulme ve baskıya karşı gösterilen bu kadar direniş, bu kadar cesaret ve fedakarlık boş mudur?" İnsan bu kadar inkarcı olabilir mi, kendi gerçeğini bu kadar reddedebilir mi, kendisini bu kadar hafife alabilir mi? Hayır, almaması gerekiyor, almaması için de ciddi bir ideolojik yaklaşımın sahibi olması gerekir. Dolayısıyla partinin ideolojik gerçeğini ve ideolojik çizgisini iyi kavramak, bunun düzenden farkını iyi görmek, düzeni değiştirici özelliğini iyi görüp bununla bütünleşmek zorunludur. Yani sosyalist olmak gerekir. Hem de sözle değil, özü ve yaşamıyla, günlük çalışması, ruhu, duygusu ve davranışıyla, kısaca her şeyiyle sosyalist olmak gerekir. PKK her zaman sosyalizm yolunda ilerledi. PKK sözle sosyalizm edebiyatı yapmadı, buna karşılık PKK gerillası dünyada 'sosyalist liderim' diyenlerin bile önüne geçen bir sosyalist yaşam gerçeğine ulaştı. Apoculuk küçük burjuva sosyalizminin her biçimini aşarak gelişti. Apocu sosyalizm, reel sosyalizmin küçük burjuva kabuklarını paramparça ederek gerçek sosyalizmi derinliğine geliştiren bir ideolojik çizgiyi ifade ediyor. Reel sosyalizm yıkılırken PKK'nin gelişmesinin sırrı başka hiçbir şeyde değil, buradadır. Dolayısıyla kim "ideolojimizden vazgeçelim, ideolojiyi zayıflatalım", hele hele "sosyalizmden vazgeçelim" diyorsa, o objektif olarak düzenin bir militanı, bir ajanı demektir. Bunun başka hiçbir izahı olamaz.

PKK bu kadar boş bir hareket değildir. PKK boşuna bu kadar mücadele yürütmedi. Düzenin öyle çok benimsenecek yanları yoktur. Öyle olsaydı, en zayıf halk konumunda olan Kürt halkında bu kadar ölümüne bir direniş ortaya çıkabilir miydi? Hayır, çıkmazdı. Yani yirmi yıldır dört duvar arasında her türlü zulme karşı gösterilen direniş düzenle birleşmek için mi yapıldı? Bunun hiçbir anlamı ve değeri var mı? Böyle düşünülebilir mi, böyle yaklaşılabilir mi? Bu tür yaklaşımlar kabul edilebilir ve meşru görülebilir mi? Öyle bir duruma varmayı bir yana bırakın, bunun sözü bile edilebilir mi? Yazılıyor ve bize kadar yansıtılıyor; bilmem yaşam ve ilişkilerde aşınmanın olduğu, boş vermişliğin yaşandığı, düzen ölçüleri ve özentisinin geliştiği ifade ediliyor. Peki, dört duvar arasındaki işkenceye buna ulaşmak için mi katlanılıyor? Bu ayıp değil midir? İnsan böyle bir duruma düşebilir mi? Çevremizde böyle durumların çıkmasına fırsat ve izin verebilir miyiz? Hayır, veremeyiz. Burada kesinlikle bir yanılgı ve yanlışlık var. Bunun mutlaka aşılması, düzeltilmesi ve doğru bir ideolojik çizgiye ulaşılması gerekir.

İkinci bir husus, stratejik değişim sürecinin özümsenmesi durumuna ilişkindir. Mevcut veriler açıkça ortaya koyuyor ki, stratejik değişimi anlamada, kavramada ve özümsemede ciddi zayıflıklar var. Yeni stratejimiz tam kavranılamamıştır. Bu dışarıda da böyle ortaya çıktı. Yani içimizde stratejik değişimi anlayamayan, kavrayamayan, onu reddeden veya onu taktik olarak anlayan, hatta "Köprüyü geçene kadar ayıya dayı deriz" diyenler oldu. Fakat bütün bunlar doğru ve gerçek değildir. Yeni stratejiyi özümseme ve hazmetmedeki zayıflık, hala işlerin pratikte etkili biçimde geliştirilmesinin önünde engel oluşturuyor. Biz bu stratejik değişimin özümsenmesi ve iyice kavranması olayıyla uğraşıyoruz. Kadroyu böyle bir düzeye ulaştırmak için yoğun bir tartışma ve eğitim yürütüyoruz. Bu nedenle stratejik değişime doğru yaklaşmak gerekiyor. Biz gerçekten bir stratejik değişiklik yaptık ve bunu çok köklü bir biçimde gerçekleştirdik. Biz taktik yapmıyoruz. Gerçekten stratejik değişiklik yaptık. Bu, geri dönülmeyecek biçimde yapılan bir stratejik değişikliktir. İçinde bulunduğumuz koşullar gereği bunu yaptık. Bu stratejik değişikliği 15 Şubat nedeniyle yapmadık; '93'ten beri bu stratejik değişikliği yapmaya çalışıyoruz. Partinin '80'den itibaren geliştirdiği strateji, gerilla ile bir uygulama alanı kazandı, serhildanla ikinci bir uygulama alanı kazandı, gerilla ile serhildanı birleştirerek sonuca gitmek istedi. Bu tam gerçekleşmeyince, bu sefer serhildanla süreci yürütmeye ve sonuca götürmeye çalıştı. Öyle bir değişikliği öngördü. Ancak içten ve dıştan dayatılan çetecilik bu değişim çabalarını sabote etti. Dolayısıyla bu değişimi gerçekleştiremedik. Ancak '98 yazından itibaren, 1 Eylül 1998 süreciyle birlikte bunu dönülmez bir biçimde başlattık. Parti Önderliği kesin kararını 1 Eylül 1998'de verdi. Bu bir stratejik değişim kararıydı. Boşuna mevzi değiştirilmedi, silahlı mücadele boşuna durdurulmadı. Boşuna ateşkes ilan edilmedi. Bu, tamamen stratejik değişim gereği olarak yapıldı.

Şimdi bu değişiklik süreci neden bu kadar uzadı, çeteciliğin sabote etme girişimlerini neden önleyemedik, stratejik değişimi zamanında yapmada neden başarılı olamadık diye özeleştiri veriyoruz. Bu gerçek bir özeleştiridir. Özeleştiriyi sadece biz vermiyoruz, Türkiye rejimi de adım adım özeleştiri veriyor ve giderek daha fazla vermek zorundadır. Onlar da bu değişimi göremediler. Kemal Derviş '90 sonrasının özeleştirisini vermeye çalıştı. Bunu siyasal ve ideolojik alanda da yapacaklar, yapmak zorundalar. Türkiye yeniden yapılanacaksa, bu oligarşik sistem aşılacaksa ve özel savaş düzeni değişecekse, bu ancak böyle bir yaklaşımla olur. Dolayısıyla bizim değişimi stratejik düzeyde ele aldığımız kesindir.

Bu, bizim isteğimizle de ortaya çıkmıyor. Kürdistan'da yaratılan gelişmeler ve ortaya çıkan koşullar bunu gerektiriyor. Türkiye ve bölge koşulları bizi bunu yapmaya zorluyor. Bu, uluslararası alandaki gelişmelerden çıkıyor, yani kapsamlı bir ülke, bölge ve dünya değerlendirmesine dayanıyor. Partimiz '70'lerdeki dünya değerlendirmesiyle bir ideolojik çıkış yaptı. '80'lerdeki dünya, bölge ve ülke değerlendirmesiyle 15 Ağustos çıkışını yaptı. '90'lardan itibaren de bu değerlendirmeleri yaptı, ancak bunu tam bir örgütlemeye kavuşturamadı. Yani ortaya çıkan koşullara uygun bir stratejik yapılanmayı ortaya çıkaramadı. Eksiklik burada yaşandı. Bu nedenle uluslararası komployla karşı karşıya gelindi. Tekrar, tıkanma ve çözüm üretememe bu nedenle ortaya çıktı. Parti 1 Eylül 1998 süreciyle bunu tamamen aşmayı gündemine aldı. '98'e geldiğinde, Parti Önderliği bu durumu çok köklü bir biçimde değerlendirdi ve kesin bir kararlılıkla aşmaya yöneldi. Oligarşi buna komployu dayattı. Böylece 9 Ekim ve 15 Şubat oldu. Değişiklik böyle bir mücadele içinde gerçekleşti. Karşıtlarımız bizi değişimden alıkoymak için bu komployu dayattılar. Dolayısıyla stratejik değişim, yeni stratejiyi esas alma, özümseme ve pratikleştirme, uluslararası komployu yenilgiye götürmek anlamına geliyor. Partimizin yeni stratejisi, VII. Kongremizin kararlaştırdığı strateji, uluslararası komplo ile mücadele stratejisi oluyor. Dolayısıyla stratejik değişim bir gerçektir. Bunun böyle ele alınması, böyle kavranması ve değişime bu çerçevede yaklaşılması gerekiyor.

Buradan baktığımız zaman, yeni stratejik değişimin cezaevlerinde bu düzeyde anlaşılamadığı, aynen dışarıda olduğu gibi bunun taktik yaklaşım sanıldığı, geçici olarak görüldüğü, iyi anlaşılamadığı ve özümsenemediği görülüyor. Bu ta '99'dan beri bize yansıyan gerçekliktir. Başta en üst yönetim olmak üzere, birçok arkadaş yapısında bu görüldü. Bu anlamda yönetimimiz yeni stratejiyi yeterince kavrayamadı ve uygulamaya da dönüştüremedi. Dolayısıyla cezaevlerindeki arkadaş yapımızın yeni stratejimizi derinliğine özümseme ve onu uygulayacak militan haline gelme durumunda zayıflıklar ortaya çıktı. Bu gerçekleşemedi. Belirtilen bu anlayışlar ve eğilimler, düzene doğru kayan parti dışı anlayışlar ve tutumlar bu nedenle ortaya çıkıyor. Bunlar süreçle, yeni sürecin özümsenmemesiyle bağlantılıdır.

"Doğru gördüğüne katılmak, partiye katılmak değildir, kendine katılmaktır. Partiye katılmak ise, kendisi doğru görmese bile partinin kararlarına katılmayı gerektirir. Partili olmak ancak bununla mümkündür. Yoksa kendi bildiğine göre olmak partili olmak değildir. Onun için parti gerçeğine doğru yaklaşmak gerekmektedir."

Cezaevlerinde çok yönlü bir ideolojik mücadele yürütülemedi

Demek ki, yeni süreci doğru ve yeterli özümseten bir çalışma yürütülememiş, öyle bir çizgi temsilciliği tam yapılamamıştır. Bu konu biliniyor. Bu çizgi başta Çanakkale Cezaevin'de sabote edilmeye çalışıldı. Bu sürece oradan bir provokasyon dayatıldı. Mehmet Can Yüce kişiliği, hiç bir direniş yaşamadığı ve belki de dünyada direnişi savunacak en son kişi olduğu halde, sahte bir direniş savunuculuğuyla süreci sabote etmeye, cezaevindeki arkadaşlarımızın bilincini bulandırmaya ve ortamı muğlaklaştırmaya çalıştı. Yönetimimizin bu durum karşısında net, kesin ve derinlikli bir tutum alamadığını iyi biliyoruz. Yönetimimiz uzun süre böyle bir kişiliği ikna edeceğini sandı. Tabi bu öyle rastgele bir durum değildi; süreci doğru kavrayamamaktan ve sürece karşı çıkan duruşları tam anlamamaktan kaynaklandı. Dolayısıyla değişim uzun bir süre taktik sanıldı. Stratejik düzeyi derinliğine görecek bir yaklaşım gösterilemedi. Dolayısıyla yeni stratejimiz, başta yönetimimiz olmak üzere cezaevindeki arkadaş yapımız tarafından tam özümsenemedi. Arkadaşlarımızın bunu böyle görmeleri, anlamaları ve bu temelde yaklaşım göstererek çözümü kendilerinde üretmeleri gerekiyor.

Arkadaşlarımız, Önderliğe ve parti yönetimimize, yani yeni parti stratejimize ilkesel düzeyde katılım gösteremediler. Biraz da başka çare olmadığı için, sürece yayarak ve biraz da gönülsüzce katıldılar. Yani parti bağlılıkları var, "Parti elbette bir şey biliyor, biz buna karşı çıkmıyoruz" dediler. Ama değişimin özde ne olduğunu ve neyi ifade ettiğini tamamen bilince çıkararak, onun aktif, etkili ve doğru yöntemlerle pratikleştiricisi haline gelemediler. Dolayısıyla karşıt eğilimler ve düşüncelere karşı aktif, doğru yöntemli ve sonuç alıcı bir ideolojik mücadele yürütemediler. Bunun yerine hep böyle bazı kişilikler ve onların davranışları öne çıkartılıp gündemde tutuldu. Aslında sorunun ideolojik ve siyasal düzeyde, yine mücadele stratejimizde yaptığımız değişiklik düzeyinde ele alınması gerekirken, böyle ele alınmadı. O sadece kişilerin davranışları olarak görüldü, onların bireysel tutumları olarak ele alındı. Dolayısıyla hep öyle eleştirilmeye çalışıldı. Hep bireysel duruşlar gündemleştirildi. Bir ideolojik mücadele içine girilmedi. Süreci reddeden, doğru özümsemeyen ve kavramayan tutum ve anlayışlarla çok yönlü ve yöntemli bir ideolojik mücadele yürütülemedi. Biraz da siyasal olmayan yöntemler kullanıldı. Yani sorunlar kişiselleştirildi. İşte parti bağlılığı öne çıkartıldı. Yani deyim yerindeyse, işler biraz da aşiret usulü yürütüldü; siyasal örgüt ölçüleri çerçevesinde yürütülmedi, yürütülemedi. Bu durum, süreci doğru anlamayan ve sürece karşı olan kesimlere cüret ve cesaret kazandırdı, onları çok öne çıkardı ve etkili kıldı. Bu durumu çok iyi görmemiz gerekiyor.

Eğer yeni sürece katılımda bu kadar isteksizlik ortaya çıkıyorsa bu nedenledir ve bunlar bir gerçektir. İçeride oluyor işte, düzene doğru gidiliyor; adam dışarı çıkıyor, mücadeleye katılmıyor, düzen içinde eriyip gidiyor. Bu nereden çıktı? Bundan sorumluluk duyacağız, bunun nedenlerini ortaya çıkartacağız ve aşmasını bileceğiz. Demek ki, yeni stratejik süreç tam özümsenmemiştir. Yeni süreç aslında önce reddedildi. Başlangıçta Çanakkale çizgisi aslında oldukça hakimdi. Daha sonra bu giderek tersine döndü. Bu sefer teslimiyete ve düzen içinde erimeye doğru gidiyor. Bu da Bayrampaşa çizgisi oluyor. Arkadaş yapımız sözde bunlara çok karşıyken, içlerinde giderek bu eğilim gelişiyor. Demek ki, bu iki eğilim de öyle birbirine çok karşıt eğilimler değillerdi. Tam tersine bir madalyonun iki yüzü gibiydiler. Parti dışı birer eğilim, birer küçük burjuva eğilimi olarak, aslında bir madalyonun iki yüzünü oluşturuyorlardı.

Bu, dışarıda da böyle oldu. Stratejik değişimi reddeden, oldukça dogmatik, duygusal ve kalıpçı yaklaşım ile stratejik değişimi her şeyin bittiği, ideolojiden ve mücadeleden vazgeçtiğimiz biçiminde değerlendiren, dolayısıyla düzen içinde uzlaşacağımızı ve düzen içinde eriyeceğimizi sanan, sağ liberal bile diyemeyeceğimiz düzen içinde erime eğilimi birbirinden farklı eğilimler değildir. Bunlar aslında bir madalyonun iki yüzü oluyor ve rahatlıkla birbirlerine dönüşebiliyorlar. Bunlar arasındaki çatışma aslında böyle çok farklı çizgilerin çatışması değildir. O kavga biraz da partiye karşı kavgadır. Biz bunu geçmişte de çok gördük. Baki ile Fatma bunu yapmıştı. İkisi birbiriyle kavga ediyor görünüyordu, ama esas olarak partiyle kavga ediyorlardı. Daha sonra Baki, *"Ben Fatma ile kavga ederken gerçekte kiminle kavga ettiğimi iyi biliyorum"* diyerek, esasta Parti Önderliği ve Önderlik çizgisiyle kavga ettiğini açıkça ortaya koymadı mı? Bunlar parti tarihimizin gerçekleridir. Biz bunları çok iyi biliyoruz. O zaman Ferhan ile Meral arasındaki kavganın, Baki ile Fatma arasındaki kavgadan bir farkı var mıdır? Bunlar aynı örgüt değil miydiler? Ferhan, Meral'in yardımcısı değil miydi? Hatta Önderliğin kabul etmemesine rağmen, kendi dayatmalarıyla böyle bir görevlendirme yapılmadı mı? Yapıldı ve bunlar bir gerçektir. Fatma ile Baki de '80 öncesinde birbirleriyle çok iyi anlaşıyorlardı. Daha sonra da partiyle kavgayı, birbirleriyle kavga olarak ortaya çıkardılar. Meral-Ferhan kavgasının da ondan fazla bir farkı yoktur. Dolayısıyla esas kavga parti çizgisine, partinin stratejik değişimine karşı bir kavgadır. Ondan bir kopuşu, ona karşı bir mücadeleyi ifade ediyor.

Bunu çok iyi görüp tanımlayarak derhal bir kenara bırakmak, bütün arkadaş yapımızı böyle bir bilinçle donatmak zor mu olurdu? Kuşkusuz zor olmazdı. Ancak bu ciddi ve derinliğine bir stratejik kavrayışı gerektiriyordu. İşte aslında bu kavrayış görülemedi. Yani stratejik değişim tam hazmedilmedi. Taktik değişim olarak görüldü ve kerhen kabul edildi. Bir taraf ise stratejik değişim derken, bunu bütün mücadelenin bittiği biçiminde ele aldı. Yani "artık mücadeleden vazgeçtik, mücadele bitti, örgüt bitti, dağılıyoruz" yaklaşımıyla, uluslararası komplonun istediğini ruhen ve düşünce olarak yaşayan ve pratiğe de geçirmek isteyen bir eğilim olarak gelişti. Şimdi ne stratejik olarak değişim yapmadığımız düşüncesi, ne de stratejik değişimin mücadelenin bittiği ve düzen içerisinde erimenin gündeme geldiği tarzında algılanması doğrudur. Bunlar kesinlikle bir yanlışı ifade ediyor. Böyle bir yanlış dışarıda da ortaya çıktı. Her iki düşünceyi savunanlar da oldu. Kadro gücümüz uzun süre bunlar arasında seyirci veya tarafsız olarak kaldı. En üstten Parti Önderliği "Örgüt çizgisi şudur" diye açıklamada bulununcaya kadar, Parti Konseyimizin bu çizgiyi uygulamayı kendisinden başlatarak, kendisini bu çizgiye göre bir örgüt ve yönetim haline getirerek partiyi çizgiye çekmesi sürecine kadar bu biçimde yaşandı. Provokasyon ve tasfiyecilik böyle bir sürecin gelişmeyeceğini umut ederek, aslında bu tarafsız ve seyirci kadro duruşuna güvenerek kendisini aktifleştirmek istedi. Doktor Süleyman çeteciliği ve provokasyonu, umudunu tamamen buraya bağlamıştı ve buraya dayanıyordu. Parti Konseyimiz bir örgütsel çizgi duruşunu kendisinden başlattığında, provokasyon derhal açığa çıktı ve kendisini düşmanın kollarına attı. Tasfiyecilik tasfiye edilerek, kadronun bu ortayolcu, tarafsız ve seyirci duruşu aşılarak, VII. Kongre çizgisinde tam bir örgütsel birlik ve bütünleşme ortaya çıktı.

"Kadroyu eleştirmek, kadrodaki hata ve eksiklikleri ortaya koymak yetmez. Eğer bir yerde kadroda yanlış eğilimler ve hatalar ortaya çıkmışsa, bunun yönetim tarzıyla bağını görmemiz gerekir. Bu nedenle yönetim tarzımızı gözden geçirmemiz ve en üstten örgütsel çizgiyi oturtarak bütün kadroyu böyle bir çizgiye çekmeyi esas almamız gerekir."

Şimdi cezaevlerinde yaşananın da benzer bir durum olduğu görülüyor. İki eğilim, birbiriyle çok kavga ediyormuş gibi bir durum yarattı. Bu, bütün ortama hakim oldu. Cezaevindeki yönetimimiz bunu aştırtacak doğru örgüt çizgisinde bir duruşu sergileyeceğine, bunlara ya seyirci kaldı, ya da bireysel bir durummuş gibi ele aldı. Bunları hep gündemde tuttu. İdeolojik ve örgütsel çerçevede yaklaşım göstereceğine, kişiler olarak yaklaşım gösterdi. Dolayısıyla çözüm üretemedi. Bu günümüze kadar da böyle geldi. Yönetimimiz başta olmak üzere genel arkadaş yapımız bu sözde kavgaya karşı bir seyirci duruşu sergiledi. Yani güya onları benimsemiyor göründü, ama örgüt çizgisini geliştirmedi, örgüt çizgisinde bir mücadeleyi ortaya çıkarıp onları bertaraf etmedi, dolayısıyla seyirci kaldı. Biraz da 'parti ne olacak, dışarıdaki partisel gelişme neyi yaşayacak, parti yönetimimiz ne yapacak' der gibi izledi. Daha çok parti yönetimine şikayet etmekle yetindi. Oysa parti militanı olarak, alanın yönetimi olarak, ideolojik- örgütsel mücadeleyi en başta kendisinin yürütmesi ve doğru bir örgüt oturtarak her türlü parti dışılığı aşması gerekiyordu. Ama bu yapılmamıştır. Bu yapılmadığı halde, arkadaşlarımız, *"Parti yönetimimiz bunlara karşı zamanında tutum alamadı"* diyebiliyorlar. Bu haksız bir eleştiridir. Kuşkusuz bu eğilimler geçmişte zayıf ve güçsüzdüler. Ama peki partimiz ne durumdaydı, neyi yaşıyordu? Acaba buna karşı hemen tavır alma ve her türlü parti dışılığı aşma gücüne sahip miydi? Kuşkusuz sahip değildi. Kendi gerçeğimizi görmezlikten gelemeyiz. Dolayısıyla kendi gücü olmadan yönetimimiz böyle bir mücadeleyi nasıl yürütebilirdi? Yönetimimiz ancak kendisini bir güç haline getirip bir yönetim düzeyine ulaştırdığı ölçüde bu eğilimlere karşı mücadele etme gücü kazandı. Diğer yandan bunlara karşı mücadele ederek, kendini yönetim ve partisel gelişme olarak güçlendirdi. Bu noktada güç kazanıp mücadele etme düzeyi yakaladıkça tavır alıyor ve mücadele ediyor.

Parti örgütü çizgi mücadelesini yürüterek örgüt olur

Şimdi cezaevindeki yönetimimiz buna da katılmıyor. Çanakkale'de Can provokasyonu karşısındaki muğlak ve mücadelesiz duruşu gibi, bu kez de sağ liberalizm diye tanımlanıyor; aslında düzenle uzlaşmaya ve düzen içinde erimeye giden eğilimlere karşı bir ideolojik ve siyasal mücadele yürütmüyor. Parti yönetimimizin açtığı mücadeleye ve bu temelde aldığı kararlara etkili ve sağlam bir katılım göstermiyor. Durumu cılız ve zayıftır. Yönetimimiz kuşkusuz karşı tarafta değil, parti tarafındadır; ama iyi bir parti mücadelesi yürütür konumda değildir. Bu gerçeği iyi görmek durumundadır. Böyle parti yönetimi olunmaz, böyle parti militanı olunmaz, parti örgütü olunmaz. Parti örgütü çizgi mücadelesini yürüterek, ideolojik ve örgütsel savaşımı vererek örgüt olur. Oysa tam da biz mücadele etmeye karar kıldığımızda ve parti dışı eğilimleri mahkum ederek onlara karşı savaş açıp aşmaya yöneldiğimizde, parti yönetimimiz "Durun, acele ediyorsunuz, filan yerlere de danışalım. Neden bize danışmıyorsunuz?" diyebiliyor. Bu yanlış bir duruştur.

Bu tutumu kesinlikle kabul etmiyoruz. Bu tutum ciddi bir çizgi zayıflığını ifade ediyor, bu nedenle aşılmayı ve özeleştiriyi gerektiriyor, sağlam bir örgütsel çizgi duruşuyla aşılması gereken bir durumu ifade ediyor ve bu mutlaka yapılmak durumundadır. Eğer böyle olmasaydı, bu tür eğilimler cezaevinden böyle rahatlıkla çıkamazdı; arkadaşlarımız bu kadar muğlak ve kafa karışıklığı içinde olmazlardı, düzenle bu kadar mesafesiz olmazlardı, bu kadar yanlış eğilim ve anlayış ortaya çıkmazdı. Dolayısıyla bunların mevcut yönetim duruşuyla bağını da göreceğiz. Buradan yönetimin sağlam bir örgütsel çizgi duruşuna ulaşmasını sağlayarak çözüm üreteceğiz. Çözüm başka yerden üretilmez.

Biz de geçen yıl en alttan başlayarak yoğun eğitimlerle kadroyu provokasyonun elinden kurtarmak için o kadar çok çaba harcadık ki, biz çalıştıkça ortalık daha çok karıştı. Sonunda en üstten kendimizi doğru bir çizgiye ve yönetim tarzına kavuşturmadan ve örgüt merkezimizi Önderlik çizgisinde netleştirmeden işlerin yürümeyeceğini anladık. Oradan başladığımız zaman, hiçbir eğitim yapmadan da bütün parti çizgiye girdi. Kadro YNK'ye karşı kahramanca savaşı ortaya çıkarttı. Provokasyonun anlayamadığı ve göremediği, YNK yönetimini de yanıltan gelişme aslında böyle bir gelişmeydi. Bu açıdan kadroyu eleştirmek, kadrodaki hata ve eksiklikleri ortaya koymak yetmez. Eğer bir yerde kadroda yanlış eğilimler ve hatalar ortaya çıkmışsa, bunun yönetim tarzıyla bağını görmemiz gerekir. Bu nedenle yönetim tarzımızı gözden geçirmemiz ve en üstten örgütsel çizgiyi oturtarak bütün kadroyu böyle bir çizgiye çekmeyi esas almamız gerekir. Çözüm ancak böyle olur. Yanlış anlayışlar böyle bir yaklaşımla aşılabilir.

Bu çerçevede durum değerlendirmeleri de yapmaya çalıştık. Fakat öyle görünüyor ki, parti yönetimimizin değerlendirmeleri çok fazla dikkate alınmıyor. Yönetimimiz hafif görülüyor. Arkadaşlar parti yönetimine bağlı olduklarını söylüyorlar; ancak bu bağlılık ideolojik ve örgütsel çizgi bağlılığı temelinde değildir. Bu bağlılık, çizginin aktif ve doğru bir uygulayıcısı ve militanı biçiminde olmuyor. Sadece bağlı olduklarını söylüyorlar. Örneğin talimatlara yaklaşım kesinlikle doğru değildir. Talimatlar çok tartışılıyor, çekiştiriliyor. Herkes sanki uygulanması gereken talimatlar olarak değil de, tartışma belgeleriymiş gibi tartışmaya alıyor. Burada herkesin kendine göre görüşü oluşmuş. Yönetimden gelen talimatlar uygulama emri olarak görülmüyor; talimatlar doğru mu yanlış mı diye değerlendirilmesi gereken birer belge olarak görülüyor. Görevin talimatları uygulamak olduğu unutuluyor. Parti yönetiminin doğru politika belirleyip belirlemediğini ortaya çıkarmakla görevli bir hakem gibi hareket ediliyor. Böyle militanlık olur mu? Böyle bağlılık olur mu? Bu bağlılık değil, bağlılık adı altında düpedüz kendini konuşturmaktır. Yani partinin kendi istediği gibi olmasını esas almaktır. Dolayısıyla yönetim ve talimat gerçeğine yaklaşımda da ciddi hatalar var. Üçüncü önemli husus bu oluyor.

Yönetimimiz yeterince ciddiye alınmıyor. Karşıtlarımız da parti yönetimini ciddiye almıyorlar. Özel savaş şeflerinden Ümit Özdağ, 15 Şubat sonrasında parti yönetimimiz için, *"Onlar mı Apo'nun yerini dolduracaklar, köy muhtarı bile olamazlar"* demişti. Bunu söyleyen düşmandır ve düşmanın bunları söylemesi anlaşılırdır. Ama parti içinde olanların, yoldaşların parti yönetimimizi ciddiye almamalarının anlaşılır bir yanı olabilir mi? Kaldı ki, şimdi düşmanın da görüşü değişmiştir. İçeride ve dışarıda bütün karşıtlarımız partimizi ve yönetimimizi ciddiye alıyorlar. Yönetimimizin açıklamaları ilgiyle izleniyor ve muhatap alınıyor. Yani yönetimimizin ve bu temelde partimizin ciddi bir ağırlığı oluşmuştur. En azından partimiz içinde olanların da en az düşman kadar parti yönetimimizi ciddiye almaları gerekmez mi? Kaldı ki, bütün parti yönetim tarafından yürütülmüyor mu? Bütün parti militanları yönetimin görüş ve talimatlarını uygulamakla yükümlü değil mi? Hiç yönetimi ciddiye almayan parti militanlığı olur mu? Bu tutumun ciddi biçimde düzeltilmesi ve doğru bir yönetim yaklaşımının geliştirilmesi gerektiği açıktır.

İnkarcılık ve sağ liberalizm düzene teslim olmaya götürür

Örneğin talimatlarımız gerçekte bir yönetim talimatı olarak görülmüyor veya basit görülüyor. Tam bir katılım, dolayısıyla partileşme ortaya çıkmış değildir. Hatta yönetimimizin birçok belirlemesi beğenilmiyor bile. Arkadaşlarımız yönetim adına açıklamalar yapıyorlar. Bunlar bireysel açıklamalar olarak ele alınıyor. Filan arkadaş şunu dedi, filan arkadaş bunu söyledi deniliyor ve kişilere göre tavır alınıyor. Oysa kişiler açıklama yapmazlar. Kuşkusuz bir şey söyleniyorsa bir kişi söylüyor; ama bu herhalde kendisini yansıtmaz. Açıklama yapan eğer parti yönetimindeyse, hele hele PKK'nin üst yönetimindeyse, yönetimin görüşlerini yansıtmak durumundadır. Parti Önderliği açıklama yaparken, bunu Önderlik açıklaması mı, yoksa bir kişinin açıklaması mı sayıyorduk? Dikkat etmemiz ve ciddi olmamız gerekiyor. Parti yönetimimiz, Konsey yönetimi kolektif bir yönetimdir. Bir arkadaşımız açıklama yapıyorsa, buna "filan arkadaşın açıklaması" denilir mi hiç? Ama arkadaşlarımız hep böyle değerlendiriyorlar. Çünkü kendileri bireyselleşmişlerdir. Örgüt olayı aşılmış, kendilerine göre görüşleri oluşmuştur. Öyle değerlendiriyorlar, parti yönetimi de öyledir sanıyorlar. Bir arkadaş açıklama yapıyorsa, kendi adına yapıyor sanılıyor. Bunlar yanlıştır. Bütün açıklamalar yönetimi bağlar, yönetim adına yapılır. Kolektif yönetim kararı olarak ortaya çıkar. Bütün talimatlar yönetim talimatlarıdır. Dolayısıyla tartışmayı, didiştirmeyi ve çekiştirmeyi değil uygulamayı gerektirir. Bütün arkadaşlarımızın bunu böyle bilmesi ve böyle ele alması gerekiyor. Eğer parti olacaksak ve partiye doğru katılacaksak bu böyle olur.

Ancak katılma olmuyor, reddetme ortaya çıkıyor. Parti yönetimi şöyle olması gereken diyor, kendisi de "yok, ben onu değil şunu doğru görüyorum" diyor ve doğru gördüğüne katılıyor. Ancak doğru gördüğüne katılmak, partiye katılmak değildir, kendine katılmaktır. Partiye katılmak ise, kendisi doğru görmese bile partinin kararlarına katılmayı gerektirir. Partili olmak ancak bununla mümkündür. Yoksa kendi bildiğine göre olmak partili olmak anlamına gelmez. Böyle eğilimler çok fazla var ve en uç noktada Bayrampaşa'da ortaya çıkıyor. Bu alanın durumu, partiden uzaklaşma, partinin ideolojik ve örgütsel gerçeğinden kopma nasıl olur diye ele alıp incelenmeye değerdir. Derinliğine incelenip gerekli dersler çıkartılırsa, en iyi partileşme sonucuna ulaşılabilir. Biz, *"Partiden kopmuş ve hata yapmışsın, özeleştiri ver"* diyoruz. O da *"İstifa ediyorum"* diyor. Zaten sen kopmuşsun, yani öyle istifa edilecek bir durum yok, zaten kopuş var. Biz bu kopuşu giderip partiye katılmasını istiyoruz. Özeleştiri, partiye katılmayı getirir. Biz strateji değiştirmişiz, sen bu stratejiye katılmamışsın; "Gel katıl" diyoruz, o ise *"reddediyorum, istifa ediyorum"* diyor. Biz *"O politika yanlış"* diyoruz, o ise *"Sizin politikanız yanlış"* diyor. Kendisi kendi başına karar almış, parti adına geçecek politika belirleyip uyguluyor. Biz bunun yanlışlığını ortaya koyunca, *"Yönetim neden bizden habersiz farklı politika açıkladı"* diyor.

Peki, sen niye partiye bağlayacak, partiye ters bir politikayı açıkladın? Sen parti yönetiminin üstünde bir yönetim misin? Bu kadar etkili bir parti gücü müsün? Kuşkusuz değilsin. Ama bu denli kopuş olmuş, parti ve örgüt bilinci bu kadar çarpıtılmıştır. Parti yönetimimizin politik kararlarının uygulanıp uygulanmayacağı istendiği gibi tartışılabiliyor ve reddediliyor. Parti yönetimi, herkese yaptığı gibi, özeleştiriyle partiye katılma çağrısı yapıyor. Buna karşılık "İstifa ettim, düzenle birleşeceğim" diyor. Peki, böyle istifa edilir mi? Nasıl istifa ediyorsun? Hele bir dur bakalım, istifan kabul ediliyor mu? Partiye bir gün gelip hemen bir anda istifa edip gitmek öyle kolay mı? Bir günde PKK ile, bir günde PKK dışındaki düzenle olmak mümkün mü? Bunu kim söyledi? Semir, *"Ben bir gecede PKK'ye girdim, bir gecede de çıkıyorum"* demedi mi? Böyle yaklaşım karşısında Parti Önderliği, *"PKK'ye böyle girilir mi, PKK'den böyle çıkılır mı, öyle istifa etmek ve çekip gitmek kolay mıdır?"* dedi. Şimdi orada bütün bunların hepsi yaşanıyor. Böyle bir kopuş, düzene kayış, parti ölçülerinden uzaklaşma, çok ileri düzeyde liberalize olma durumu var. Şu çok net ortaya çıkıyor ki, inkarcılık ve sağ liberalizm düzene teslim olmaya götürüyor. Buna karşılık sağlam çizgi devrimciliği, düzeni değiştirmede başarıyı getiriyor. Bu gerçeği iyi göreceğiz. Onun için de parti gerçeğine yaklaşımın nasıl olması gerektiği üzerinde iyi kafa yoracağız. Kendimizi buna göre düzeltmesini bileceğiz.

Kuşkusuz bütün bunları kendimizden çıkarmıyoruz, salt eleştiri yapmak için de gündemleştirmiyoruz. Bunlar o alanda şu veya bu arkadaşta, şu veya bu düzeyde yaşanan gerçekler, hemen herkeste yaşanan durumlar oluyor. Birinde az, birinde çok olur. Birinde şu yön, diğerinde bu yön olur, ama herkeste var. Hiç kimse "Bizde bu yok, bize haksızlık yapılıyor" demesin. Hayır, haksızlık yapmaya ihtiyacımız yoktur, buna gerek de yoktur. Eğer işler iyi yürüseydi –ki biz onu isterdik– kuşkusuz bunları söyleme gereği duymazdık. Hatta uzun süre hiç böyle değerlendirme yapma ve talimatlar geliştirme gereği de duymadık. Ancak gördük ki, bu yapılmıyor, durum gittikçe tehlikeye giriyor. Yapılmayan görevi yapmak zorundayız. Seyirci gibi davranır ve sessiz kalırsak, bu daha tehlikeli olur; arkadaşlarımız yirmi yıldır, on beş yıldır, on yıldır emek harcıyorlar, o zaman tümüyle emeklerinin dışına düşerler. Biz bunu açıkça görüyoruz. Bazıları dışarı çıkıyor, partiden kopuyor, mücadeleyi aramıyor. Bu gözler önündedir. Rahatlıkla düzenle uzlaşabiliyor, düzen içinde eriyebiliyor, partiye doğru katılamıyor. Bunlar bir gerçektir.

Önderlik gerçeği her şeyde bize yol gösteriyor

Bize raporlar geliyor ve biz henüz bize ulaşan raporlarda yazılanların hepsini ifade etmiş de değiliz. Bazılarını ağzımıza bile almak ve bu düzeye düşmek istemiyoruz. Bu kadar ileri götüren olumsuz bir ruh halini, psikolojiyi ve düşünceyi yansıtanlar var. Örneğin arkadaşlarımız raporlarında rahatlıkla, *"Eski arkadaşlar yaşamda mütevazi ve militan değiller, kendilerine sevdalılar, emekli gibidirler, çok benmerkezcidirler, çok kaba ve tutucular, yeniden yapılanmaya gelmiyorlar, kendilerini doğal PKK'li olarak görüyorlar"* diye yazabiliyorlar. Adeta militanlıktan kopmuş, kastlaşmış bir durum var. Düzen özentisi ve ölçülerine doğru kayış var. Örgütsel pratikte oldukça zayıflar. Ezbercilik hakim, didişmecilik çok fazla yaşanıyor. Reel sosyalizme benzer tutumlar var. Parti birliği üstten sağlanmasa ve cezaevlerine kalsa, her kişi, her grup ve her cezaevi neredeyse ayrı bir parti gibi ortaya çıkacak, deniyor. Reel sosyalizm yukardan çözüldüğünde kaç parça oldu? Kırk parti ortaya çıktı. Neredeyse bizdeki de öyle olacak.

Kuşkusuz bunlar kabul edilebilecek tutumlar değil. Eski arkadaşlarımız nasıl böyle olabilir? Yirmi, yirmi beş yılını bu işe veren insanların ideolojik ve örgütsel bazda işlerin en iyi geliştiricisi olmaları gerekmiyor mu? Yani yaşlandıklarını mı söyleyecekler? Çalışmadan koptuk mu denilecek? Peki, Apocu militanlık nerede kaldı? Yirmi yıldır zindanların işkenceli kahrı daha niçin çekiliyor? Onun gerektirdiği militanlık yapılmayacak, Kürt insanı böyle bir militan ruhla eğitilmeyecek ve ona öncülük edilmeyecekse, daha o işkence neden çekiliyor?

Elbette görev ve sorumluluk herkesten önce bu arkadaşlarımıza düşüyor. Ama bu, hak arayıcılığıyla, böyle bireyci, aşiretçi, aileci ve feodal yaklaşımlarla olmaz. PKK'nin otuz yıl öncesine dayanan bir çıkış tarzı, bir Önderlik tarzı var. Bu tarz bugün de her yerde hakimdir. Önderlik gerçekleşmesinde hakimdir. Önderlik gerçekliği her şeyde bize yol gösteriyor. Bu çok açık bir gerçektir. Böylesi anlayışlar kesinlikle kabul edilecek anlayışlar değildir. Herkesten önce bu arkadaşlarımızın gerçek bir iç sorgulamayla kendilerini ilk başladıkları ruh haline ve militan tutuma ulaştırmaları gerekir. Bundan kopuş olmaz, bundan kopan her şeyinden kopar. Dolayısıyla bu arkadaşlar hiç kimseden doğru PKK'lilik isteyemezler. Eğer isteyeceklerse ve halkı bu biçimde yürüteceklerini düşünüyorlarsa, o zaman herkesten önce kendileri buna uygun tutum ve davranış geliştirsinler.

Yine diğer bazı arkadaşlarımızın raporlarında sahte demokrasi anlayışından, 'bundan sonra ne olacağım' kaygısından, yaşam ve ilişkilerde aşınmadan, boş vermişlikten, her şeyi rahatlıkla tartışan ve çekiştiren tutumlardan, heyecansızlıktan, iddiasızlıktan ve daha benzer birçok şeyden söz ediliyor. Şimdi bütün bunları sıralamak bile ayıp geliyor. Bu kadar düşmanla yüz yüze olan, bu kadar tarihi direnişçiliği esas alan, bu kadar işkence ortamında olan militanlarda böyle anlayışlar nasıl olur? Tabii bu kayıştır. Burada ideolojik kayış var, örgütsel kayış var, düzene doğru kayış ve yaklaşım var, inkarcılık var, ortayolculuk var. Bu ortayolculuk çok ciddi bir tehlike oluşturuyor; militanlıktan kopmaya, giderek düzenle uzlaşmaya ve düzen içerisinde erimeye götürüyor. Eğer bir kişi kendini Apocu militan çizgide sağlam bir biçimde tutmaz ve yürütmezse, gideceği son kesinlikle budur. Bunda hiç kimse yanılmasın, hiç kimse farklı bir sonuç alacağını sanmasın. Bu tür anlayışların önünü almak çok sağlam ve sağlıklı bir militan duruşla olur. Böyle bir militan duruşa gelmeden bu süreç karşılanamaz.

Biz bunları kabul edemeyiz, tartışamayız. Halk milyonlar halinde eyleme geçerken, öncü kendisini iddiasızlık içinde tutamaz ve heyecandan yoksun olamaz. Heyecansız olmak demek, kurumak demektir. Kurumak demek, devrimi sevmemek demektir. Böyle birinin partililiğinden de, Kürtlüğünden de, insanlığından da şüphe etmek gerekir. PKK içine girmiş bir kişide bu ortaya çıkmaz. Bunların sözü olmaz, bunlar dile getirilmez, bunlar yaşatılmaz.

Parti Önderliğimiz *"PKK'de her şey söylenmez"* derdi. O zaman buna dikkat edeceğiz. PKK aşure çorbası değil ki, içinde her şey olsun, her şey söylensin, herkes gelip içine girsin. Hayır, burada kesinlikle ciddi bir yanılgı var. Boş vermişlik demek, inançsızlık demektir. 'Ne olacağım' kaygısına düşmek ve bireycileşmek küçük burjuvalıktır. Peki, biz bu kadar mücadeleyi bu nedenle mi yaptık? Eğer bu kadar bireyciysek, bu kadar kendimizi esas alıyorsak, o zaman böyle bir özgürlük hareketine, bu kadar militan bir harekete, on binlerce şehidi ortaya çıkaran büyük fedakarlık ve cesaret hareketine, bu büyük fedai hareketine daha niye katıldık? Eğer doğru anlamamışsak, PKK'nin tanımı budur. Kesinlikle doğru anlamak ve doğru katılmak gerekiyor. Doğru anlamayanlar, o zaman ya doğru anlar ve katılırlar, ya da kendilerine yazık etmişlerdir. Tabii bu duruma düşmemek gerekir. Böyle zayıf ve zavallı biri konumuna düşmek hiç kimseye yakışmaz. PKK zayıf insana karşı çıkma hareketidir; zavallılığı yenme hareketidir; köleliği yıkma hareketidir. Bunu hepimiz biliyoruz. Bu hareket baştan beri böyle oldu. O zaman bunun gereklerine göre hareket edeceğiz.

En üstten yönetimimiz bize *"15 Şubat'tan sonra cezaevi gerçekten de çekilmez hale geldi"* diyor. Bu deyimi yadırgıyoruz. Başkaları deseydi de, bu deyim yönetimimizden gelmeseydi! Neden 15 Şubat'tan sonra çekilmez hale gelsin? Bunun nedeninin anlaşılması ve izah edilmesi gerekiyor. Demek ki, 15 Şubat'tan sonra cezaevinde bulunmak gereksiz görülüyor. Neden? Demek ki, burada yeni strateji kabul edilmiyor, yani mücadele bitti sayılıyor. Bu mücadele, onun ideolojik ve siyasal çerçevesi, uğrunda cezaevinde yatmaya değmez görülüyor. Bu yanlış değil mi? Süreç böyle değerlendirilebilir mi? Mücadeleye böyle yaklaşabilir miyiz? Biz tam tersini düşünüyoruz. 15 Şubat'tan önce biraz da silahlı mücadeleye dayanarak yaşanıyordu; çok fazla rol oynanmıyordu. Aslında cezaevlerinde durmanın çok faz anlamı olmuyordu. Cezaevlerinde esas mücadele 15 Şubat'tan sonra başlamıştır. Esas anlamlı cezaevi direnişçiliği 15 Şubat'tan sonra ortaya çıkacaktır. Çünkü cezaevleri, siyasal mücadele sürecine stratejik düzeyde en ciddi ve en etkili katkıları sunma imkanını şimdi yakalamıştır. Dolayısıyla cezaevleri güçlü bir mücadele alanı haline getirilebilir ve stratejik sürece bu mücadele büyük katkılar sunabilir.

Örgüte karşı hatalı duruşlar mutlaka aşılmalıdır

Cezaevlerindeki mücadele 15 Şubat'tan önce biraz da kendi kapsamında bir mücadeleydi. Özellikle '90'lardan sonra tümüyle silahlı mücadeleye dayanan bir direniş oldu. '80'lerin başındaki direniş esas olarak mücadeleyi yaratan direniş olmakla birlikte, '90'dan sonra bu gittikçe değişti. Silahlı mücadele her şeyi yürütür oldu. Dolayısıyla cezaevinden yapılan mücadele çok fazla katkı sunar konumda değildi. Belli bir destek konumu vardı. Şimdi 15 Şubat'tan sonraysa, demokratik siyasal mücadele önemli bir alan haline geldi. Yapacağı çalışmalar ve yürüteceği eylemlilikle siyasal mücadeleye aktif katkı sunabilecek bir konum kazandı. Gerçek buyken, arkadaşlarımızın kalkıp da *"Burası gerçekten çekilmiyor"* demeleri bizi zor durumda bırakıyor. Yani çekilmiyorsa ne yapalım? Bu işlerden vazgeçmemiz mi gerekir? Yazık mı oldu diyelim? Cezaevinden çıkıp bu düzenle uzlaşabilir miyiz? Acaba Önderlik nerede yaşıyor, nasıl yaşıyor? Bütün parti militanları dağda, mevzide silahının başında değil mi? Kim bunun dışına çıktı ki, arkadaşlarımız kendilerini öyle bir ruh haline kaptırıyorlar? İddiasızlık, heyecansızlık işte burada kendini gösteriyor. Hatta burada süreci anlamama ve kavramama var. Yani onun ideolojik ve siyasal özünü tam görmeme var. Adeta süreci anlamsız görmek gibi bir durum oluyor ki, bu kesinlikle reddedilmesi gereken bir tutumdur. Dolayısıyla yanlış düşüncelerimizin düzeltilmesi lazımdır. Orada ciddi bir yanılgı yaşanıyor.

Arkadaşlarımız değerlendirmede hata yapmadıklarını söylüyorlar, ancak gerçeğin öyle olmadığı açıktır. Değerlendirmeleri kendilerine göredir. Parti gerçeği çok fazla özümsenmiş değil; partinin stratejik değerlendirme süreci tam özümsenmiş değildir. Eğer sağ liberalizm bu kadar düzen uzlaşmacılığına gittiyse ve arkadaşlarımızı bu kadar etkilediyse, bunda böyle yetersiz ve hatalı değerlendirmelerin payı vardır. Bu en üstten başlamak üzere tüm yönetimlerimizden ve partiye bağlı olduklarını söyleyen arkadaş yapımızdan kaynaklanıyor. Biz onların düşüncelerinden söz ediyoruz. Eğer onlar çok güçlü bir duruşu ve düşünce derinliğini temsil etselerdi, karşılarında hiç kimse böyle duramaz ve bu biçimde partiye karşı çıkamazdı. Dolayısıyla bütün bunlar temelinde çok köklü bir düzeltmenin yapılması gerekiyor. Buna kesinlikle ihtiyaç vardır. En üst yönetimimiz başta olmak üzere cezaevlerindeki tüm yoldaşlarımızın, çözümlemeyi ve düzeltmeyi kendilerinden başlatarak çok köklü bir özeleştiriyle partimizin yeni stratejik çizgisine doğru katılımı gerçekleştirmelerine ihtiyaç vardır.

Bu ayıp değildir, sadece oraya özgü de değildir. Dışarıda da bu provokasyon ve tasfiyecilikle mücadele sürecinde, ona karşı tutum belirlemenin gereği olarak, Ağustos 2000'de gerçekleştirdiğimiz yönetim toplantımızla tüm yoldaşlarımızı böyle bir değerlendirme yapmaya, bu temelde partiye, yeni stratejiye ve Önderlik çizgisine doğru ve bütünlüklü katılmaya çağırdık. Şimdi aynı çağrıyı cezaevindeki tüm arkadaş yapımız için yapıyoruz. Konferanslar ve tartışmalar yapılmıştır. Bunları pratikleştirmek, pratik süreci geliştirmek ancak böyle bir düzeltmeyle olur. Bu anlamda düzeltmenin ve partileşmenin derinleştirilmesi gerekiyor. Örgüte karşı hatalı duruşların aşılması şarttır. Böyle didiştirmeden, çekiştirmeden, kişileri öne çıkarmaktan uzak durmak gerekir. Arkadaşlarımızın başkalarını eleştirmeyi bırakıp özeleştiri vermeleri gerekir. Hiç kimse başkalarını eleştirerek ve onları öne çıkartarak kendi durumunu izah edemez, kendi geriliklerini ve hatalarını kamufle edemez. Tam tersine kendisini açığa çıkartarak, düzelterek ve aşarak gelişme sağlar ve partiye doğru katılır. Doğru militanlaşma, doğru katılım da budur. Kişileri öne çıkartmak ve kişisel çatışma yaratmak yerine, ideolojik ve örgütsel bazda yanlış anlayışlarla mücadele etmek ve onları eleştirmek gerekir. Böyle yapabilmek için en önemlisi de, yaşamda onları aşan bir duruşun sahibi olmayı gerektirir.

Arkadaşlarımız buna ulaşmalıdırlar. Dolayısıyla sürecin böyle çok köklü ele alınması bir zorunluluktur. En başta yönetimimiz kendisini derinliğine gözden geçirerek örgütsel çizgide kendisini doğru duruşa ulaştırıp bütün partiyi buna çekmeye çalışmalıdır. Dolayısıyla düzeltmeyi kendinden başlatmalı, buna öncülük yapmalıdır. Çünkü mevcut duruş biraz da en üst yönetimin muğlak ve dalgalı duruşundan kaynaklanmıştır. Düzeltme de ancak oradan gelişebilir. Arkadaşlarımız, "Bu bize aykırı oluyor, bizim için ayıp oluyor veya hak etmediğimiz bir durumdur" demesinler. Hayır, bu kötü bir şey değildir. Eksiklik var, hata var diyoruz. Bize böyle yansıyor. Eğer biz bu partinin yönetimiysek, her şeyden önce dinlenmek ve dikkate alınmak zorundayız. Partinin bütün alanlarından gelen genel sonuçlar burada birleşiyor ve bize yansıyışı böyledir. Hiçbir parça kendini esas alamaz. Eğer bir partiysek, partiye katılacaksak, o zaman en üstten çizgiye göre kendimizi şekillendirmemiz ve düzeltmemiz gerekir. Bu temelde bütün yoldaşların çok kapsamlı bir iç sorgulama ve özeleştirisel yaklaşımla kendilerini parti çizgisine çekmeleri, yeni stratejik sürece bu temelde doğru ve etkili katılmaları gereklidir. Biz bütün yoldaşları buna çağırıyoruz. Bu temelde kapsamlı özeleştiri değerlendirmeleri istiyoruz. Arkadaşlar bunu yazılı rapor haline de getirmeliler. Ama esas olan, bunun pratiğini yapmaktır. Yani düşünce derinliği ve düzeltmesini bizzat pratikte, çalışmada ve yaşamda ortaya koyup göstermek durumundalar.

Kuşkusuz bütün alanlar buna dahildir. Öyle *"Biz ayrıldık, istifa ettik"* türünden şeyleri kabul edecek durumda değiliz. Ferhan arkadaşımız da bilmelidir ki, bu işler öyle *"Çekildim, gittim"* demekle olmaz. Kendisine *"Git"* denmemiştir, *"Partiye gel"* denmiştir. Gelmenin gerekleri var, onları yerine getirecektir. Doğru tutum budur. Eğer gerçekten söylediklerinin sahibiyse, *"Ben emeğime sahip çıkacağım"* diyorsa, emeğe sahip çıkmak da böyle olur. Kendisi partiyi örgütleyememiştir, birey olarak kendini örgütlemiştir. Biz buna karşı bu durumun aşılmasını istedik. Kendisi bunu gerçekleştirecek. Başka türlü olmaz.

Diğer yandan bundan etkilenen arkadaşlarımız kendi durumlarını çok iyi ortaya koydular. Bir şeyi gösterdiler; bizim eleştirilerimizin doğru ve haklı olduğunu kanıtladılar. Nasıl partiden koptuklarını, nasıl gruplaştıklarını, nasıl bireycileştiklerini, nasıl kişilere bağlandıklarını, nasıl düzene yaklaştıklarını ortaya koydular. Bu arkadaşlar *"Bir çırpıda istifa edebiliriz"* diyorlar. Partiden ayrılmayı göze alıyorlar. Hani partiye bağlıydık, hani Önderliğe bağlıydık, hani fedaiydik, hani ölümüne kendimizi bu işe vermiştik? Bütün bunlar nerede kaldı, unutuldu mu?

Tek başımıza kalsak bile çözüm gücümüz olmalı

Bayrampaşa Cezaevi'ndeki bayan arkadaşlarımız için burada birkaç şey söylemek istiyoruz: Bazıları bize, *"Önderliğe yine de iyi bakılsın"* diye yazıyorlar. Peki, sen ne yapıyorsun yoldaş? Birazcık yanlışlarından bile feragat etmiyorsun, başkasından böyle bir şey yapmasını nasıl isteyebilirsin? Hani bu kadar partiye ve Önderliğe bağlıydık, hani Özgür Kadın Hareketi'ne bağlıydık? Kadın Özgürlük Hareketi bu kadar gelişme gösterdi, bu kadar özeleştiri yapma büyüklüğüne ulaştı. İlk defa kadın bu düzeyde bir özeleştiriye yaklaşıyor. Bu da özgürleşme, irade sahibi olma ve siyasal sürece girme yönünde ilk gelişme adımıdır. Yoksa özeleştiri yapamayan, kendini beğenen ve kendini esas alan bir tutumun gelişme şansı yoktur. Dolayısıyla PJA gerçeği, partimizin III. Kongresi gibi, özgür kadın partileşmesinin de ideolojik ve örgütsel çizgisini ortaya çıkardı. Dolayısıyla kadın devriminin gelişiminde tarihsel bir hamle yaptı, büyük bir temel ortaya çıkardı. Önümüzdeki süreç bu devrimin gelişmesi süreci olacak. Tabii bütün yoldaşlar buna katılım göstermeliydiler. Parti böyle gelişme sağlarken, Özgür Kadın Hareketi bu kadar iddia ve güç kazanmışken ve böyle gelişme hamlesi yaparken, "Biz sivilleşiyoruz, düzen yaşamına geçiyoruz" demek, kölelikte ısrarı kanıtlamıyor mu? Özgürlük militanlığı böyle olur mu? Elbette olmaz. Bunun kabul edilecek bir yanı olabilir mi? Elbette olmaz.

Dolayısıyla arkadaşlarımız gerçeği görmeliler. Bu tür bir parti anlayışı olmaz. Grupçulukla, bireycilikle, bireylere bağlanmakla partililik olmaz. Geçmişte yaşananlar işte tam da buna benziyordu. Tabii PJA bunu aşma hareketi oldu. Arkadaşlarımız bu durumlarını aşıp birer özgürlük fedaisi olarak, Zilan ve Sema yoldaşların takipçileri olarak Kadın Özgürlük Hareketi'ne katılacakları yerde, *"Biz filandan kopmayız, partiden kopuyoruz"* diyebiliyorlar. Bu çok ayıp ve kesinlikle reddedilmesi gereken bir durumdur. Hiç kimse böyle bir zayıflığın içine girmemelidir. Dolayısıyla "Ben özeleştiri yapmam, partiye katılmam; parti beni istediğim gibi kabul ederse eder, yoksa eyvallah deyip çeker giderim" biçiminde bir duruş, söz asla kabul görmez. Eğer bu arkadaşlarımız gerçekten özgürlük militanlarıysa, gerçekten kadın özgürlüğüne inanmışlarsa, PKK'nin bir özgürlükçü gelişme hareketi olduğuna inançları varsa, özgürlük mücadelesini yürütmede oligarşik düzene ve her türlü gericiliğe karşı olan, onunla mücadele eden ve ondan kopan bir gerçeklikleri varsa, kendilerinde bu gücü görüyorlarsa, o zaman doğru bir yaklaşım ve ciddi bir özeleştiriyle parti gerçeğimize katılmasını bilmek zorundalar. Doğru tutum budur. Özgürlükçü tutum budur. İnsanlığın geleceği de buradadır. Bir insan için bunun dışında herhangi bir gelecek asla söz konusu olmayacaktır.

İçinde bulunduğumuz sürece yanıt verecek bir militanlığın cezaevlerinde nasıl geliştirilmesi gerektiği konusuna açıklık getirmek amacıyla ve tutuklu arkadaşlarımızı doğru ve etkili birer parti militanı yapmak isteğiyle bu hususları değerlendirmeye çalıştık. Bu temelde çözümlenmek ve ciddi bir düzeltmeyi yaşamak; PKK'lileşmek, sürece doğru katılmak, sürecin etkili ve aktif militanı olabilmek için zorunludur. Tüm yoldaşların böyle köklü bir sorgulama temelinde yeni stratejik çizgimize doğru ve etkin bir katılımı sağlayacaklarına inanıyoruz. Öncelikle bunun yapılması gerekiyor. Her türlü parti dışı anlayış ve yaklaşıma karşı, süreci ters anlamaya ya da anlamamaya, ona isteksiz ve iddiasız bir katılıma karşı savaş açarak, büyük bir istek, azim, coşku ve heyecanla, yine yüksek bir iddiayla; önümüze uzun ve büyük mücadele süreçleri de koyarak, ruhumuzda, duygumuzda ve bilincimizde böyle bir mücadele yürütme gücünü yaratarak, bunun gereklerini doğru çözümleme temelinde yeni sürecin partileşmesine katılmalıyız. Bütün yoldaşlara çağrımız bunu gerçekleştirme temelindedir.

Bununla birlikte kuşkusuz bir mücadele ve çalışma görevi de vardır. Yani sadece parti dışı anlayış ve tutumlarla mücadele etmek, kendimizde ve çevremizde bunları gidermek yetmez. Bu kuşkusuz gereklidir, ancak yeterli değildir. Bunu bir de aktif bir çalışma ve mücadele ile birlikte yürütmek gerekiyor. Süreç bizden bunu istiyor. Cezaevlerinde özellikle devrimci dinamikleri bitiren oldukça çarpık ve sahte bir eylemcilik durumu yaşanırken, bunu da düzeltmenin bir gereği olarak, böyle bir sürece girmek, bu yeni süreçte doğru bir çalışmayı ve mücadeleyi cezaevlerine oturtmak kesinlikle gereklidir. Bunu kuşkusuz herkesten çok biz yapmalıyız. PKK'liler bunu yapma gücüne sahiptir. Bunu gerçekleştirme hakkı da onlarındır. Dolayısıyla görev yoldaşlarımıza düşüyor. Hem parti mücadelemiz bunu gerektiriyor, hem de dışımızdaki herkesin işlevsel olabilmesi, yoldaşlarımızın böyle doğru bir mücadele çizgisini alana oturtmalarından geçiyor. Onun için yeni sürecin gereklerine göre bir çalışma düzenini ve mücadele tarzını ortaya çıkarmak gerekir.

Çalışmada neler yapılabilir? Çok yönlü ve çok etkili bir çalışma içerisinde olmak gereklidir. Hiç kimse, *"Bu çalışmanın koşulları yok, F tipi bunu engelliyor"* demesin. Hayır, engellemez. Aslında diğerleri daha fazla engelliyordu. Şimdi insan daha fazla düşünme, çalışma ve iş yapma fırsatını rahatlıkla bulabilir. Yeter ki biraz yaratıcı düşünücen olsun, çalışma disiplinin olsun, iş yapmasını bil. O zaman her şeyi yaparsın. Yani bu kör diretme biraz da kendinden korkanların, ancak başkalarının desteğiyle ayakta kalanların diretmesi oluyor ve çözümsüzlüğü dayatmaya götürüyor. Dolayısıyla biz öyle olamayız. Biz tek başımıza bir yerde kalsak bile, dünyanın bütün sorunlarına çözüm üretecek gücü kendimizde buluruz. Çünkü böyle bir Önderlik çizgisine, Önderlik gerçeğine sahibiz. Apoculuk işte budur ve bu pratikte kanıtlanıyor. Otuz yıllık pratikte hep böyleydi. Böyle olmadığını sananlar şimdi çok daha açıkça bunu görüyorlar. Dolayısıyla bu çizgiyi esas alacağız. Bunun gereklerine göre hareket edeceğiz.

O açıdan arkadaşlarımız demokratik siyasal mücadelenin ihtiyacı olan birçok çalışmayı yapabilirler. Propaganda faaliyetimiz geçmişte gerilla tarafından yapılıyordu, silahlı propaganda vardı. Silahlı mücadele en güçlü propagandayı yapıyordu. Şimdi bunu edebiyatla yapıyoruz, basınla yapıyoruz, kültürle yapıyoruz. O alanlarda bunlara önemli katkı sunma imkanı vardır. Arkadaşlarımız çok yoğun edebi ve kültürel çalışmalar yapabilirler, ürünler verebilirler, basın-yayını destekleyici çalışmalar yapabilirler. Küçük yazılar ve şiirlerden romanlara kadar birçok çalışma yapma imkanı vardır. Bunlar olmalı. Dışarıdaki çalışmalara bu biçimde etkili ve olumlu katkı sunulmalıdır. Kitlelerin etkilendiği propagandayı artık bu temelde yapıyoruz. Her gün yeni bir şey veren bir konumda olmamız gerekir. Geçmişte günlük olarak üç beş eylem yaptığımız gibi, şimdi de günlük üç beş kitapla halkın karşısına çıkabilmeliyiz. Onların duygularını ve bilinçlerini etkileyebilmemiz için bu gereklidir. Yine içeriği çok zengin olmalı ki, kitleleri çok güçlü bir biçimde örgütlenmeye ve eyleme çekebilelim. Böyle bir çalışmaya ihtiyaç vardır. Kuşkusuz parti bunu her alanda örgütleyip yapıyor. Cezaevleri de buna önemli katkılar sunabilir, sunmalıdır.

Eylem çizgisi düzeltilmeli ve zenginleştirilmelidir

Yine genelde partimizin her alanda yürüttüğü demokratik siyasal mücadele ile bütünleşen bir mücadele çizgisini o alana oturtmak gerekiyor. Böyle kör ölüm orucu benzeri şeyler olmaz. "Kendim için şunu istiyorum" türünden bir tutum bir küçük burjuva tutumudur. Onun öyle sosyalistlik ve fedailikle bir alakası yoktur. Bu tamamen küçük burjuva bireyciliğini ifade ediyor. Dolayısıyla eylem çizgisinde ciddi ve kesin bir düzeltmeye ihtiyaç var. Bu yönlü önemli adımlar attık. Bunu bir çizgi haline getirmemiz ve daha kalıcı kılmamız gerekiyor. Bir de zengin bir eylem gücüne ulaşmamız gerekiyor.

Bu anlamda cezaevleri serhildan eylemliliğine daha anlamlı ve daha makul bir katkıda bulunabilirler. Halkı yönlendirebilirler, halkı eyleme çeke bilirler. Kitlelerin serhildanına uygun eylemliliklerle yanıt vererek katılım sağlayabilirler. Onların hem ön açıcısı hem de destekleyicisi olabilirler. Bu anlamda demokratik dönüşüm ve çözüm sürecine bağlı, siyasal gelişmelerle bağlantılı, amaçları ve hedefleri bu olan, cezaevlerinde de demokratik dönüşümün gelişmesine katkı sunacak değişiklikleri amaç edinen, Parti Önderliğimizin direnişi ve mücadelesiyle birleşen bir eylem çizgisini alana oturtup sürdürmeye ihtiyaç vardır. Arkadaşlarımız geçen ayların pratiğini de değerlendirerek bunu ortaya çıkartmalılar, böyle bir eylem anlayışına ulaşmalılar. Siyasal gelişmelere bağlı olarak kendilerini yeterli bir eylemlilik içerisinde tutabilmeliler.

Görülüyor ki, cezaevleri çekilmezlik bir yana, önemli bir mücadele sahası haline gelmiştir. Yeter ki biz kendimizi mücadele edecek bir güce kavuşturalım. Duygu, düşünce ve davranışla kendimizi böyle bir güce ulaştıralım. Öyle olduğu zaman cezaevleri bu süreçte daha fazla rol oynayacaktır. Türkiye'nin demokratikleştirilmesinde, demokratik değişimin gerçekleşmesinde, yirmi yıldır yürütülen mücadelenin ortaya çıkardığı birikimi aktifleştirerek ve doğru bir çizgide eyleme dönüştürerek cezaevlerinde önemli roller oynamak mümkündür. Görev de bu rolü oynatmayı bilmekten geçiyor. Yoksa bundan kopmakla olmaz. Bunu yapabilmek için de bir düzeltme ve doğru anlayış gerekiyor. Bireyci, dar, duygusal ve tepkisel yaklaşımları aşalım. Partimiz bunları aştı. Bu anlamda dışarıdaki gelişmeler çok ileri bir düzeye ulaştı. Biz geçen yıllarda bu durumu biraz yaşamıştık. Partimiz şimdi bu durumları çok güçlü bir biçimde aşmış, tam bir birlik ve bütünlüğe ulaşmıştır. Yine Özgür Kadın Hareketi bu durumu aştı. PKK özgürlükçü gelişmede gerçekten önemli bir düzeyi yakaladı. Yani önemli tartışmalar yaparak, geçmişten kalan, düzen ölçülerini ve anlayışlarını içeren birçok sorunu özgürlük çizgisinde çözüme kavuşturdu. Bu anlamda tam da hamle yapacak bir birlik, bütünlük, örgütlülük ve sağlamlık düzeyi kazandı. Bu, doğru bir ideolojik ve örgütsel duruşla ve çizgi mücadelesiyle oldu. Benzer bir mücadeleyi kesinlikle cezaevlerinde de yaşamak gerekir.

Arkadaşlarımız kendilerini böyle bir değerlendirme gücüne ulaştırmalılar. Kendilerini buna göre yenilemeyi ve yeniden yapılandırmayı bilmeliler. Bunu bütünüyle cezaevlerindeki arkadaş yapımıza hakim kılmalılar. Böylece örgütsel yapımız, çalışma ve yaşam tarzımız buna göre değişmeli ve yenilenmeli. Yeni sürecin özelliklerine göre şekillenerek mücadeleye katkı sunar düzeye gelmelidir. Eğer süreç doğru algılanır, doğru yaklaşılır, gerçekten derinliğine kavranır ve çözümleyici olunmak istenirse, buna ulaşmak mümkündür. Her yoldaş bunu yapabilir ve PKK'li olmak da bunu yapmakla mümkündür. Arkadaşlarımız bunu yaptıkları ölçüde güçlü bir PKK'lileşmeyi yaşayacaklardır. İster cezaevinde ister dışarıda olsunlar, böyle bir PKK'lileşmeye ulaşan herkes sürece doğru katılımı sağlayacak, dolayısıyla sürecin çok etkili bir militanı olmayı bilecektir. Görev budur; partinin, Önderliğin ve şehitlerin bizden istemi budur. Parti yönetimimizin tüm yoldaşlardan talebi budur.

9 Haziran 2001

"Arkadaşlarımızın başkalarını eleştirmeyi bırakıp özeleştiri vermeleri gerekir. Hiç kimse başkalarını eleştirerek ve onları öne çıkartarak kendi durumunu izah edemez, kendi geriliklerini ve hatalarını kamufle edemez. Tam tersine açığa çıkartarak, düzelterek ve aşarak gelişme sağlar ve partiye doğru katılır. Doğru militanlaşma, doğru katılım da budur. Kişileri öne çıkartmak ve kişisel çatışma yaratmak yerine, ideolojik ve örgütsel bazda yanlış anlayışlarla mücadele etmek ve onları eleştirmek gerekir."

Türkiye'de siyasal partiler ve HADEP gerçeği

Partiler esas olarak kapitalizmin gelişmesi ve toplumsal farklılaşmanın ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Parti, Latincesi 'part' olan ve 'kesim' anlamına gelen kelimeden türemiştir ve belirli sınıf ve tabakaların çıkarını koruyan örgüt demektir. Temsil ettiği kesimlerin gelişmesi ve etkili olması için politika üreten merkezlerdir. Nasıl ki fabrikalar meta üretimi yapıyorsa, partiler de politika üretirler ve bunu pratikleştirirler.

Köleci ve feodal dönemlerde de saraylarda, yönetim merkezlerinde iktidar odaklarının varlığından söz edilir. Bizans'ta, bürokratlar ve toprak sahipleri, maviler ve yeşiller, Roma'da imparatorluk ve Cumhuriyet yanlıları gibi. Bunların yerleri ve çevreleri belli değildir. Çoğu gizlidir veya yarı legaldirler. Bir eğilimden yanadırlar. Bizans'ta ayak kaydırmalardan fazlasıyla söz edilir. İşte bunlar belirli eğilimi temsil edenlerin birbiriyle mücadelesidir. Günümüzde bu tür eğilimler, legal ya da illegal bir kurumlaşma biçiminde karşımıza çıkmaktadır.

Fransız devriminde Jirondenler, Jakobenler, Dağlılar da parti gibidirler. İngiltere'de muhafazakarlar, liberaller ve işçi partisi de kapitalizmin gelişme sürecinde ortaya çıkmışlardır. Belirli sınıfları temsil etmektedirler.

Osmanlı'da da partileşme eğiliminin ortaya çıkışının Avrupa'da gelişen kapitalizmle ilgisi vardır. Kapitalizmin geliştirdiği yeni düşünce ve yaşam felsefesi Osmanlı'da da etkisini gösterir. İlk başta yenilikçiler bir eğilim olarak ortaya çıkar. Tanzimat Fermanı ve 1876 Anayasası böyle bir sürecin ürünüdür.

Türkiye'de bugünkü partilerin dokularının köklerini, İttihat Terakki Cemiyeti ile itilaf ve hürriyet gruplarında bulmak mümkündür. Birincisi daha fazla yönünü Batı'ya çevirmişken, ikincisinde ise gelenekçilik ağır basar.

İttihat ve Terakki Balkanlar'da mayalanan bir harekettir. Balkan halklarının milliyetçi duygularla Osmanlı'dan ayrılmasına karşı, Osmanlı İmparatorluğu'nu korumak için ortaya çıkan harekettir. Osmanlı egemenliği altındaki halkların egemenlik altında tutulmasını sürdürmeyi amaçladığından, milliyetçiliği şovendir. Diğer ülkelerdeki milliyetçiler gibi ulusal devlet kurma ya da ulusal baskıya karşı, dış bir egemene karşı mücadele içinde mayalanmamıştır. Balkan uluslarının Osmanlı'dan ayrılma sürecindeki ruh hali, İttihat Terakki'nin ve daha sonraki partilerin mentalitesini oluşturmuştur.

İttihat ve Terakki ideolojik olarak Batı'da yükselen burjuva fikirlerin etkisi altındadır. Milliyetçilikleri de Fransız Devrimi'nden etkilenmiştir. Bölünme fobisi ve başka halkları egemenlik altında tutma anlayışı sürecinde gelişen Türk milliyetçiliği, Osmanlı topraklarının kültürel zenginliğine ters bir biçimlenmeyi ifade etmektedir. 1908 Jön Türk devrimi ile ideolojik ağırlığını ortaya koyan bir hareket haline gelmiştir.

Bu dönemde Prens Sabahattin'de temsilini bulan gelenekçi kanat, biraz daha Osmanlı gerçeği ve Anadolu coğrafyasına uygun bir siyasal yaklaşım içindedir. İdeolojik yaklaşımları irdelenebilir, ama politik yaklaşımları daha gerçekçi ve uygulanabilir özelliğe sahiptir. Bu kanadın, Osmanlı İmparatorluğu içindeki halkların ulusal kimliklerini ve yerel otoriterlerini tanıma gibi bir politik yaklaşımı olduğu biliniyor. İttihat Terakki düşüncesi ağır bastığı ve diğer tüm yaklaşımlar ihanetle özdeşleştirildiği için, bu politik eğilimin tarihçiler tarafından bile göz ardı edildiğini görmekteyiz.

İttihat Terakki hareketi, Birinci Dünya Savaşı yenilgisiyle yargılanmalık hale gelse de, politik olarak varlığını ve devamını Mustafa Kemal'de bulmuştur. Mustafa Kemal, daha pragmatik ve politik özelliği olan bir İttihat Terakki'cidir.

İttihat Terakki, Osmanlı'yı dağılmadan kurtarmak için tarih sahnesine çıkmış, ama bunu başaramamıştır. Osmanlı dağılınca İttihatçı fikirliler, bu defa devleti ve vatanı kaybetmemek için rollerini oynamaya soyunmuşlar, Mustafa Kemal şahsında bunu da başarmışlardır.

CHP devleti yönetenlerin partisidir

İlk başta Anadolu ve Rumeli Müdafaai Hukuk Cemiyetleri olan CHP, başarı elde etmiş bir hareketin partileşmesi olarak Türkiye tarihindeki yerini almıştır.

CHP'nin kurucusu Mustafa Kemal'dir. Düşündüğü devletin ilkelerini CHP programı yapmıştır. Türkiye coğrafyası her zaman politik bir yaklaşımı zorunlu kıldığından, Türkiye daha baştan kimi konularda politik ve demagojik olmuştur. CHP'nin ilkeleri olarak 6 oktan söz edilir. Bunlar devletçilik, milliyetçilik, inkılapçılık, laiklik, cumhuriyetçilik ve halkçılıktır.

CHP'nin siyaset felsefesini de bunlar belirlemiştir. 6 ok içinde ağırlıklı uygulananlar ise devletçilik ve milliyetçilik olmuştur. Diğerleri ise daha çok kendine göre yorumlanıp uygulanmıştır. Devleti yönetenlerin partisi olduğundan, ideolojisi resmi ideoloji olmuştur. Bu ideolojinin dışında olan hiçbir düşünce ve politikaya yaşam hakkı verilmemiştir. Başka partilerin kurulması yasaktır. Her yerin en yüksek mülki amiri aynı zamanda CHP'nin de başkanı durumundadır. Dolayısıyla herhangi bir parti kurulsa, yalnız CHP'nin değil devletin de karşısında yer almış olacaktır. Bu döneme, tek parti diktatörlüğü de denilmektedir. Ya da Milli şef dönemidir.

CHP, Türk milliyetçiliğini esas alan, başka ulusları inkar eden, toplumun demokratik hak ve özgürlüklerini değil devleti korumayı ilke edinen bir felsefeye sahiptir. Dolayısıyla da Batı medeniyetini dillendirirken tamamen biçimseldir. Demagojik yanı ağır basar. Halkçılıktan söz eder, ama tamamen halktan kopuk bir yapılanmaya sahiptir. Geleneksel ve geri kurumlara karşı tutumuyla ilerlemeci bir yanı olsa da, baskıcı özelliği ve toplumsal dinamikleri kısırlaştıran yanıyla da bir tıkanıklığı yaşatmıştır. "Köylü milletin efendisi" denilmiştir, ama en fazla baskıyı köylü yaşamıştır. Dinsel dogmatizme karşı tutum alırken, fikir özgürlüğü üzerinde yoğun baskı kurarak düşünce ve sanat alanını durmura uğratmıştır. Laiklik Batı'da tek tip düşünceye karşı bir mücadele ve demokratizmin gelişmesinin bir parçası olmuşken, Türkiye'de tekçi düşüncenin pekişmesinde rolünü oynamıştır. Ya da halkın tepkilerini ezmede bir silah olarak kullanılmıştır.

CHP, ideolojisi ve felsefesi ile Kürt kimliğini inkar etmenin yanında, Kürdü hor gören, küçümseyen bir anlayışın gelişmesinin de öncüsü olmuştur. Kürdistan'da CHP'li olmak, devlet ajanlığı gibi bir rol üstlenmeyle eşdeğerde bir işlev görmüştür. Daha sonraki partilerin tümünün böyle bir işlev görmesi CHP'nin başlattığı gelenekle ilgilidir.

Türkiye'de klasik particiliğin ve partililiğin başlatıcısı CHP'dir. Bugünkü partililik ve particilik hala o kültürü aşamadığı için iflas etmiştir. CHP '50'de neden yenilgiye uğradıysa, bugün tüm partiler -bu döneme has bazı farklılıklar olsa da- benzer nedenlerle yenilgiye uğramışlardır.

CHP'nin tek parti olduğu dönemde Atatürk'ün isteğiyle, Serbest Fırka gibi yeni parti kurma denemeleri olmuştur. Kitlelerin ve muhalif olabilecek kesimlerin bu partiye yöneleceği anlaşılınca kapatılmıştır. Hem de kurucuları Atatürk'ün kadrosu olmasına rağmen kapatılmıştır. Rejimin yeni bir partiyi kaldırmayacak kadar güçsüz olduğu böylece görülmüştür. Kitlelerin çoğunluğu hala yeni rejimi benimsememiş durumdadır.

Bu dönemde rejime muhalif tek parti olan TKP de yasaklıdır. Aslında rejimin en hassas olduğu konularda TKP her zaman rejimin destekleyicisi olmuştur. Cumhuriyetin dini gruplar üzerinde baskı kurmasına onay verdiği gibi, Kürt isyanlarında da rejimden yana tutum takınmıştır. TKP, sanatçı ve şairler başta olmak üzere, toplumun aydın kesimlerini içinde barındıran elitlerin partisi niteliğindedir. Kendi politikasına hizmet edebilecek bir parti olmasına rağmen, rejim TKP'yi serbest bırakma cesareti göstermemiştir. Eğer TKP serbest olsaydı, rejimi demokratikleştirme temelinde daha fazla güçlendiren bir rol üstlenebilirdi. En azından '50'lerden sonra eşraf ve feodallerle bütünleşme bu düzeyde olmazdı. Ancak Sovyetlerin sınırda olmasının getirdiği korku ve İngiltere başta olmak üzere emperyalist güçleri memnun etmek için oligarşi, TKP üzerindeki yasağı kaldırmamıştır.

İkinci Dünya Savaşı'nda demokrasi cephesinin zafer kazanması, Türkiye'deki rejimin İkinci Dünya Savaşı'nda yenilen devletlerle bazı konularda benzerliği ve toplumsal hoşnutsuzluğun kontrol altında tutulması ihtiyacı '46'da ikinci bir partinin kurulmasıyla sonuçlanmıştır. Partinin kurucuları arasında yer alan Celal Bayar, başbakanlık yapmış önde gelen CHP'lilerdendir. Adnan Menderes de CHP kadrolarındandır.

Demokrat Parti(DP), program konusunda rejimi hedef alan bir özelliğe sahip değildir. Halkın tepkisini eşraf ve feodalitenin yönetimde yer alması için değerlendiren bir parti olmuştur. Esas temsil ettiği sınıf ise, bu kesimlerle ittifak içinde olan komprador burjuvazidir. Böylelikle geleneksel iktidar kesimlerinin yanına bu çevreleri de koyan TC, oligarşik bir yönetim gerçeğini ortaya çıkarmıştır.

1950 yılında yapılan seçimlerde DP, CHP karşısında, seçim sisteminin verdiği avantajla ezici bir üstünlük kazandı. Bir sonraki seçimde bu üstünlüğünü pekiştiren DP, Türkiye siyaset tarihine damgasına vuran dönemlerden birini de yaşatmış oldu. Bu dönemde kurulan bazı partiler ise çoğunluk sisteminden dolayı meclise girme olanağı bulamadılar.

CHP döneminde devlete dayanarak meclise girme gerçeğinin yanında; bu defa daha çok burjuvazi, feodalite ile eşrafın ve bunların bürokrasideki temsilcilerinin ağırlıklı olduğu bir meclis ortaya çıkmış oluyordu. Gerçekte halk muhalefetinin temsilcileri olmadığı için, DP bu boşluğu değerlendirerek demagojik olarak halkın tepkilerini dile getiriyordu. Türkiye siyasetinde demagojinin bu kadar fazla olmasının bir kültür haline gelmesinde DP'nin rolü belirleyicidir.

DP, Türkiye'deki particilik kültürüne daha başka olumsuzluklar da katmıştır. Milletvekillerinin yalnızca parmak kaldırdığı, liderlerin tek hakim olduğu particiliğin kökleri bu tarihe uzanır.

DP, oligarşi içindeki güçleri palazlandırma dışında herhangi bir politika üretmemiştir. Halkın ve aydınların demokrasi isteklerine cevap olmak bir yana, demokratik gelişmenin önünü tıkayacak tedbirlere yönelmiştir. Demokrasiyi yalnızca kendisi için isteyen siyasal anlayışın babalığını da DP yapmıştır. Böyle olunca DP de giderek halk kitleleri içinde etkinliğini yitirirken, özellikle aydın çevrelerin tepkisine maruz kalan bir konuma düşmüştür. Bunu fırsat bilen geleneksel asker-sivil bürokrasi, DP döneminde belirli oranda zayıflayan, otoritesini yeniden pekiştirmek için DP iktidarından rahatsız olan kesimleri de yanına alarak 1960 askeri darbesini gerçekleştirmiştir.

Bu askeri darbenin en büyük destekçisi CHP olmuştur. CHP halkın demokratik taleplerine cevap vererek güç olma yerine, devlet içindeki gücünü kullanarak yeniden iktidar olmayı düşünmüştür. Bunun için de DP'nin baskıcı bir rejim kurmak istediğini belirterek demokratik bir söylem tutturmuştur. CHP'nin, kendisi için demokrasi isteyen particiliği de bu dönemde başlamıştır.

Bu ortamda, 1960 darbesi sonrası burjuvazinin istediği düzeyde nispi demokratik açılımlar sağlayan bir anayasa kabul edilmiştir. Bu nispi demokratik anayasada da Kürtlere yer yoktur. Ancak örgütlenme ve düşünce ifade etmede eskiye nazaran ortaya çıkan ilerleme, yeni partilerin kuruluşuna ve faaliyetlerine de yansımıştır.

DP'nin devamı olduğunu iddia eden AP ve YTP (Yeni Türkiye Partisi) yanında, Türkiye İşçi Partisi (TİP) ve Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi (CKMP) gibi birçok parti kurulmuştur. Seçim sisteminin küçük partiler lehine değiştirilmesi, tüm partilerin meclise girmesini beraberinde getirmiştir. '60 sonrasına, çok partililiğe geçiş de diyebiliriz. '60 öncesiyle karşılaştırıldığında böyle bir durumdan söz etmek mümkündür.

Birkaç yıl içinde Türkiye'nin en büyük partilerinin, yine CHP ve DP'nin devamı olan AP olduğu görülmüştür. Bu dönemde ilk defa sosyalist çizgide bir İşçi Partisi de siyasal alanda yerini almıştır. TİP o güne kadar yerleşmiş CHP-DP-AP particiliğinden farklı bir particiliği getirmiştir. Sömürü ve baskıya karşı çıkan, demokratikleşmeyi isteyen bir particiliktir bu. Böyle bir particiliği anlamak için CHP-AP particiliğinin ne olduğuna bakmak gerekir.

"1960 askeri darbesinin en büyük destekçisi CHP olmuştur. CHP halkın demokratik taleplerine cevap vererek güç olma yerine, devlet içindeki gücünü kullanarak yeniden iktidar olmayı düşünmüştür. Bunun için de DP'nin baskıcı bir rejim kurmak istediğini belirterek demokratik bir söylem tutturmuştur. CHP'nin, kendisi için demokrasi isteyen particiliği de bu dönemde başlamıştır."

CHP, AP ve klasik particilik

CHP devletin yönetici partisi olarak varlığını sürdürdüğünden, CHP'de siyaset yapanlar da devletin imkanlarını kullanmak için milletvekili ve belediye başkanı olmak istemektedir. Ekonomik alanın ağırlıklı olarak devlet tarafından kontrol edildiği düşünülürse, siyasetin bu imkanları kullanmada iyi bir araç olacağı açıktır. Milletvekili ve belediye başkanı olmak ve bu imkanları elde etmek için bir yarışa girilir. Parti içinde ve dışında yapılan yarışın amacı budur. Burada yapılan particiliğin halkla ilişkisi yoktur. Halkın ekonomik ve siyasi çıkarlarıyla ilgilenme söz konusu değildir. Halkın bu amaçlar için parti etrafında örgütlendirilmesi de bu particilikte yoktur.

Benzer particilik farklı biçimde AP'de de sürdürülmektedir. Yörenin ağası, beyi, şeyhi, komprador burjuvazisi ve bunların temsilcileri, milletvekilleri ve belediye başkanlığı için ağırlığını koyar. Milletvekilliği ve belediye başkanı demek, devletin imkanlarının açılması demektir. Milletvekili ve belediye başkanı olmak, Türkiye'deki en büyük talih kuşunun başa konması demektir. Bunun için en büyük yarış bu sahada yapılır. Seçilmek demek, yalnız kendisi için değil, geniş çevresi için de imkan elde etmek demektir. Devletle işlerin iyi yürümesidir. Devletin imkanlarıyla palazlanmaktır.

DP ve AP çizgisi yörenin etkili aile ve çevreleriyle seçime girmeyi tercih ettiği gibi, kırsal oyları da çoğunlukla bu parti almıştır. DP ve AP, komprador ve ticaret burjuvazisinin de her zaman yanında bulunmuştur. '60'tan sonra gelişen işbirlikçi tekelci burjuvazi de, ağırlıklı olarak AP'de temsilini bulmuştur.

Hem CHP hem de AP'de değişmeyen isimler vardır. Bunlar bulunduğu alandaki ya da devletle ilişkileri nedeniyle sürekli yerlerini korumaktadır. Bunlar bir tür siyaset mafyası gibidir. Bu particilikte ülke ve halk menfaati yoktur. Zaten bu partiler temel konularda siyaset üretemezler. Özellikle Kürt sorununda devletin resmi siyasetini kabul etmek zorundadırlar. Bunun sonucunda da, daha çok ekonomik ve idari alanlarla ilgilenen bir particilik geleneği yerleşmiştir. Particilik de böyle anlaşılmıştır. Halkın temel sorunlarını çözme yeteneği olmayan bu particilik giderek demagojide uzmanlaşmıştır. Ne var ki süreç içinde bu gerçek halk tarafından anlaşıldığı için, siyaset yalan söylemek olarak algılanmıştır. Böyle algılanması yeni değildir. '60'larda da siyasetçinin imajı böyledir.

Bu siyasetçiliğin en temel özelliklerden biri de halkla ilişkileri seçimden seçime olmasıdır. Diğer zamanlarda partiyi yalnızca profesyonel bazı partililer yürütür. Seçim yaklaşınca, milletvekilliği ve belediye başkanlığı için faaliyet hızlandırılır. Toplum da, kurumlar da, partiler de tam demokratikleşmediği için, toplumdaki ve kurumlardaki bazı isimleri ayarlamak önemlidir. Böyle olunca seçim dönemi oy avcılığına dönüşür. Siyasetçilik de oy avcılığı yapmaktır. Bunun için de gerekli olan; yalan, demagoji, vaat etme ve bazılarına çıkar sağlamadır.

Özcesi partiler halkın, sınıf ve tabakaların çıkarları için politika üretim merkezleri olma yerine başka kurumlara dönüşmüştür. Partililer de politika üretimine katkı sunan ve bunun için örgütleme yapan kişiler değildir. Partiler, imkanları kendi felsefesine göre büyütüp ekonomik ve siyasi bölüşümden büyük pay almayı değil, mevcut ekonomik ve siyasi imkanları bölüşmeyi esas hedef haline getirmiştir. Hiçbirisinin sorunları çözme iddiası yoktur. Ya da bu tür iddiaları demagoji ve yalandan ibarettir. AP ve CHP'de ifadesini bulan klasik particilik böyledir.

Bu particiliğin Kürdistan'a yansıması ise daha çarpıcı ve çarpıktır. Bu partilerin Kürdistan'daki uzantıları daha çok devletle işbirlikçilik yapan ağalık, beylik, şeyhlik kurumlarına dayanmaktadır. Türkiye için söylenebilecek "şu sınıfa, şu tabakaya dayanıyor" şeklindeki değerlendirme, Kürdistan için geçerli değildir. Kürdistan'da partilerin birbirinden farklı olmayan bir konum arz ettikleri söylenebilir. Birbirine karşı olan aşiretler, niteliğine bakmadan farklı partide de yer alabiliyorlar. Kürdistan'da belediye başkanı ya da milletvekili olmak; feodallerin ve aşiret ileri gelenlerinin, devletle ilişkileri yürütenleri seçtirmesi anlamına geliyor. Ağanın ve aşiretin ileri gelenlerinin çocukları da bunun için okutulur. Bunlar daha çok hukukçu olur ve milletvekili ya da belediye başkanı seçilir. Hangi aşiret kendi adaylarını seçtirirse, bu aynı zamanda alandaki etkinliği elde etmek gibi bir anlama gelir.

Bu partiler, böylelikle oligarşinin Kürdistan'daki ayaklarını bulmuş olurlar. Bu partilerde Kürt halkının çıkarlarının zerresinden bile söz edilemez. Yapılan particilik de, siyaset de oligarşik egemenliğin Kürdistan'da meşrulaşmasına hizmet eder. Burada da yarış milletvekili ve belediye başkanı olmak içindir. Bunun getirdiği imkanları kullanmak esastır. Böylece Kürdistan'da da particilik, çıkar elde etmek için uğraşanlar açısından bir iş olarak algılanmıştır. Kürdistan'da siyasetle uğraşanlar da böyle bir kültür edinmişlerdir. İlkel milliyetçi KDP'nin uzantısı bazı çevrelerin de bu partilerde milletvekili ve belediye başkanı olmak gibi aynı çarkın içine girerek, halkın özlemlerini sömürdükleri ve kendilerini böyle yaşattıkları bilenen diğer bir gerçektir.

Türkiye İşçi Partisi deneyimi

1960 sonrası kurulan partilerden biri de TİP'dir. Sosyalist ideoloji söylemiyle kurulan ilk yasal partidir. 1960 Anayasası'nın örgütlenmedeki liberal yaklaşımı böyle bir partinin kurulmasına imkan vermiştir. '65 yılında, seçim yasasının demokratik özelliğinden de yararlanarak 15 milletvekili çıkarmıştır. Böylece mecliste dinamik sol bir grup ortaya çıkmıştır. Bütün baskılara rağmen mecliste sol ve emek yanlısı bir duruş gösterilmiştir. '20'deki ilk meclisten sonra, farklı seslerin çıktığı bir dönem olarak değerlendirilebilir. Siyasetçilerin önüne konulan çerçevenin kısmen aşılmak istendiği bir tartışma süreci bu dönemde vardır. TİP milletvekillerinden Çetin Altan, konuşmalarından dolayı AP milletvekillerinden dayak yemiş, hatta kafasına silah dayatılmıştır.

TİP'in yaptığı particilik, AP ve CHP'nin klasik particiliğinden farklıdır. Meclise giren milletvekilleri içinde işçi kökenliler de vardır. Seçilenler etkin ağaların, beylerin, ailelerin veya burjuvazinin temsilcileri değildir. Bu çevrelere borcu olmayan, dolayısıyla emekçinin ve yoksulun hakkını savunan bir partidir.

TİP, emekçi ve sol bir heyecan yaratmada önemli bir rol oynamıştır. Sendikalarda sol ve emekten yana tutumlar, TİP'in kuruluşundan sonra bir canlanma içinde olmuştur. Nitekim bu canlanma daha sonra Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu(DİSK)'nun kuruluşuyla sonuçlanmıştır.

"Partiler halkın, sınıf ve tabakaların çıkarları için politika üretim merkezleri olma yerine başka kurumlara dönüşmüştür. Partililer de politika üretimine katkı sunan ve bunun için örgütleme yapan kişiler değildir. Partiler, imkanları kendi felsefesine göre büyütüp ekonomik ve siyasi bölüşümden büyük pay almayı değil, mevcut ekonomik ve siyasi imkanları bölüşmeyi esas hedef haline getirmiştir."

TİP'in siyaset sahnesine girişinden sonra, Türkiye'de sömürü ve baskının olduğu, günlük tartışılan konu haline gelmiştir. Bu gelişme de klasik particiliği zorlamaya başlamıştır.

Türkiye'de emekten yana sol politikacılığın ortaya çıkmasıyla birlikte ABD, NATO ve Türkiye'deki işbirlikçi kesimler, faşist hareketi destekleyerek bu sürecin önünü almak istemişlerdir. Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nin faşist ve Turancı kadroya teslim edilmesi, Türkiye'de ortaya çıkan bu demokratik hareketle ilgilidir. CKMP'nin adı daha sonra Milliyetçi Hareket Partisi olarak değişmiş ve başkanı da Alpaslan Türkeş olmuştur.

Türkiye siyasi tarihinde önemli bir gelişme de, devrimci demokratik gençlik hareketinin bu dönem güçlü ve radikal biçimde tarih sahnesine çıkışıdır. Dünyadaki '68 hareketinden etkilenen, ama daha radikal ve söylemi daha fazla sosyalist olan bir çıkıştır bu. Nitekim TİP'i revizyonist ve pasifistlikle suçlayarak, radikal söylem ile mücadele bayrağını açması gecikmemiştir. Bunlar, daha çok milli demokratik devrimi savunan ve bu amaca silahlı mücadele ile ulaşmak isteyen niteliktedir. Bunlar da, mücadele alanı olarak kır veya şehre ağırlık veren kesimler olarak ayrışmaktadır. Bu temelde ayrımın yanında başka ayrım noktaları olan hareketler de vardır.

İlk önce Fikir Kulüpleri Federasyonu'nda (FKF) örgütlenenler, daha sonra Dev-Genç (Devrimci Gençlik Federasyonu) olarak örgütlenmişlerdir.

Devrimci gençlik hareketinden THKP-C, THKO ve TİKKO gibi örgütler ortaya çıkmıştır. Bunlar giderek gençlik hareketi olmaktan çıkıp, devrim yapmayı önüne koyan parti-cephe ve ordu olmuşlardır. Bu gelişme de illegal örgütçülük ve particilikte yeni bir aşamayı ifade etmektedir. Daha önce illegal sol parti olarak TKP ve ondan koparak kurulan Vatan Partisi vardı. Şimdi bunlara yenileri eklenmiştir.

Gençlik önemli oranda devrimci hareketin kontrolüne girmiştir. İşçiler de örgütlü bir güç olarak burjuvaziyi zorlamaya başlamıştır. Devrimci hareketin yükselişi toplumu derinden etkilemiştir. Ordu içinde hala işbirlikçi tekelci burjuvazi tarafından tam kontrol altına alınamayan askerler de, bu devrimci hareketi kullanarak iktidara tam hakim olmaya çalışma çabası içinde olmuşlardır. Ordu içindeki farklı çevreler de birbirine üstünlük kurma mücadelesi vermektedirler. Bunlar ister istemez, toplumdaki ayrışmadan etkilenmekte ve onu kullanmaya çalışmaktadır.

9 Mart darbesi denilen olay, devrimci gençlik hareketi ve sola dayanarak iktidarı ele geçirmek isteyen kemalist subayların sol denilen kesimini oluşturanlardır. Ancak bu başarılı olamamış giderek işbirlikçi tekelci burjuva kesime daha yakınlaşan subaylar, 9 Martçıları etkisizleştirerek 12 Mart darbesini yapmışlardır.

CHP ve sosyal demokratlaşma süreci

1960-70 arası demokratik ve sol hareketin gelişmesi, en fazla da CHP'yi zorlamıştır. Bu gelişme karşısında bir değişikliğe uğramazsa etkisizleşeceğini gören CHP ve lideri İsmet İnönü, Cumhuriyet'in bir gecede kurulması gibi, bir gecede kendilerini "Demokratik Sol Parti" ilan edivermiştir. Devletçi parti, liderlerinin isteğiyle sosyal-demokrat olmuştur. Bu, sol hareketin gelişmesi ve cumhuriyetin kuruluşunda bulunan nispi ilerici yanın sahiplenilmesinin zorladığı bir sonuçtur.

Sosyal demokrat ve demokratik sol partilerin ortaya çıktığı Avrupa'da ise bu gelişmeler farklı olmuştur. Bilindiği gibi sosyal demokrat adını 1910'lardan önce komünistler kullanmaktadır. Komünist olan sosyal demokrat partilerin Basel Konferansı'ndan sonra ayrışmasıyla birlikte, reformist ve ulusal burjuvaziden yana tavır koyan partiler, bu adı sürdürmeye devam etmişlerdir. Savaş karşısında ulusal burjuvalarından yana tavır koymayan ve radikal duruşu sürdüren partiler ise, reformistlerden ayrımlarını göstermek için, komünist partisi adını almaya başlamışlardır.

Buradan anlaşılmaktadır ki; sosyal demokrat partiler, tamamen emekçi tabana dayanan, burjuvaziye ve devlete karşı çıkarak kendini var eden partilerin reformist kanadı olarak ortaya çıkmışlardır. Hala emekçi söyleme dayanan ve egemen devlete reformistçe de olsa bir karşı duruşu olan siyasal harekettirler. CHP'de ise bu süreçlerin ve özelliklerin hiçbirisini göremiyoruz. Devlete karşı çıkışta kendini ifade eden bir kökten gelmeyi bir yana bırakalım, devletin kurucusu bir partidir. İşçilere ve köylülere dayanarak değil, asker-sivil bürokrasi ve filizlenen burjuvaziye dayanarak politika yapan bir parti olarak ortaya çıkmıştır. İşçiler ve köylüler üzerinde baskı kuran bir yönetimde olduğu gibi, faşistlerin her yerde yaratmak istedikleri sınıfsız ve imtiyazsız toplum olma iddiasını ileri sürerek, sömürü ve baskıyı gizlemeye çalışmış bir partidir. Asker-sivil bürokrasinin ve egemen kliğin partisi olan CHP'nin sosyal demokratlaşmasının, dünyanın diğer yerlerindeki sosyal demokrat partilerin ortaya çıkış sürecine benzemediği açıktır. Dolayısıyla devletten ve resmi ideolojiden kopup gerçek bir sosyal demokrat parti olamayışını da bu tarihinde ve biçimlenişinde aramak doğru olur.

Emekçi halk hareketinin ortaya çıkması ve toplumun uyanışı artınca, bu uyanışı kendi potasında eritmek isteyen CHP, yeni bir isim ve simayla hamle yapmıştır. Ecevit, Cumhuriyet'in kurucularından İsmet Paşa'nın karşısına çıkarak, demokratik solculuğuna inandırıcılık öğesi eklemeye çalışmıştır. Toplumdaki demokratik sol özlemleri de arkasına alarak İsmet İnönü'yü saf dışı etmiştir. Burada örgütlenmesi, siyaset felsefesi ve programı öz olarak değişmeyen bir imaj ve isim değişikliği söz konusudur. Ancak toplumun böyle bir söyleme ve çıkışa ihtiyacı olduğu için Ecevit'in çıkışı bir yönüyle başarılı olmuştur.

12 Mart darbesi sonrası siyasal partilerin durumu ve oynadığı rol

12 Mart, devrimci hareketi tasfiye edecek bir programla yönetime geldikten sonra önce TİP'i kapatmış, daha sonra da sol hareketin üzerine şiddetle yürümüştür. 12 Mart 1960 sonrası ortaya çıkan toplumsal hareketlilik içinde gelişen ve daha sonra kendisini Milli Nizam Partisi olarak örgütleyen İslamcı partiyi de kapatmıştır.

1960 sonrasının emekten yana partisi İşçi Partisi, Kürt sorununu fazla gündeme getirmemiş olsa bile, kapanma nedeni yine de son kongrede Kürtçülük yapılması olarak gösterilmiştir. Bu dönemde solun Kürt sorununa yaklaşımı yetersizdir. Türkiye'nin çözülmesi gereken en temel sorunu olarak görülememiştir. Tüm toplumsal alanı etkileyen anahtar ya da kördüğümün çözülmesi için tutulması gereken uç nokta olarak ele alınamamıştır. Bu durumda tüm değerlendirmeleri daha başından eksik ve pratikleşmeyi başarısız kılan bir durum ortaya çıkarmıştır. Bu durum o zaman anlaşılmamış, demokratik ve sosyalist Türkiye kurulunca çözülecek bir sorun olarak geleceğe sarkıtılmıştır. En demokratik yaklaşımların Kürt sorununa bakışı böyledir.

Kürtler bu yetersiz bakışa rağmen bu süreçte İşçi Partisi içinde yer alarak resmiyette olmasa da Kürtlük söylemini bu partide belirli oranda dillendirmişlerdir. THKP-C, THKO ve TİKKO da Kürt halkını ezilen ulus olarak değerlendirerek, bu soruna belirli bir ilgilerinin olduğunu ortaya koymuşlardır. Bu dönemde Kürt gençlerinin kurduğu Doğu Devrimci Kültür Ocakları (DDKO) da Türkiye ve Kürdistan'daki siyasal-toplumsal hareketin ulaştığı boyutu göstermektedir. Yine de tüm dünyanın her tarafında radikal söylemli ve eylemli ulusal kurtuluş hareketlerinin büyük bir sıçrama gösterdiği ve sonuç aldığı bir süreçte, Kürt gençlerinin örgütlenmesinin dar ve sınırlı kalması dikkat çekicidir ve irdelenmeye değer bir konudur.

12 Mart, sol hareketi ezmiş, ama bu hareketin yarattığı toplumsal uyanışı durduramamıştır. Bu toplumsal uyanışı ve halkın demokratik özlemlerini iyi gören Ecevit, 'Karaoğlan' imajı ile emekçi ve sol söylemle bir fırtına gibi esmiştir. "Umudumuz Ecevit" sloganı, Ecevit'i toplumda büyük bir umut haline getirmiştir. "Ne ezilen ne ezen, insanca hakça bir düzen" bu dönemin temel sloganıdır. Yoksul ve emekçi kitleler, demokrasi isteyen çevreler bu sloganla coşup kendinden geçmişlerdir. TİP'ten sonra, kitleler ilk defa bir partiyle bu kadar ilgilenmiş, klasik particiliği zorlayan politikleşmiş kitle gerçeğini göstermeye başlamıştır. CHP'nin hiçbir zaman kaldıramayacağı bir kitle hareketliliği ve onun beklentisi boy göstermiştir. '73 seçimlerinde CHP birinci parti olmuştur. '50'den sonra CHP ilk defa seçimlerde birinci parti durumuna gelmiştir. MSP ile koalisyon yaparak başbakan olan Ecevit kitlelerin beklentisi ve baskısı altındadır. Devrimci demokratik gençlik hareketinin mirasının yarattığı toplumsal dinamizmin baskısıyla da karşılaşan Ecevit hükümeti, demokratik açılım yapma ve sosyal politikalara ağırlık verme yerine, Kıbrıs harekatı ile kitlelerin beklentilerini geri plana iterek bir taşla iki kuş vurmuştur. '74'lerde doruğa çıkan toplumsal hareketi böylece saptırarak ve kitleleri kendi etrafında tutarak, gelişen sol ve emek hareketini daha baştan daraltan bir rol oynamıştır.

1977 yılında da devrimci demokratik hareketin yarattığı rüzgarı arkasına alan Ecevit %42 gibi bir oy oranıyla '73 yılına nazaran daha fazla oyla birinci parti oldu. Başka partilerden katılanlarla hükümet kuran Ecevit, kısa sürede ekonomik ve siyasal krizin derinleşmesiyle saf dışı oldu. Daha doğrusu kitlelerin talepleriyle gerçek devletin, burjuvazinin ve dış güçlerin arasında kalan Ecevit, hiçbir tarafı memnun edemeyen beynamaz gibi ortada kaldı. Karaoğlan ve umut, kitleleri memnun edecek bir politika izleyemeyince, egemen sınıflar tarafından alaşağı edilerek İkinci Milliyetçi Cephe hükümetine yerini bıraktı. Birinci Cephe hükümetide, CHP-MSP hükümetinin arkasından kurulan Sadi Irmak'ın ara hükümetinden sonra kurulmuştur. İkinci MC hükümeti de toplumsal muhalefeti bastırmak için faşist çeteler ve polisi kullanmış ve binlerce gencin ölümünden sorumlu olmuştu.

1974-80 arası emperyalizm ve onun işbirlikçileri devrimci hareketi ezmek için MHP'yi kurdular ve devrimci hareketin üzerine sürdüler. Binlerce genç MHP'lilerin kurşunuyla öldü. Sivas, Çorum ve Maraş katliamları MHP eliyle gerçekleştirildi. Bu dönemde MHP ve kontr-gerilla iç içe çalışıyordu.

Adalet Partisi, büyük burjuvazinin partisi olarak ve emperyalizmin isteği doğrultusunda bir Türkiye yaratmak için görevlendirilmiş partidir. Bu süreçte Demirel'in başbakanlığında faşistlere kol kanat gererek, toplumsal muhalefeti ezmeyi birinci görev olarak önüne koymuş ve bu rolünü de fazlasıyla oynamıştır.

Siyasal İslam'ın lideri Erbakan ise İslami harekete yol açmak ve imkan yaratmak için, "her yol mubahtır" diyerek ilk önce Ecevit'le, daha sonra Milliyetçi Cephe'de yer alarak hükümet ortağı olmuştur. Kendisini kadrolaştırmaya ve devlet imkanlarını kullanmaya çalışmıştır. Orta burjuvazinin bir kesiminin temsilcisi olarak İslami söyleme ağırlık vererek güç olmak istemiştir. Demokrasiyi kendisi için istemiş, kendisine yol açmak için faşistlerle kol kola devrimci hareketin ezilmesinin ortağı olmuştur. Beli kemiksiz bir biçimde her koşula ayak uydurmaya çalışmıştır. Makyavel'e bile "bu kadarına pes" dedirtecek düzeyde her yolu mubah gören, demagojide faşistlerle yarışan bir konumda olmuştur.

1960'ların sonundan itibaren partileşmek isteyen Alevi toplumu Türkiye Birlik Partisi (TBP)'yle az sayıda milletvekili kazansa da, Alevi toplumu bu süreçte ağırlıklı olarak CHP'de yerini almaya devam etmiştir. Sol söylemle demokratik bir duruş gösterse de siyasette bir etkisi olmamıştır.

1974-80 arası TSİP (Türkiye Sosyalist İşçi Partisi), TEP (Türkiye Emek Partisi), TİKP (Türkiye İşçi Köylü Partisi), SVP (Sosyalist Vatan Partisi) gibi sol partiler kurulmuş olsa da, bunlar toplumsal harekette etkisiz kalmışlardır.

1970'lerde yükselişe geçen devrimci demokratik hareket, 12 Mart darbesinin geri çekilmesinden sonra ivmesi yükselerek daha da boyutlanmıştır. Yanlışlarıyla, çıkmazla-

rıyla, tıkatıcı yanlarıyla bu süreçte devrimci demokratik sol hareket toplumun her kesimini sararak, demokratik devrimi yaygınlaştırarak siyasal ve ekonomik krizi derinleştirmiştir. Sübjektif yanı güdük, ufuksuz ve çözümleyicilikten uzak bir devrimci gelişme ve devrim durumu ortaya çıkmıştır. Daha çok Dev-Yol ve Halkın Kurtuluşu başta olmak üzere illegal örgütlerin etkinliğinde süren bu hareket çözüm üretemez ve önünü göremez biçimde bir kısır döngüye ve politikasızlığa kendini mahkum ederek ağır bir yenilgiye kapıyı aralamıştır. Bu dönemde bu grupların yanında Kurtuluş ve TKP-ML gibi birçok parti ve grup da sol hareketin içinde yerini almaktadır. Gruplar arası birlikten çok çatışma eğiliminin ağır bastığı bu süreçte devrimci hareket, karşı devrime yenilgiye yol açan konumu aşamamıştır.

TKP de bu süreçte bir gelişim gösterse de, gelişen toplumsal muhalefetten parsa toplama gibi bir sığ anlayışı yaşamış, herhangi olumlu bir rol oynamamıştır.

Özcesi bu dönemde sol grup ve partilerin temel temayülü, gelişen toplumsal hareketten parsa toplamaktan ileri gidememiştir. Bu eğilim egemen güçlere karşı mücadelenin önüne geçmiştir. Devrimci bir harekette bulunması gereken karşı devrime karşı tedbir, endişe ve kaygı zayıf kalmıştır.

1973-80 arası Kürdistan'da siyasal *partilerin durumu ve PKK gerçeği*

1960'lardan 12 Mart'ta kadar Kürdistan'da partiler gerçeğine yukarda kısaca değinilmiştir. Bu dönemde Güney Kürdistan'da aşiretçi-feodal siyasal güç alarak ortaya çıkan KDP'nin yansımaları olmuştur. KDP, Kuzey Kürdistan'da daha çok aşiretçi feodal yapının ileri gelenleri ve melleler arasında belirli bir örgütlenme içine girmiştir. Bu ilişkilerini daha çok Güney'deki hareketin hizmetine sokan, Kuzey'de Türkiye'yi rahatsız edecek bir siyasi harekete dönüşmemesine dikkat eden bir yaklaşım içinde olmuştur. TİP ve DDKO içinde yer alanlar daha çok aşiretçi-feodal yapının üst kesiminin çocukları ya da aristokratik özelliği olan tabakalardan gelenler olduğu için, ideolojik ve politik olarak KDP'den etkilenmişlerdir. Yalnız içinden geldikleri sınıf ve düşünce olarak değil, örgüt ilişkisi ve eylemlilikleriyle de (tutum ve davranış anlamında) KDP'nin Kuzey'deki türeviydiler. 12 Mart öncesi KDP'nin durum ve etkisini böyle izah etmek doğrudur.

12 Mart'ta TİP ve DDKO da kapatılmış ve Sıkıyönetim Mahkemelerinde yargılanmıştır. Bunlar her hangi bir örgüt, parti kurmak ve eylem yapmaktan çok, Kürtçülük yaptıkları için yargılanmıştır. Yani TİKKO, THKO, THKP-C gibi örgüt ve eylem biçimleri yargılanma konusu olmamıştır. Türk Ceza Kanunu'nun 146 gibi 125. maddesi devreye girmemiştir. En ağır ceza alanlar da '74 affıyla tekrar dışarı çıkmıştır.

1973 seçimlerinde Ecevit Kürdistan'da da kendini bir umut olarak sunmuş ve oy patlaması yapmıştır. '77 seçimlerinde oylarını daha da artırmıştır. Diyarbakır gibi Kürdistan'ın büyük şehirlerinde milletvekilliklerinin çoğunu CHP almıştır. CHP Türkiye'deki devrimci demokratik toplumsal muhalefeti kendi bünyesinde eritmeye çalışırken, Kürdistan'da da gelişme eğilimi gösteren ulusal demokratik muhalefeti kendi içinde eritme politikası gütmüştür.

Bu sıralarda '73'ten başlayarak Kürdistan'a damgasını vuracak bir hareket tarih sahnesine çıkmak için adım atmıştır. "Apocu grup" denen bu hareket, Kürdistan'daki siyasal partiler gerçeğine de köklü bir eleştiri ve yönelişi ifade etmektedir. Bu hareket daha ilk düşünce aşamasında Kürdistan'daki tüm partileri, AP ve CHP başta olmak üzere sömürgeciliğin ayakları olan ajan partiler olarak değerlendirmiştir. Ulusal demokratik siyaseti hakim kılmak için bu partilerin etkisinin kırılmasını şart koşarak, sömürgeci siyasete yerine ulusal demokratik siyaseti hakim kılmayı temel görevlerden biri olarak ortaya koymuştur.

İşte bu nedenlerle '74'lerden sonra Kürdistan'da büyük bir ideolojik mücadele ile sömürgeci, sosyal şoven ve reformist milliyetçi siyaset, ilk önce düşünce düzeyinde yenilgiye uğratılmıştır. '73'le başlayan Apocu ulusal demokratik düşünce, '78 yılına kadar diğer ideolojik eğilimlere karşı verdiği mücadele ile Kürdistan'daki en güçlü ideolojik hareket olarak -yalnız ideolojik olarak değil siyaset olarak da- en hızlı gelişen hareket olmuştur.

Kürdistan'ın Türkiye'ye sınır olduğu bölgelerde sosyal şovenizm, ulusal demokratik siyasetin girişini engellemek için yoğun bir çaba içinde olmuşsa da bunu başaramamış, Antep ve Dersim gibi alanlar başta olmak üzere Kürdistan'da Apocu ulusal kurtuluş siyaseti köklü olarak yer etmiştir. Halkın Kurtuluşu ve TİKP gibi hareketler ulusal demokratik siyasetin Kürdistan'ın bu alanlarına girişine en fazla tepki gösterenler olmuştur.

PKK'nin tarih sahnesine çıkışta egemen sınıfların siyasetini ve ilkel milliyetçiliği eleştirmesinin yeri önemlidir. Sosyalizmin, kapitalizmin eleştirisiyle tarih sahnesine çıkışı gibi, PKK de, egemen sınıf siyasetlerini ve ilkel milliyetçiliği köklü bir eleştiriye tabi tutarak kendi özgünlüğünü ve farklığını açık ve net olarak tanımlamaya gitmiştir. Feodallerin işbirlikçiliği ve ihaneti mahkum edilirken; isyanlardaki feodal öncülüğün yetersizlikleri de köklü eleştiriye tabi tutulmuştur. İlkel milliyetçiliğin ifadesini bulduğu KDP ve liderliği de, PKK'nin çıkışında en fazla eleştirdiği siyasal hareket olmuştur. PKK etkili uygulanabilir ve sonuç alıcı siyaseti ve pratiği bu temeller üzerinde inşa etmiştir. PKK'nin çıkışındaki bu gerçekler iyi görülmeden PKK tam anlaşılamaz.

1974'lerden sonra Kürdistan'da birçok siyasi grup çıktı. Bunların belli başlıları DDKD, Özgürlük Yolu, Kawa, Rızgari ve KUK'du. İsimleri farklı olsa da, tümü ilkel veya reformist milliyetçi çizgideydi. PKK ise tüm bunlardan farklı yeni bir çizgiyi ifade ediyordu. Emekçi sınıfa dayanan; hem sömürgeciliğe, hem de Kürt egemen sınıflara köklü eleştiri, radikal kopuş ve radikal mücadeleyi dayatan bir çizginin sahibiydi. Bu yönüyle tüm diğer eğilimlerden çok farklıydı. Nitekim bu farklılık ve bu harekete yönelik köklü eleştiriler, hepsinin Apocu grubun karşısına dikilmesini beraberinde getirdi. 1979 yılında Özgürlük Yolu, KUK ve DDKD ideolojik ve siyasi yenilgilerini durdurmak için PKK'ye karşı UDG (Ulusal Demokratik Güç Birliği) adı altında birleştiler. '92 yılında Hizb-i Kontra'nın devlet himayesinde yurtseverleri katletmesi gibi, 1979-80'de onlarca PKK sempatizanı ve kadrosunu katlettiler. Bunlar belgelerle ispatlanmış, yaşanmış durumlardır.

1980'lere gelindiğinde klasik particilik de önemli bir aşınmaya uğramıştı. Aşiretçi-feodal yapı hala bu partiler içinde varlığını sürdürse de, bu particilik PKK tarafından önemli bir teşhire tabi tutulmuş, bu konuda Kürt halkında bir bilinç yaratılmıştı. Küçük burjuva milliyetçi reformist partiler hala bu partileri kullanma adına onların Kürdistan'daki meşruiyetlerine güç verir durumdaydılar. Bu partileri kullanarak milletvekili ve belediye başkanı olma peşindeydiler. Böyle dar, faydacı bir yaklaşımla bu partileri kullandığını sanmak, o günkü koşullarda sömürgeci siyasetin değirmenine su taşır niteliktedir. '80 öncesi bu yaklaşımı '90'lar sonrası süreçlerle karşılaştırmak, '80'ler öncesi siyasi durum ve mücadelenin ihtiyaçlarıyla, '90'lardan sonra ortaya çıkan durumu benzeştirmek olur ki, bu bilinçli çarpıtma değilse, siyasi dar görüşlülükle açıklanabilir.

PKK verdiği mücadele sonucu, yeni bir particilik ve siyaset anlayışını Kürdistan topraklarına ekmiştir. Artık boy verecek ve kendisini her türlü engele rağmen hakim kılacak bu siyaset anlayışıdır. Yeni siyaset anlayışına gelmeyen veya bununla uyumlu olmayan her türlü siyaset tasfiye olmaya ya da marjinalleşmeye mahkumdur. 12 Eylül darbesi bu gelişimi kesintiye uğratmış olsa da, gelecekte alternatifsiz tek siyaset olmaya da o günden aday olmuştur. Çünkü Kürdistan gerçeğini; Kürdistan koşullarında en doğru siyaset ve mücadele diyalektiğini ve gerçeğini yalnızca bu Apocu siyaset kavramış ve pratikleştirmiştir.

12 Eylül ve partiler

Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi ve Türkiye'deki devrimci demokratik hareket emperyalizmi ve Türkiye'nin egemen sınıflarını fazlasıyla korkuttuğu için, 12 Eylül Türkiye'ye çok köklü yeniden restore etmeyi önüne koydu. 12 Eylül, yalnız devrimci demokratik hareketi değil, bu hareketi ezemeyen yasal siyasal partileri de Türkiye'deki çöküntüden sorumlu tutuyordu. Bu nedenle MHP ve cumhuriyetin kurucusu CHP de dahil tüm burjuva partiler kapatıldı. 12 Eylül her şeyi kendine göre planlama, kendi istediği biçimde bir Türkiye yaratma konusunda kararlıydı. Yeni Türkiye, siyasal partiler ve tartışma ile kurulamazdı. Asker gibi planlama yapılır ve talimatla pratiğe geçirilirse sorunlar çözülebilirdi.

Bu nedenle Demirel, Ecevit, Erbakan ve Türkeş de ya denetime alındı, ya da cezaevine atıldı. Bunların beceriksizliği yüzünden Türkiye bu hale gelmişti. Bu nedenle cezalarını çekmeliydiler. Türkiye'nin bunların kötü yönetimi ve politikaları ile bu hale geldiği kesindi. Ancak asker de Türkiye'yi bu noktaya getiren, sistemi kuran ve temel politikalarda ağırlığını koyan güçtü. Kendisi de sürekli bunalımları yaşayan bu Türkiye gerçeğinden sorumluydu. Hal böyleyken asker 12 Eylül ile tüm sorumluluğunu kendi dışındakilere yükleyip, zinde ve yapılanmamış güç olarak yönetime el koymuştu.

"PKK verdiği mücadele sonucu, yeni bir particilik ve siyaset anlayışını Kürdistan topraklarına ekmiştir. Artık boy verecek ve kendisini her türlü engele rağmen hakim kılacak bu siyaset anlayışıdır. Yeni siyaset anlayışına gelmeyen veya bununla uyumlu olmayan her türlü siyaset tasfiye olmaya ya da marjinalleşmeye mahkumdur."

12 Eylül, partileri kapatıp devrimci hareketin üzerinde şiddetle gitmiştir. Devrimci demokratik hareket kısa sürede yenilgiye uğratılmış, neredeyse tümden tasfiye edilir duruma getirilmiştir. Zaten hak kazanma iddiası ile gelen askeri faşist iktidar devrimci örgütlerin çoğunu çökertmiş, çökertilemeyenler ise aldıkları darbelerle güçsüz hale gelmişti. Legal partiler kapatılıp faaliyetleri durdurulurken, legal ve illegal sol partiler ve örgütler de siyasal arenadan çekilmişlerdir.

12 Eylül öncesi ve sonrası PKK de önemli darbeler almış, kendini toparlayıp yeniden mücadeleye atılmak için Ortadoğu sahasına geçmiştir. PKK darbe yese de, bir dağılma ve bozgunu yaşamamıştır. Başkan Apo'nun büyük çabası ve Önderlik gücüyle toparlanma sürecine giren PKK, iki yıl içinde tekrar ülkeye dönüşe yönelecek konuma ulaşmıştır. Bunda Başkan Apo'nun Önderlik gücü belirleyicidir. Böylelikle Türkiye siyasetinde etkili mücadele edecek tek bir devrimci parti ayakta kalmıştır. 12 Eylül'den sonra Türkiye gerçeğine uygun dönemsel ve pratik politikalar üreten tek siyasi hareket PKK olmuştur. Bazı sol parti ve örgütler belirli düzeyde varlıklarını korumuş olsalar da, dönemsel ve pratik politikalar üretemedikleri için siyasete de etkili müdahale etme gücünü gösterememişlerdir.

PKK bu süreçte tüm sol grup ve partilere çağrı yaparak, 12 Eylül'ün karşısına bir cephe, bir blok olarak çıkalım demiştir. Dev-Yol'un da içinde olduğu FKBDC (Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephe) kurulmuş, ancak başta Dev-Yol olmak üzere gösterilen duyarsızlık nedeniyle cephe etkili bir güç haline gelememiştir. Aynı biçimde Kürt örgütlerine de bir cephe önerisi yapılmış, partimizin kabul etmeyeceği ön şartlar koşarak bir Kürt cephesinin kurulmasını sabote etmişlerdir.

İllegal ve legal partilerin durumu böyle bir konumdayken, 12 Eylül kuracağı düzende siyasal partileri de kendi istediği biçimde bir kalıba sokmayı hedeflemiştir. Siyaset yapmayı sınırlayan bir anayasa yapıldığı gibi, partiler yasası ile de partilerin etkinliği sınırlandırılmıştır. Önlerine nasıl siyaset yapacaklarını gösteren dar bir çerçeve koymuşlardır. Seçim yasasını da küçük partilerin yaşayamayacağı biçimde düzenlemişlerdir.

12 Eylül darbecileri partilerin yeniden siyaset alanına sürülmesinden önce kuralları katı ve kendilerine göre koymuşlardır. Hem partilerin, hem kurucuların, hem de seçimde aday olacakların Milli Güvenlik Konseyi'nden onay alacağı bir partileşme ve seçim prosedürü tespit etmişlerdir. Nitekim yalnızca Turgut Sunalp'ın MDP'sine, Turgut Özal'ın ANAP'ına ve Necdet Calp'ın Halkçı Partisi'ne seçime girme izni çıkmıştır. Nitekim Erdal İnönü'nün kurduğu SODEP (Sosyal Demokrat Partisi) seçimlere katılma izni alamamıştır. Turgut Sunalp emekli orgeneraldir. Konsey tarafından iktidara hazırlanmıştır. Seçim Turgut Sunalp'ın kazanmasına göre ayarlanmıştır. Turgut Özal ise darbecilerin ekonomiden sorumlu bakanı olduğu gibi, ABD'nin de desteklediği adaydır. ABD'yi memnun etmek için Turgut Özal'a onay verilmiştir. Necdet Calp ise darbecilerin sol partisi olarak seçim oyununun tamamlayıcı öğesi olacaktır. Ancak sonuç Milli Güvenlik Konseyi'nin hesapladığı gibi gelişmiş, Özal tek başına iktidara gelecek düzeyde oy almıştır. Özal Türkiye'deki temel siyasal eğilimleri bildiği için, "biz dört eğilimin (liberal, İslamcı, milliyetçi ve sosyal demokrat) temsilcisiyiz" diyerek, eski partilerin tabanlarına seslenmiş ve önemli oranda da başarılı olmuştur.

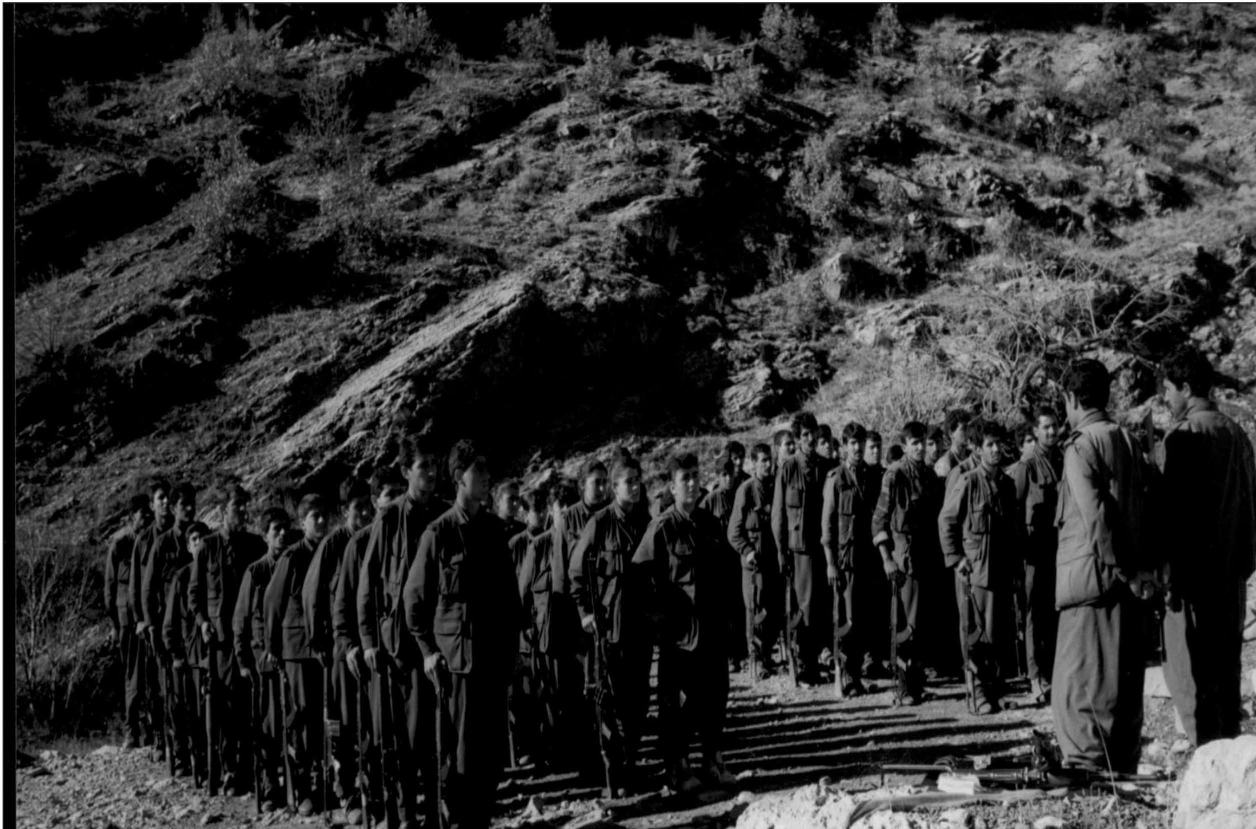
ANAP dümdüz edilen siyasal alanda hiçbir zorlukla karşılaşmadan bir ekonomik program yaşama geçirme ve Türkiye'yi ekonomik olarak ABD ve Avrupa'ya entegre etmeyi amaçlamıştır. Türkiye'de belirli düzeyde kapitalizm gelişmiş, ama bu kapitalizme uygun bireysel kültür gelişmemiştir. 12 Eylül, örgütlenmeleri ve toplumsal düşünceyi önemli oranda dağıtmıştır. Özal ise bunun üzerinde kapitalizmin kültürünü yaratarak, bunu gelişen kapitalizmle birleştirip, kapitalist gelişmenin önündeki engelleri aşıp istediği bir ekonomik düzen kurmak istiyordu. Sendikalar etkisizleştirildiğinden ve toplum susturulduğundan, sosyal politikaları bir yana bırakıp, ucuz iş gücünü de kullanarak sermayenin gücünü büyütmek istiyordu. İç pazara dönük ithal politikası yerine ihracata yönelik ekonomik politikayı teşvik ederek Türkiye kapitalizmini yeniden yapılandırmayı düşünüyordu. Toplumsal muhalefet ezilmiş, Türkiye dikensiz gül bahçesi haline getirilmişti. Özal böyle bir ortamda ekonomik alanda birçok kararlar alarak kendi ekonomik politikasını yaşama geçirmeye çalıştı. Bu ekonomik politika toplumsal muhalefetin susturulmuş olmasına dayandırılmıştı. Diğer yasal partiler ise zaten de 12 Eylül partileriydi. Kenan Evren Cumhurbaşkanı olarak 12 Eylül'ün devam ettiğinin ispatıydı.

15 Ağustos Atılımı, sistemin ve partilerin iflası

Ancak 12 Eylül'ün planladığı ve kurmak istediği siyasal sistem PKK'nin gücünü eksik değerlendirmişti. PKK aslında gücünü geriye çekerek, kendini toparlayarak 12 Eylül'ü daha baştan boşa çıkarmış, Zindan Direnişi ile de yenilgiye uğratmıştı. PKK, Başkan Apo'nun dirayetli yönetimi altında mücadeleye yeniden başlamak için kapsamlı hazırlanmıştı. 15 Ağustos, 12 Eylül'ün kurmak istediği siyasi düzeni ve 2000 yılına kadar yapılmış planlamayı alt üst ederek, inisiyatifin Ulusal kurtuluş mücadelemizin eline geçtiği ve tüm siyasal gelişmeleri onun belirlediği bir süreci başlattı.

15 Ağustos hamlesi, siyasilerin perde önünde, asıl yönetenlerin ise arkada olacağı siyasi oyunu boşa çıkardı. 12 Eylül'ün devrimci hareketleri ezdiği söyleminin de boş olduğu, en fazla iddialı olduğu bu konuda en büyük başarısızlığı yaşadığı gözler önüne serildi.

İlk bir iki yıl şu gün bugün ezeceğiz diyerek kendini kandıranlar '87 yılıyla birlikte işin çok ciddi olduğunu anlayarak özel savaşı boyutlandırmışlardır. Özel savaşın tırmandırılmasıyla birlikte bu özel savaşa hizmet edecek iradesi kırılmış siyasetçiler yeniden devreye sokulmuştur. Demirel'in yeniden siyaset sahnesine sürülmesi Kürt

halkına karşı sürdürülen özel savaşla ilgilidir. Demirel ve Ecevit'in siyasal yasağının kaldırılması özel savaşın ihtiyacı nedeniyle gündeme gelmiştir. Türkeş'in zaten bu savaşa herkesten daha gönüllü katılacağı açıktır. PKK ile savaş yürütülürken Demirel'in yasaklı olması, özel savaş için zayıflık yaratabilirdi. Yasakların kaldırılmasının diğer bir nedeni de yasaklılarla barışma oluyordu. Kol kırılır yen içinde kalır anlayışı, PKK'ye karşı yürütülen savaşta yaşama geçirilmiştir. Böylelikle Türkiye'nin sorunlarına çözüm bulamayan tıkanmış rejimin ürettiği politikacılar tekrar piyasaya sürülmüştür. Bu durum Türkiye'nin Kürt sorunu başta olmak üzere sorunlar karşısında çözümsüzlüğünün dışa vurumu olduğu gibi, mevcut düzeni de devam ettirme kararıdır.

Ulusal mücadele Özal'ın ekonomik politikasını yürütmeye imkan bırakmıyordu. Çünkü planladığı ekonomik politika çevre ülkeler başta olmak üzere dış dünya ile istikrarlı bir ilişki, içerde ise siyasal istikrar gerektiriyordu. Ulusal demokratik mücadele içerde ve dışarıda yeni ekonomik politika için gerekli koşulları bozuyordu. Özal, özel savaşla mücadelemizi ezmek için her aracı gündeme soktu. Bu konuda dış dünyadan da belirli destek aldı. Ancak tüm çabalar mücadelemizi engellemeye yetmedi. '90'lara gelindiğinde mücadelenin güçlü bir tabana, örgütlülüğe ve güce sahip olduğu anlaşıldı. Özal ekonominin düzlüğe çıkması ve istediği biçimde yürümesi için Kürt sorununun çözümünün şart olduğunu görüyordu. Kürt sorununun inkar dışında çözümünün düşünülmesi işlenecek en büyük suçlardandı. PKK ateşkesle bu yaklaşımı ciddiye aldığını gösterince, inkarcı kesimler Özal'ın tasfiyesinin bir an önce gerçekleştirilmesi kararını aldılar. Bir Türk cumhurbaşkanının inkardan başka bir çözüm düşünmesinin tarihe bir not olarak düşmesi bile tehlikeliydi. Cumhurbaşkanının böyle bir çözümü düşünmesi bile mevcut inkarcı politikanın meşruiyetini ve geleceğini boşa çıkarmak olurdu ki, buna tahammül edilemezdi. Nitekim tahammül edilmeyerek Özal çok ince ayarlanmış bir cinayetle saf dışı edildi.

Ulusal mücadelenin ortaya çıkardığı partileşmeler

PKK'nin '70'lerde Kürdistan'da tohumlarını ektiği ulusal demokratik siyaset, daha 12 Eylül öncesi klasik particiliğe önemli bir darbe vurmuştur. 12 Eylül ve uygulamaları inkarcı-sömürgeci siyasetin Kürt halkında teşhirini derinleştirmiştir. 15 Ağustos hamlesi ile Kürt halkını kurtuluşa götürecek tek siyasetin bu mücadelede somutlaşan ulusal demokratik siyaset olduğu tüm Kürt halkı tarafından benimsendi. Yurtsever Kürt halkı tüm diğer siyasetlerin kendisinin imhasına ve inkarına hizmet ettiğini tecrübeyle öğrenmişti. Gerilla mücadelesi geliştikçe yüreği ve beyni tümden dağlara döndü. Artık Türkiye'deki partilerin Kürdistan'daki uzantıları teşhir olmuştu. Bunlar yabancı partiler olarak görülüyordu. Kürt halkının ulusal demokratik bilinci bu yönde derinleşiyordu.

Kürt halkının PKK'nin yürüttüğü mücadele ile bütünleşmesi çığ gibi büyüyordu. Kitleler artık baskılara çeşitli biçimde tepki gösteriyordu. Cizre Yeşilyurt köyünde insanlara dışkı yedirilmesinin toplumda yarattığı tepki artık birçok olayda kendisini gösteriyordu. Kürt halkı artık tepkisini açıkça dile getiriyordu. Sohbetleri yürütülen Ulusal kurtuluş mücadelesi olmaktaydı. Bu mücadeleyi sevmeyen ve ulusal demokratik siyasete sıcak bakmayan hiç kimse artık Kürt halkıyla bütünleşemezdi. Kürt halkı yeni ölçüler benimsemişti. Değer verdiği ölçüler, itibar ettiği tutumlar yeni mücadele tarafından belirlenmişti. Bu durum tüm Kürt bireylerini etkiliyordu. Hiçbir birey ulusal demokratik mücadelenin etkisi dışında hareket edemezdi. Ya olumlu ya da olumsuz bir duruş sahibi olmak kendisini dayatıyordu. Aynı etki klasik partiler içindeki Kürtler için de söz konusuydu. En fazla da 25 yıldır Kürdistan'da en çok oy alan sosyal demokrat olduğunu iddia eden partileri etkiliyordu. Nitekim SHP içindeki Kürt milletvekilleri de gelişen Ulusal kurtuluş mücadelesinin ortaya çıkardığı yeni ölçüler ve değer yargılarının baskısı altındaydı. Demokratik devrim bu parti içindeki Kürtleri de yeni tercihlere ve duruşa zorluyordu. Bu ortam Kürdistan'da klasik particiliğin aşılarak yeni bir particiliğin ortaya çıkmasını zorluyordu. Kitlelerin duyguda ve düşüncede serhildan içinde olması ve bunun her fırsatta dışa vurumu da, bu kitlenin taban olacağı bir partiyi ihtiyaç haline getiriyordu. Kürt halkının sorunlarına duyarlı bir parti ve particilik zorunlu hale gelmişti.

İşte Kürdistan'da böyle bir hareketlilik, duygu ve düşüncede serhildanın yaşandığı bir süreçte 7 SHP'li milletvekilinin Paris'te katıldıkları bir toplantı nedeniyle partiden ihraç edilmesi, yeni bir parti kurulması ihtiyacının zorunlu ve kaçınılmaz olduğunu gösterdiği gibi bu süreci hızlandırdı. Geniş kitleler zaten böyle bir partinin tabanı haline gelmişti. Gelişen serhildanlar yeni bir siyasal hareket ortaya çıkarmıştı. İllegal örgütleme organik ilişki sınırlarını aşan geniş bir kitle yaratmıştı. İllegal örgütlenmenin içine alamayacağı bu kitlenin ismi ve tabelası olmasa da, legal bir parti haline gelmesi söz konusuydu. Artık yurt sevgisi, özlemler; evlerde, kahvelerde, insanların ilişkilendiği her yerde dile getiriliyordu.

SHP'den kopan milletvekillerinin de içinde bulunduğu kadronun Halkın Emek Partisi (HEP)'ni kurması, oluşan serhildan partisinin yasallaştırılması oluyordu. Daha sonra gelişecek serhildanlarla toplumun tüm kesimlerine ulaşan bu partileşmeye serhildan partisi de denilebilir.

Geniş kitlelerin aktif siyaset içine çekilmesi yeni bir gelişmeydi. Daha önce siyasetin nesnesi durumunda olan kitleler şimdi öznesi olma durumuna gelmişlerdi. Yoksul kitlelerin siyaset içine girmesi yeni olduğu için yönetme sanatında tecrübesizdiler. Bu tecrübe serhildanlar ve bu partilerdeki çalışmalar ilerledikçe elde edilecek bir olguydu. Dolayısıyla HEP'in kurucularının önemli bölümü eskiden klasik partilerde klasik particilik yapan kadrolar olmuştur. Bunların yanında orta sınıftan gelen kadrolar da bu partinin kuruluşunda yer almışlardır. Serhildan partisi olduğu için partinin dokusunu, içeriğini ve niteliğini ister istemez taban belirlemektedir. Bu doğal bir durumdur. Çünkü bu parti yasal kuruluşunu gerçekleştirmeden önce tabandan programı ve tüzüğü belli olan ve önceden kurulmuş bir partidir. Yani asıl kurucuları, programı ve tüzüğünü belirleyen, serhildanlar içinde bilinç kazanan kitlelerdir. HEP'i, Kürdistan'da gerçekleşen demokratik devrimin yarattığı parti olarak değerlendirmek de mümkündür.

HEP'in kuruluşu aynı zamanda Kürdistan'daki klasik particilikte sonun başlangıcıdır. Kürdistan'da milletvekili ve belediye başkanı olmak, bunun için çalışmak ve yarışmaktan önce özgürlüğe, demokrasiye ve kendi kimliğine sahip çıkan bir toplum olmak bu particiliğin öncelikleri arasındadır. Dolayısıyla yalnız seçimden seçime değil, her gün siyasal çalışmanın yapıldığı bir particilik kendini dayatmaktadır. Yeni kurulan bir parti olduğu için tarz, tempo ve çalışmanın amacı konusunda klasik particilik anlayışı yeni particilik anlayışı ile yan yana yürümüştür. Bu partide gözlediğimiz en büyük mücadele, klasik particilikle yeni particilik arasındaki tarz, üslup ve yöntemde sürmüştür. Buradan şu sonuç ortaya çıkmıştır: İnkarcı ve sömürgeci söylem bırakılmış olsa da, tarz, üslup, yöntem ve çalışmanın amacı konusunda klasik particiliği bırakmak kolay olmamaktadır. Bu hastalık yeni particiliği sürekli tehdit edecek kadar derindir. Bu yönlü eksiklik ve zaafına rağmen Ulusal demokratik hareketten sürekli etkilenen ve kitleler tarafından denetlenen parti olarak Kürdistan'da ulusal demokratik çizginin yansımasını bulduğu yeni particilik her gün kendi tabanına daha fazla oturarak gelişme göstermiştir.

"Gelişen serhildanlar yeni bir siyasal hareket ortaya çıkarmıştı. İllegal örgütlenme organik ilişki sınırlarını aşan geniş bir kitle yaratmıştı. İllegal örgütlenmenin içine alamayacağı bu kitlenin ismi ve tabelası olmasa da legal bir parti haline gelmesi söz konusuydu. Serhildanlarla toplumun tüm kesimlerine ulaşan bu partileşmeye serhildan partisi de denilebilir."

Daha bir buçuk yıllık parti iken SHP ile yaptığı ittifakla girdiği seçimde Kürdistan'daki oyların ezici çoğunluğunu alarak gücünü ortaya koymuştur. HEP'in kuruluşundan sonra Kürdistan'da birinci parti bu yeni çizgi olmuştur. Yurtsever, demokrat çizgi bundan sonra bu konumunu sürekli̇leştirecek ve pekiştirecektir. Kürdistan'daki diğer parti de yine klasik particiliği belirli düzeyde aşan Refah Partisi'dir. Mevcut düzene ve onun ideolojisine karşıtlık temelinde oy alan Refah Partisi'nin ikinci parti olması, klasik particiliğin Kürdistan'da kovulmuş olduğunun kanıtıdır. Refah Partisi, Ulusal kurtuluş mücadelemizin klasik particiliği ve onun dayandığı ideolojiyi etkisizleştirmesi sonucu bu düzeyde bir gelişme imkanı bulmuştur. Eğer Ulusal demokratik hareket ya da HEP, klasik partilerin bıraktığı boşluğu tümden doldurabilseydiler, Refah'ın kitlesi Ulusal demokratik hareketin ve HEP'in tabanı olurdu. Hala da çalışılırsa Refah'tan bu tarafa doğru kayacak bir kitledir. Refah'ın ezilmişlik ve sömürüden söz eden sol söylemlerle ve dini duygulara seslenerek oy topladığı biliniyor. Bu durum Kürdistan'daki kitlenin ezici çoğunluğunun ezilmişliğe ve sömürüye karşı olduğunu ve bu söylemi dile getirecek partilere oy verdiğini göstermektedir.

Kürdistan'da yürütülen özel savaş ve partiler

Ulusal kurtuluş mücadelemizin 1984 yılında hamle yapmasıyla birlikte, Özgürlük mücadelesine karşı silahlı mücadele yürüten ordunun etkisi her gün biraz daha artmıştır. Giderek savaşı sürdüren ordu iç ve dış siyasete tümden el koymuş, siyasal partiler ise özel savaşın belirlediği ekonomik politika ve belirlenen diğer politikaların perde önündeki uygulayıcıları olmuştur. '92 yılında pratiğe geçirilen konseptle birlikte özel savaşın belirlediği politikalar tüm yaşama hakim olmuştur.

Siyasal partiler temel konularda derin devlet ya da asıl devlet denen gücün çizdiği doğrultuda hareket etmek zorundadır. Türkiye'nin iki temel konusu her zaman, Kürt sorunu ve dini gruplara yaklaşım olmuştur. Bu konularda siyasilerin bir rolünün olmadığını, Ulusal kurtuluş mücadelemize karşı yürütülen savaş ve Refah'ın kapatılması sürecinde bir daha gördük. Yine Kürt halkına karşı yürütülen kirli savaş süresince ekonomik kaynakların bölüştürülmesi konusunda da siyasilerin bir yetkisi olmamıştır. Bu alan da özel savaşın kontrolüne girmiştir.

Bu dönem boyunca partiler yalnızca görüntü olmuş, özel savaşın hizmetine koşulmuştur. Yürütülen kirli savaş konusunda iç ve dış kamuoyunu aldatmanın aktörleri olarak kullanılmıştır. 92'de DYP ile SHP'nin Demirel ve İnönü'nün liderliğinde hükümet kurmaları, özel savaşın sağ ve solu birleştirerek savaşın hizmetine sokma politikaları sonucu gerçekleşmiştir. DYP, DSP ve MHP on yıl savaş aracı ve şovenizm tahrikçisi olarak kullanılmıştır. Tansu Çiller kirli savaşın yürütülmesi döneminde perde önünde kullanılan kişi olmuştur. Çiller bu hizmetine rağmen Erbakan'la hükümet kurdu diye ayağı kaydırılınca, 'yaptığım hizmetlerimin karşılığı bu mu olacaktı' diyerek isyan etmiştir.

Kirli savaş süresince işçilerin, memurların küçük burjuvazinin ve köylünün boğazı sıkılarak savaş harcamaları karşılanırken, yüksek faizle alınan iç ve dış borçlar savaşa aktarılırken, özel savaşı destekleyen ve PKK'ye karşı kirli savaşta yer alan siyasetçilere ve çıkar gruplarına ekonomik ve siyasi rant elde etme ve her türlü suçu işleme imtiyazı verilmiştir. PKK'ye küfür eden, kirli savaşa bulaşan herkes suç işleme, kendisi ve çevresi için çıkar elde etme yarışına girmiştir. Bu süreçte kirli savaşa suç ortağı olma dokunulmazlığı elde edenler, yolsuzluk yapma ayrıcalığını pervasızca kullanmışlardır. Savaş harcamaları ekonomiyi çökertirken, kirli savaşın ürettiği yolsuzluk düzeni de bunun tuzu biberi olmuştur.

Siyaset toplumun temel sorunlarına çözüm bulma sanatıdır. Partiler de siyaset üretim merkezlerdir. Özel savaş, partileri bu temel fonksiyonundan uzaklaşmıştır. Türkiye'de partiler her zaman ağırlıklı olarak temel işlevi ile uğraşmayan kurumlar olmuştur. Bu da onların daha çok ekonomik ve idari alanla ilgilenmesini doğurmuştur. Böyle olunca da siyaset, imkan elde etme ve yer tutma olarak algılanmıştır. Bu durum da siyasetin sürekli itibar kaybetmesinin beraberinde getirmiştir. Özellikle son on yılda siyasal kadrolarda çürüme had safhaya ulaşmıştır. Siyaset alanından dışlanan partiler ve kadrolar çıkar elde etme kulvarında yarışmışlardır. Siyasetle uğraş insanları daha çok erdemli yaparken siyasal alandan uzaklaştırılmanın sonucu ister istemez böyle olacaktır. Yolsuzluğa bulaşmak kaçınılmaz olmasa da, siyasetten dışlanan siyasetçi, partisi hükümet olduğunda yolsuzlukla uğraşma çekici gelmektedir. Maddi tüketimin ve zenginleşmenin tek yükselen değer olduğu toplumda bu sonucun çıkması sürpriz değildir.

Siyasal partilerin ve siyasetçilerin yalnızca dublör olduğu sistem değişmedikçe siyasetin itibar kaybetmesinin önüne geçilemez. Doğru-yanlış tüm kötülüklerin faturası siyasetçilere ödetilir. İktidarsız olan partiler yerine getiremeyeceği vaatler verir, sonuçta 'yalancı politikacılar' damgasını yer. Nitekim siyasetçilik bugün yalancılık olarak bilinmektedir.

Siyasal partiler demokratik bir toplumda itibar kazanır. Demokratik olmayan bir toplumda kötü işlere ortak olması kaçınılmazdır. Türkiye'de de siyasal partiler demokratik toplum mücadelesi vermeyi bir yana bırakalım baskıcı rejimlerin maskesi olmaktadırlar. Çok partililik demokrasilerde anlamlıdır. Demokrasi yoksa varolan partilerin neden çok oldukları kuşku götürür. Ve işlevleri kafalarda soru işareti bırakır. Nitekim Türkiye'deki partilerin durumu böyledir.

Türkiye büyük bir çöküntü içine girmiştir. Buna göz yuman, hatta çöküntüye uğrayan siyasetçilerin itibarı dibe vurmuştur. Siyasetçilerin bugün bu itibarsızlıktan kurtulma gibi onur borçları vardır. Devlette, olanaklarını buldu mu fırsat bu fırsattır diyerek başına üşüşmeyecek siyasi bir ahlak yerleşmeden siyaset itibarını kurtaramaz. Yine siyasetçiler Türkiye'nin temel sorunlarında söz sahibi olmadıkları sürece siyasetin onurunu kurtarıp rüştlerini ispatlayamazlar

Özel savaş süresince şovenizmi körükleyen, Kürt halkına karşı yürütülen savaşın gerekçesini ve propagandasını topluma şırınga eden her türlü baskı, zulüm ve sömürüye göz yuman bu partiler Kürt ve Türk halkı karşısında suçludurlar.

Bu partilerin hiçbirisi demokratik olmamıştır. Buna Refah da dahildir. Yalnızca kendileri için demokrasi isteyen, kendilerinin üzerine gelindiğinde sesleri çıkan partilerdir. DEP'in kapatılmasında, Leyla Zana ve Hatip Dicle'nin cezaevine atılmasında sesleri çıkmayan bu partiler, kendilerine dokunulduğunda demokrasiyi hatırlatmaktadır. Refah'ın duruşu buna çarpıcı ve ibret verici bir örnektir. Başkalarının demokratik haklarını savunmayan partilerin demokratik olmayacağı açıktır. Tüm bu partiler Kürt halkına karşı işlenen suçların ortağıdır. Ya katılarak, ya da sessiz kalarak bu suçu işlemişlerdir. Dolayısıyla Kürt halkı ve demokratik güçlerin gözünde bitmişlerdir. Bu partiler savaş harcamalarına ve yolsuzlukla giden paraları gündeme getirmeyerek ve emekçilere sahip çıkmayarak halkın ne acısına ne sıkıntısına çare bulamayan partiler olarak tarihteki yerlerini aldılar. Bu partilerin demokratik olmadığı ve ülkeye demokrasinin gelmesinde katkılarının olmayacağı yaşananlarla sabitleşmiştir.

Bu dönemin kirlerine bulaşmayan, aksine kirli savaşın kurbanı olan partiler ise DEP ve HADEP'tir. Bazı küçük sol partiler baskı görseler de, bu DEP ve HADEP'in gördükleri yanında devede kulak kalır. Kirli savaş süresince 200'e yakın yönetici ve üyesi katledilmiştir. Yüzlercesi işkence görmüş, yine yüzlercesi hapse atılmıştır. Diğer partilerin siyasal parti olmanın gerekli kıldığı etkinliklerine imkan tanınırken, bu partilerin etkinliklerine tam bir yasak ve ambargo konulmuş, çok nadir yapılanlar ise şiddetli baskılarla karşılaşmıştır.

DEP, '92 yılına uygulamaya geçirilen Ulusal demokratik hareketi şiddet ve kanla bastırma konsepti gereği çok ağır baskı altına alınmış, silahlı saldırı dahil her türlü şiddete maruz kalmış ve daha sonra ise Kürt halkının onurunu kırıcı bir biçimde kapatılmış ve milletvekilleri tutuklanmıştır. DEP'in kapatılmasından sonra kurulan HADEP de aynı anlayışın sonucu ağır baskılara muhatap olmuş, bunaltıcı baskı altında yaşamını devam ettirmiştir.

Ağır baskılara rağmen HADEP ayakta kalmıştır. Çünkü HADEP'i moral düzeyde ayakta tutan Ulusal demokratik mücadele ezilememiştir. Kürt halkı demokrasi mücadelesini bir yönüyle HADEP'i ayakta tutarak da sürdürmüştür. Yüzlerce şehit veren yurtsever demokrat siyaset HADEP'e sahiplenmeyi onur sorunu olarak görmüştür. Kürdistan'da çok ağır baskı altında tutulan HADEP, metropollerde nefes alarak, Kürdistan'da baskılar karşısında büyük direniş ve fedakarlık gösteren halk gerçeği ile ayakta kalmasını bilmiştir. Ulusal demokratik hareketin çok ağır baskılar karşısında ayakta kalma diyalektiği ve sırrı, kendi alanında HADEP için de geçerlidir. Özellikle kadınların sahiplenmesi ve direnci takdirle anılmalıdır. Öte yandan en azından 80'den bu yana geçen yirmi yılda Kürt halkının bilinç düzeyinin yükselmesi bu direnci gösterebilmesini sağlayan önemli güç kaynağı olmuştur. Kürt halkının tüm parçalarda ve Kuzey batı Kürdistan'daki birliği ve bunun kitlelerin inancı, mücadelesi ve dayanaklılığına yaptığı etki de ayrıca vurgulanmalıdır. Tüm bu gerçekler Kürt halkının "HADEP benim partimdir" biçimindeki sahiplenmesiyle birleşince, baskılar altında pişen bir yurtsever demokrat siyasetçilik ve onun somut ifadesi olan HADEP varlığını korumuştur. Hatta kökleri derinliklere inen bir sağlamlılığa da kavuşmuştur. Siyasal rantçıların değil de gerçek sahiplerinin partisi olmaya devam ederse bu dayanıklılığı her koşul altında sürer.

Bu koşullarda ve Önderliğin esaret ortamında yapılan seçimlerde HADEP %10 barajını aşamamış, ancak Kürdistan'daki belediye başkanlıklarının çoğunu elde ederek, gösterilen direnişin sonucu şimdilik böyle bir kazanç olmuştur. Başkan Apo'nun Roma'da olduğu süreç ve esir edildiği dönemde HADEP üzerinde uygulanan şiddetin dozajı dikkate alınırsa, kazanılan belediye başkanlıkları daha başka bir anlam kazanır. Her yerde gösterilen direncin sonuçları olarak değerlendirmek de mümkündür.

Yeni stratejik dönem ve bunun Türk siyasetine yansımaları

Yeni stratejik yaklaşımımızdan sonra savaş güçlerimizin çoğunluğunu Türkiye sınırları dışına çekmemiz Türkiye'de önemli gelişmelere yol açmıştır. Savaşın devam ettiği süre içinde "Vatan Millet Sakarya" için çeteki bütün çelişkiler dondurulmuştu. Yine savaşın yarattığı gerilim ortamında demokratik güçlerin kendini ifade edeceği kanallara akamıyordu, ya da şovenizm dalgası tarafından boğuntuya getiriliyordu. Savaşın sürdüğü dönemde birçok suç, sorun ve yoksulluk bilinmesine rağmen, bunların aktörleri kirli savaş içinde olduğu için, üzerlerine gitme cesareti gösterilemiyordu ya da üzerine gidilemiyordu.

Savaşın durdurulması, bir tür pandoranın kutusunun kapağının açılması rolünü oynadı. O güne kadar biriken tüm sorunların, ortaya çıkmak için fırsat arar gibi birbiri ardına patlayarak gündeme gelmesiyle, toplumdaki çürümenin tahmin edilenden çok olduğu anlaşıl-

mıştır. Özellikle siyasetçilerin kirli ilişkilere çok fazla bulaştığı görülmüştür. Tüm partiler, bir diğerinin ne kadar kirli olduğunu ispatlama yarışı içine girmişlerdir. Özellikle 1990-2000 arasında hükümet olan partilerin kirli işlere çok fazla bulaştığı, ortaya çıkarılan yolsuzluklardan anlaşılmaktadır.

Özel savaş, siyasal partileri özellikle son on yılda çok kötü kullanmıştır. Toplumun tüm imkanlarını savaşa yönlendirmiş, ama bunu toplumdan gizlemek için de siyasetçileri ve basını kullanmıştır. Toplum tüm gerçekleri görebilse, özel savaşa destek vermeyecek ya da bu desteği bir süre sonra çekecektir. Bunun için ekonomik, siyasal ve sosyal çürümenin nedeninin özel savaş ve kurumları olduğunun görülmemesi için büyük bir çaba harcanmıştır. Böylece savaşın durdurulmasıyla tüm sorunlar açığa çıkmış ve sorumluluk siyasetçilerin üzerine yıkılmıştır. Özellikle yolsuzluk yapanlar öne çıkarılmıştır. Bu, bazı gerçeklerin üstünü örtmek için bilinçli bir hedef saptırmadır.

Yolsuzlukların yapıldığı doğrudur. Yolsuzlukların bir toplumsal hastalık haline geldiği de doğrudur. Ancak ekonomik çöküntünün asıl nedeni bu yolsuzluklar değildir. Asıl neden savaşa aktarılan kaynaklar ve özel savaştır. Yolsuzluklar, özel savaşın sürdüğü kirli savaş bataklığında türemiştir.

Diğerlerine göre temiz kalması gereken sosyal demokratlar da, iktidarda oldukları dönemde veya belediyelerin başında iken özel savaşın hizmetine girme karşılığında sunulan ekonomik olanaklardan yararlanma fırsatını kaçırmamışlardır. "Biz yemezsek sağcılar yiyecek" diyerek hoyratça yolsuzluk düzeninin çarkları içine dalmışlardır. Başkaları soysa da, solcuların bu işlerin yanına yaklaşmayacağı anlayış ve kültürü yerine, "Biz yapmasak onlar yapacak. Dünyanın enayisi biz miyiz" denilerek burjuva ahlakına rahmet okutulmuştur. SHP'nin tükeniş sürecinin başlangıcının bu anlayışla hareket eden belediyeler olduğu çok iyi biliniyor.

Özcesi, savaşın durdurulmasıyla birlikte siyasal partilerin, pisliklerin üstüne oturan kurumların olduğu gibi açığa çıkarılması mümkün olamayacağına göre, çürümüşlüğün cezasını herkesin çekeceği açıktır. Mevcut siyasetçiler gerçekten de suçludur, kirlidir, kokuşmuş düzenin ürünüdürler ve aşılmaları elzemdir.

Son zamanlarda yapılan tüm anketler HADEP dışında tüm partilerin kan kaybına uğradığını ortaya koyuyor. Özellikle DSP, ANAP ve Fazilet Partisi bu erimeyi en fazla yaşayan partilerdir. Siyasetçilik, toplumda saygınlığı en az olan kurum haline gelmiştir. Toplum karşısında bu duruma düşen siyasetçilerin, sorunlara çözüm üretmesi düşünülemez. Olsa olsa sorunları daha da ağırlaştırırlar. Siyasetçiler için çözüm gücü ya da inisiyatif sahibi olmak toplum desteğiyle ilgilidir. İktidarı ve muhalefetiyle mevcut partilerin bu konumda olmadığı kesinleşmiştir. Nitekim böyle olduğu için yeni parti arayışları ortaya çıkıyor.

Yeni particiliğe ve partilere ihtiyaç olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Eskiler, varlıklarıyla siyasete ve siyasetçiye itibar kaybettirmekten başka rol oynamıyor. Türkiye tarihi bir dönemeçte ve demokratikleşme ile sorunları aşılabilecek iken, anlayışların yaşamsal bir gereklilik haline geldiği açıktır. Mevcut partiler Türkiye'nin demokratikleşmesinde önemli bir rol oynayamazlar. Bu konuda özürlüdürler.

Yeni partiler Türkiye tarihinde rol oynayabilirler, ama tek şartla: Siyasetin ve siyasetçilerin önüne konulan çerçeveyi aşarlar ve Türkiye'nin temel sorunlarına sahip çıkarlarsa, hem siyaset itibar kazanır, hem de Türkiye'nin demokratikleşmesi temelinde geleceği oluşturmada rol oynayabilirler. Eski partiler önlerine konulan çerçevenin memurları oldukları için aşılmışlar ve toplumda olumlu sayılacak bir rolün sahibi olamamışlardır. Siyasetin geleceği, siyasetçilerin varlık nedenlerine sahip çıkıp çıkmayacaklarına bağlıdır. Kendi işlerini başka kurumlara bırakmaya devam ederlerse yeni partilerin bir yeniliği olmayacak, kuruldukları gün eskiyeceklerdir.

Özellikle bu partilerin Kürt sorununa ve demokratikleşmeye nasıl yaklaştıkları önemlidir. Yenilik ilk önce bu konuda test edilebilir. Öte yandan demagojik politikacılığın dönemi kapanmıştır. Hamasi nutuklara değil, ekonomik ve toplumsal proje üretecek demokratik partilere fazlasıyla ihtiyaç vardır.

Ancak görülmektedir ki; siyaset, felsefi ve köklü program farklılığından çok, boşluktan yararlanarak, halkın yeni parti arayışı istismar edilerek yeni partiler kurulmak istenmektedir. Eskilerin iflasını ele alan ve eskileri kötüleyen, ama yaklaşım farklılığı köklü olmayan girişimler görülüyor. Bu durum, Türkiye'de siyasetin hala yeterli dersleri çıkarmadığını gösteriyor. Diğer bir garip durum ise siyasal partilerin yapamadığı çıkışı ve anlayış yenilenmesini patronlar kulübü TÜSİAD'ın yapmasıdır. TÜSİAD Türkiye'nin geleceğini görerek, demokratikleşmede emekçi sınıfların inisiyatif kazanmasının önüne geçmek için reformlar öneriyor. Böylece hem Türkiye'nin ihtiyacı olan asgari zorunlu reformları destekliyor, hem de daha radikal reformların önüne geçmiş oluyor. Bu da Türkiye'ye ait ilginç bir durumdur.

Türkiye'de toplumun ağırlıklı olarak değişim istediği kesindir. Bunu TÜSİAD görmüştür. Öte yandan TÜSİAD'ın tercihini ağırlıklı olarak Avrupa'dan yana yapması da, reform istemesinin diğer bir nedenidir.

Değişim isteğini ve halkın rahatsızlığını gören demokrasi düşmanı güçler de, süreci tersine çevirme peşindedir. Bunun için de ekonomik ve siyasi krizin nedeninin Kürt halkına karşı yürütülen savaş olduğunu gözden uzak tutmaya çalışıyorlar. Milliyetçi solun ve sağın ekonomik krizin nedenlerini, Avrupa ya da Kürt sorununa liberal yaklaştı diye Özal'a bağlayarak çarpıtma içinde oldukları görülüyor. Özal'ın ekonomik politikalarının sosyal niteliği yoktu. Avrupa kirli savaş süresince Türkiye'ye silah satarak emekçilerin ekmeğinin küçülmesinde pay sahibi olmuştur. Ama ekonomiyi asıl çökerten ve ekmeği bulunamaz hale getiren, MHP gibi partilerin içinde olduğu kirli savaş ve onun politikalarıdır.

Türkiye'yi bu hale getirenlerin, sorumluluklarının açığa çıkmaması için MHP'yi öne çıkararak demokratikleşmeyi önlemeye çalıştıkları anlaşıyor. Nitekim mevcut hükümet halen MHP'nin elinde rehin durumdadır. Demokrasi karşıtları, Türkiye'nin değişim isteğine, faşist demagojinin ikame edildiği MHP seçeneğini dayatmak istemektedir. Mevcut partilerin tıkanmışlığı ve solun ekonomik ve sosyal konulardaki söylemini MHP'nin ele alması, faşist gelişmeyi bir tehlike olarak ortaya çıkarıyor. Mevcut partilerin iflasının böyle bir tehlikeli sonuç doğurduğu da görülmektedir. Yine DYP'nin oy oranını koruyan, hatta artıran partiler içinde olması da, partilerin politika üretememesinin getirdiği tehlikeli bir gelişmedir. Eğer siyasal partiler itibar kaybedecek bir duruma düşmüşse, bunu en fazla yaşaması gereken parti DYP'dir. DYP'nin siyaset ve ekonomik krizin baş sorumlusu olduğunu unutturması, Türkiye'deki siyaset ve siyasal partiler gerçeğinin ne kadar bulanık ve demagojik bir ortam içinde olduğunun kanıtıdır. Dolayısıyla her şeyden önce Türkiye'deki siyasal ortamın, bu bulanık ve demagojik düzeyden kurtarılıp net hale getirilmesi şarttır.

Burada İslami partilerin durumu da önem kazanmaktadır. İslami partiler PKK'ye karşı yürütülen savaş ortamında boşluktan yararlanıp güç kazandılar. Ancak bu gücü demokratikleşme için kullanma yerine, klasik particilik gibi iktidara gelerek ekonomik ve siyasi imkan elde etmek için kullanmaya çalıştılar. Demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümünün, kendilerinin de yaşaması anlamına geleceğini göremediler. HADEP'in oylarına göz dikme gibi basit hesaplar peşinde koşan Refah, HADEP'in kazanamadığı milletvekillerini almıştır. Özel savaş, barajı yüksek tutarak bunun böyle olmasını istemiştir. Bu faydacı yaklaşım içinde olanların, kendilerine HADEP milletvekillerini sunan düzenden şikayet etmeye hakları yoktur. Bu onların nasıl ikiyüzlü olduklarını gösterir. Bu düzen diğer partileri çürütürken, alanın kendilerine kalacağını düşünen Refah ve Fazilet büyük bir yanılgı ve gafleti yaşamıştır.

Bu gaflet hem onlara oy kaybettirirken, hem de Ulusal demokratik hareketi sınırlamak için kendilerine gerek duyulmadığında, nasıl sınırlandıklarını hatta siyaset dışına atıldıklarını yaşayarak görmüşlerdir. PKK'nin yeni stratejiyle savaşı durdurması, özel savaşın bu partileri ve islami grupları kullanması yerine, daraltma politikasını devreye sokmasını beraberinde getirmiştir.

Refah ve Fazilet'in faydacı politikaları sonuç almayınca ve devlet tarafından baskı altına alınınca bölünme gerçeği ortaya çıktı. Yer yer danışıklı dövüşmüş gibi görünse de, İslami kesim içinde demokratikleşme bilincinin gelişmesi önemlidir. İslami çevrelerde böyle bir anlayışın gelişmesi, demokratikleşme mücadelesine daha fazla güç katacak bir durum olarak görülebilir.

Ancak yenilikçi olarak ortaya çıkan kanadın Kürt sorununda doğru bir tutum takınmaması ve daha çok devleti memnun edecek üslup ve yaklaşıma dikkat etmesi çok fazla yeni ve yenilikçi olamayacaklarını gösteriyor. Umarız Türkiye'nin sorunlarının anahtarı Kürt sorununu görür ve doğru yaklaşımı gösterirler. Aksi durumda, demokrasi konusunda samimi olamadıklarından baltayı kendi ayaklarına vurmaya devam ederler.

Mevcut partilerin geleceği, demokratik çözüm üretmeleri ve kendilerini demokratikleştirmelerine bağlıdır. Bunun dışındaki yol, tümden tasfiye olmaya götürür.

Amerika'dan gelen Kemal Derviş'in mevcut yaklaşımlarıyla Türkiye'nin ağır siyasal sorunlarına çözüm bulması zordur. Türkiye'nin sorunları, mühendisler ya da ekonomistlerle çözülemez. Türkiye, politika ve tarih bilinciyle çözülecek sorunlarla karşı karşıyadır. TÜSİAD'ın ısrarla söylediği gibi Türkiye'nin sorunları siyasidir. Ekonomik sorunların çözümü de, demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümünden geçmektedir.

Demokratik özgür birlik stratejisi ve HADEP'in demokratikleşmedeki rolü

Tüm anketlerde HADEP'in oylarının yüzde yüz arttığı görülüyor. Bu artışla yüzde on barajı kalktığında 70 ile 100 arasında milletvekilinin çıkarılması söz konusu olacaktır. Şimdiden bu gelişimi engellemek için genel baraj düşürülürken, dar bölge çoğunluk sistemi kabul edilerek HADEP'in alacağı milletvekili sayısı düşürülmeye çalışıyor.

Yapılan anketlerin ve Kürdistan'a gezi yapan aydınların tespit ettiği diğer bir gerçek de, HADEP'in Kürdistan'da tek parti haline geldiğidir. Bu durum HADEP'in, tüm Kürt halkının iradesi ve özlemlerini dikkate alarak bir siyaset yapması gerektiğini gösteriyor.

PKK'nin yeni stratejisi, HADEP'in daha fazla güçlenmesinin ve etkili olmasının önünü açmıştır. HADEP'in Türkiye'nin demokratikleşmesinde belirleyici düzeyde rol oynayacağı bir ortam yaratılmıştır. PKK'nin savaşı durdurması, özgürlük, demokratik birlik için demokratik mücadele stratejisini benimsemesi; HADEP'in daha fazla gelişmesi ve etkili olmasına imkan sunmuştur. Newroz'da görüldü ki, PKK'nin yeni stratejisi, kitlelerin mücadeleyi daha fazla kitlesel sahiplenmesini getirmiştir.

HADEP ağır sorumluluklarla karşı karşıyadır. Her şeyden önce klasik particiliği tümden aşacak olan, demokrasi mücadelesinde dinamizmi getirecek olan bir öncülük, Kürt halkının beklentisidir. HADEP'in Türkiye ve Kürdistan'ı demokratikleştirme gibi kutsal bir görevi vardır. HADEP'i milletvekili veya belediye başkanı seçilen yerler olarak görmek, böyle değerlendirmek, Kürt ve Türk halkına karşı yapılacak en büyük saygısızlıktır. Kürt halkının özlemleri ve umutlarının, birilerinin milletvekili ya da belediye başkanı olmasının çok üstünde bir yeri vardır. Dolayısıyla HADEP'in klasik particiliğin tüm kalıntılarını kendi içinden atması, bu hastalıklı eğilimlerden arınması gerekir. Klasik particiliğin Kürt halkına ve Türkiye'nin demokratikleşmesine vereceği hiçbir şey yoktur.

HADEP abartmasız olarak tarihsel bir sorumlulukla karşı karşıyadır. Burada görev üstlenenlerin böyle bir büyüklüğü göstermesi beklenir. Türkiye'deki birçok demokrat da HADEP'i ciddi bir demokrasi gücü olarak kabul ediyor. Artık HADEP beklenen rolü oynamak zorundadır. Bu tarihsel rolü, hiç kimse günlük ve bireysel hesaplarla hovardaca kullanamaz. HADEP'in bu rolü oynayabilmesi için, dar hesapları bırakarak asıl yoğunlaşmasını, Türkiye'nin demokratik güçleriyle bir araya gelme çalışmasına vermelidir. Demokratik Türkiye'yi yaratma, Kürt halkının yaygın demokratik örgütlenmesi ve Türkiye'nin demokratik güçleriyle birleşmeden geçer. Ancak bu görevin yeterince yerine getirilmediği açıktır. Bunda tarz, tempo ve üsluptaki yetersizliğin yanında, Türk halkıyla özgür demokratik birliğe inanmamanın da payı vardır. Türk halkı ile mücadele birliğine ve özgür demokratik birliğine inanmamak aslında Kürt sorununun çözüleceğine inanmamaktır. Kürt halkının özgürlüğüne inançsız olanlar, bu inançsızlığını "Türk halkıyla özgür birlik olmaz" biçiminde izah etmeye çalışmaktadırlar. Demokrasi mücadelesinin, özgürlük mücadelesinin zor olduğu biliniyor. Demokrasi ve özgürlüğü zoru başarırsak elde edebiliriz. Zor olanı başaranlar demokrasi ve özgürlüğe layık olurlar. Bu konuda zoru başarma gücü olmayanlar, ister istemez inançsız olur.

"Demokratik özgür birlik olmaz" demek, bunun mücadelesini vermemek; halkın enerjisini milletvekilliği ve belediye başkanlığı elde etme çalışmaları içinde tüketmek, ilkel milliyetçi bir yaklaşımdır. Çünkü ilkel milliyetçilik çözümsüzlüktür. Çözüm üretmemektir. Sadece Kürdün özlemlerini sömürerek yaşamaktır. Ya da Güney'de görüldüğü gibi, bu çizgiyi yaşatmak için savaş ağalığı yapmaktır. Dış güçlere bel bağlayarak veya Kürt halkının özlemlerini pazarlayarak kendini yaşatmaktır.

Kürt halkının, çözüm gücü olacak politikalar üreterek ilkel milliyetçi çözümsüzlüğü aşması gerekmektedir. Ortadoğu'daki ve ülkemizdeki tüm sorunlarda çözüm gücü olacak en iyi politikanın, tüm Kürtlerin gücüne dayanarak gerçekleştirilecek olan özgür demokratik birlik olduğunu göstermelidir. Bu politikaya inançsız olmak, Kürt halkına ve onun otuz yıldır verdiği mücadeleye inançsız olmaktır. Bu anlayışta olanlar HADEP'i yalnızca milletvekili ve belediye başkanı olmak için kullanmak isteyenlerdir. Çok milletvekili ve belediye başkanı çıkarmak ayrı bir şeydir, özgür demokratik birliğe inanmayıp HADEP'i sözü edilen amaçlara ulaşmada araç olarak görmek ayrı bir şeydir.

Devlet de HADEP'i böyle bir çizgiye getirmek istiyor. Demokratik özgür birlik yaratmak için demokrasi mücadelesi veren bir parti olmaktan çıkarıp, bölgedeki kimi insanları milletvekili ve belediye başkanı seçtiren parti olarak görmek istiyor. Bu aslında, eski düzenin yenilen işbirlikçi tipini, yeni bir biçime kavuşturarak sürdürmek istemektir. Nitekim "HADEP kendini PKK'den ayırsın" denilirken, "stratejik bir hedeften kopsun, günlük ve bencil çıkarlar peşinden koşmayı hedef alsın" demektedirler. Bunun Kürt halkına, yurtsever demokratlara ve HADEP'e karşı kurulan bir tuzak olduğu açıktır. Bu tuzağı boşa çıkarmak, HADEP'i demokratik özgür birlik için mücadele eden bir parti haline getirmekten geçer. Bunun için de bir madalyonun iki yüzü gibi olan klasik particilik ve ilkel milliyetçi yaklaşımdan uzak durulması gerekir.

Burada bir hususu belirtelim: HADEP'in devlete güven verme gibi bir sorunu yoktur. Devletin Kürt halkına güven verme sorunu vardır. Yine yurtsever-demokrat yüzlerce siyasetçinin katledilmesine yol açan, yüzlercesini cezaevlerine atan, HADEP üzerinde şimdiye kadar ağır baskı kuran devletin, HADEP'e karşı tutumunu değiştirerek güven vermesi lazım. HADEP'in güven verme ölçütü, Kürt ve Türk halkının demokratik özgür birliğini savunmada tutarlı bir mücadele vermesidir. Başka türlü güven ölçütü aramak, HADEP'i tasfiye etme ve varlık nedenini ortadan kaldırma çabası olarak görülmelidir.

HADEP'in Türkiye emekçileriyle birleşme çabası yetersizdir. Yine ekonomik politikasında, emekçilerden yana vurgusunu zayıf yapmaktadır. Kürt halkı bütünüyle emekçidir. Ve onu dikkate alan politikalar da emek yanlısı olmak zorundadır. Kürdistan'da HADEP ve Refah dışındaki partilerin marjinal kalması, Kürt halkının siyasi tercihini ortaya koymaktadır. HADEP'in bu gerçeği hiçbir zaman aklından çıkarmaması gerekir. Ecevit bile emekten yana sloganlara ağırlık verdiği için '70'lerde Kürdistan'da birinci parti haline gelmiştir. Önümüzdeki süreçte yalnız Kürdistan'da değil Türkiye'de de emek yanlısı söylem kullanan partiler çıkış yapacaktır. HADEP'in '90'larda yükselen serhildan partisi olduğu açıktır. Yani yoksul Kürt halkının yarattığı bir partidir. Tabanı emekçi olduğu gibi, amacı ve özlemleri açısından fiili bir sosyalist programla mücadele eden bir kitlenin partisidir. Dolayısıyla feodal ya da burjuvaları temsil eden parti olamaz. Demokrasisi gelişmiş olan, sosyalizme inanmış bir partidir. HADEP'in kitle bileşimi, onun ideolojisini demokratik sosyalist olarak koşullandırmıştır. Özcesi HADEP, demokratik sosyalist partidir. Tarihi misyonunu yerine getirebilmesi için böyle bir ideoloji ve programa sahip olması gereklidir. Aksi bir ideolojik ve programsal yaklaşım, HADEP'in tarihsel çıkış gerçeğine ters olduğu gibi, kendi köklerinden kopma gibi bir durumu da ortaya çıkarır. Köksüz olan ve kendi kökünden kopan tüm partilerin geleceği erime ve başarısızlıktır.

HADEP'in bu çizgisi, onun temposunu, üslubunu halkla ilişkisini de belirler. Halkı her dakika eğiten, halkı en ücra köşelere kadar örgütleyen; kadın, gençlik ve kültür çalışmalarını ve örgütlenmesini yaygın biçimde geliştiren ve gücünü yalnızca halkından ve örgütlenmesinden alan bir particiliğin pratiğe geçirilmesini dayatır. Bu görevleri günlük ve anlık görevler olarak önüne koyar.

HADEP, bu görevini ve sorumluluğunu yerini getirirse demokrasi kuvveti olarak Türkiye'yi mayalama rolünü oynayabilir. HADEP Kürdistan'da ve Türkiye'de tüm güzelliklerin ve güzel ilişkilerin mayalandığı parti haline getirilebilir. Yalnız Kürdistan'da değil, tüm Türkiye'de örgütlenen, demokratik özgür birlik anlayışıyla Türk halkının da yüreğini fetheden bir konum yakalayabilir.

HADEP'in bu rolü oynamasında, başta Kürt halkı olmak üzere Türkiye halkına da görevler düşmektedir. Kürt halkı bilinçli bir halktır. Mücadeleyi ve particiliği yalnız yöneticilere bırakmamalıdır. Çalışması ve tutumuyla klasik particiliğin Kürdistan'da hortlamasına bir daha izin verilmemelidir. Halka dayanan, halktan kopmayan, halkın özlemlerini ve denetimini dikkate alan bir particiliğin yerleştirilerek geleceğin kazanılması önemlidir. Halkın sahiplenmesi; bütün yanlış eğilimlerin, hastalıklı alışkanlıkların ilacıdır. Bu partileri serhildanlar yaratmıştır. Serhildanlarda da yüzlerce şehit verilmiştir. Serhildanları yaratan Ulusal demokratik mücadelenin on binlerle ifade edilen şehidi vardır. O halde şehitlerin yarattığı değerler sahiplenilmelidir.

HADEP de bu tarihsel sürece, demokratik örgütlülüğünü, demokratik ittifakını, demokratik eylemlerini geliştirerek cevap verebilir. HADEP kendisini küçümsememeli, her türlü rolü kendine layık görmelidir. Tarihin HADEP'e "yürü kazanırsın" dediği bir dönemden geçiyoruz.

Kendini yaratan kaynaklardan ve mücadele tarihinden kopmayan HADEP'in çok şey başaracağı söylenebilir. HADEP yeni particiliğin sembolü olabilir. HADEP'in güç kaynakları da, alacağı sonuçlar da görünenden fazla olacaktır.

"PKK'nin yeni stratejisi, HADEP'in daha fazla güçlenmesinin ve etkili olmasının önünü açmıştır. HADEP'in Türkiye'nin demokratikleşmesinde belirleyici düzeyde rol oynayacağı bir ortam yaratılmıştır. PKK'nin savaşı durdurması, özgürlük, demokratik birlik için demokratik mücadele stratejisini benimsemesi; HADEP'in daha fazla gelişmesi ve etkili olmasına imkan sunmuştur."

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın 1987 tarihinde kadro yapısına yönelik yaptığı değerlendirme

Davalarında kararlı olanlar amaçlarına bağlı olanlardır

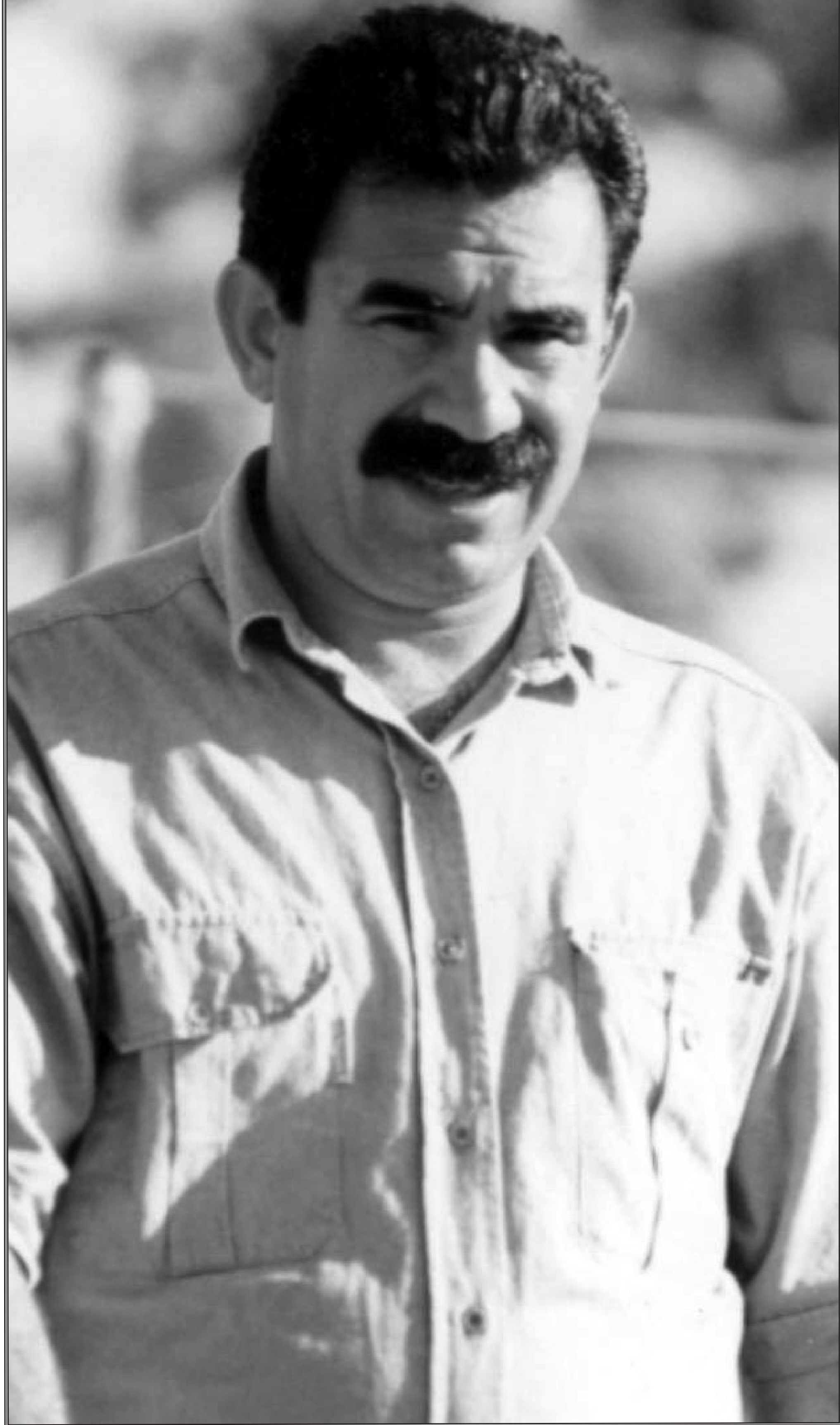
Bu kadar aydınlatma, yöntem belirleme, doğru üslup ve yönetim anlayışına ulaştırmak için harcanan çabalardan sonra, doğru bir devrimciliğe ulaşamamanın hatası ve kusuru kimde aranacaktır? Arkadaşlar istiyor ki, her şey hazır önlerine gelsin. Dikkat edelim, bir çocuk bile bu tür tavırlara girmez. Çocuklara bir şey verildiğinde, onlar bile verileni yemek için bir çaba harcarlar. Dişleriyle kemirir, ellerini kullanırlar. Yani kısaca bir çaba harcarlar.

Önderlik ve parti yönetimi gibi ciddi bir olayda kendini bu derecede tıkama, bireylere takılma ve bunu adeta bir kördüğüm haline getirme doğru bir tutum değildir. Rahatlıkla işletilebilecek bir yönetim komitesi oluşturmamıza rağmen, bu komite işletilemiyor. Peki şimdi ne olacak? İşletmiyorsanız, o halde sizler niye yaşıyorsunuz? Parti yaşamının anlamı nedir? Üzerinde çalışılacak bir yığın görev bulunmaktadır. Bir yığın olay, işleyiş sorunu ve dış ilişki faaliyeti var. Ama arkadaşlar bu görevlerin üzerinde yarım saat bile durmuyorlar.

Bu, davanın kararlı bir adamı olamama, kendini bile yaşayamamanın bir örneğidir. Halbuki devrim davasında biraz kararlı olan ve amacına şiddetle bağlı olan bir kişi, bu tür durumlar içerisine girmez. Sizleri zorla da tutmuyoruz, tehlikeli bir oportünist kliğin sızması da yok. Biraz sağduyunuzu kullanırsanız, görevlerin üzerine nasıl gidileceğini belirleyebilir ve kuralları işletebilirsiniz. Bu konuda karşınıza çıkabilecek kişisel engelleri de kolaylıkla aşabilirsiniz. Çünkü doğru önderlik anlayışımız nettir. Hatta bu konuda gerçekleştirdiğimiz ve halen de yürüttüğümüz hazırlıklarımız da geniş imkanlar sunmaktadır. Biz, her zaman bu hususlarda gerçeği söyledik. En son Önderlik ve yönetim gerçeği üzerine yaptığımız değerlendirme de bu gerçeği ortaya koymaktaydı

Şimdi arkadaşlar nasıl yaşayacak? Ciddi bir pratik dışında herhangi bir yaşam olur mu? Her bir arkadaşın; konuşmasıyla, sorunlara getirdiği pratik yaklaşımıyla, çözüm gücü olmasıyla, olgunluğuyla vb. daha birçok konuda bir otorite olması gerekiyor. Ama arkadaşlar kendilerini tıkıyor, bastırıyor ve bir çocuğun bile girmeyeceği ruh hallerine sokuyorlar kendilerini. Daha sonra da bütün bunların acısını partiden çıkarıyorlar. Bu da bir tepki biçimidir. Devrimci yaşamı özümseyememe ve bu yaşama kendini uyarlayamamadır. Sorunun kaynağını kendinizde arayacaksınız.

Biz her zaman söyledik; parti içerisinde baştan çıkarmak isteyenler olabilir, ama bu böyledir diye hiçbir arkadaş kendisine savunma payı çıkarmamalı. Bu tür durumlar görevlerin üzerine yürümemenin, başarılı olamamanın bir gerekçesi ve izahı olarak öne sürülemez. Kişi, dişe diş bir mücadele yürütmesini ve doğruları konuşturmasını bilmelidir. Garip bir olaydır ki, sayısız hata gözlerinizin önünde işleniyor ve bütün yetkileriniz adeta bir tarafa itiliyor, ama siz ancak mızmız ediyorsunuz.

Daha sonra da "şöyle oldu, böyle oldu" diyerek, partiye küsüyor veya devrimci yaşama kafa tutuyorsunuz. Peki böylesi bir yapıyla nereye kadar gidebilirsiniz? Böylesi bir durumla ne yücelebilir, ne yürütebilir ve ne öyle kişisel yaşam olanakları bulabilirsiniz. Manevi anlamda rahatlık veya kendinizi tatmin olanağı bile bulamazsınız. Çünkü görevlerine sarılmayan bir adam hiçbir yerde başarılı olamaz, hatta yaşama olanağı da bulamaz. Bu ancak avare ve tembel biri olur. Gelen oyuna getirir, giden oyuna getirir. Sürekli çelme yer ve hep böyle ortada sürünür.

Bir Parti Genel Sekreteri bu kadar uzun konuşuyor. Bir sürü eğitime, bireysel çözümlenmeye ilişkin görev ve değerlendirmeler ortaya çıkarıyor. Ama siz bu değerlendirmelerin üzerinde bir saat bile durmuyorsunuz. Buna benzer başka bir örneğe hiç rastladınız mı? Peki, bağlılık olayı nerede kalmaktadır? Bu da gösteriyor ki; bağlılığınız çok zayıf, Önderlik gerçeğini kavrayışınız, uygulamanız ve yürütmeniz yetersizdir. Bazıları için bu görevler sıkıcı da gelmektedir. Dar memur anlayışından da öteye, "bir an önce bitsin de kurtulalım" biçiminde bir yaklaşım bulunmaktadır. Bunlar üzerinde düşünme, ciddi siyasal sonuçlar çıkarma, bunları partiye mal etme ve uğrunda bir savaşım yürütme yok. Adeta olgulara "olsun da bitsin" misali yaklaşılmaktadır. Peki, bundan sonra siz neyi kazanacaksınız? Bu dünyada partiye ne katkınız olacak?

Çok sayıda kadro adayı, yine bir yığın yol-yöntem varken, büyüyememeyi, çözümlemelerde zayıf kalmayı, mücadelemizin ulaştığı bu aşamayı gören ve yaşayan biri olarak yadırgıyorum. Yönetim komitesini yetkince işletemiyor ve yönetimimizde bulunan insanların teşhis ve tedavilerini yapamıyorsunuz. Sahip çıkılması gereken bir yığın görev var, ama kimin, nasıl ve ne zaman bunları gerçekleştireceği de bilinmiyor. Dikkat ederseniz, sizin durumunuz üzerine sizden daha çok düşünüyoruz. Ama aynı duyarlılığı sizler gösteremiyorsunuz. Demek ki, gerçek bir partili gibi, parti görevlerinizin sorumluluğunu yaşayamıyorsunuz. Dar sorumluluk, yetkilerini az kavrama ve uygulama durumunu yaşıyorsunuz. Böylesi bir devrimciliğin, proleter devrimcilikle bağdaşır bir yanı yoktur. Aynı zamanda bu devrimcilik çizgiyi de başarıya götürmez.

Çizgi devrimciliği çizgiyi sabırla ve dirayetle uygulamadır

Önderlik, bugün üzerinde en çok durduğumuz bir sorundur. Parti militan ölçülerini artık yaşamda somutlaştırmalıyız. Siz de görüyorsunuz ki, militan ölçülerin uygulanamaması önemli kayıplara yol açıyor. Büyük başarılara ulaşmamanın en önemli nedeni bu oluyor. Biz şimdi bütün bunlara rağmen, partiyi nasıl başarıdan başarıya götüreceğimizi düşünüyoruz. Temel kadrolar bu durumu yaşarken, nasıl daha büyük başarıları yöneteceğiz? Sizler nasıl bekleyeceksiniz? Bu kadar göreviniz var, ama biçimleri zenginleştirmede herkese mal edemiyorsunuz. Nedir bunlar? En son müdahalede bile bireysel bir yönetim, görevlerle oynama ve ertelemecilik ortaya çıktı. Oysa ki, biz görevlerle oynamanın, ertelemenin ne kadar tehlikeli olduğunu defalarca belirtmiştik. Buna dikkat etmemenin, bunu görmemenin anlamı nedir? Bunlar partiyi, partisel gelişmeyi tehdit ediyor. Biz parti için yaşıyoruz. Mücadeleyi zafere ulaştırmak istediğimizi asla unutmayacağız. Bu esasa bağlı olarak görev her şeyden önce gelir. Her türlü kişisel endişeden ve yaşamdan ziyade, görev anlayışı, görev yaşamı esastır. Kolektif çalışma düzeni, bunu işlerliğe kavuşturma ve sizin önderlik yetenekleriniz gelişmelidir. Fakat çok garip de olsa, mutlaka bir kişiye takılıyorsunuz. Bireylere takılma, sizde adeta bir alışkanlık durumundadır. Nereden geliyor bu alışkanlık? Biz Önderliğe bağlı olan arkadaşları en azından ilerletiyoruz. Ama sizde öyle örnekleri görüldü ki, son derece ölçülerle oynayan unsurlarla birlikte oluyorsunuz. Bir zayıflığın ifadesidir bu. Çizgiyi yetkince savunmama, çizginin içinde eriyememedir. Çizgi devrimciliği, çizgiyi olgunca, sabırlı ve dirayetli uygulamadır. Bunu sağlamadığınız taktirde, ne kadar bireysel yeteneğiniz olursa olsun, fazla bir sonuç alamazsınız.

Parti ölçülerine kavuşmak, bunları uygulamak istiyorsanız; parti gerçeğimizi, Önderlik ve yönetim gerçeğimizi doğru kavrayıp uygulamalısınız. Partimizin en önemli sorunlarından biri olan bu hususlar üzerinde, '80'den beri yoğunca duruyoruz. Halen bunları güçlü bir şekilde uygulayamamanın nedenleri varsa, açığa çıkaralım ve tartışmalarla aleniyeti sağlayalım. Eğer her şey açıksa, güçlü uygulayıcılar olmalısınız. Nicelik ve nitelikçe gelişkin olan kabarık sayıdaki bir arkadaş grubunun yönetim gücüsünüz, ama toplantı ve çalışmalarınızla bir komite olduğunuz bile belli değil.

Yönetimimizdeki bu kadar arkadaşı, dar veya geniş çeşitli toplantılara alabilir, görevlerle donatabilirsiniz. Her üyemizin gelişimini, psikolojik özelliklerden cinsel özelliklere, cesaretten fedakarlığa kadar ortaya koyabilirsiniz. Yani yaşama nasıl yaklaşıyor, mücadeleye nasıl yöneliyor, ne yapabilir bu arkadaşlar, eğitimle giderilecek yetmezlikleri nedir, hangi alanda denenmeye ihtiyaçları var, nerede daha iyi görevlendirebiliriz? Öyle görülüyor ki, bırakalım bunları araştırıp açığa çıkarmayı, üzerinde düşünmüyorsunuz bile. Sorunlara ne kadar ilgi gösterdiğiniz belli değildir. Bu kadar ilgisizlikle proletaryanın, halkın öğretmenleri olunabilir mi? Arkadaşlarla asgari düzeyde bir ilgilenmeyle bile birçok şeyi açığa çıkarabilir, yığınca değerli bilgi edinebilirsiniz. Bölge grupları ve çeşitli özel gruplar, komiteler oluşturuyorsunuz. Bunların çalıştırılması, yönetilmesi önemlidir. Adeta parti merkezi gibi ele alıp yaklaşmalısınız.

Faaliyet sahanızdaki gelişmeleri ne kadar bir sıralamaya tabi tutarak gündemleştirdiniz? İhtiyaca göre günlük ve haftalık, dar ve geniş toplantıları düzenli olarak geliştirmeniz gerekirken, yürüttüğümüz faaliyetlerin sonuçlarını tartışmıyor ve toparlamıyorsunuz. Yürütülen sınıf mücadelesinin anlam ve önemine uygun hareket etmiyorsunuz.

Olanakları iyi değerlendirmemeniz, gelişmeleri gündemleştirmemeniz ne anlama gelir? Sergilenenlere ne ad verebilirsiniz? Birbirinizi dinlemiyor, faaliyetleri kolektif olarak yürütmüyorsunuz. Yaptığınız tartışma ve toplantılar da gündemsiz, isteksiz olduğundan ve adeta geçiştirdiğinizden dolayı fazla çözümleyici olamamaktadır. Bunun sonucudur ki, bazı unsurlar "boşluk var" diyerek, fırsattan yararlanarak etkinlik kurmaya çalışıyorlar. Görevlerinizi esas alırsanız, yönetimi ve tüm yapıyı kurallarına göre işletmeyi esas alırsanız, hiç kimse etkinlik kurma cüretini gösteremez.

Gelişmelere cevap verebilen kapsamlı bir toplantı sistemi ve kapsamlı bir gündemi geliştirmelisiniz. Her üyemize olumlu, doyurucu bir gelişme perspektifi verin, yeterince yol gösterin. Halen ülke pratiğinde ve Avrupa'da bu yetmezlik sergilenmektedir. Faaliyetler ve arkadaşlar kendiliğindenci bir gelişmeyle baş başa bırakılıyorlar. Bir bitki bile kendi kendine yetişmez. Beyin olmadan, kollar, bacaklar, tüm vücut nasıl harekete geçer? Sizler de önderlik rolünüzü oynayamazsanız, doğacak boşluktan her zaman şu veya bu unsur yararlanır. Biz ısrarla kolektif yönetim ve önder rolünüzü oynamanız gerektiğini vurguladık. Bunun dışında başka herhangi bir yöntemle çözümleyici olunamaz. Lenin, parti üyeliğinin ilk koşulu olarak örgütlü bir birimde, yani hücre, komite ve herhangi başka bir organda yer alma zorunluluğunu belirtir. Tabii ki bu organların işletilmesi, devrimci görevlerin başında gelir.

Bizim talimat niteliğinde gönderdiğimiz yazı ve değerlendirmeleri çoğunuz okumadığınız gibi gerekli sonuçları da çıkaramıyorsunuz. Ve bunu da çok doğal bir durum olarak karşılıyorsunuz. Ne olacak bu durumunuz? Her alanda sergilenen bu tutumlar yoldaşlığa, yapılan görev bölümünün özüne sığar mı? Bu durumunuzla büyüyebilir misiniz? Hala çocukluk, ilkellik, amatörlüklerle yaşamanız hiç de konumunuza uygun düşmemektedir. Bu kadar deneyim ve tecrübeden sonra amatörlükte ısrar etmenin ortaya çıkaracağı şey bizce ucubelik olur. Kendinize biraz yöneldiğiniz taktirde görev ve sorumluluklarınızı rahatlıkla yapabilecek güçtesiniz. Bu yetmezliklerinizle, gelişme isteyen birçok arkadaşın önünü tıkamış oluyorsunuz. Görüyorsunuz ki, düşman bizden bir öğeyi koparmak için her türlü yol ve yönteme başvuruyor.

Direniş mücadelemizde şehit düşen yoldaşlarımız ölmüyor; tam tersine onlar, mücadelemizin yaşayan birer değerleridirler. Fakat insanların gelişmesini durdurmak ve manevi olarak öldürmek, ölümlerin en kötüsüdür. TC'nin bu kadar çabayla başaramadığına, yöntemsizliğinizle siz ortam hazırlıyor ve bunu sağlıyorsunuz. Sizlere her türlü desteği verdik, yetkiyi tanıdık ve olanaklarımızı hizmetinize sunduk. Bunlara rağmen, çok açık olarak yerine getirilmeyen görevler vardır. Bir gündeminiz olmadığı gibi, birbirinize yoldaşça yaklaşmıyor, yoldaşça ilişki, destek ve ilgi göstermiyorsunuz. Parti saflarımızın kutsallığıyla bağdaşmaz bunlar. Bu yoldaşlığa sığmayan tavır, davranış ve tutumlarınız partiyi tasfiye eder. Birbirinize yoldaşça saygılı olacaksınız. Örgütsel işleyişi ve komünist yüceliği sergileyeceksiniz. Komünist duyarlılığı, inceliği, birbirinizi desteklemeyi, görüş ve önerilerde yoğunlaşmayı bileceksiniz. Bunlar yapılmadan "herkes beni bir nolu önder olarak tanısın" demek olmaz.

Devrimci irade ve yetki doğru tarzda uygulanmalıdır

Bizde kolektivizmi işletmeyen, kitleleri doğru eğitmeyen, kadroları doğru geliştirmeyen biri ilerleyemez ve önder olamaz. Surat asma vb. davranışlarla önder olduklarını ilan etmek isteyenler de denetimimizden kurtulamaz. Bunları artık iyi anlamalısınız. Gidiyorsunuz, hiç işletmediğinizden dolayı devrimci iradeniz paramparça oluyor. Ondan sonra da sizi devrimci iradenizden alıkoyan gerçek engellerin üzerine yürümekten çok, bunun acısını çeşitli tepkilerle partiden çıkarıyorsunuz. Peki suçlu kim? Suçlu, gücünü yetkince kullanmayan sizlersiniz. Doğal yetkisini kullanmasını kim bilmez? Ancak köleler bilmez. O halde, devrimci iradeyi ve yetkiyi, koşullar ne olursa olsun en doğru tarzda kullanmalı ve uygulamalısınız. Öyle görünüyor ki, böylesi bir yaşam size rahat geliyor. Bazen de gösterdiğiniz tepkilerin yersizliğini ifade ediyorsunuz. İşte, kendi yetmezlikleriniz, yöntemsizlikleriniz buna yol açıyor. Diyebiliriz ki, hepinizin yaşamı gerçekten büyümenize olanak veriyor. Yani proletarya ve halk adına bir yaşamı iyi bir önderlikle taçlandırabilirsiniz. Fakat siz her şeyin kendi kendisine olmasını, herkesin içinden geçeni yerine getirmesini istiyorsunuz. Olmaz böyle; her şey dişe diş bir mücadele ile koparılıp alınır. Arkadaşlarla ilgilenmiyorsunuz, kendi başlarına ve çözümsüz bırakıyorsunuz. En yakınlarında olduğunuz halde, neye ihtiyaç duyduklarını tespit etmediğiniz gibi, herkesin yanınıza gelmesini bekliyorsunuz. Böyle devrimcilik olmaz. Bu durum sıradan bir memurluğa bile sığmaz.

Hala niye geliştirici, yönlendirici olamıyorsunuz? Defalarca yaratıcı düşünmeniz gerektiğini belirtmedik mi? Biz görevleri üstün bir sorumlulukla yerine getirebiliriz. Büyük bir coşkuyla ortamı en iyi işleyişe kavuşturabilir, herkesi en verimli çalışma düzeninde tutabiliriz. Fakat sadece bizim çalışmamızla olmaz. Sizin de büyümenizi, görevleri yetkince sürdürmenizi istiyoruz.

Taktik denemeler yapacağınızı belirtiyorsunuz. Sadece taktik denemeler değil, örgütsel denemeler de yapmalısınız. Her arkadaş bir hücrenin nasıl kurulacağı, bir komitenin nasıl yönetileceği, tartışmaların nasıl yapılacağı, kararların nasıl alınacağı ve demokratik merkeziyetçiliğin nasıl uygulanacağı konuları üzerine yoğunlaşmalı ve güçlü bir uygulama için yetkinleşmelidir. Kaldı ki, programınız çok zengin. Biz herkesin tartışmalara katılmasını, konuşma ve öneri sunma gücünü geliştirmesini vurguladık. Katlandığımız bu kadar zorluk, en azından bu ürünleri vermelidir. Yapıyı kendi başına bırakmayla gelişme sağlanamaz. Sunduğumuz bu kadar değerlendirme ve materyali özümsetmelisiniz. Bunlar sizin yaratıcı çabalarınızla somutlaştırabileceğiniz bir mücadele programıdır. Bir günün bir ay, bir ayın bir yıl değerinde olduğunu daha önce de belirtmiştik. Kapsamlı toplantı yapmıyorsunuz ki, yaratıcı gelişmeler ortaya çıksın. Bir iki arkadaş konuşuyor, tartışıyor, her türlü önderlik kuralları alt üst ediliyor, doğru işleyiş ise çıkmaza sokuluyor.

Gerçekten sağlıklı, ürün veren, bunu daha alt düzeylere de yansıtan bir çalışmayı ne kadar yürüttünüz? Raporlarınızda böyle bir çalışmayı fazla geliştirmediğiniz ortaya çıkıyor. Bunları geliştirmekten kimse sizi alıkoyamaz. Birisi ilgi göstermiyorsa tavır koyarsınız. Birisi bireysel olarak her şeyi kendisine tabi kılıyor, bağlıyorsa, iflah olmaz bir bireyci olduğunun bilinciyle hareket edeceksiniz. Ortamı, çalışmaları sabote eden biri mi var; tamamen teşhire alırsınız, sert eleştirirsiniz; buna rağmen ilgisiz davranıyorsa, sonuna kadar üzerine gidersiniz. Sahte tutumlara giren, çeşitli oyunlara başvuranlar mı var, hemen proletarya davasına sahtece yaklaşan, proletaryaya oyun oynamak isteyen bu unsurlardan hesap soracaksınız. Çünkü mücadeleye katacağımız olumluluklar her zaman vardır ve bunlar da olumsuzluklarla mücadele edildiği oranda gelişir.

Bir yığın kurallarla oynayanlar ortaya çıkıyor ve siz bunun karşısında eziliyor, tavırsız kalıyorsunuz. Görevini yerine getirmeyeni ortak iradeyle teşhir ve tecride götürmeli, görevinden almalısınız. Komite faaliyetlerinizde parti örgütlenmesini, örgütsel işleyişin yetkince yürütülmesini en üstten en alta kadar yaratıcı bir konuma kavuşturmalısınız. Buna biraz da sizler yaratıcılığınızı katmalısınız.

PKK proletaryanın örgüt esasları temelinde gelişiyor

Partimizin yapılanışına doğru bir tarzda kendisini vermeyen, katmayan, parti dişlisi olma yerine partimizin özel bir konuğu gibi hep kendisine özerk, ayrıcalıklı yer bekleyen bir yaklaşım, faaliyetlerimizi her alanda zorluyor. Elbette ki bunlar ilişki ve faaliyetleri zedelemektedir. Bu ve benzeri durumlar ortaya çıktığında, sorunun ideolojik-politik, örgütsel temelleri rapora dönüştürülerek gerekli kuruma sunulur ve sonuç alınır. Sonuç; eleştiri, uyarı veya görevden alma olur. Bütün yapının bir kişinin durumuna göre kendisini ayarlaması mümkün müdür? Geçmişte de bunu yapmak isteyenler oldu. Hatta kendilerinin bile ne istedikleri belli olmayan, karmakarışık ruh hallerine, tepkici, tasarrufçu yaklaşımlarına bütün yapıyı kurban etmek isteyenler oldu. Proletarya örgütü olan PKK'de bunlar olanaksızdır. Çünkü PKK, proletaryanın örgüt esasları temelinde gelişiyor. Öyleyse burada kişiye düşen görev, bu yapı içerisinde erimektir. Yoksa parti yapısını bireyin neyi, niçin ve nasıl istediği bilinmeyen yaklaşımları için dönüştürmek, devrim davasına verilecek en büyük zararlardan biridir. Hatta partiyle, görevlerle oynamak çok tehlikelidir. Ortaya çıkan bu durumları raporlarınıza iyi işlemelisiniz.

Buradan çıkarılması gereken güçlü sonuçlar vardır. Her şeyden önce faaliyetlerinizi yeniden bir programa, örgütsel işleyişe kavuşturmalısınız. Bunu da yönetim komitesinden başlatmalısınız. Sizler –niyetleriniz her ne kadar iyi de olsa– duygusalca yaklaşımlarınızla, yanlış pratik sahibi arkadaşların durumuna ortaksınız. Profesyonel örgüt adamının yaklaşımı olmayan, son derece sübjektif, apolitik ve örgüt ilişkilerini bir tarafa bırakan bu yaklaşımları asla kabul edemeyiz. Bütün bunların bilinciyle hareket etmeniz gerekiyordu. Tartışmalarınız yoldaşça olmalı ve doğru tutumları birbirinize vermelisiniz. Bu kuralın işletilmesinin önemi, zannedilenden de fazladır. Partiyi kurallarına göre çalıştırmak, partinin gelişimini doğru temellerde yürütmek çok önemlidir. Sonuna kadar görevlere bağlı olmalısınız. Görevleri önemine göre sıralayarak, kendinizi işleyen bir yapıya kavuşturmalısınız. Görevler gözünüzden uzaklaşmamalı, önemini yitirmemeli ve iradeniz çarpıtılmamalıdır.

Örgütsel yapıyı daha da geliştirmek, doğru yönetim ve Önderlik anlayışını arkadaşlara özümsetmek için tartışma toplantıları düzenleyebilirsiniz. Tüm yapı, değerlendirmeniz ışığında önderlik ve yönetim gerçeği konusundaki yanılgılarını, bundan sonra çözümü nasıl sağlayabileceğini kısa bir özeleştiri tarzında ortaya koyabilmelidir. Zaten bizim yapıya hitaben yaptığımız güçlü çağrılar oldu. Her arkadaş güçlü çağrılarımıza en güçlü cevabı verebilmelidir. Bundan önceki çağrılarımıza zamanında doğru ve güçlü karşılıklar verseydiniz, bugün ulaşmış olduğunuz sonuçlar ve gelişme düzeyiniz daha parlak bir gelecek vaat edecekti.

Yoğunca açımladığımız Önderlik ve yönetim gerçekliğimize ilişkin, kendi yaşamınızla örneklendirebilirsiniz. Geçmişte yaptığınız yanlışlıklar, bunların tehlikeli sonuçlarını, oportünist ve bireysel, sübjektif yaklaşımların bundan ne kadar yararlandığını, kötüye kullandığını ve sizin ne kadar zorlandığınızı açabilirsiniz. Yine sizi bu durumlardan kurtarmak için partimizin sunduğu olanak ve güçlü yaklaşımların size ne kadar yol gösterdiğini, güç verdiğini koyabilirsiniz. Yapıyı geliştirip güçlendiren çağrılarımıza ve partimizin sunduğu değerli imkanlara yaraşır bir yaklaşım göstermeniz, her alanda yetkinleşmenizi sağlayacaktır.

Daha yararlı ve yaratıcı gelişmeler sağlayabilirsiniz. Arkadaşların enerjileri donuyor, atıl kalıyor. Bunları harekete geçirerek sayısız yaratıcı öneri ve uygulama ortaya çıkarın. Bunlara fazla önem vermiyor ve arkadaşları kısır, birbirini ciddiye almayan ve tartışmayan bir yapıda tutuyorsunuz. O zaman görevler nasıl başarılacak? Dev gibi görevler var ve gerekleri yapıldığında başarılabilecek şeylerdir bunlar. Görevleri zevkle zenginleştirebilirsiniz. Militansınız, yaşadığınız pratik var, hayati rolünüzü burada oynayacaksınız. Bu konuda zengin bir öneri paketiniz var mı? Size verilen imkan ve yetkileri en yararlı tarzda kullanacaksınız.

Bizim değindiğimiz bir sorun da, sizler daha fazla verim alabileceğiniz rapor ve planlarla karşılık vermelisiniz. Bir alanı devrimcileştirme, insanları devrimcileştirme böyle olur. Yapıyı güçlü hedeflere, planlara, taktik uygulamalara ve denemelere kavuşturmak için tüm gücünüzü ortaya koymalısınız. Sunduğunuz tespit ve değerlendirmeleri toplantılarla daha detaylı, sistemli tartışabilirsiniz. Deneme-sınama imkanları fazladır. Tartışmalarınız zengin olmalı ve herkes yaratıcı öneriler geliştirebilmelidir. Gelişmeleri frenleyenlere, çözümsüzlüğü geliştirenlere, ortamımızı sabote etmeye çalışanlara müsaade etmeyin ve saf dışı bırakın. Bırakalım bunların yapılması, konuşulması bile suçtur. Kendi hayatını ortaya koyan devrimciler olarak, partiye olmuyorsanız bile kendinize saygılı olmalısınız. Görevler pratikte yerine getirilmedikçe verilen sözlerin de bir anlamı kalmaz. Bu kadar kan revan içinde olan bir mücadelede hiçbir gerekçeyle ne görevleri erteleyebiliriz, ne örtbas edebiliriz, ne zayıf yaklaşabiliriz, ne de çözümsüz kalabiliriz. Bunlar PKK'nin üslubu ve devrimciliği olamaz.

Yanı başınızda gelişen bir yığın olumsuzluğa sessiz kalmanız, tavır koymamanız esef verici bir durumdur. Kendi sübjektif niyet ve düşüncelerini bu kadar dayatan, kolektivizmi parçalayan yöntemleri uygulayanlara karşı böyle sessiz ve suskun kalmanız hiç de sizi yüceltmedi. Kendinizi küçük düşürmenin baş sorumlusu sizlersiniz. Ne yapıyorsunuz? Niye halen böyle devam ediyorsunuz? Bunun böyle devam etmesinde bir çıkarınız olmadığı gibi, korkak da değilsiniz. Dağıtılmanıza, işlemez kılınmanıza rağmen, hala ne diye doğruları dayatmıyorsunuz? Zorluklar varsa, çağırın, yardımınıza koşalım. Sizi bastıran mı oldu, doğruları olgunca dayatın ve yanlışları kabul etmeyin. Bu kadar sizi aydınlatıyor ve önünüzü açıyoruz.

"Kadrolarımızın enerjileri donuyor, atıl kalıyor. Bunları harekete geçirerek yaratıcı öneri ve uygulama ortaya çıkarmalısınız. Bunlara fazla önem vermiyor ve arkadaşları kısır, birbirini ciddiye almayan ve tartışmayan bir yapıda tutuyorsunuz. O zaman görevler nasıl başarılacak?"

Bunların değerini bilerek görevlere yöneldiğinizde, bireyselliğini dayatma cüretini kim kendisinde bulabilir? Önderlik rolüyle oynayan, onu çiğneyen birisi oldu mu hemen hesap sormalısınız. Bunların yapılmasına müsaade edilmez. Tarihi görevlerle yükümlüsünüz. Duygusallığı ve daha değişik sorunları öne sürenler çekip gidebilirler. Bizim görevlerin üzerinde büyüyen ve doğru yönetimi esas alanlara ihtiyacımız var. Parti görevlerini ve parti işleyişini esas alana her türlü değeri veririz ve bunları yapan arkadaşlarla yoldaşlık yaparız. Yapılması gereken budur. Buna rağmen niye görevlerin sabote edilmesine cesaretle karşı koymuyorsunuz? Çok anlamsız bir durumdur bu. Kendinizi öyle cesaretsiz hale getirmişsiniz ki, nefes bile alamıyorsunuz. Bu, kesinlikle eski toplumlardaki köleliğin, egemen sınıfların yönetim anlayışlarının üzerindeki kalıntılarıdır. Ve proleter yönetim anlayışına ulaşmamadır. Sürekli yönetmek değil, jandarma veya ağavari yöntemlerle yönetilmek istiyorsunuz. Bunu kabul edemezsiniz. Bunların tehlikelerini ve vazgeçilmesi gerektiğini defalarca vurguladık.

Yaşamınızın tüm yönlerini; kadın sorunundan tutalım mücadeleye başlangıç dönemlerine kadar, tüm deneyim ve tecrübelerimizi, yine parti tarihimizin gelişme aşamalarını gelişmeniz, önderleşmeniz ve doğru yönetim anlayışına ulaşmanız için açtık. Derya kadar bilgi ve deneyimden yararlanmamanız, yaşamınıza karşı saygısızlığınızı gösterir. Örgüt faaliyeti ciddiyeti gerektiren bir olaydır. Buna saygılı olacak ve iradenizi kullanacaksınız. Rolünüzü, otoritenizi düşürüyor ve yapmanız gereken görevleri de bize yüklüyorsunuz. Bu durumunuzun nedeni olarak da başkalarının yetmezliklerini gösteriyorsunuz. Siz kendinizi daraltır ve bu denli işlemez duruma getirirseniz, elbette ki başkaları üzerinizde oynar ve kimse de size saygı göstermez.

Kendi görev ve rolünüzün adamı olduğunuz oranda, partiden ve halktan saygı görebilirsiniz. "Bu bana böyle yaptı, şu benimle bu kadar oynadı" demek çocukluktur. Artık doğru devrimci bir tarzda olgun, dirayetli ve otoriter olmalısınız. Bunun yol ve yöntemlerini de en ince ayrıntılarına kadar yaşamımızdan örnekler vererek ortaya koyduk. Hala buna rağmen çocuklukta ısrar etme anlamsız olduğu gibi, tarihi davalara, önemli parti görevlerine böyle yaklaşanlara saygı göstermeniz düşünülemez.

Belirtilen çerçevede sorunları toplantılarda ve raporlarınızda da ortaya koyabilirsiniz. Parti içi denetim ve istihbarattan tutalım arşiv ve dış alanlara kadar, yeni iş bölümleri yapabilirsiniz. Tüm faaliyet alanınıza ilişkin sunacağınız raporlar doyurucu olmalıdır. Görevlerinizin üzerine cesaretle yürümeli ve rolünüzü tam oynamalısınız. Devrimci iradenizi konuşturmalı ve kendinizi düşürmemelisiniz. Bunları esas alarak bütün yaşamımızı ve bütün parti yapımızı buna tabi tutmaya çalışmalıyız.

Hiçbir basitliğe ve hafifliğe yaşamımızda müsaade etmeyelim. Yaşamda anlayış, rol ve görev sahibi olmak budur. Bizi büyütecek, bize onur, olgunluk, işleyiş ve çözüm gücü getirecek yol budur. En güçlü yoldaşça bağlarla ve dayanışmayla bunları sonuna kadar uygulamalıyız.

Partimiz, gerçeğimiz ve bazı tuhaf dayatmalar

Ülke, ulus ve toplumsal gerçekliğimize devrimci bir müdahalenin ürünü olan ve tarihsel bir çıkışı ifade eden, ideolojik-politik ve örgütsel bir gerçek olarak gittikçe derinleşen, dostun da düşmanın da

saygısını kazanacak bir biçimde kendini günümüze kadar getirmesini bilen bir parti hareketimiz söz konusudur.

Gelişen ve tarihi anlamı bu kadar görkemli olan parti hareketimizin içinde –bu özelliklerine rağmen– halen kendini tanımayan ve utanılası çabalar içinde bulunanlar vardır. Bunlar, kendi utanılası gerçeklerini kocaman parti gerçeklerimiz yerine koymaktadırlar. Bizim parti gerçekliğimiz veya binamız, görülmemiş acıların, kahramanlıkların ve emeğin ürünü olan bir binadır. Böyle bir abidenin adı olan bu bina içinde, kendi basit ilkel kabileciliğini oturtma çabalarından vazgeçmeyen, buna sevdalanan, bu sevdalanmayı akıl almaz ve artık iğrenç bir derecede sürdüren tavırlar görülmektedir. Bütün görkemliliği ile halkımızın altında toplanması gereken bu bina içinde, her türlü yaramazlık yapılmakta, yaşanamaz veya halkımız için yaşatılmaz hale getirilmek istenmektedir. Bunun için –ister art niyetten kaynaklansın isterse iyi niyetten– çeşitli dayatmalarda bulunulmakta, bir yığın davranışa girerek bütün bunlara ait kişilikler konuşturulmaya çalışılmaktadır.

Oysaki parti gerçekliğimizin çağdaşlık mücadelesinde halkımıza nefes aldıran, yaralarını saran, acılarını gideren ve daha ileri yürümek için gittikçe daha fazla ilgi ve destekle yöneldiği bu hareket içindeki her birey; hareketimizin çıkarlarını her türlü bireysel endişe ve çıkarın üstünde tutmalı, yine mücadelemize kendi düşkünlük ve zaaflarını dayatmamalıdır. Tersine kişi, kendinde olumlu yönde ne varsa onu hareketimize vermeli ve halkımızın artık önünde durulamaz bir arzusu haline gelen özgürlük isteğine, mutlaka kendisinden bir katkı sunabilmelidir. Bunun için de kişi, halkımızın özgürlük hareketini olumsuz yönde etkileyebilecek –bu ister iyi niyetten, isterse kötü niyetten kaynaklansın– her türlü şeyden kaçınmasını bilmelidir.

Eğer insanlar, bir halkın kaderini derinden etkileyen bir mücadelenin içinde değillerse, açık ki kişisel çıkarları için gözü kara birçok faaliyet ve davranış içinde bulunabilirler. Bunun için ticaret yapabilirler. Gözü kara bir tüccar olarak çeşitli sömürü ve aldatma yöntemleriyle sermaye biriktirebilirler. Bir toprak sahibi veya ağa olarak köylüler üzerinde baskı kurabilirler. Rakiplerini ezmek, oyuna getirmek için şantaja başvurabilir, torpil ve rüşveti önemli bir araç olarak kullanabilirler. Kısacası, toplumda çok rastlanan o gemisini kurtaran kaptan mantığı ile, bireysel kurtuluş ve çıkarları için birçok şeyle uğraşabilirler ve kimsenin buna diyebileceği bir sözü yoktur. Ancak sorun halkların yüce özgürlük kavgasına geldi mi, bu tip faaliyet, davranış ve anlayışlar, bıçakla kesilir gibi kesilerek terk edilmek zorundadır.

Bunun için biz defalarca şunu belirttik: Aile ocağınızda toplumsal ve ulusal gerçekliğinizden kaynaklanan olumsuzlukları bir memur, bir tüccar, sermayedar, bir toprak ağası ve küçük burjuva esnaf veya öğrenci olarak sürdürebilirsiniz; mevcut burjuva düzende, genel yasalar çerçevesinde bunlarla ve bu mesleklerle çok rahat yaşayabilirsiniz; ama söz konusu edilen, bir halkın gerçekten dokunulmaması ve her şeyin üstünde tutulması gereken ocağı ise, işte burada durmak, çok iyi düşünmek ve atılan her adımın anlamını iyi değerlendirmek zorundayız. Bunun için biz defalarca belirttik, halkımızın bu büyük binasının kutsallığı ile ve bunun değerli ilişki biçimi olan yoldaşlıkla oynanmamalıdır.

Bu nedenle, bireyler kendi yetmez kişiliklerini olduğu gibi partimize dayatamaz ve dayatmamalıdır. Aydın özellikleriniz, aileniz, sülaleniz, ulusal ve toplumsal yapınız ne olursa olsun ve siz kim olursanız olun; yüce bir enternasyonalizmle ve çok köklü tarihsel özgünlük, yurtseverlik talepleriyle yola çıkan bir harekette saf tutmak ve bu hareket içinde gerçekten en yüce ilişkilerle dolaşmak ve bunun bütün göstergelerini her düzeyde temsil etmek esastır. Bu esasa bağlı kalınmalıdır. Biz bunun ötesinde kimseye, şimdiye kadar neden zafer kazanmadın diye dayatmada bulunmadık ve hesap sormadık. Ancak şunu belirtiyoruz ki; bir dürüst insansanız, namuslu ve onurluysanız, yeryüzünde insan soyuna yaraşır küçük bir iddianız varsa, işte bunların gereği yapılmalıdır.

O halde, parti hareketimiz belirtilen biçimde saflaşır, netleşir ve derinleşirken, gerçekten ekmek-su kadar ihtiyaç duyduğumuz özgürlüğe doğru yol alırken; belirtilen yetersizlik mutlaka giderilmeli, asla şu bireysel noksanlık, eksiklik, yanlışlık ve özellikler denilerek parti ortamımız bulandırılmamalıdır.

Ancak görülmektedir ki, bütün uğraşlara, ikna ve eğitime, yine tanınan bunca imkan ve olanağa rağmen, partimizin bu özelliklerine karşı bir gerici direnme var ve bu halen sürdürülmektedir. Bu, utanılası ve alçakça bir direnmedir. Neden böylesi gerici ve utanılası bir direnme gösteriliyor? Yoksa bireysel çıkarlar mı sarsılıyor? O gerici, bireysel özelliklerden taviz verilirse bu kişiliğinizi mi bitirecek, yoksa sizleri büyük bir zorluk ve yük altına mı sokacak?

Halbuki geçmişte olduğu gibi, bugün ve yarın da Parti Önderliği mücadelemizin en ağır yükünü omuzlamış, en ağır sorumluluğu taşımak durumundadır. Buna rağmen yine de sizler ne istiyorsanız onu belirtin ve o yardım kesinlikle sunulacaktır. Nasıl yaşanmak isteniyor, ne duyulmak veya düşünülmek isteniyor, bütün bunlar belirtilsin ve istekler sunulsun. Şunu hemen belirtmek gerekir ki; bu halkın hiç olmasa bir kapitalist kadar sizleri doyuracak, emeğinizin karşılığını verecek maddi ve manevi gücü ve değerleri vardır. Bunları halkımız, kendisine hizmet edenlere sunuyor ve sunmaktan hiçbir zaman tereddüt etmemiştir. Ancak bunun karşılığında halkımıza saygı gösterilmesi ve onun biraz yücelerde tutulması gerekmektedir. Bu da her devrimcinin bağlı kalacağı bir esastır. Bu nedenle, kimseden çok amansız bir çalışma ortaya çıkarması, destanlar yaratması da istenmiyor. İstenen en asgari düzeyde ve mütevazı bir şekilde halkımıza, partimize saygılı olunmasıdır. Bir işe yanaşılmıyorsa, en azından yapılacak olan budur, yani saygılı olunmasıdır. Bizim birçok bireyden şu anda en azından istediğimiz ve karşılığını da beklediğimiz budur.

Hiçbir şey halkın özgürlüğe kalkışı kadar değerli değildir

Partimizin ve halkımızın bu beklentisine karşın, ortaya konulan küskünlük, duyarsızlık, tepkicilik, objektif direnmecilik vb. biçiminde tuhaflıklar normal gösterilemez. Bu en kaba tanımıyla bir haddini bilmezliktir. Niçin bugün tuhaf ve anlaşılmaz davranışlar içine giriliyor? Ne yapılmışsa bugün halk için yapılmış ve yapılıyor. Bazıları halkın yüce mücadele saflarına katılmış, gençliğini adamış, kısacası kendisinden halka biraz vermiştir, o kadar. Bunun karşılığı mı isteniyor veya "neden gençliğimizi böyle harcadık" mı deniliyor? Bu mantık, düşünce ve pratik çok sakat ve anlamsızdır. İşin garip tarafı, kapitalist dünyada, bir patron günde on defa hakaret etse, her şeyine saldırsa bu durum sineye oturtuluyor ve buna doğal bir yaşam gözü ile bakılıyor, ama halkımızın birçok kimseye sunduğu en yüce şeref ve onurun yüceliği anlaşılmıyor, bunun değeri bilinerek karşılığı verilmiyor. Tersine halkımızın bu onurlandırmasına rağmen, halkımıza karşı bir jandarma, bir despot gibi davranılıyor, ona böyle bir karşılıkta bulunuluyor. İşte bunun kadar düşkün ve onursuz bir tutum yoktur.

Tekrar hatırlatmakta ve üzerine basarak vurgulamakta yarar vardır: ***Hiçbir şey halkın özgürlüğe kalkışı kadar değerli olamaz ve aynı zamanda hiçbir bahaneyle bunun önünde durulamaz!*** Nereden gelinmiş ve ne tür kişisel çıkarlar kaybedilmişse bu belirtilir ve çeşitli isteklerde bulunulabilir. Bütün bunlara rağmen inatla "halkın bu yüce ve kutsal isteğinin önüne engel olacağım" deniliyorsa ve bu ısrarla dayatılmaya kalkılıyorsa, o zaman adama sorarlar; sen jandarma mısın, sen halk düşmanı mısın, sen nesin ve ne yapmak durumundasın?

Parti Önderliğimiz, yirmi yıldır halkımızın bu yüce ulusal ve toplumsal kurtuluş istekleri ile hareket etmiştir. Eksiklikler ve çekilen acılar, yoksulluklar ve karşılaşılan zorluklar ne olursa olsun, bir mabedin içinde gezilir gibi gezilmesi gereken parti ortamında, bu zorluklarını yansıtmamıştır. Bunların hepsini güçlü iradeyle yenerek, yetersizlikleri mahkum edip ezerek hareket etmiş ve asla bunlardan kaynaklanan etkileri, yüce özgürlük saflarına, parti ortamına, kadro yapısına, kısacası ulusal kurtuluşun kutsal mücadele ortamına yansıtmamıştır. Parti Önderliği, yirmi yıldır süren muazzam zorluklarla ve yoksulluklarla dolu mücadelesinde ne ağlamış, ne sızlamış, ne dalga geçmiş, ne "açım, susuzum" demiş, ne de herhangi bir kişisel dayatmada bulunmuştur. Bunun da ötesinde, iyimserliğini, saygısını, sevgisini esirgememiş ve bütün bu seçkin özelliklerini etrafa dağıtmaya çalışmıştır. Bu anlamda bizi bağlayan tek bir ahlak ölçüsü vardır; bu da halkın bu yüce isteği karşısında bir insanda olabilecek olumlu özelliklerden ne varsa onu sunmaktır.

Gerçekler bu kadar açıkken, hala parti içinde dayatmalarda bulunan az değildir. Oysaki biz defalarca belirttik, böyle yapılacağına bir komplo silahı alınır, cebe konulur ve fırsat bulunca vurmaya çalışılır. Bunu böyle yapana "bravo" deriz. Ama düşkünce, alçakça ve kapalı, örtülü bir biçimde, sinsi yöntemlerle, partimizin yaratıcı örgütlemesi ve eylemliğinin gelişimi durdurulmaya çalışılmamalıdır. Komplocu ve kapalı yöntemlerle partimize karşı direnmek şerefli değildir. Halkımızın çıkarları için gerektiğinde her şey kabul edilebilir. Fakat belirtilen biçimde hareket etmek ve onun özgürlük arzusunun önüne geçmek veya bulandırmak asla kabul edilemez. Bu çok önemli bir husustur. Bu nedenledir ki, bu ilkenin üzerinde çok yoğun bir şekilde durmaktayız.

Parti ortamımız bir özgürlük ortamıdır

Halkımızın yüce özgürlük talebinden bahsetmekteyiz. Bu yüce istek için, her gün kahramanlar toprağa düşüyor. Bu kahramanlar görülmemiş çemberler içine alınıyor, on binlerce faşist ordu gücü, halka halka etraflarında çemberler oluşturuyor. Ancak kahramanlar direniyor. Bembeyaz kar üzerine kıpkızıl kanlarını akıtarak bize bir miras bırakıyorlar. Şimdi biraz yürek, biraz insanlık, biraz yoldaşlık demeyeceğiz, biraz hümanizm varsa, bu kahramanların anısına hiç olmazsa saygılı olunması bilinmelidir. Eğer bunun böyle olduğu söyleniyorsa, o halde nedir halen kural ve disiplin tanımamak, bildiğin gibi düşkünce yaşamak? Bazıları inatla "benim bildiğim gibi olacak" diyor. Biz de "hayır" diyoruz, bu hareket halkımızın kolektif bir hareketidir, otoriter ve disiplinli bir harekettir. Ve herkes bu mekanizmanın bir parçası olmak durumundadır. Bizim parti tarihimiz ve parti uğruna tüm mücadelemizin, yine Kürdistan'ın modern tarihinde ulusal kurtuluş adına yapılan eylemlerin özü budur.

Daha önceleri belirtmiştik; parti ortamı nettir, aynı zamanda insanların özgür iradelerini, ruhlarını ve düşüncelerini konuşturabileceği bir ortamdır. Geçmişte sömürgeciliğin çok çeşitli baskı ve düzenbazlıklarıyla nefes bile alamayan, köle bile denilemeyecek kadar zift bağlamış yürekler, partimizin özgürlük ortamında açılıyor. Zincirler parçalanıyor, diller çözülüyor, düşünceler boşalıyor ve iradesi ayaklanıyor. Ancak burada bağlı kalınması gereken bir şartı hemen hatırlatmak gerekiyor. Parti ortamımız bir özgürlük ortamıdır diye herkes her türlü bireysel, ailesel, sınıfsal ve cinsel olarak bastırılmış duygularını –buna duygu da denilemez, bunlar dürtülerdir– istediği gibi konuşturma hakkına sahip değildir. Çünkü bu ortamı açan bir hareket var ve bu hareketin kendi ortamına hakim kıldığı bir ideolojisi, politikası, disiplini ve otoritesi söz konusu; buna saygılı olmak gerekir.

Size zorla PKK'li olun demiyoruz, ama size bu ortamı açan Önderliğe saygılı olmasını bileceksiniz. Bırakalım bu hareket içindeki bir parti militanını, bir misafir bile bir yere gittiğinde, o evin bir iki gün içinde kalıp yemeğini yediğinde, ev sahibine karşı son derece saygılı davranır. Bir misafir bile eve ve ev sahiplerine karşı saygısız tutumlara, ayıp davranışlara girer mi? Herhangi bir düşkünlük içine düşer mi? Kısacası, elinden geldiğince saygılı ve hürmetkar davranmaya çalışır. Eğer siz de partimiz içinde misafirseniz, en azından bir misafir kadar partimize saygılı davranmasını bileceksiniz. Eğer bir yoldaşsanız, o halde yoldaşlığın bütün inceliklerini, güzelliklerini ve yüceliklerini sergileyeceksiniz. Bunun da ölçüleri, partinin belgelerinde defalarca belirtilmiş ve pratikte bu ete kemiğe büründürülmüştür. Bir parti kuralı ve sistemi olan bu gerçeğe uyulacaktır. Ancak, burada olaya değişik bir tarzda yanaşmak, yani 'ne de olsa Kürdistan'da insanlar her gün hakarete uğrar, küfür yer' denilerek "biz de parti ortamında biraz haylazlık yapmışız çok mu? Varsın bir iki tane de şu arkadaş savursun, ne de olsa onun tokadı hoştur" biçiminde düşünmek, düşkünlüğün en büyüğüdür. Parti Önderliği, parti içinde hakaret yapmaz ve adam dövmez. Soruna bu tarzda yaklaşan ve espriyi böyle ele alanlar, yukarıda belirttiğimiz gibi ancak düşkünler olabilir.

Bir kişi Kürdistan halkının iradesinin olmadığı ortamda, sömürgeciliğin o yoz ahlakı içinde her türlü düşkünlüğü sergileyebilir, buna bir şey denilemez. Fakat insan, Kürdistan halkının özgürlük ortamında düşkünlükler içine girmemeli ve bu tür davranışlar dayatmamalıdır. Tersine en yüce davranışlar sergilenmelidir. Nasıl ki bir düğün yapıldığında bu düğüne en güzel elbiselerle gidiliyorsa; bizimki de bir düğündür, bir bayramdır. Bu bayrama en güzel elbiselerle gidilir. Devrim bir bayramdır, bu bayramımıza temiz özelliklerinizle geleceksiniz. Bunun anlaşılmayacak bir yönü de yoktur. Fakat bunu anlamayacak ve lümpenizmi konuşturacaksın, "toplumsal koşulların ağır etkisi altındayız" diyerek her türlü hamlığı sergileyecek ve buna da özgürlük isteyeceksen; işte bunu yapmayın diyoruz. Sömürgeciliğin ağır etkisi altındaki çevreler lümpenlerin işini yapabilir, her türlü kahve ve sokak kültürü içinde, her türlü kavga küfür olabilir. Ancak bunlar partimiz içinde olamaz ve bize layık değildir.

O halde burada ne denilmek istendiği açıktır. Kişiler kendilerini yontmak zorundadırlar. Eğer kişiler PKK'li olduklarını söylüyorlarsa ve hatta bir ulusal kurtuluşçu olarak saflarımızda yaşamak istiyorlarsa, kendilerini yontmak ve eski ölçülerini atmak zorundadırlar. Ölçülere, kurallara göre yaşamayı bilmelidirler. Biz, halkımıza yeni bir toplumsal yaşam ve iktidar vaat ediyoruz. Herkes bunun gereklerine kendisini uydurmak zorundadır. "Bu ne de olsa Türkiye solculuğudur, buradan bir mirasımız var", "ne de olsa Kürdistan'ın ortaçağ kalıntıları vardır, bu nedenle her şey geçerlidir" denilemez. Şunu hemen belirtelim ki; biz PKK hareketi olarak aynı zamanda bunları durdurma hareketiyiz. Bu nedenle, bizim olgunluğumuzla, eğitim, dayanışma, yani kısaca yoldaşlık anlayışımızla oynanmamalıdır. Biz bunun için, yani yoldaşlık ve olgunluk anlayışımızla oynansın, herkes bildiğini konuşsun diye hizmet etmiyoruz.

Hiç düşünülüyor mu; Parti Önderliği yirmi yıldır bu mücadelenin içinde kendini her gün bir top gibi sıkıyor. Neden en güzel konuşmaları yapmak gereğini duyuyor, neden küçük bir imkanı bile sonuna kadar partinin hizmetine sunmak için beynini adeta eritiyor? Gerçekliğimiz bu iken, sen bunun karşısında, kendini bir kocakarı kadar bile sıkmayacaksın, bir yatalak kadın kadar bile kendine çekidüzen vermeyeceksin. Ondan sonra da partinin içinde her türlü onur ve itibarı kendine layık göreceksin; işte bu olmaz! Gidin seyredin, sokaktaki bir düşkün bile kendisine ne kadar çekidüzen vermekte. O düşkün bile kendine göre kurallara ve hatta bir ahlaka sahiptir. Oysaki sen bir parti içindesin. Bunun gereği olarak en yüce davranışları yoldaşlarına, üstüne-altına ve halkına karşı göstereceksin ve bu değerleri yücelttikçe yücelteceksin. Bunların bir mabet gibi değerini bileceksin. Varsın, hepsi senin omzuna binsin; varsın, hepsi senden bir arının bal topladığı gibi ürün toplasın. Eğer bir öndersen, bu özsu sende bitmez; işte militan budur, önder budur. Kimseyi beğenmeyeceksen, istediğin gibi davranacaksan, istediğin zaman kuralları işletip istemediğin zaman işletmeyeceksen, istediğin zaman şöyle davranıp istemediğin zaman böyle davranacaksan, hatta zaman zaman küfür kusacaksan, zaman zaman kerameti kendinden menkul evliya gibi davranacaksan; biz de "böyle davranmaya hakkın yok" diyoruz.

Tekrar sormak gerekir; bazı arkadaşlar bizden ne istiyorlar? Hemen belirtelim ki, "partimize beş on yılımızı verdik, gençliğimize hasrettik, bunun karşılığını istiyoruz" isteğinde bulunulmaktadır. Böyle bir anlayış yerin dibine batsın. Siz Türkiye'de olsaydınız, bu gençliğinizi faşizme verecektiniz. Peki bunun karşılığında faşizm size ne verecekti? En fazlasıyla bir memur veya iyi bir ajan olurdunuz. Bu konuda, bir Şahin vb. örnekler gözler önündedir. Faşizm bunlara ne veriyor? Bu iyi incelenmelidir. Görünüşte bazı maddi imkanlar sunmuş. Aslında bu bir yalan ve aldatmacadır. Gerçek olan ise, hepsinin her gün bin defa öldürmektedir. Peki, emperyalizm ne veriyor? Yılları eline almış ve önüne hayvanlar gibi bir iki kemik atmış ve bunları halkına karşı kullanıyor.

Kaldı ki, bu konuda bizi en çok eleştirmesi gereken şehitlerimiz ve zindan direnişçilerimizdir. Bakın, Onlar bize ne diyorlar; "borçluyuz, daha çok direnip düşmanımızla daha çok savaşamadığımız için üzgünüz" diyorlar. İşte yüce ahlak ve büyük partililik budur. Hepimizin örnek alması gereken seçkin özellikler bunlar olmalıdır. Ama buna rağmen bazıları partiye ne dayatmaktadırlar? Bunu belirtirken hemen hatırlatmak gerekir ki, bu konuda hangi sınıftan, tabakadan, aileden ve ulustan gelinirse gelinsin, bu partimizi alakadar etmez ve ölçüt olarak bunlar alınamaz.

Her şeyden önce biz PKK'liyiz; yüce eşitlik en büyük ilkemizdir. Günümüzde bu sözcüğün ne kadar kötü kullanıldığı hatırlanacak olursa, bunun da bir tanımını yapmak yararlı olacaktır. PKK'lilik, her türlü insani ilişkide emeğe ve göreve karşılık verme, yine emek üzerinde yükselen her türlü sanat ve siyasal faaliyette en yüce olana en büyük saygıyı göstermektir. Eşitlikle birlikte, kişiliğin yaratıcı inisiyatifinin en yüce değerlendirilmesinin ifadesi olarak, bu sıfatı taşıyan kişilikleriz biz. O halde bu sıfat üzerinde derinliğine düşünelim. Bu sıfat, her ne kadar bugün tanınmaz hale getirilmişse de, özü yukarıda belirttiğimiz gibidir. Yani gelişmiş insan düşüncesinin ve insanı yüceleştirme çabasının doruk noktasıdır. İşte partimiz bu vasıfları temsil iddiasında olan bir partidir.

"Kendi görev ve rolünüzün adamı olduğunuz oranda, partiden ve halktan saygı görebilirsiniz. Artık doğru-devrimci bir tarzda olgun, dirayetli ve otoriter olmalısınız. Bunun yol ve yöntemlerini en ince ayrıntılarına kadar ortaya koyduk. Buna rağmen çocuklukta ısrar etme anlamsızdır."

Yurtsever Kürt halkına ve kamuoyuna

● PKK Başkanlık Konseyi

Dünyanın karşı karşıya bulunduğu sorunların başında gelen Kürt sorunu gündemdeki yerini koruyor ve çözümünü dayatıyor. PKK'nin öncülük ettiği Diriliş Devrimi ile ulusal inkar ve imha politikasının aşılması, beraberinde sorunun gündeme girmesi ve çözümünün dayatılmasını getirmiştir. Bu durum karşısında ulusal inkar ve imha politikasının mimarları, Önderliğimizin şahsında uluslararası komployu düzenleyerek Diriliş Devrimimizin kazanımlarını yok etmeyi amaçlamışlardır. Ancak partimiz stratejik ve taktik değişikliklere dayalı olarak yürüttüğü direniş sonucunda komployu esas anlamda sonuçsuz bırakmıştır. Halkımızın özgürlük sorununun çözüm koşullarını ve olanaklarını güçlendirmiştir. Çözümün hem teorik, hem de pratik zeminini, herkesin çözüm yolunda adım atmasını sağlayacak düzeyde olgunlaştırmıştır. **Birinci Barış Hamlesi** çerçevesinde yürütülen çalışmalar bunun bir ifadesidir. **İkinci Barış Hamlesi** bu durumu daha çok pekiştirmekte, çözüme dönük adımların atılmasını yakıcı hale getirmektedir.

Partimizin öncülüğünde Kürt halkının başlattığı barış, demokrasi ve özgür birlik çizgisindeki çözüm süreci karşısında, soruna taraf olan güçler çözüm çabasına girmemişlerdir. Çözüm yerine farklı yöntemlerle uluslararası komployu sürdürmüşlerdir. Açık ve örtülü girişimlerle ulusal özgürlük mücadelemizin tasfiyesi için saldırgan politikalarda ısrar etmişlerdir. Barış, diyalog ve siyasal çözüm girişimlerimize olumlu cevap verilmemiştir.

Türkiye Cumhuriyeti savunma pozisyonunda bulunan gerilla güçlerine karşı operasyonlarına devam etmiştir. Yapılan askeri operasyonlar Türk askeri birlikleri ile Halk Savunma Güçleri arasında çok sayıda çatışmanın yaşanmasını kaçınılmaz kılmıştır. Bu çatışmalar zincirinin son halkası Bingöl ile Hakkari alanlarında yaşanan çatışmalar olmuştur. Bingöl ile Hakkari alanlarındaki çatışmalarda 28 gerilla yaşamını yitirmiştir. Ayrıca kayıplara yol açmayan yoğun operasyonlar ve çatışmalar söz konusudur. 2001 baharı Türk ordusunun yoğun saldırılara giriştiği bir dönem haline getirilmiştir. Askeri saldırılarının bir benzeri siyasal mücadele alanında da görülmektedir. Kürt sorununun siyasal demokratik çözümünü isteyen kurum ve kuruluşlar her geçen gün artan saldırılara maruz kalmaktadır. HADEP Silopi ilçe yöneticilerinin kaybolmasının ardından başlatılan gözaltı, tutuklama ve siyasal etkinlikleri yasaklama saldırıları, mayıs ve haziran aylarında doruğa çıkmıştır. Devletin yoğunlaşarak süren saldırıları Kürt ulusal özgürlük hareketini bastırma kampanyasına dönüşmüştür. Böylece Kürt halkının özgürlük mücadelesi hem askeri, hem de siyasal bir savaşla tasfiye edilmek istenmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti barış yerine savaşı tercih etmektedir. 37 maddelik anayasa değişikliğinin, idamın kaldırılması ve Kürt sorununun çözümünü içermemesi bu tercihin bir sonucudur. Partimizin genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın AİHM'de görülecek davasının hazırlık aşamasında avukatlarıyla görüşmesi önlenmiştir. Genel Başkanımız, savunma hazırlıklarını yoğunlaştırdığı bu günlerde hiçbir gerekçe gösterilmeden avukatlarıyla görüştürülmemektedir. Haftada bir gerçekleştirilen görüşmeler haziran ayında kesintiye uğramıştır. Bu durum TC'nin savaşa yönelik diğer bir uygulamasıdır. Başbakanın *"Güney Kürdistan'da Kürtlere bir statü verilmesinin savaşa neden olacağını"* açıklaması dikkate alındığında, Türk devletinin savaş kararını verdiği açıkça anlaşılmaktadır.

"Gelinen noktada gelişmeler yeni bir savaşın gündemleşmesi doğrultusunda seyretmektedir. Uluslararası güçlerin tutumundan cesaret alan Türkiye'nin yoğunlaşan saldırıları, halkımızın sabrını her geçen gün daha fazla zorlamakta, onu saldırılara savaşla karşılık vermeye itmektedir. Buna rağmen partimizin öncülüğündeki halkımız İkinci Barış Hamlesi ile demokratik siyasal çözümde ısrar etmektedir. Ulusal ve siyasal kimlik bildirimi etrafında yütütülen demokratik eylem kampanyasının anlamı budur."

Kürt halkının demokratik siyasal çözüm arayışına Türk devleti tarafından savaşla karşılık verilmesi tehlikeli bir gelişmedir. ABD, AB ve Rusya gibi uluslararası komploda rolü olan güçlerin belirsiz tutumu, Türkiye'nin savaşı gündemleştirme tutumuna girmesinde teşvik edici olmuştur. Adı geçen güçler, belirsiz tutumları ile barışa değil, savaş politikasına güç vermişlerdir.

Gelinen noktada gelişmeler yeni bir savaşın gündemleşmesi doğrultusunda seyretmektedir. Uluslararası güçlerin tutumundan cesaret alan Türkiye'nin yoğunlaşan saldırıları, halkımızın sabrını her geçen gün daha fazla zorlamaktadır. Onu, saldırılara savaşla karşılık vermeye itmektedir. Buna rağmen partimizin öncülüğündeki halkımız İkinci Barış Hamlesi ile demokratik siyasal çözümde ısrar etmektedir. Ulusal ve siyasal kimlik bildirimi etrafında yürütülen demokratik eylem kampanyasının anlamı budur. İkinci Barış Hamlesi Kürt sorununa siyasal demokratik çözüm aramanın son şansıdır. Bu şansın ilgili güçler tarafından değerlendirilmemesi halinde yeni bir savaş kaçınılmaz olacaktır. Eğer Türkiye ve ilgili güçler savaş istemiyorlarsa, başta idam cezasının kaldırılması olmak üzere barışa, diyaloga ve demokratik siyasal çözüme yönelik adımları derhal atmalıdırlar. Daha fazla gecikme herkesin zararına olacak gelişmelere yol açacak ve savaş tehlikesi artacaktır.

Yeni bir savaşın gündemleşmemesi, çözüm sürecinin gelişmesi için acil taleplerimiz:

1- Türkiye Cumhuriyeti idam cezasını kayıtsız ve şartsız kaldırmalıdır.

2- Halk Savunma Güçlerimize ve Kürt sorununun barışçıl çözümünü isteyen demokratik güçlere yönelik saldırılara son vermelidir.

3- Halkımıza kendi diliyle eğitim ve yayın yapma özgürlüğü tanımalıdır.

4- Anayasa değişikliği; ifade, örgütlenme ve siyasal çalışma özgürlüğünü içermelidir.

5- Partiler ve seçim yasaları her toplumsal kesimin iradesini ortaya koyacak temelde yeniden düzenlenmelidir.

6- Olağanüstü Hal uygulaması kaldırılmalı, köye dönüşün gerçekleşmesinin tedbirleri alınmalıdır.

7- AB Kürtlerin ulusal ve siyasal kimliğini tanımalıdır. ABD, Rusya, AB ve diğer uluslararası güçler Kürt halkının özgürlük taleplerine saygılı olmalıdır, bunun bir gereği olarak politikalarını bu temelde değiştirmelidirler.

Belirttiğimiz acil talepler Kürt ulusal güçleri ve kurumları ile diyalogu gerektirmektedir. Başta Türkiye olmak üzere ilgili bütün güçleri, sorunun siyasal demokratik çözümünü olanaklı kılmak için diyaloğa çağırıyoruz.

Yurtsever Kürt Halkına

Ulusal özgürlük mücadelemiz kritik bir süreçten geçmektedir. Barışın ve çözümün gerçekleşmemesi halinde savaş kaçınılmaz olacaktır. Demokratik siyasal çözüm yolunda ilerlemek için İkinci Barış Hamlesi'ni daha güçlü biçiminde geliştirmek durumundayız. Bu doğrultuda serhildan eylemlerine katılım sağlamalısınız. Avrupa'da başlatılan "Kimlik Bildirimi" eylemi, gösteri, yürüyüş, kepenk kapatma, boykot, grev, imza vs. eylemlerle büyük bir serhildan hamlesine dönüştürülmelidir. Gerek yurt dışında, gerekse de yurt içinde yaşayan her yurtsever insanımız, bulunduğu yerde serhildan şiarının gereği olarak herkes eyleme kalkmalıdır.

Bu temelde siz halkımızı, bütün gücünüzü, olanaklarınızı, yeteneğinizi harekete geçirmeye çağırıyoruz.

19 Haziran 2001

Kamuoyuna

● HPG

Mücadelemizde yaşanan stratejik değişim temelinde, gerilla güçlerimizin 1 Eylül 1999 tarihinden itibaren Türkiye sınırları dışına çekildiği bilinmektedir. Parti Önderliğimizin ve partimizin perspektifleri doğrultusunda gerilla güçlerimiz, Türk ordusuna karşı tüm eylemlerini durdurmuş ve Türkiye sınırları dışına çekilmiştir. O tarihten bu yana gerilla güçlerimiz, Türk ordu güçlerine karşı hiçbir saldırı eylemi yapmamıştır.

Tek taraflı olarak savaşı durduran güçlerimize karşı Türk ordusunun saldırıları mütemadiyen devam etmiştir. Bu saldırılarda şimdiye kadar çok sayıda komutan ve savaşçımız şehit düşmüştür. Türkiye'nin temel sorunlarının demokratik çözüm çizgisinde çözüme kavuşması için partimiz gereken her alanda yüksek bir fedakarlıkta bulunarak her türlü olumlu zemini yaratmıştır.

Partimiz barış ve demokratik çözüm için siyasal mücadeleyi temel strateji olarak kararlaştırmıştır. Halkımız tüm gücüyle demokratik siyasal mücadeleyi geliştirerek çözümün zeminini olgunlaştırırken, gerilla güçlerimiz de böyle bir sürecin başarısı için her türlü özveriyi göstermiştir.

Gerilla güçlerimiz hiçbir savaş faaliyeti yürütmemesine rağmen, Kuzey'de sınırlı sayıda kalmış güçlerimize yönelik sürekli saldırı olmuş, Güney'de ise teknik olarak da örgütlenen ihanetçi güçlerin saldırılarıyla ordu güçlerimiz hep hedeflenmiştir. Karşısında savaşan bir güç olmamasına rağmen kuru kuru yiğitliğe soyunan Türk ordusu, sürekli operasyonel faaliyetlerle savaş kışkırtıcılığı yapmaktadır.

Herkes şunu çok iyi bilmeli ki; bugün Türkiye ve Kürdistan'da eğer bir barış, sükunet ve huzurdan bahsediliyorsa, bu tamamen Parti Önderliğimizin eseridir. Ve Önderlik çizgisine bağlı olan gerilla güçlerimizin bütün kışkırtıcılıklara rağmen savaşı durdurmuş olmasındadır. Yoksa Türk ordusunun bütün yiğitlik naralarına karşı, bugünkü gücü itibariyle gerilla ordumuz eskisini çok aşan bir düzeyde savaşı geliştirebilecek güç ve kuvvettedir.

Baharla birlikte başlayan gerilla güçlerimize ve demokratik mücadeleyi yürüten halkımıza yönelik kışkırtıcı saldırılar artarak devam etmektedir.

Özellikle Cumhurbaşkanı ve Başbakanın Kürdistan'ı ziyaretinden sonra başta Şırnak ve Hakkari'de olmak üzere saldırıların tırmandırılması dikkat çekicidir. Bunun sonucu olarak Amed eyaletinde nisan ayında 5, Erzurum eyaletinde mayıs ayında 21 ve en son olarak da Zagros eyaletinde haziran ayında 7 yoldaşımız şehit edilmiştir.

Tek taraflı olarak sürdürülen saldırılarda bu kayıplarla birlikte yüzlerce yurtsever insanımız en ağır işkencelerden geçirilerek tutuklanmış ve bazıları da kaybedilmiştir. Siyasi planda herhangi bir açılım yaklaşımına yer verilmeyip, demokratikleşme adı altındaki paketlerle inkar ve imha siyasetinin kalıcılaştırılması öngörülmektedir. Önderliğimize yönelik hiçbir hafifletici uygulama görülmezken, partimizin yaptığı fedakarlık ve yarattığı barış zemini görmezlikten gelinmektedir.

Türkiye'deki bu olumsuz gidişata karşın gerilla ordumuz partimizin siyasal stratejisine sonuna kadar bağlıdır. Fakat sürekli bir biçimde sürdürülen imha edici saldırılar karşısında misilleme hakkını kullanmaya zorlanmaktadır. Biz buna yönelmeden önce, Türk devlet yetkililerini bir kez daha bu zorlayıcı saldırılardan, inkar ve imha siyasetinden vazgeçmeye çağırıyoruz.

Dünya demokratik kamuoyunu ve Türkiye demokrasi hareketini, demokrasiden yana çıkarı olan herkesi partimizin açmış olduğu barış ve demokrasi imkanını değerlendirmeye ve inkara dayalı saldırı politikalarına karşı daha aktif mücadele etme temelinde bu olumsuz gidişata dur demeye çağırıyoruz. Şiddet ve kan kokan bu olumsuz politikanın devam ettirilmesi halinde doğacak sonuçlardan bizim değil, bu saldırı politikasının sahiplerinin sorumlu olacağını, demokratik kamuoyu önünde açıkça belirtiyor, ilgili tüm çevreleri uyarıyor ve duyarlı olmaya davet ediyoruz.

20 Haziran 2001

En büyük sanat eylemi devrimin kendisidir

Kültür ve sanat alanında yapılan çalışmaları değerlendirmek ve neler yapılması gerektiği üzerinde durmak, hem bu alan faaliyetlerimizde yaşanan sorunlar, hem de gelinen süreç açısından büyük önem arz etmektedir. Kuşkusuz bu çalışmaların içeriği üzerinde tartışmak oldukça önemlidir. Fakat esas olarak kültür ve sanat politikası üzerine durmak gerekmektedir. Kültür ve sanat politikamız nasıl olmalı, nasıl bir çalışma yürütmeliyiz? Kültür ve sanat faaliyeti neden gereklidir? Bu faaliyetler bizde ne anlama geliyor ve nasıl gerçekleştiriliyor? Bu sorular temelinde bu alanın çalışmaları üzerinde durmak ve bir netliği yakalamak gerekiyor. Bu çalışmaların içeriği üzerinde tartışmak, daha fazla ilgi ve daha farklı bir çalışmayı gerektiriyor.

Kültür-sanat çalışmaları, devrimci mücadele sonucu ortaya çıkan bir faaliyet alanıdır. Şimdiye kadar değişik alanlarda ve farklı düzeylerde çalışmalar yürütülerek günümüze kadar gelinmiştir. Yeni stratejik mücadele süreciyle birlikte, bu faaliyet alanında da önemli değişiklikler ve yenilikler ortaya çıkmıştır. Bunların değerlendirilmesi, hem bu çalışmaların geçmişte oynadığı rol, hem de önümüzdeki süreçte bu alanda yapılması gerekenler üzerinde tartışarak doğru bir anlayışın ve yeterli bir çalışmanın ortaya çıkarılması gerekiyor.

Kürt gerçekliği açısından bakıldığında, dili ve kültürü yasaklanan ve yok edilmeye çalışılan bir halk gerçekliğiyle yüz yüzeyiz. Aynı biçimde olmasa bile, geçmişte de farklı alanlarda halklar üzerinde yok etme politikaları uygulanmış, bazı halklar tarihten silinmiş, halklar ve kültürler iç içe geçip birbirleriyle kaynaşarak yeni halk toplulukları ortaya çıkmıştır. Bu durum hala devam etmektedir. Soykırımdan geçirilen ve yok edilen halklar vardır. Kürt halkı da bir yandan zor kullanılarak, diğer yandan yasak ve asimilasyonla yok edilmek istenen bir halktır. Bu statüyü kabullenmiş ve bunu kendileri için varlık gerekçesi haline getirmiş siyasal güçler vardır. Bu temelde bir politika çok amansız bir biçimde hayata geçirilmeye çalışılıyor. Buna karşı kültür-sanat etkinliklerimizi tartışmak ve buna göre bir çalışma yürütmek zorundayız.

Kültür ve sanat faaliyetleri öyle sıradan bir çalışma değildir. Bir soykırımla yüz yüze olan değerlerin korunması ve geliştirilmesi göreviyle karşı karşıya bulunuyoruz. Her şeyden önce bunun bilinmesi ve yapılması gerekenlerin bu çerçevede ele alınması gerekiyor. Bunlar bilinmez ve normal ölçülerle kültür-sanat etkinliklerine yaklaşılırsa, bu doğru olmaz ve somut durumdan kopukluğu içerir. Dolayısıyla başarılı ve topluma hizmet eden bir çalışma ortaya çıkarılmaz. Bütün bunları bu objektif verileri ele alma temelinde değerlendirerek çalışma yürütmek gerekir.

VII. Kongre'den sonra, kapsamlı bir tartışma ile bu alan çalışmalarının bir plana ve programa kavuşturulması ve gelişen sürecin özelliklerine uygun olarak daha kapsamlı yürütülmesi gerekli görülmüştü. Fakat bunu gerçekleştirmek mümkün olmadı, böyle bir çalışma örgütlenemedi. Bu çalışma içinde olanlar tarafından işe böyle yaklaşılmadı. Daha çok basit, işin derinliğinden, ciddiyetinden ve ağırlığından uzak yaklaşımlar içerisinde kalındı. Bu nedenle geçen bir buçuk yıllık süre içerisinde bu alanda bir ilerleme kaydedilemedi. Bunları geliştirebilmek için, işin ciddiyetine, ağırlığına ve önemine denk bir biçimde yaklaşım göstermek ve bu çalışmaları örgütleyip yürütmek temel bir zorunluluktur.

Kültür toplumsal yaşam özelliklerinin toplamıdır

İnsanlığın yarattığı toplumsal birikim dediğimiz şey kültürü oluşturur. Toplumsal yaşamın bir bölümü maddi-ekonomik yaşamsa, diğer bölümü de manevi-kültürel yaşamdır. Bu bakımdan mücadelemiz maddi yaşamı düzeltmekten çok, manevi yaşamı ve toplumun kültürel birikimini geliştirme, dayatılan kültürel katliamı sona erdirip tersine çevirme mücadelesidir. Kültür, toplumsal yaşam özelliklerinin, insanlığın yaşam alanında ortaya çıkardığı değerlerin ve tarihte yaratılan birikimin toplamıdır. Kültür, bir toplumun gelenekleri ve yaşam tarzı, insanların birbirleriyle ilişkilerinde, doğayla mücadelede ve yaşamın geliştirilmesinde gösterdikleri etkiler, yürüttükleri çalışmalar, bunun içeriği, üslubu ve tarzıdır. Bu açıdan çok geniş bir alanı kapsamaktadır. Kültür, yıllar süren bir gelişim sonrasında ortaya çıkan insanlığın ortak değerlerini ifade eder. Her halkın tarihsel gelişme içerisinde yarattığı birikimler vardır, bunlar o halkın kültürel birikimidir. Halkların kültürel birikimleri, gelenek ve görenekleri ve yaşam özellikleri o halkların zenginliğini oluşturur.

Bu gelişme düzeyi değişik dönemlerde farklılıklar arz eder. Bazen toplumların iç gelişmeleri, kültürel birikimlerini artırmalarını ön plana çıkarırken, bazen de kültürel etkilenmeler ve yakınlaşmalar ortaya çıkar. İletişimin çok geliştiği çağımızda, uluslar ve toplumlar düzeyinde ortaya çıkan kültürel birikimleri aşan bir uluslararası birikimin geliştiği ve insanlığın ortak kültürel değerlerinin arttığı bir süreç yaşanıyor. Ulusal kurtuluş süreçlerinde, özellikle kapitalist gelişme döneminde kültürel birikimler daha çok ulusal düzeyde ortaya çıktı ve gelişti. Toplumlar kendi özelliklerini koruyup geliştirmek ve saldırıları boşa çıkarmak için büyük savaşlar verdiler ve sonuçta önemli bir gelişim düzeyini yakaladılar. Ulusal gelişme, toplumların vardığı ileri düzeylerden biri oldu. Kültürel birikim ulusal çerçevede böyle bir zenginliği içerdi. Benzer yaşam özelliklerinin ulusal düzeyde gelişmesi bu zenginliğin bir ifadesidir.

Ulusal örgütlülüğün bu düzeyde gelişmediği dönemlerde bölge, aşiret ve aile kültürleri vardı. Topluluklar yaşam içinde farklı özellikler arz ediyorlardı. Ulusal gelişme, bunların aşıldığı ve ortak yaşam özelliklerinin oluştuğu bir şekillenme oldu. Günümüzde ise daha çok uluslararası bir hal alıyor. Ulusal düzeyde ortaya çıkan birikimler uluslararası düzeyde birleşerek ya da yakınlaşarak, daha üst düzeyde bir kültürel birikimi ortaya çıkarıyor. Bu, ekonomik ve sosyal gelişmenin doğal bir sonucudur ve insanların yaşamında daha ileri bir düzeyi ifade ediyor. Hızla gerçekleşen böyle bir gelişme vardır. Neredeyse bütün insanlık, farklılıkların giderek azaldığı büyük bir zenginlik temelinde, geniş bir kültürel birleşmeyi sağlayacak duruma gelmiştir. Mevcut maddi ve teknik gelişme düzeyi bunu mümkün hale getirmiştir. Bunun önünde engel oluşturmak anlamlı ve doğru olmadığı gibi mümkün de değildir. İnsanlığın kültürel ortaklığı en üst düzeye vardırması olumsuz bir durum değildir. Bu, bireyde ve toplumda büyük bir zenginliğin ve ileri bir gelişmenin ortaya çıkmasını ifade eder.

Aslında sanat bir tarz olayıdır. Yani yaşam tarzı, çalışma tarzı, etkinlik tarzıdır. Sanat esas olarak yeniliği, inceliği, gelişmeyi ve yaratıcılığı ifade eden bir tarzdır. Bazı çalışmalara sanat faaliyeti deniliyor. Özünde inceliği, güzelliği, insanın ve toplumun estetiğini yansıttığı için, bunlara sanat faaliyeti adı veriliyor. Yani çalışmanın içeriği yenilik, yaratıcılık, incelik ve güzelliği ifade ediyor. Yalnızca bunlar da değil, eğer yaşamın kendisi bir yenilik içeriyor, toplumların ve insanlığın gelişimine katkı sunuyor ve ilerlemeyi ifade ediyorsa, ona sanatsal bir yaşam denebilir. Esas olarak iz bırakmayı, bir şeyler yaratmayı ve geliştirmeyi içeriyor. Bu biçimdeki yaşama, çalışmaya ve varlığa sanatsal yaşam, sanatsal çalışma ve sanatsal varlık demek gerekiyor. Ortaya çıkan düzeyi tekrarlayan yaşam ve çalışmalar, elbette sanatsal bir değer taşımaz. Çünkü iz bırakmaz ve var olanı tekrarlamayı içerir.

"En büyük sanat devrimdir"

Sanat icattır, yeniliktir, yaratmadır; bunları ortaya çıkaran tarz sanatın tarzıdır. Bir de tekrarlayan, çoğaltan, varolanı sürdüren bir tarz vardır. Buna da zanaat deniliyor. Biz buna idareci tarz diyoruz. Birçok biçimde bunu tanımladık. Bu yönden bakılınca, yaşamın bütün alanlarının böyle bir sanatsal değerinin olduğu görülüyor. Askerliğin, siyasetin ve üretimin bütün alanlarının birer sanatsal tarzı vardır. Yaşamın kendisinin sanatsal yönleri vardır. Bu böyle bir tarzla yaşanır ve ele alınıp yürütülürse, başlı başına bir sanat olayı olur. Parti Önderliğimiz, *"En büyük sanat devrimdir"* dedi. Çünkü devrim bütünüyle bir yenilik, varolanı aşma hareketi, yaratıcılık ve gelişme olayıdır. Dolayısıyla devrim bir sanat eseri, devrimci tarz bir sanat tarzıdır.

Tabii devrimci olmayan, dolayısıyla sanatsal değer içermeyen siyasal, ideolojik, askeri ve örgütsel yaklaşımlar da vardır. Bunlar hiçbir yenilik içermeyip gelişmeye yol açmazlar. Bunlar arasında kesin bir ayrım yapmak gerekiyor. Devrimci insanlar olarak şunu bilmeliyiz ki, günlük yaşamımızın ve çalışmalarımızın tümü sanatsal değer ifade etmek durumundadır. Böyle bir tarzı her alanda ortaya çıkarmak zorundayız. Devrimci olup olmadığımız bununla ölçülür. Devrimci en büyük sanatçıdır. Her sanatçının en büyük devrimci olması gerekiyor. Devrimci olmayan, geliştirici ve icat edici olmayan bir sanatçılık olamaz.

Günümüzde sanat adı altında para kazanmak için iş yapılıyor. Bunların sanatsal bir gerçekliği yoktur. Bu biçimde yapılanlara sanat ve yapanlara sanatçı dense de, öyle değildir. Bu durum sanatsal değerleri kendini yaşatmak için kullanmayı, tekrarlamayı, yani yaşamı geniş bir çerçevede sürdürmeyi ifade ediyor. Sanat bir şeyi yaratır ve bir yenilik ortaya çıkarırken, bu tür çalışmalar varolanı tekrarlayan, topluma yayan ve insanlığın yaşamını bu biçimde biraz hoş kılan etkinlikler; varolanı tekrarlayan ve sadece yaşamın sürdürülmesine hizmet eden çabalar oluyor. Sanatçı toplumsal yaşama her an katkı sunan, onu yenileyen, geliştiren ve büyük bir özellik olarak ele alıp yürüten kimsedir. Karşılık beklemek sanatçılığın özüne aykırıdır. Yaratıcılık parayla olmaz. Sanat tarihsel gelişme içerisinde hiçbir zaman parayla olmadı. İşin parayla olan yanı, sanat olmaktan çıkan yanıdır. İnsanın ve toplumun gelişimine hizmet etmek için yeni şeyler ortaya çıkarmak üzere yürütülen çalışma sanatsal çalışmadır.

Kültür ve sanat, bir toplumun yaşam değerleri ve özelliklerinin toplamıdır. Toplumların gelişme düzeyi kültürel birikim düzeyiyle ölçülür. Kültürel gelişmeyi sağlamayan bir toplumsal gelişmeden söz edilemez. Kültürel birikimleri zengin olan, toplumsal ve ekonomik alanda ilerleyen toplumlara ve insanlara kültürel bakımdan gelişmiş toplumlar veya insanlar deniliyor. Bu konuda birikimleri zayıf olan toplumlara ise geri kalmış toplumlar denildiği iyi biliniyor. İnsan, davranış ve çalışmada gösterdiği özelliklerin derecesine göre değerlendirilir. Oldukça zengin yaşam ve davranış özelliği gösteren insanlara 'kültürlü insan' denilir. Bu konuda kaba ve dar olan insanlara da 'kültürsüz insan' diyoruz. Sanat bir yaşam tarzıysa, toplumsal mücadele ve onun içinde ortaya çıkan toplumsal gelişme de kendisini kültür ve sanatın ortaya çıkışıyla ifade ediyor. Toplumlar değişik alanlarda ne kadar çalışırlarsa çalışsınlar, ne kadar mücadele ederlerse etsinler; kalıcı olan, toplumu yansıtan, toplumun ve insanın varoluşunu ortaya koyan kültürel düzeyidir.

Biz bir devrimci faaliyet yürütüyoruz. Bu, Kürt toplumunun en güçlü sanatsal birikim düzeyidir. Kürt toplumu PKK ile otuz yılda büyük bir devrim yaşadı. En büyük kültürel birikimi ve gelişmeyi böyle bir mücadele içerisinde ortaya çıkardı. Birçok geriliği ve kaba durumu aşarak, yaşamda sanatsal düzeyi tutturacak önemli bir gelişme sağladı. Bu gelişmeler devrimimiz ve onun savaşıyla ortaya çıkmıştır. Öncelikle geçmişte bir yok oluş süreci vardı. Yok oluş, kültürel değerleri bitirmeyi ifade ediyor. Ulusal yok oluş, kültürel yok oluş anlamına geliyor. Bunu yapan güçler, ortaya çıkmış birikimi kendilerine alıyor ve kendileri için kullanıyorlar. Biz öncelikle yok oluşu önlemeye çalışıyoruz. Diğer yandan dünya halklarının ulaştığı kültürel zenginlik düzeyine ulaşmak için mücadele ediyoruz. Kürt toplumu en hızlı ve en yoğun gelişmesini bu devrimci mücadele döneminde yaşadı. Çok güçlü bir birikim oluştu. Fakat bu birikim henüz sanat faaliyetlerinde ifadeye kavuşturulmamıştır. Bu bazı alanlarda yapılmış olsa da, toplum yaşamının bütün alanlarında ifadeye kavuşturulamamıştır. Bu birikim bir hammadde durumunda kul-

"Kültür, toplumsal yaşam özelliklerinin, insanlığın yaşam alanında ortaya çıkardığı değerlerin ve tarihte yaratılan birikimin toplamıdır. Kültür, bir toplumun gelenekleri ve yaşam tarzı, insanların birbirleriyle ilişkilerinde, doğayla mücadelede ve yaşamın geliştirilmesinde gösterdikleri etkiler, yürüttükleri çalışmalar, bunun içeriği, üslubu ve tarzıdır."

"Mücadele, yeni yaşam özellikleri, yeni ölçüler ve değerler ortaya çıkararak büyük bir kültürel zenginlik yarattı. Bu, geçen tarihsel sürecin ulaşamadığı en üst düzeye ulaştı. Kürt toplumunda uluslaşma ve ulusal bilinç en ileri düzeye ulaştı. Yaşam özellikleri ve değerleri, yani kültürel birikim bakımından ulusal düzeyi ifade eden değerler ve özellikler ortaya çıktı."

lanılmayı beklemektedir. Bu hammaddeyi kim kullanırsa, onun hammaddesi olur ve ona hizmet eder. Bu birikimin ulusal ve toplumsal gelişme yönünde kullanılması ve kültürel birikime dönüştürülmesi gereklidir. Bu bir görevdir.

Devrimimiz toplumun kültürel birikimini ifade ediyor

Kültür ve sanat faaliyetleri derken, bunları yaşamın bütün alanlarında ifadeye kavuşturarak insanlığa yedirmeyi, böylece bir kültürel birikim haline getirmeyi ifade ediyoruz. Kültürel ve sanatsal etkinlikler bizim açımızdan çok fazla öne çıkmış, büyük bir önem ve değer arz eden bir duruma gelmiştir. Türkiye'de bu yönlü çok yoğun bir mücadele oldu. Belli birikimler ortaya çıkarıldı, fakat ilerletilemedi. Dolayısıyla geçen dönemlerde yürütülen devrimci mücadelenin ortaya çıkardığı birikimler, halkın kültürel gelişimine yön veren ve ona katkı sunan bir düzeye çıkarılamadı. Daha çok işlevsiz kaldı, etkisi silindi veya bazı kısımlarını düzen kendisi için değiştirdi.

Kürt toplumunun kendisini kültürel gelişme ve sanatsal etkinlik bakımından nasıl ifade ettiği ciddi bir araştırma ve inceleme konusudur. Bu konuda henüz açığa çıkarılmamış ve iyi tanımlanamamış hususlar vardır. Çünkü Kürdistan üzerinde hala yoğun bir mücadele sürmektedir ve soykırımla ifade edilen siyasal egemenlikler vardır. Dolayısıyla bu sistem Kürt toplumunun gelişim düzeyini ve kültürel özelliklerini ortaya çıkaracak araştırma ve incelemeler yapılmasına izin vermiyor. Bunu parti olarak bizim yapmamız gerekiyor.

Genel tarihsel gelişme düzeyi bilinmektedir. Kürt toplumunun uygarlığın gelişim sürecinde önemli bir birikimi vardı. Bu birikim daha sonra yabancı egemenlik altında yağmalanarak kaçırıldı, başka alanlara taşırıldı ve böylece gelişmesi önlendi. Dolayısıyla Kürt toplumu, halklaşma sürecini uygarlığın ortaya çıkış dönemindeki büyük gelişme hızı ve düzeyinde olduğu gibi sürdüremedi. Yüzyılları alan yabancı egemenlikler dönemi bu tür gelişmeleri zayıflatıp kesintiye uğrattı, hatta darbe vurdu. En son XX. yüzyılda oluşan sistem, tamamen yok edici bir siyasal sistem oldu. Böylece bölünüp parçalanan ve egemenlik altına alınan Kürdistan'da, Kürt ulusal ve kültürel değerleri daha fazla yağmalanmaya ve yok edilmeye çalışıldı. Kürt toplumu tarihinin çeşitli dönemlerinde baskılar görse, gelişme düzeyi zayıf bırakılsa ve kültürel birikimleri yağmalansa da, bazı dönemlerde serbestlik ve gelişme imkanı bulabildi. Örneğin, feodal ve köleci dönemde bu böyle oldu.

Bu bakımdan son yüzyıl en ağır durumu ifade ediyor. Bu yüzyılda hiçbir gelişme imkanı bırakılmadığı gibi, varolanın tahrip edilip yok edilmesi için çok örgütlü ve planlı bir çaba yürütüldü. Kürdistan üzerindeki baskı ve yok etme sistemi bu temelde geliştirildi. Kürdistan'da askeri katliamlar, ekonomik ve siyasal baskılar çok fazladır; fakat en ağır baskı kültürel alandaki baskıdır. İnsanlığın en çok kültürel gelişme sağladığı geçen yüzyılda, Kürtler böyle bir tarihsel gelişmeye kapatıldılar, başka toplumların yaşadıkları gelişme içerisine giremediler. Bu büyük bir kayıptır. Egemen sistemler sadece gelişimi engellemiyor, aynı zamanda varolan değerleri yağmalıyor ve yok ediyorlar. Böylece Kürt kültürü beyaz katliam ve asimilasyon yöntemleriyle çalınıp parçalanarak yok edilmeye çalışılıyor. Ulusal demokratik mücadele, bu egemenliğe ve topluma dayatılan yok edilişe karşı gelişen bir harekettir. Bunun böyle görülmesi gerekiyor.

Kültürel gelişme düzeyimiz, kültürel birikimimiz nedir, çok mu ilerdeyiz, çok mu gerideyiz? Bunları tartışma konusu yapmak bile anlamlı değildir. Tarihsel gelişme sürecine bakılıp neyin ne olduğu ve nasıl yürüdüğü görülerek bir değerlendirme yapılabilir. Bugüne kadar ağır baskılar altında kendini yaşatan ve ayakta tutan bir kültürel birikim düzeyi vardır. Kürt kültürü aslında tarihe güçlü girdi. Bütün tarihsel bilgiler bunu göstermektedir. Bu anlamda Kürt halkının çok önemli bir kültürel şekillenmesi vardır. Fakat Kürt toplumu çok yoğun ve çok uzun süreli bir yabancı baskıyı, dolayısıyla kültürel imha sürecini yaşadı. Daha sonraki süreçte aynı gelişme düzeyini göstermedi ve varolan da tahrip edildi; varolanı en geri düzeyde korumak ve yaşatmak gibi bir duruma düştü. Uygarlık alanında, ekonomik ve toplumsal alanlarda gelişemedi. Kendi varlığını korumak için, çoğu zaman uygarlık alanının dışında kalmayı, en dar ve geri ilkel yaşamla sürüklenmeyi yaşadı; buna mecbur bırakıldı ve bunu göze aldı. Dağ yaşamı biraz da bunu ifade ediyor. Kürt toplumunun bu kadar dağlık alana bağlı kalması bu nedenledir. Dağ yaşamı bu biçimde bir rol oynamıştır.

Günümüzde Kürt toplumunun güçlü bir kültürel birikiminin varlığından ve zengin kültürel gelişiminden söz etmek mümkün değildir. Mevcut durum tarihe girişi karşısında çok geri bir konum arz ediyor. Bu toplum tarihte hep böyle değildi. Çeşitli dönemlerde, özellikle uygarlığın doğuş ve gelişim dönemlerinde ileri bir kültürel düzeyi yaşadı. Fakat daha sonraki süreçlerde bu geriledi, baskılarla gelişmenin önü alındı. XX. yüzyılın son çeyreğine gelindiğinde, tamamen yok olma tehlikesiyle yüz yüze geldi. Böyle bir ortamda bu büyük devrim hareketi ortaya çıktı.

Devrimimiz ulusal özellikleri, toplumun kültürel birikimini ifade ediyor. Dolayısıyla devrimimizin temel içeriği, bir kültür devrimi, kültürel soykırımı durdurma, kültürel yağma ve asimilasyonun önünü alma, kültürel kurtuluşu sağlama ve böyle bir gelişme için birikim yaratma devrimidir. Otuz yıldır yürüttüğümüz mücadelenin temel özelliği budur. Böylece Kürt toplumunun yüzyıllar boyunca ortaya çıkaramadığı kültürel gelişme düzeyini bu otuz yıllık devrimci mücadele içinde ortaya çıkarmak mümkün olmuştur. Bu dönemde kültürel değerler çok gelişti. En azından Kürdistan'da insanın ve toplumun ne düzeyde olduğu, neyi yaşadığı, hangi özelliklere sahip olduğu, kendine ait olan özelliklerin neler olduğu ve bunların nasıl yaşatıldığı, nasıl yağmalandığı, nasıl çalındığı ve nasıl sahip çıkılıp geliştirilmesi gerektiği açığa çıktı. Devrimimiz, tüm bunları açığa çıkararak, kültürel yağmayı ve asimilasyonu büyük ölçüde durdurdu. Kürt toplumunun daha bilinçli yaşar hale gelmesini sağladı. Dolayısıyla yaşam zenginliği yarattı.

Mücadele, yeni yaşam özellikleri, yeni ölçüler ve değerler ortaya çıkararak büyük bir kültürel zenginlik yarattı. Bu, geçen tarihsel sürecin ulaşamadığı en üst düzeye ulaştı. Kürt toplumunda uluslaşma ve ulusal bilinç en ileri düzeye ulaştı. Yaşam özellikleri ve değerleri, yani kültürel birikim bakımından ulusal düzeyi ifade eden değerler ve özellikler ortaya çıktı. Bir yandan yabancı egemenliğin tahribatı, diğer yandan iç bölünmüşlüğün ortaya çıkardığı parçalı olma durumu, en ileri düzeyde bu devrimci mücadeleyle aşıldı. Kürt toplumunun değişik parçalarının, ailelerinin, kabilelerinin, aşiretlerinin ve bölgelerinin kendilerine göre kültürel özellikleri ve birikimleri vardı. Toplum belli bir kültürel düzeyi yaşıyordu. Dışarıdan gelen baskılarla bunlar tahrip edilmeye çalışılsa da, toplumun bu yönlü özellikleri vardı. Fakat bunlar ulusal düzeyde özellikler haline ilk defa ve en ileri düzeyde PKK'nin yürüttüğü ulusal kurtuluş mücadelesiyle ulaştı; bu mücadeleyle ortak özellikler şekillendi ve daha da fazla şekilleniyor. Bununla ortak değer yargıları oluştu. Her alana, aşirete ve bölgeye göre oluşan gelenek ve görenekler şimdi bütün toplumu ve ulusu içine alan, ulusal düzeyi ifade eden gelenek ve görenekler haline geldi. Böyle bir bilinç ve düzey sağlandı. Ortak mücadele, ortak yaşam özellikleri, duygu ve düşünce birliği, amaç birliği, dolayısıyla yaşam özelliklerinde birlik ve ortaklık yarattı. Uluslaşma böyle gelişti, ulusal diriliş böyle bir kültürel düzeyle birlikte gerçekleşti. Bunun çok iyi görülmesi gerekir.

Ulusal diriliş süreci, kültürel katliama ve yok edişe karşı, kültürel doğuş ve dirilişi, kültür devrimini ifade ediyor. Ulusal kurtuluş yalnız başına bir öğe değil, her türlü gericiliğe karşı demokratik devrim hareketidir. Bu hareket birleşme ve bütünleşmeyi engelleyen her türlü bölücü, parçalayıcı ve dar yaklaşıma darbe vurdu. Toplumu geride tutan ve yabancı egemenlikle bütünleşen, yabancı egemenliğe hizmet temelinde insanları ve toplumu ulusal ve kültürel gelişmeden alıkoyan gerici özellikleri parçaladı. Toplum bu bakımdan büyük bir değişimi yaşadı. Belki maddi olarak güçlenmedi, ortaya çıkan birikim çok güçlü bir ifadeye de kavuşturulamadı; ama XX. yüzyılın son çeyreğinde yürütülen ulusal demokratik mücadele, Kürt toplumunu önemli ölçüde çağa ve insanlığın gelişme ölçülerine, insanlığın ulaştığı kültürel birikimle ilişkilenme ve bütünleşme düzeyine ulaştırdı.

Kültürel imhaya karşı ulusal kültür

Bu konuda dıştan gelen imha ve yağmaya karşı mücadele edildi. İkincisi, dıştaki yağmaya ortak olan ve destek veren iç gericiliğe, her türlü darlığa, bölgeciliğe ve parçacılığa karşı mücadele edilerek bunlar geriletildi. Dolayısıyla bir kültür birlikteliği yaratıldı. Bu, mücadele içerisinde önemli bir gelişme düzeyini ifade etti. Devrimimizin genel gelişme düzeyi budur. Kültürel soykırım büyük ölçüde durdurulmuştur. En azından kültürel soykırıma karşı direnecek ve mücadele edecek bir ulusal ve kültürel gelişme düzeyi ortaya çıkarılmıştır. Kültürel soykırım siyaseti henüz tümüyle ortadan kaldırılamamıştır; ama ulusal düzeyde kültürel yok oluşun önü alınmış, kültürel imhaya karşı koyacak ve direnecek bir kültür birikimi ortaya çıkarılmıştır. İmha belli ölçüde önlenmiş, imhaya karşı mücadele edecek bir güç ve birikim ortaya çıkarılmıştır.

Geçen süreçte temel mücadele biçimimiz savaştı. İfade tümüyle savaşla oldu. Birikim ve gelişme kendisini savaşla ortaya koydu. Biz savaş sanatıyla uğraştık. Ulusal, siyasal ve örgütsel gelişme, toplumun ulusal bilinç ve örgütlülüğü kendisini savaşla ifade etti. Diğer alanlarda ifadeler gelişmedi veya geliştiyse de cılız oldu. Günümüzde başka mücadele yöntemleri gelişiyor. Savaşla önemli bir düzey ortaya çıkarılmıştır, bundan böyle savaş dışında ifade tarzlarının geliştirilmesi gerekiyor. Toplumsal gelişme, toplumun ileri doğru devinimi başka birçok yönden ifadeye kavuşabilir. Bu anlamda farklı etkinlikler ortaya çıkıyor. Stratejik değişiklik böyle bir anlam ifade ediyor.

Geçmişte gelişmenin özü kendisini savaşta ifadeye kavuşturmuştu. Diğer çalışmalar onu destekleyen ve yansıtan düzeyde kaldı. Çünkü bir ulusal diriliş mücadelesi veriyorduk. Bu, ulusal ve kültürel imhaya karşı kendini tanıma, tanımlama, yeniden yaratma ve kurtuluşa götürme mücadelesiydi. İmha ancak savaşla durdurulabilir, kendini tanımlama ve koruma ancak savaşla yaratılabilirdi. Dolayısıyla bütün etkinlikler savaş üzerinde yoğunlaştı, diğer biçimler tali kaldı. Basın-yayın faaliyetlerinde olduğu gibi, kültür ve sanat etkinliklerinde de benzer bir durum görüldü. Ulusal diriliş ideolojik ve siyasal çizgiye kavuştukça ve bu çizgi yaşamsallaştıkça, bunun değişik alanlarda ifade edilme ihtiyacı ortaya çıktı. Partisel gelişme gerçekleşip kendini pratikleştirdikçe, savaş adımları atıldıkça, kültürel gelişme yaşanmaya başlandı. Kürt kültürü üzerindeki imha kırılmaya, baskı altında tutulan ve yasaklar altında gelişmeye kapatılan Kürt kültür ve sanat etkinlikleri adım adım gelişmeye başladı; kendisini tümüyle böyle bir savaşımın gelişim düzeyine göre şekillendirdi. Savaşa bağlandı, ona destek verdi, onu yansıttı.

1970'lerde PKK hareketinin doğuşu ve '70'lerin sonuna gelindiğinde belli bir siyasal etkinlik düzeyi kazanması, Kürt müziğinde bir canlanmayı ortaya çıkardı. Bir çok ozan etkinlik göstermeye başladı. 12 Eylül'den sonra gerilla hazırlığı, özellikle 15 Ağustos eylemliliği ile birlikte Avrupa'da, oradaki kitleye dayanarak kültürel etkinlikler geliştirildi. Toplum ulusal ve kültürel mücadelesini esas olarak savaşla ortaya koyar, savaşla ifade eder ve savaş kültürel yok oluşa darbe vurarak kültürel imhanın önünü alırken, bu gelişmelere dayalı olarak Kürt kültürel ifadesinin gelişimi yaşandı. Müzik ve folklor başta olmak üzere, Avrupa'da birçok sanatsal etkinlik yaratıldı. Bunu hem savaş temelinde süren mücadelenin doğal bir sonucu, hem de Ulusal kurtuluş mücadelesine hizmet eden bir etkinlik olarak görmek gerekir. Bu tür etkinlikler savaşa bağlı olarak halk üzerinde eğitici, örgütleyici ve mücadeleye çekici bir rol oynadı.

1990'lardan itibaren serhildanın gelişimi ile birlikte, bu etkinlikler daha da genişleyerek Kürdistan'a taştı. Kürdistan'ın hemen hemen bütün parçalarında belli örgütlenmeler gelişti. Müzik ve folklor gelişti, tiyatro ortaya çıktı. Gerillanın bir toplumsal serhildan hareketi düzeyine ulaşması ve bu biçimde ulusal imhanın durdurulması, ulusal bilincin ve başkaldırının ortaya çıkması kültürel gelişmeye de yansıdı. Kürt toplumunda, zayıf ve eğitimsiz olsa da, bir sanatçılar topluluğu gelişti. İlk defa bu düzeyde bir gelişme ortaya çıktı.

1960'larda Güney Kürdistan'da yürütülen ilkel milliyetçilik temelindeki cılız mücadele sınırlı bir gelişme yaratmıştı. Bunun daha çok müzikte ortaya çıktığını biliyoruz. Daha sonra Bağdat yönetimi bunu istediği yönde kullanmaya çalıştı. Yani kendi dışında gelişmesine izin vermedi.

Ulusal özellikler taşıyan gelişme, '80'lerde yürütülen mücadelenin '90'larla birlikte Kuzey ve Güney Kürdistan'da ortaya çıkardığı toplumsal başkaldırıyla birlikte oldu. Örgütsüz ve yaratıcılığı zayıf olsa da, geçmişle karşılaştırılmayacak kadar ileri düzeyde bir Kürt kültürel gelişimi oldu. Böylece ulusal kurtuluşa bağlı bir sanatçı kuşağı ortaya çıktı. Başkalarına göre geri olsa da, Kürtlere göre sanatçı diyebileceğimiz bir topluluk oluştu. Bunu küçümsememek gerekiyor. Bu gerilik Kürt halkına uygulanan baskıyı yansıtıyor. Çünkü kültürel değerler yok edilmişti. Bu değerler böyle bir mücadele ile ortaya çıkarılmıştır. Birden bire en ileri düzeyi ortaya çıkarmak ve en geniş sanatçı topluluğunu yaratmak elbette mümkün olmazdı. Mevcut durum bütün gerilikleri, eksiklikleri ve sorunlarıyla birlikte önemli bir düzeyi ifade ediyor.

Parti bu gelişmelere belli bir yaklaşım gösterip değer biçti; özellikle 12 Eylül darbesinden sonra gelişen mücadelenin topluma yansıtılmasının ve toplumun mücadeleye çekilmesinin bir alanı olarak, bu tür faaliyetlere ve bunları yürüten güçlere önem verdi ve sorunlarıyla uğraştı. Bu alanda örgütler kurulmasına yardımcı oldu ve maddi değerler verdi.

İdeolojik-politik gelişme hangi sorunlarla karşılaştıysa, partileşme hangi ciddi zayıflıklar, zorluklar ve sorunlarla karşılaştıysa, askerileşme ve savaşın gelişimi nasıl büyük zorluklar ve sapmalar içerdiyse, bu alandaki çalışmalar da benzer sorunları taşıdı, taşıyor. Partide, orduda ve askerlikte çok ileri bir düzeyi yakalayamadık. Kültür ve sanat etkinliklerinde, sanatçı yetiştirmede birden bire dünya halklarının ulaştığı düzeyle ve varolan sanatsal etkinliklerle ölçülecek bir düzeyi yakalayamadık. Diğer alanlardaki sorunlar burada da yaşandı. Bütün sorunlara rağmen geri adım atılmamış, sorunlarla mücadele edilerek ileri gitme hedeflenmiştir. Bütün zorluklara ve geriliklere rağmen, onlar bu işten vazgeçmeyi denememiş, tersine mücadele etme, hataları düzeltme ve eksiklikleri giderme, daha iyi ve ileri olanı yaratma yönünde bir çabayla bu çalışmalar sürdürülmüştür.

Partimiz kültür ve sanat etkinlikleri denen alanlarda mücadeleye başlamadı. Bu

"Şimdiye kadar yaşanan süreç, geri ve yabancı olanı ortaya çıkartma; bunlara darbe vurma süreciydi. Şimdi ise devrimci, ulusal, demokratik ve özgürlükçü olanı yaratma dönemi olacaktır. Bu, devrimin yeni gelişme sürecidir; destekleyici veya yan bir çalışma değil, devrimin içine girdiği yeni sürecin kendisi oluyor."

yanlış değildi. Öncelikle bunun anlaşılması gerekir. Ulusal kurtuluş sürecini bir siyasal ve askeri süreç olarak görmek yerine, kültür ve basın-yayın hareketi olarak görmek isteyenler ve sorunu böyle ele alanlar vardı. PKK, bunun yanlış olduğunu belirtti. Bu biçimde iş yapılır diyenler zaten pratik yapamadılar. Bir çalışmanın gelişme sağlayabilmesi için maddi altyapıya ve siyasal ortama ihtiyaç vardır. Altyapı oluşturulmadan, bu faaliyetleri geliştirmek mümkün değildir. Dolayısıyla "Ben türkü söyleyeceğim, gazete çıkartacağım, ulusal kurtuluşu böyle yürüteceğim" diyenler –ki biz bunu reformist çizgi olarak tanımladık– bir adım bile atamadılar. İşe oradan başlamak mümkün değildi. Önce ideoloji, siyaset, örgüt ve askerlikle işe başlamak gerekiyordu. PKK böyle bir yaklaşımı esas aldı. İdeolojik ve siyasal faaliyet yürüttü, ardından askerliğe geçiş yaptı. Bütün bunlarla maddi altyapı yaratmaya çalıştı. Kültür ve sanat etkinlikleri için de bu gerekliydi. Parti olarak diğer birçok hareketten ayrıldığımız önemli bir nokta burasıdır. Bazı aydın çevreler, bu konuda PKK'yi "yanlış yapıyor" diye eleştirdiler. Biz diyoruz ki, kendileri yanlış yapmışlar ve hiçbir gelişme yaratmamışlardır. PKK'nin çıkış noktası doğrudur, bu gelişme böyle yaratılmıştır.

12 Eylül sonrasındaki hazırlık sürecinde, bu çalışmaların gelişmesi yönünde bazı adımlar atıldı. I. Konferans ve II. Kongre'nin ardından, yurt dışı çalışmalarında halkı etkilemek, ulusal bilinci geliştirmek ve mücadeleye çekmek için kültürel etkinlikler geliştirilmeye başlandı. Bir işbölümü temelinde, daha çok Avrupa çalışmalarımız içerisinde, bu işi yapmaya yatkın arkadaşlarımız bu çalışmaları yürüttüler. ***Şehit Sefkan*** ve ***Şehit Mizgin*** arkadaşlar, bu görevi yürüten arkadaşlarımızdı. Onlar bu çalışmaları bir parti faaliyeti olarak ele alıp yürüttüler.

Bu durum 15 Ağustos'tan sonra daha fazla gelişti. Ama içinde bulunulan koşullar ülkede, halk içinde böyle bir etkinliğin gelişimine fırsat vermedi. Dolayısıyla mücadeleyi siyasal, askeri ve örgütsel temelde ele almak doğru bir anlayıştı. Diğerini oligarşik rejim rahatlıkla ülkeden dışarı çıkarabiliyordu. Eğer siyasal ve askeri faaliyeti esas almayıp kültürel ve edebi faaliyetlerle ulusal kurtuluşu geliştireceğimizi iddia etseydik, mülteci bir hareket durumuna düşerdik. Çünkü siyasal ve askeri egemenlik hareketimizi rahatlıkla ülkeden ve halktan dışlayabilirdi. 12 Eylül sonrasında bunu çok net bir biçimde gördük.

Bu faaliyetler sonradan, gerilla faaliyetinin geliştirdiği ortama dayanarak ülkeye taşmış ve halka ulaşabilmiştir. 12 Eylül rejiminin ağır baskı ortamına rağmen Avrupa'da söylenen türkülerin Kürdistan'a taşması gerilla mücadelesine bağlıdır. Müzik grupları daha çok 15 Ağustos sonrasında yaygınlaştı. Avrupa'da kültür kurumu geliştirildi. ***Koma Berxwedan, Sanatçılar Birliği*** gibi kültür faaliyetlerine ilişkin değişik örgütlenmeler, Avrupa'ya taşmış Kürt kitlesi içinde ortaya çıkarıldı. Yurt dışında olsa da, gerillanın ortaya çıkardığı ulusal bilinç düzeyi müzik ve folklorla bir ifadeye kavuşturuldu.

Diğer yandan bu çalışma yurt dışında siyasal ve örgütsel çalışma olarak önemli bir rol oynadı. Yüzlerce insan böyle bir çalışma içerisine katıldı. Bu alan partiye katılma ve kadrolaşmanın bir alanı oldu. Binlerce insan bunun etrafında şekillendi. Kültürel etkinlikler ulusal bilincin gelişmesinde ve geniş kitlelerin ulusal kurtuluş hareketine bağlanmasında önemli bir rol oynadı. Bu kültür kurumları çocuklardan büyüklere kadar çok geniş kesimleri amatör düzeyde içine aldı.

Niteliksel gelişme işin özüyle bütünleşmeye bağlıdır

Bu çalışmalar bir hareket olarak gelişti ve siyasal mücadelede önemli bir rol oynadı. Fakat içeriği, yani niteliksel gelişmesi zayıf kaldı. Nitelik gelişmesini güçlendirmek, bu işi özüyle bütünleşerek yapmaya bağlıydı. Böyle yetenekler fazla açığa çıkmadı. Gücü olanlar da bunu bireysel çıkarları için kullanmayı esas aldılar, yani sanatçı olamadılar. Kendilerine büyük değerler vehmettiler ve diğer mücadele biçimlerini küçümseyerek Kürdistan'daki bütün gelişmeyi kendileri yaratıyormuş havalarına girdiler. Sanatçı geçinen bazıları, *"PKK de nedir, benim bir türkü söylememle Kürtlerdeki bu gelişmeler ortaya çıkıyor"* diyorlardı. Tabii bu bir hayaldi, gerçekle hiçbir alakası yoktu. Böyle söyleyenleri bu yanılgıdan kurtarmak için parti çok çaba harcadı; bizzat Parti Önderliği kendilerine büyük değer verdi. Hak etmedikleri halde örgüt içerisinde kendilerine yer verildi. Önderlik, '80'lerin başında bizzat günlerce tartışma yürüttü. *"Bu işi çok etkili geliştirsinler diye her türlü desteği vereceğiz"* dedi. Fakat saptırılmaması ve özünün boşaltılmaması, yani mücadeleye hizmet etmesi koşuluyla bu desteği sundu.

Buna rağmen bunlar çizgiye girmediler ve çok ciddi özeleştiri vermeleri gereken bir pratiğin sahibi durumundalar. Aslında bunlar birer sanatçı, halkın sorunlarını ruhlarında yaşayan halkçı kişilikler değiller. Parti bunların engel olduklarını görünce aşmak durumunda kaldı. Bunlar aşılmasaydı, mücadele bir halk mücadelesi olarak gelişmeyecek, dolayısıyla kitleselleşmeyecek ve kitlelerin doğru bir biçimde mücadeleye katılmasına yol açmayacaktı. Fakat bu eğilim faaliyetlerimizi hep etkiledi. Yeteneği bulunmayan ve üretken olmayan kişilikler, partinin desteğiyle belli bir çaba harcadılar. Bu işi mücadeleye hizmet düzeyinde yapmaya çalıştılar, bunun için de partiden destek aldılar. Onların çabaları bir propaganda çalışması özelliği taşıdı. Çok fazla sanatsal değeri, derinliği, özü ve estetiği yoktu. Fakat parti bu işi daha etkili yürütenler çıksın diye onlara da değer biçti; yani çok geniş çevrelere fırsat tanıdı.

Parti bu çalışmayı küçük burjuva bireylerin etkinliği olarak değil, bir halk hareketi ve halk devriminin kültürel etkinliği halinde tutmayı esas aldı, bir çizgi olarak ele aldı. Bu doğru bir politikaydı. Bu politika, çok yetenekli kişilikler olmasa bile, kolektif bir etkinlik düzeyi yarattı. Çalışmalar küçük burjuva bireyciliği tarafından çok zorlandı. Örgütlü ve kolektif bir faaliyet geliştirmek çok zor oldu. Ama parti bunlarla mücadele etti. Bu, bir kültür hareketinin ortaya çıkmasına yol açtı. Avrupa çalışmalarımızın büyük bir bölümü kültür faaliyetine ayrıldı. Yurt dışına taşırılmış, henüz yeterince ulusal bilinç ve örgütlülük almamış insanların ulusal bilinç kazanmaları ve bu düzeyde bir ulusal örgütlülüğe ulaşmaları bu çalışmalar içinde oldu. Bu çalışmalardan önemli bir güç alındı.

Çeşitli halkların kültürleri içerisinde önemli yer tutan sanat etkinlikleri vardır. Tabii Kürtlerde müzik ve folklor büyük bir yer tutuyor. Bu da Kürt toplumunun tarihsel yaşam biçimine uygundur. Toplum başka etkinlikleri geliştirme fırsatı bulamamıştır. Dağdaki yaşam biçimi müzik ve folklorun geliştirilmesine ortam sunmuş, diğer alanlar elinden alındığı için toplum kendisini daha çok burada ifade etmiştir. Eğer iyi işlenirse, Kürt müziği ciddi bir derinliğe, yani dünya müziği içerisinde yer tutabilecek özelliklere sahiptir.

1990'dan sonra serhildanla birlikte bu çalışmalarda bir aşama kaydedildi. Ülkede de bu yönlü örgütlenme ve etkinlik gösterme koşulları oluştu. Serhildanla birlikte siyasal ortam değişti, yasakçı ortam belli ölçülerde darbe yedi. Bunun üzerine kültürel etkinlik gelişmeye başladı. Yurt dışı faaliyetlerimiz bir akademik çalışma olarak ele alındı. Değişik dallarda okul düzeninde geliştirilmeye çalışıldı. Fakat çok kalıcı bir sonuç ortaya çıkmadı, zira iyi örgütlenemedi. Bu çalışmalar işi sağlam yürüten mensuplarına kavuşmadı. En önemlisi de ülke, mücadele ve halkla bütünleşmedi. Yurt dışında ve kopuk kaldı. Bu yaklaşımlarla daha ileriye gitmesi mümkün değildi. Ülkede özellikle bir kültür kurumu biçiminde örgütlenmeler gelişti. Müzik, folklor, tiyatro ve hatta sinemaya kadar giden dallarda etkinlikler geliştirilmeye çalışıldı. Birçok çevre buna katılım gösterdi.

Bu örgütlenme, kendisini Kürdistan'ın diğer parçalarına da taşırmaya çalıştı. Türkiye'deki kültür kurumunun faaliyetleri yurt dışı faaliyetleri gibi bir olumsuzluğa sahip değildi; halkın içindeydi ve serhildana dayanıyordu. Topyekün savaş kapsamında serhildanı bastırmak için geliştirilen saldırılar elbette burayı da hedefledi. Buna karşı militanca yaklaşmak, bu alanı bir mücadele alanı olarak geliştirmek gerekiyordu. Bu durum yeterince göze alınamadı. Baskılar arttıkça, çeşitli çevreler uzaklaştı. İşi bireysel etkinlik ve kazanç elde etmek için yapanlar, böyle bir ortamda yönelimlerden etkilenip uzaklaştılar.

Ülkede olsa da, halkla birleşmek ayrı bir meseledir. Özel savaşın baskısı bu çalışmaları da halktan biraz kopardı. '90'ların ortalarından itibaren nasıl gerilla dağa itilip savaş gereği geri çekilmek ve kendini savunmaya almak durumunda kaldıysa ve halktan koptuysa, bu faaliyetler de büyük kentlere bürolara itilerek halktan koparıldı. Sömürgeci özel savaş baskısı buna yol açtı. Bu baskıları boşa çıkaracak düzeyde bir mücadele geliştirilemedi. Güney Kürdistan'daki çalışmalar önceleri KDP, daha sonra YNK tarafından engellendi ve tasfiye edildi. Bu durumu aşarak halkla bütünleşecek bir direnç ve yaratıcılık gösterilemedi. Giderek dernek biçiminde daralmış, kendini bazı alanlarla sınırlandırmış bir çalışma düzeyine geldi.

Bu süreçte gerek yurt dışında, gerekse Kürdistan'ın diğer parçalarında, başta müzik olmak üzere birçok alanda eserler ortaya çıkarıldı ve bir gelişme düzeyi sağlandı. Kürt kültürel gelişiminde bir rönesansın ilk adımları atıldı, tohumları serpildi ve yeşertildi. Topyekün savaş bu filizleri kurutmak istedi. Buna, gerilla direnişi ve kültürel etkinliklerdeki direniş ile karşı duruldu. Böyle bir düzeyle stratejik değişiklik sürecine geldik. Geçmişi kısaca böyle özetlemek mümkündür.

Kültür ve sanat faaliyetleri siyasal mücadelenin bir aracıdır

Stratejik değişimle birlikte, bu çalışmalar da bir değişimi yaşamak durumunda kaldı. Öncelikle stratejik değişimin bu alana nasıl bir ifade getirdiğini görmek gerekir. Savaş temelindeki bütün mücadele kültürel ve ulusal demokratik gelişme içindi. Bu önemli bir birikimi de ortaya çıkardı. Stratejik değişimle birlikte savaş temel mücadele olmaktan çıkınca, diğer alanlar daha fazla öne çıktı. Serhildan temel bir mücadele biçimi olarak geliştirildi ve toplumun kendini birinci planda ifade etme biçimi haline geldi. Onunla birlikte kültür, sanat ve edebiyat alanı öne çıkmaktadır.

Birinci olarak, ulusal demokratik mücadelede kültür ve sanat faaliyetlerinin yeri ve rolü artmış, öne çıkmıştır. İkinci olarak, bu faaliyetleri böyle etkili bir biçimde yürütmenin altyapısı önemli ölçüde oluşmuştur. '95'ten sonra savaş şiddetlenince, bu tür etkinliklerin geliştirilmesine fırsat verilmedi. Topyekün savaş bunu biraz kırdı. Şimdi savaşta ulaşılan gelişim düzeyi böyle bir daraltmayı ortadan kaldırıyor. Dolayısıyla bu tür çalışmaları geliştirmek için siyasal ortam daha elverişli hale geliyor. Kuşkusuz siyasal baskı ve yoğun engellemeler günümüzde de vardır. Fakat '95 sonrasının o çok çetin savaş ortamının yarattığı daraltma durumu da belli ölçüde ortadan kalkmıştır.

Kültür ve sanat faaliyetleri sadece ulusal şekillenmenin, yeni bir yaşamın, yeni insan ve yeni yaşam özelliklerinin yaratılmasına mı hizmet ediyor? Hayır. Ona hizmet ediyor, fakat aynı zamanda yaşadığımız mücadele sürecinin bir gereği olarak, siyasal mücadelenin bir aracı oluyor; örgütlenmenin bir aracı olarak propaganda çalışmasının bir bölümünü yürütüyor. Kültür-sanat etkinlikleri, VII. Kongre stratejisiyle birlikte öne çıkan ve daha kapsamlı ele alınması gereken bir mücadele alanı haline gelmiştir. Yeni toplumun, ulusal demokratik toplumun yaratılmasıyla birlikte, Kürt sorununun demokratik siyasal çözümünde önemli bir rol oynuyor.

Bu faaliyet aynı zamanda bir siyasal ve örgütsel faaliyet özelliği taşıyor. Ulusal sorun hala çözümlenmiş değildir. Kültürel gelişmeler önünde yasaklayıcı baskılar vardır. Yasakçı siyaset ortadan kaldırılmış ve aşılmış değildir, varlığını hala sürdürüyor. Dolayısıyla kültür yasaklanmıştır. Bu nedenle her türlü kültürel faaliyetin siyasal bir anlamı vardır. Böyle bir siyasal rol oynayacak düzeyde ele alınarak geliştirilmesi gerekiyor. Ulusal bilincin ve düşüncenin gelişmesinde ve ulusal örgütlülüğün kazanılmasında önemli bir propaganda işlevi vardır. Bütün bunlar, içinde bulunduğumuz koşullarda kültür ve sanat çalışmalarını ele alıp yürütmede doğru bir anlayış edinmek açısından önem taşıyor. Çünkü bunu görmeyen, "Biz sanatçıyız, sanat etkinliği yaparız, siyaset ve örgütlenme bizi ilgilendirmez" biçiminde gelişen anlayışlar vardır. Bunlar kendi kendilerine bir yol çiziyorlar. Kendi başlarına hiçbir şey yapamıyorlar, partinin faaliyetlerini o duruma getirmek istiyorlar, partiye sapmayı dayatıyorlar. İçinde bulunduğumuz koşullara uygun olmayan bir yaklaşım dayatarak parti çalışmalarını sabote ediyor ve gelişmeleri engelliyorlar.

Bu açıdan VII. Kongre'de faaliyet planlamasında kültür faaliyetleri değişimle birlikte öne çıkarılarak belli bir tanımlamaya kavuşturuldu. Bu çalışmalar, içinde bulunduğumuz sürecin propaganda, örgütlenme ve siyaset alanında önemli bir rol oynayacak, yeni insanın ve toplumun şekillenmesinde temel bir işlev görecek, yasakçı siyaseti ortadan kaldıracak kültürel asimilasyon çabalarını durduracak bir şekillenme yaratmayı ifade ediyor. Bunu sağlayacak gücü vardır. Siyasal koşullar belli bir engelleyicilik oluşturuyor. Bunlarla da mücadele etmek, yani bir mücadele alanı olarak görmek gerekiyor. Dolayısıyla mücadelenin bir parçası olarak örgütleyip yürütmek ve militanca ele almak şarttır. Böyle olmayan ve bu biçimde yaklaşmayan yaşayamaz ve iş yürütemez.

Maddi altyapı bakımından belli bir düzey mevcuttur. Ne başka halkların ulaştığı düzeyde ileri bir maddi altyapısı, ne de Kürt toplumunun geçmişte içinde bulunduğu durum kadar geri ve zayıf bir durumu vardır. Yürütülen devrimci mücadeleyle böyle bir etkinliği geliştirmek için müthiş bir hammadde ve hazine değerinde bir birikim ortaya çıktı. Bu bakımdan Kürt toplumu günümüzde dünya halkları içerisinde en büyük zenginliğe kavuşmuş ve en fazla avantaja sahip birkaç halktan biridir. Siyasal olarak belli engeller bulunuyor; maddi altyapı bakımından imkanları çok ileri düzeyde değildir, fakat belli bir düzeyi vardır. Hareketi geliştirecek değerler ve hammadde birikimi bakımından en zengin birikime sahiptir. Bir Kürt rönesansı bu altyapıyı iyi değerlendirmek ve siyasal engellere karşı mücadele ederek gelişmek durumundadır. Bu gerçekleştirildiği ölçüde, hem güçlü bir kültürel ve sanatsal çalışma yapılmış, hem de etkili bir siyasal mücadele yürütülmüş olur. Bu çalışmalar böyle ele alınıp yürütülürse, kültür ve sanat faaliyetleri Kürt sorununun demokratik siyasal çözümünde rol oynayan ve etkide bulunan bir mücadele alanı haline gelir. Ulusal sorunun çözümüne hizmet eder. Yine toplumun demokratik açılımına çok önemli ve güçlü hizmetler yaparak siyasal bir rol oynar. Yeni stratejimiz çerçevesinde de böyle yaklaşmamız gerekiyor.

Bu alan zengin bir biçimde işlenebilecek bir birikime kavuştu. Yirmi yıldır en zor koşullarda yürütülen savaşla birlikte ortaya çıkan büyük bir toplumsal alt üst oluş ve devrimsel değerlerin birikimi vardır. Halihazırda bunların hiçbiri gerçek anlamda işlenmemiş ve sanat alanında bütün yönleriyle ifadeye kavuşturulamamıştır. Ne müziğe ve folklora yeterince yansımış, ne sinema ve tiyatroya aktarılmış, ne de resim veya heykelleri yapılmıştır. Bu alanlarda henüz işin başındayız. Olup bitenlerin ifade edilmesi, ortaya çıkan değerlerin ifadeye kavuşturulması en çok müzik alanında olmuşsa da, bu çok sınırlı kalmıştır. Halihazırda edebiyata dökememişiz. Edebiyatın geliştirilmesiyle birlikte, sanatı ele alıp gerçek bir kültür rönesansı geliştirmek gerekiyor. Birikim fazlasıyla bunu yaptıracak düzeydedir.

Bu birikimleri bir pratiğe kavuşturarak, kültürel şekillenmede çok ileri bir düzeyi yakalayabiliriz. Kürt toplumu kültürel ilerlemede büyük bir hamle yapabilir. Kaldı ki buna büyük bir ihtiyaç vardır. Büyük bir kültürel devrimin içindeyiz. Bunun, çok yönlü bir çalışmayla toplumu yeniden güçlü bir biçimde şekillendirecek bir düzeye getirilmesi gerekiyor. Bu kültürel devrimin ciddi bir biçimde ele alınması, altyapısını güçlendirerek örgütlendirilip geliştirilmesi ve ilerletilmesi gerekiyor. Başka halklarda edebi ve sanatsal çalışmalar gelişirken, dayandığı birikimin kat be kat fazlası Kürdistan'da ortaya çıkmış durumdadır. Devrimimizin bu yönü daha çok öne çıkıyor.

Şöyle de tanımlayabiliriz: Geçen otuz yıllık sürecin on beş yılı ideolojik, politik ve örgütsel şekillenme süreciydi. Bu süreç en olumsuz ve daraltılmış koşullarda ilk ulusal demokratik ve sosyalist ideolojinin oluşturulması, bunun siyasete dökülmesi ve toplumu ilerletecek bir örgütlenmenin ortaya çıkarılmasıyla geçti. Mücadelenin on beş yılı bu uğurda ve böyle bir çizgi doğrultusunda yürütülen savaşla geçti. Savaşın şiddetinin az olması önemli değildir; savaş yaygın olmuş, toplumu ve toplum üzerindeki yabancı egemenliği şiddetle etkilemiştir.

Kültürel, sanatsal ve edebi açılım dönemi bu gelişmeler üzerinde oluşuyor. Geride kalan dönem ideolojik, siyasal, örgütsel ve askeri gelişme dönemiydi; şimdi de edebi, kültürel ve sanatsal gelişme dönemi oluyor. Artık mevcut gelişmeleri ilerletmek en çok bu yolla mümkündür. Böyle bir devrimsel gelişme sürdürüldükçe, Kürdistan'daki sorunların çözüme götürmek mümkün olacak ve böylece toplum bir biçimden bir başka biçime dönüşecektir.

Bu anlamda şimdiye kadar yaşanan süreç, her şeyden önce geri ve yabancı olanı ortaya çıkartma; ikincisi, bunlara darbe vurma süreciydi. Üçüncüsü de, devrimci olanı, ulusal olanı, demokratik ve özgürlükçü olanı, geliştirici ve çağcıl olanı Kürt insanında ve Kürt toplumunda yaratma dönemi olacaktır. Böyle bir sürece giriyoruz. Çalışmaları buna göre ele alıp yürütmemiz gerekiyor. Bu, devrimin yeni gelişme sürecidir; destekleyici veya yan bir çalışma amacıyla yürütülecek bir faaliyet değil, devrimin içine girdiği yeni sürecin kendisi oluyor. Kuşkusuz başka çalışmalar da yapılacaktır. Serhildan bunun altyapısını güçlendirme ve siyasal ortamını yaratma rolünü oynayacaktır. Askeri duruş ve silahlı güçler yine bunu koruyacak ve savunacaktır. Propaganda ve ajitasyon bunun ortamını oluşturacak ve buna yön verecektir. Devrim esas olarak bir kültür devrimi ve kültürel rönesansı olarak gelişecektir. Bunu ele alıp yürütmek durumundayız. Bunu yaptığımız ölçüde, şimdiye kadar yürütülen mücadeleler toplum yaşamına yön verir, insan ve toplum yaşamında şekillenir hale gelecektir. Bunu yapamazsak, ortaya çıkan birikimin heba ola-

cağı gayet açıktır.

Bu çerçeveden bakılınca, yaklaşımların geri olduğu görülüyor. Henüz böyle şeyleri yapma yönünde ciddi adımlar atabilmiş değiliz. Eğer devrim bir kültürel devrim haline gelmişse, bir sanat ve edebiyat rönesansı yaşanacaksa, bu çalışmaların basit bir biçimde ele alınıp yürütülmesi kesinlikle kabul edilemez. Bir kültür politikasının, plan ve programının olması gerekiyor. Bu alana ciddi bir yaklaşım göstermek gerekiyor. Bu düzeyde ele alarak çözümler üretmek üzere toplantılar yapmak, ulusal düzeyde konferanslar geliştirmek gerekli ve yararlıdır. Özellikle bu işlerle uğraşan kişileri ve kurumları buna teşvik etmeye çalıştık. Fakat geçen bir buçuk yıllık süreçte hiç adım atılmayan alan bu faaliyet alanı oldu. Bu bakımdan mevcut durum kabul edilemez. Çalışmaya doğru yaklaşmayan, kendisini plan ve programa kavuşturmak için tartışma yapmayan bir konumdadır. Böyle bir değişiklik yaparak en azından tartışma düzeyinde kendisini açılıma uğratarak çözüm aramaktan uzaktır. Bunun yerine daha çok içe kapanma, kabuğuna çekilme, korku ve kaygıyla kendini daraltma yaşanmaktadır.

Devrimin bu yanı birden bire öne çıkıp onun görev ve sorumlulukları bu çalışmalar üzerine yüklenince, kendini böyle bir yük altına sokmama, bu görevi üstlenememe, kendini daraltarak geriye düşme eğilimi gözüküyor. İşin içine girmeyerek ve görevler omuzlanmayarak kurtuluş olacağı sanılıyor. Bu yanlıştır. Bu işe böyle yaklaşılmaz. Bu çok olumsuz ve geri bir durumdur. Devrimci sürecin bu temel özelliği dikkate alınırsa, bu duruşun tehlikeli bir duruş olduğu görülecektir. Bunun önüne geçilip sorunlar çok ciddi, kapsamlı ve derinlikli bir yaklaşımla ele alınarak sağlam bir plan ve projeye kavuşturulmazsa, buna göre örgütlendirilip altyapısı geliştirilerek etkili bir çaba harcanmazsa, bu süreci geliştiremeyiz. Yeni stratejik mücadele sürecimiz esas çizgisine oturamaz, ilerleme ortadan kalkar ve tasfiye gelişir.

Mevcut durum bunu karşılamıyor. Süreçten en fazla kopuk olan, mücadele etmekten, ülkeden ve halktan en çok kopuk olan Akademi alanıdır. Avrupa'daki Akademi çalışmalarımız kendi çalışmalarından da, ülkeden de kopuk bir hale geldi. Adeta dört duvar arasına hapsolmuş ve kendisini eski üretim düzeyine hapsetmiş bir konumu yaşıyor. Oysa bunun tam tersinin olması gerekiyor. Eğer bir rönesans olacaksa, en büyük açılımın bu alanda olması gerekiyor. Kendini daraltma, ağır görevleri omuzlayacak bir kişilik geliştirememe, kişisel düzeyde öyle bir güç gösterememe, örgütlenmemizi buna göre yenileyememe ve yeniden yapılandıramama durumu vardır.

Ülkedeki kültür kurumumuzun durumu ve faaliyetleri de böyledir. O da kendisini daraltmış, kendi içinde kendine göre tartışmalar yürütüyor. Burada her türlü anlayış boy veriyor. Oysa toplum kendisinden bir şeyler bekliyor. Süreç bu kurumun etkinlik geliştirmesine bakıyor. Herkes oraya güç katıyor ve oradan gelişme bekliyorken, onlar bütün bunlara sırt çevirmişler ve birbirleriyle uğraşıyorlar.

Yaratmak insanın kendini aşma eylemidir

Temel neden, bireysel yaklaşımların çok zorlayıcı olmasıdır. Yani sanatçı olamama vardır. Adı sanatçıdır, ama kendisi sanatçı değildir. Adına uygun bir pratikten uzaktır. Böyle bir hastalık vardır. Sanatçı olma, sanatçının ruhunu, duygusunu, düşüncesini ve davranışını gösterme, onun formasyonunu edinme ve gereklerini yerine getirme yerine, taklitçilik çok fazla gelişmiştir. Bir şey yapmadan kendini abartma ve aşırı düzeyde yanılgılı ele alma vardır. Adam birkaç müzik parçasını dillendiriyor. Kaldı ki, dünya bu konuda çok ilerde, Kürt müziği de ilerdedir; bu ölçülere vurulursa, kimse dönüp bakmaz bile. Ama onu görmeyerek, adeta "dünyanın en büyük sanatçısıyım" diyor. Bunlar ciddi sorun teşkil etmektedir.

Kültür ve sanat çalışmalarının partinin işi olmadığı, partinin buna karışmaması gerektiği iddia ediliyor. Kişilerin kendi yaratıcılıklarına bağlı olduğu ve sanatçının istediği gibi yaşaması gerektiği söyleniyor. Adeta serserilik, lümpenlik sanatçıya daha yakın görülüyor. Türkiye'deki kültür-sanat kurumu bununla uğraşıyor. "Ne olmalıyız, neyin etkinliğini geliştirmeliyiz" konusunda bir tartışma yürütüyorlar. "Parti mücadele eder, değer yaratır, imkan verir, halkı kazanır, dinleyici haline getirir; ondan sonra hiçbir şeye karışmaz. Eleştiri yapmaya da hakkı yoktur. Bu çalışmalara güç verme ve örgütleme hakkı olamaz" biçiminde çok tehlikeli ve yanlış bir yaklaşım geliştiriliyor.

Sanatçılık, bir devrimci olma tarzıdır. Devrimin tarzı, sanatçının devrimci olmasını gerektiriyor. En büyük sanatçı devrimcidir. En büyük sanat eylemi devrimin kendisidir. Devrimci olabilmek için kişinin kendini aşması gerekiyor. Toplumsallaşmak, halklaşmak ve kendini toplum haline getirmek gerekiyor. Sanatçı olmak, birey olmayı en ileri düzeyde aşmayı gerektiriyor. Yaratmak, insanın kendini aşma eylemidir. İnsan, kendini aştığı ölçüde yenilik yaratabilir. Kendini aşamayan yenilik yaratamaz, varolanı tekrarlar ve kendini yaşatır. Dolayısıyla sanatçı, en fazla bireyselliğini aşan, en çok bir toplum ve halk haline gelendir. Sanatçının, devrimci militanın böyle olması gerekiyor. Sanatçıyla militan arasında hiçbir fark yoktur. Birisi askerlik, örgütçülük ve serhildan yapar, diğeri türkü söyler, oyunculuk yapar, resim çizer, edebiyat yapar. İşin özü aynıdır; özü topluma hizmettir, toplumun yaşamı için yeni şeyler üretmektir. Sadece yöntemleri ve çalışma alanları farklıdır. Sanatçı olmak, en ileri düzeyde militan olmayı gerektiriyor.

Kültür faaliyetlerinde ortaya çıkan sorunlar, diğer çalışmalarda ortaya çıkan sorunlarla benzerdir. Her iki durumda da katılım sorunu yaşanmaktadır. Parti içerisinde yaşamak ve bir şeylerle uğraşmak farklıdır, partinin devrimci tarzını esas alan, onun birer militanı haline gelen ve dolayısıyla devrimi yürüten bir katılım farklıdır. Kültür ve sanat alanında bu durum vardır. Kültür-sanat alanının içine girip varolanı tekrarlamak ve üstelik tipik bir Narsist olarak kendini yaşatmak farklı, bir sanatçı olmak çok daha farklı bir durumdur; bu alanda yenilikler yaratmak, toplum yaşamına, ulusal ve kültürel gelişmeye yeni değerler katmak ayrı bir şeydir. Mevcut durumda bizde birinci duruş daha fazla hakimdir. Devrim kendisini savaş olarak ortaya koyarken, savaşın propagandasını ve ajitasyonunu yapmak, onu yürütecek müzik ve folkloru geliştirmek farklı bir işmiş gibi bir şekillenme ortaya çıktı. Aslında bu bir propagandacı ve ajitatör olmaktır, sanatçılık değildir. Kuşkusuz bu da önemlidir, bunu da küçük görmüyor ve değer veriyoruz. Yapanlar bu işi sebatla yaptılar, kopmadan büyük bir propaganda ve ajitasyon çalışması içinde oldular. Fakat bu çalışma savaşı desteklerken öyleydi. Savaşın durdurulmasıyla kültür ve sanat faaliyetleri temel bir çalışma alanı haline geliyor. Sanat adı altında savaşın propaganda ve ajitasyonunu yapan bir tarz değil, gerçek bir sanatçılık gerekiyor. İşte bu noktada daralma ortaya çıkıyor. Bu kadar geri çekilme, kopma, sorunun özüne bile yaklaşmama, sorunları tartışmaya bile açmama burada ortaya çıkıyor. Tartışırsa kendi durumunu görecek, kendi durumu açığa çıkacaktır. Bu anlamda aslında yeni gelişmeyi kabul etmiyor.

Bizim sanatçı arkadaşlarımız stratejik değişimi özümsemiş ve kabul etmiş değiller. Çünkü sanatçı değiller. Sanatçı olmada bir aşama kaydetmeleri gerekiyor. Nasıl yeni sürecin militanı olabilmek için siyasette ve partiye katılımda aşama kaydetmek gerekliyse, aynı şey bu alan için de geçerlidir. Bireyselliği aşmak gerekiyor. Nasıl devrimci militan kişi olmaktan çıkıyor ve bir halk haline geliyorsa, sanatçının da en az militan kadar bunu yapması gerekiyor. Bizim sanatçı olarak ortaya çıkanlarımız hala kendi duygularını yenebilmiş değiller. İşin başındalar, ama sanatçılıktan daha çok zanaatçılığı ifade ediyorlar. Başkalarının ürettiklerini tekrarlayan, ondan kendine yer tutan ve yaşam bulan bir durumu ifade ediyorlar. Bazıları bu yolla para kazanıyor. Bizim içimizdekiler para kazanmıyorlar, ama duygularını tatmin ediyorlar. Şan ve şeref kazanıyorlar, yer tutuyorlar, adeta parti içinde bireysel sermaye ediniyorlar. Bu da bir bireysel kazanma biçimidir. Onunla yetiniyor, bu sınırda kalmak istiyorlar. Bu, sanatçı olmamaktır.

Artık son sınıra geldik. Daha fazla ertelemeden ve gecikmeden, bu konuları kapsamlı tartışmak gerekiyor. Bunları bazı kişilerin insafına bırakamayız. Bazıları şimdiye kadar belli bir hizmet verip görev yürütmüş olabilirler. Ancak bunlar eğer bundan sonrasını geliştirmiyorlarsa, bir kenarda durmalılar. Çalışmaları kendi düzeylerinde tutup devrimin gelişmesi önünde engel oluşturmamalılar. Bu çalışma artık mücadele içerisinde şekillenen örgütlerimize ve sanatçı arkadaşlarımıza bırakılmayacak kadar önemli, acil ve genel hale gelmiştir. Dolayısıyla parti bu konuyu gündemleştirecek, toplantıları bizzat yapacak ve sorunları çözecektir. Çünkü mevcut durum gelişmelerin önünü tıkayabilir, eskiyi korumak isteyebilir.

Yeniden yapılanma bu alan faaliyetlerimizdeki hiçbir kurumumuzda gerçekleşmedi. Doğru bir gündem oluşturularak, yeterli tartışmalar sonucunda plan ve program ortaya konup çalışmaya yönelme olmayınca, kendi içinde bir sürü sıkıntı, dedikodu ve çekiştirme ortaya çıktı. Bir sürü geri düşünce, hatta para kavgası yürütüyorlar. Sanatçının parayla hiçbir ilişkisi olamaz. Tarihte hiçbir ozanın yanında para olmamıştır, olamaz. Para işin özüne aykırıdır. Paranın girdiği yerde sanat ve sanatçı olmaz. Kemal Sunal öldüğünde, "neredeyse cenazesini kaldıracak parası yokmuş" diyorlardı. Birçok sanatçı yıllarca çalıştığı halde, hastaneye götüreni veya kendisine bakanı bile yoktur. Durum böyleyken, bazıları da bol bol para buluyor. Örneğin İbrahim Tatlıses sermayeyi tuttu. O da kendine göre bir sanatçıdır. İşin eğlendirici yanıyla ilişkili olanlar vardır, onları bu işten ayırmak gerekiyor.

Kültür ve sanat militanları yaratmak gerekiyor

Bizde de iş doğru gelişmeyince, bireysel tutum, bireysel yaşam arayışı, kendine göre ölçü tutturma, sanat ve sanatçılıktan çeşitli biçimlerde kaçışı ifade eden düşünceler ve tutumlar gelişiyor. Bunları gidermenin yolu, bu çalışmayı içinde bulunduğumuz sürece uygun bir biçimde geliştirmekten geçiyor. Bunun için öncelikle bu çalışmanın iyi ve doğru tanımlanması gerekiyor. Kültür-sanat alanının doğru anlaşılması, bu dönemde rolünün iyi tanımlanması, Kürt toplumunun ulusal demokratik gelişimi içerisinde temel özelliklerinin iyi görülerek kültür, sanat ve edebiyatla bağının iyi kurulması ve ona göre bir yaklaşımın geliştirilmesi gerekiyor.

Bu temelde bu alanın yeniden yapılandırılması, gerçek bir sanat ve edebiyat düzeyinin ve sanatçı kişiliğinin ortaya çıkarılması gerekiyor. Bireyci, geri ve sanatçı olamayan anlayışların mahkum edilmesi ve bu çalışma önünde engel olmaktan çıkarılması gerekiyor. Bunun için köklü bir yeniden yapılanmaya, değişime ve reforma ihtiyaç vardır. Bu işlerin yürütücülerinin yeniden yaratılması gerekiyor. Sanatçıların ortaya çıkarılması zorunludur. Sanat militanlarının yaratılması gerekiyor. Bunun başka yolu yoktur. Bunun yaratılması için bu çalışmaların tümden buna göre şekillenmesi, partinin bütün bu işlere sahip çıkması gerekiyor. Parti bunu önemli bir devrimsel gelişme, içinde bulunduğumuz sürecin önemli bir çalışması olarak görerek, gereken politik ve pratik yaklaşımları gösterecektir.

Propaganda, siyasal mücadele ve örgütlenme alanıdır. Toplumu yeniden şekillendiren bir alandır. Eski ilişkileri ve özellikleri büyük ölçüde yıktık. Bunun yerine yeni ilişkiler ve özelliklerin konulması gerekiyor ki, bu alan faaliyetlerimiz gelişip oynaması gereken rolü oynayabilsin. Bu çalışmaların parti çizgisine uygun şekillenmesi için daha fazla yön vermek zorunludur. Parti böyle yaklaşmadıkça, bu çalışmaların gelişmediğini geçen bir buçuk yıllık süreç göstermiştir. Dolayısıyla bu alan çalışmalarını bu temelde ele alıp yürütmek gerekiyor.

Öncelikle demokratik kültür hareketini geliştirmeliyiz. Bu da ancak gerçekten iyi anlayarak, iyi görerek, parti çalışmalarının içerisinde gereken yer verilerek gerçekleştirilebilir. İkinci olarak, bu ancak eski durumun aşılmasıyla geliştirilebilir. Demokratik kültür hareketi eskinin gerilikleri ve yetersizlikleri tümden aşılarak, yeni toplumsal gelişme sürecinde sanat ve edebiyat etkinliklerinin yeri ve rolü doğru tanımlanıp onu gerçekleştirecek kapsam ve derinlikte etkinlikler geliştirilerek ortaya çıkar.

Demokratik kültür hareketinin politik yaklaşımlarını, plan ve programını ortaya çıkarmamız gerekiyor. Geçmişteki gibi sadece bunu propaganda ve ajitasyon düzeyinde ele almamamız ve gerçek bir sanat düzeyini geliştirmemiz gerekiyor. Bunun estetiği, güzelliği, inceliği, insanın ve toplumun maddi ve manevi şekillenmesine yön veren ve yeni insanı yaratabilen bir düzeyi olmalıdır. Bu kapsamda çalışmaları planlayıp yürütmek, okullar açarak eğitimleri geliştirmek gerekiyor. Sanatçı durduk yerde ortaya çıkmıyor. Sanatçılığı tanrı vergisi olarak da göremeyiz. "İlham geliyor, söylüyor" biçiminde ele alamayız. O çok gerilerde kaldı. Kürt toplumu dengbejlik kültürüyle bu konuda çok ilerlemiş bir toplumdur. Toplumun kültürel varlığını sürdürmesinde bunun önemli bir yeri olmuştur, bunun değerini de bilmek gerekiyor. Fakat bu, ulaşılan düzeye göre çok geri bir durumu ifade ediyor. İnsanlığın kültürel gelişiminin mevcut düzeyinde yalnız dengbejlikle iş yürümez.

İnsan ruhu inceldi, sanat icra etmenin teknik araçları, yol ve yöntemleri çok gelişti. Artık bu çalışmalar bilimsel ölçülerle ele alınıyor, geçmişle kıyaslanamayacak kadar bir zenginlik arz ediyor, insanlar hazırlanıyor. Bu zenginliğe uygun bir düzeyi yakalayabilmek, ulusal ve kültürel özelliklerle birleştirebilmek için bilimsel bir çaba harcamak, bu çerçevede kendini eğitmek gerekiyor. Herkes bu temelde bir katkı sunabilmeli ve böyle bir çabanın sahibi olmalıdır. Biraz yeteneği olan, ne kendisini partinin yaptığı bu işten ayrı görmeli, ne ayrıcalıklı saymalı, ne de bütün parti camiamız ve halkımız bunları kendisinin dışında görmeli ve kendinden ayrılmış saymalıdır. Hayır, onlar halkın ruhu, duygusu ve yaşamlarının özü olmalılar. İşte edebiyat budur. Sanatçı ve edebiyatçı her türlü zayıflığı aşma eyleminde olan, dolayısıyla sanat icra eden, bunu toplum için en ileri düzeyde yapan, halkla bütünleşen kimsedir. Partiyle de ancak bu düzeyde bir bütünleşme olur. Biz de parti olarak bunu önemli bir temel çalışma alanı olarak göreceğiz ve buna göre yaklaşım göstereceğiz.

Böylesine bir yaklaşım gösterenlere hem politikalarımızda yer verilir, hem maddi değer verilir, hem de her bakımdan bu çalışmanın gelişmesi için çaba harcarız, değer biçeriz ve partiden ayrı görmeyiz, asla bazı kişilerin işiymiş gibi değerlendirmeyiz.

Sanatçılık partimizden ayrı olmamalı, sanatçı kendisini partimizin bir kolu, bir parçası olarak görebilmelidir. Parti de sanat, edebiyat ve kültür olayıyla birleşip ilgilenecektir. Böyle olmazsa, parti olmaktan çıkar, bir siyasal idareci haline gelir. Toplumun öncüsü olan, toplumun maddi ve manevi yaşamında yenilikler yaratmanın gücü olan bir parti olacaksak, salt ideolojik bir yaklaşımla, siyasal ve örgütsel faaliyetlerle değil, bunlarla birlikte kültür ve sanatın bütün faaliyetleriyle birleşen, toplumsal değişimi ve ilerlemeyi bütün bu alanlarda komple yapmayı öngören, devrimciliği toplum yaşamının bütün alanlarında temsil eden ve kendisinde birleştiren bir parti olmalıyız. Öyle gördüğümüz ölçüde, parti olarak yeni süreçleri başarıyla geliştirebilir ve toplumun öncüsü olabiliriz.

Parti birikimimizin bütününü bu alanlarda gelişmeye sevk edebiliriz. Kürt toplumunun geçmişten beri yaşattığı dalları, mevcut birikim üzerinde ve yaşanan gelişmelere uygun olarak ilerletirken, Kürt toplumunda şimdiye kadar varolmayan sanatsal etkinlikleri ortaya çıkarıp geliştirmemiz gerekir. Yapılması gereken çok iş vardır. Kürt toplumunun ihtiyaç duyduğu yeni gelişme alanları vardır. Bunların hepsinin örgütlenmesi, hepsine el atılması, ulusal ve kültürel gelişmenin ilerletilmesi toplumsal yaşamın zenginleştirilmesini sağlayacaktır.

"BÜYÜK YAŞAMIN ÖZÜ DİL VE DAVRANIŞ GÜZELLİĞİDİR"

Üslup, ideoloji ve felsefenin yansımasıdır

Bilgi birikiminin, kazanılan yoğunlaşma düzeyinin nasıl yaşamsal kılınacağı önemlidir. Çok önemli bir birikim alsak ve önemli bir yoğunlaşma düzeyine ulaşsak da, eğer bunu yaşama nasıl yansıtacağımızın tarzını yakalayamaz ve bunun dilini yaratamazsak çok fazla bir etkileme gücümüz olmaz. Bunun için de eğitimin bir amacı, ideolojiyi yaşamsal kılacak tarza ulaştırmak olmalıdır. Aksi durumda Parti Önderliği'nin de ifade ettiği gibi *"enerjinin boşa harcanması"* yaşanır. Bunun önüne geçme açısından üslup ve hitabetin önemli bir yeri vardır.

Üslup, tarzı ifade ediyor. Hitabet ise güçlü davranışa ulaşabilmeyi. İdeolojik olarak alınanların etkisini kişiliğe güçlü yansıtamama, yaratması gereken değişim-dönüşümün dilini tam yakalayamama, onu tam ortaya koyamama sorunlarını hala yaşıyoruz. Dolayısıyla üslup ve hitabeti; bilgi birikimi, yoğunlaşma ve düşünsel derinlik anlamında aldıklarımızın pratik sahada ürünlerini almanın yolu-yöntemi olarak değerlendirmek durumundayız. Bir kadro için bir tarza ulaşma, ideolojinin, çizginin güçlü propaganda-ajitasyon gücü olma, yeni dönem açısından da temel bir görev olmaktadır. Bu anlamda eğitimlerimizin temel bir yönü de, PKK'nin yarattığı yeni ahlaka göre militan yaratmadır. Her militanın, Önderlik çizgisi temelinde üst düzeyde bir terbiye gücü, ahlak düzeyi kazanması ve yeni ahlak sistemine göre kendisini yaratması tüm eğitim çalışmalarımızın temel bir amacıdır. Parti Önderliğimizin *"Bir devrimcinin en temel gücü onun ölçülü duruş gücüdür"* ifadesinde belirttiği gücü kazanmaktır. Bizim halk gerçekliğimizde üslup nedir, nasıl algılanıyor ve nasıl yaşanıyor? Önderliğin PKK ile birlikte yarattığı üslup nedir? Farkı, pratik anlamda ortaya çıkardığı değişim gücü ve halk gerçekliğinde dönüştürdüğü yönler nelerdir? Bunları iyi anlamak için tanımını doğru yapmak önemlidir.

Tarihsel aşamalarda düşünsel gelişimle birlikte üsluba ilişkin tanımlamalar da farklılaşmıştır. Örneğin, Aristotales ya da Çiçero'da üslup, *"düşüncenin uygun bir biçimde süslenmesi"* olarak ele alınıyor. Bir sonraki aşamada üslup için geliştirilen tanım, *"doğru yerde doğru söz söyleme"*, yani sözü söyleyecek yeri doğru tespit etme olarak ele alınıyor. Alman düşünür Schopenheur ise üslubu, *"zihnin fizyonomisi"* olarak tanımlıyor. Bir diğer tanıma göre ise, *"üslup insanın kendisidir."*

En genel anlamda üslup için yapılan tanımlama ise, *"bir oluş, deyiş ve yapış biçimidir."* Salt bir söylem ve dil olayı değildir. Bu anlamı ile üslup, tarza tekabül ediyor. Bir bireyin veya bir kesimin, topluluğun kendi duyuş, görüş, anlayış ve anlatış biçimini ortaya koyuyor. Bu anlamda üslup, bireyin nasıl anladığı, duyduğu ve gördüğüyle yakından bağlantılıdır. Bizde üslup daha çok *"bir söylem ve dil biçimi"* olarak algılanıyor. Ya da böyle dar tanımlanıyor. Belki dili kullanma gücü boyutuyla doğru, ama bu yalnız bir boyutudur.

Hitabet biraz daha farklı bir boyuttur; söz söyleme sanatı, sözü ve dili güçlü kullanma sanatıdır. Üslubu biraz daha geniş kapsamda ele alırsak, dili güçlü kullanma boyutu da içinde olmak üzere, bir oluş biçimi, bir yapış biçimi demek doğru olur. Bir insanın üslubu, onun neye göre olduğuyla bağlantılı olarak biçim alır. Yani üslup, biraz da neye göre olduğun veya neye göre olmadığındır. Bir insanın kendisini neye göre yarattığı, neye göre ele aldığıdır. Bu anlamda neye göre eğittiği, yarattığıdır. Yapış ise, onu yaşamsal kılma biçimidir. Bu anlamda üslup; algılayış biçimi, yani görüş, doğadan, çevreden ve toplumsal ortamdan alış, onu yorumlayış biçimi ya da bakış açısı ile oldukça bağlantılıdır. Üslubu ortaya çıkaran temel etken ideolojik bakış açısı, dünya görüşüdür. Bir insanın yaşama bakış açısı ya da içinde şekillendiği kültür, felsefe, ideoloji neyse; ona göre yaşama yaklaşım, yani onu algılama, yorumlama biçimi ortaya çıkıyor.

Farklı toplumsal aşamalar açısından bakıldığında; köleci dönemin kendine göre bir gerçekliği, maddi-toplumsal koşulları var. Bunun için de örneğin köleci toplum içerisinde ortaya çıkan üslubun, o koşullarda şekillenen bir biçimi var. Feodal dönemde, ortaçağda ideolojik olarak din olgusunun ağır etkisi var. Bu anlamıyla da ortaya çıkan tarz din olgusuyla, o ideolojik bakış açısıyla bağlantılıdır. XVIII-XIX. yüzyıllarla birlikte burjuva sınıfının, yani kapitalizmin gelişimi var. Burjuva sınıfı kendi gerçekliği temelinde kendi üslubunu, tarzını yaratıyor. Yine sosyalist sistemin de, kendi ideolojisi temelinde, yaşam ve mücadele tarzı olarak üslup anlamında kendine göre çıkardığı bir oluş ve yapış biçimi var. Onun da kendine göre bir yaşam ve mücadele dili var. Bütün bu aşamalar açısından ele aldığımızda üslup, maddi koşullarla da bağlantılı olarak gelişen bakış açısıyla ilintilidir.

Bu toplumsal aşamalarda her halkın, kendi özgünlüğünün damgasını taşıyan, kendine has üslubu oluşmuştur. Yine her ideolojinin damgasını taşıyan, her aşamanın kendine göre bir üslubu, yani tarzı vardır. Bu genel durum ışığında, Kürt halk gerçekliğini yorumlamak, bu gerçeklik temelinde şekillenen üslubu anlamak durumundayız. Çünkü parti içinde ortaya çıkan ve mücadeleye, yaşam-ilişki gerçeğine yansıyan üslubumuz birçok açıdan içinden çıktığımız halk gerçekliği ile ilintilidir.

PKK, ölüm felsefesi ve tarzsızlıktan sıyrılmanın iddiası ve eylemidir

Kürt halkı, diğer halklar gibi toplumsal gelişim aşamalarını doğal seyriyle yaşamamıştır. Bunun sonucunda halklaşma sürecinden sonra uluslaşmaya tam geçememiştir. Bu anlamda düşünsel, kültürel, sanatsal, edebi ve felsefi gelişim, tarihin belli bir aşamasından sonra kısır ve bodur kalmıştır. Bu durum, yüzlerce yıl süren işgal ve istilalarla beslenince, oldukça ağır sorunları olan bir toplumsal gerçeklik ortaya çıkmıştır. Tarihin en eski halkı, en eski uygarlığı olmasından kaynaklı sağlam kökleri olsa da, kendi özüne, kendi gelişim diyalektiğine göre gelişmemesinden kaynaklı kölelik düzeyini önemli oranda yaşamıştır. Sömürgecilik her aşamada farklı biçimlerde kendisini oturtmuştur. Yani her aşamanın özünde işgal ve sömürülme yatsa da, bunun uygulanış biçimleri, politikaları farklı olmuş ve halk gerçekliğinde yansımasını bulmuştur. Örneğin, Osmanlı İmparatorluğu döneminde de Kürt halkı açısından işgal söz konusudur, fakat özellikle kültürel haklar, kimlik sorununun çözümü vardır. Ancak Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasından kısa bir süre sonra, Kürt halkı, özüne yabancılaşma, kendinden uzaklaşma ve kölelik düzeyinde daha da derinleşmeyi yaşamıştır. Bundan sonraki maddi yaşam koşulları, Kürt halkının, şekillenişini, yaşam biçimini, dil gücünü, yapış biçimini belirlemiştir. Kendi özünden tam bir kopuş olmasa da, gelişim ve bunun dile, yaşam biçimine yansımasından, güçlü bir yaşam tarzını ortaya çıkarmasından bahsedemeyiz. Çünkü Kürt halkının içinde yaşadığı koşullar; kendisini ifade etmesi, oluşturması ve ona göre kendisini biçimlendirmesine izin vermemiştir. Bu gerçeklik de yıllar, hatta yüzyıllar geçtikçe kendi içinde bazı boyutlarda giderek derinleşmiştir. PKK'nin çıkışına kadar, neredeyse bir kimliksizlik, yok olma ve tarihten silinme noktasına kadar gelmiştir. Ve Kürt halkının buna denk bir yaşam biçimi ve üslubu oluşmuştur.

Tarihten silinme aşamasına giren bir halkın üslubunun, yaşam tarzının, dilinin çok güçlü olması beklenemez. Zaten bunlar çok güçlü olsaydı, o halk tarihten silinmekle ve ortadan kalkmakla yüz yüze gelmezdi.

Parti Önderliğimiz Kürt halkı için, *"Dilsiz bir halk"* tanımını yaptı. Tarihin en eski halkı, en eski dili, kültürü, ama dilsiz konuma getirilmiş bir halk. Yaşam tarzı olarak çok küçük amaçlı yaşam etrafında kendisini odaklaştırmış bir bakış açısı, ya da ona göre bir yaşam şekillenmesi kazanmış. Çünkü o koşullara hapsedilmiş. Nasıl ki kadın tarihçesinde binlerce yıllık bir bilinç karartması varsa, Kürt halkı açısından da böyledir. Hep ezilen, hep sömürülen, işgale uğrayan bir konumu yaşaması, kendi özüne denk bir biçimde kendini ifade etme ortamı bırakmamıştır. Kürt halkının kendi özünü ortaya koymasını, oluşturmasını, yaşamını buna göre biçimlendirmesini mümkün kılmamıştır. Bu anlamda da birçok noktada olduğu gibi bu konuda da bodur kalma ve giderek yok olmaya karşı karşıya kalmıştır. Uzun yıllar yaşanan bilinç karartması halkta derin bir umutsuzluk, karamsarlık yaratmıştır. Parti Önderliğimiz Kürt halkını ve onun savaş tarzını ele alırken en fazla çözümlediği ve savaştığı olgu, ölüm felsefesi olmuştur. İdeoloji ve amaçtan kopukluğun yol açtığı bilinç kararması; bütün yaşam umutlarını, coşkusunu, arayışlarını kaybetmiş bir halk gerçekliğine götürmüştür. XX. yüzyıla girerken ölü bir halk, ölüm felsefesini çok yoğun yaşayan bir halk gerçekliği ortaya çıkmıştır. Bu halkın yaşam tarzının, dilinin, niteliksel gerçekleşme biçiminin buna göre olmaması düşünülemez. İdeolojik bakış açısının, ideolojik gerçekliğin üslubu belirleyen temel olgu olduğunu düşünürsek, Kürt halkının ideolojiden sonuna kadar kopmuş gerçekliğinin damgasını taşıyan üslubunu tanımamız ve tanımlamamız daha kolay olur.

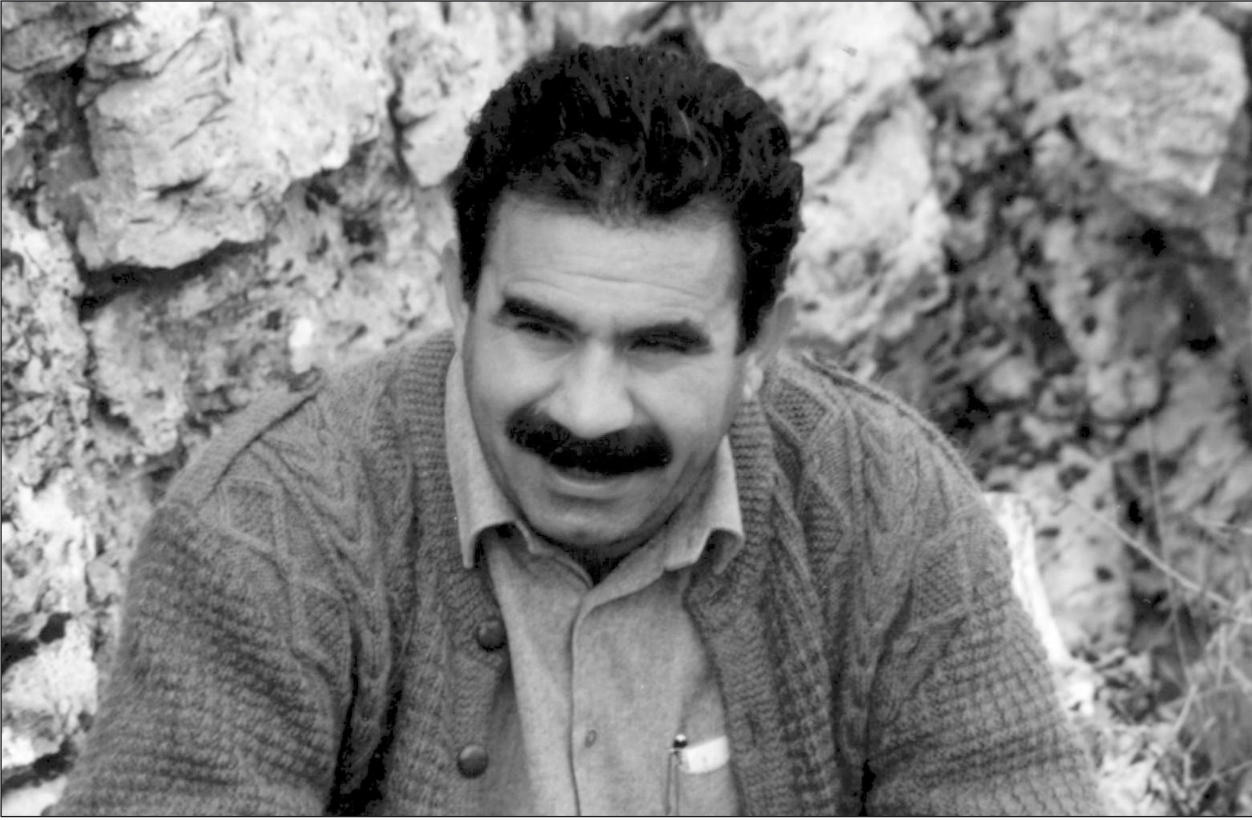
Hitit dili için *"ölü dil"* tanımı kullanılır. Tam olmasa bile Asur dili için de bu tanımlama kullanılıyor. Bilindiği gibi Hititler, tarihte önemli yeri olan bir halktır. Özellikle köleci dönemde büyük bir imparatorluk gücü olmuşlardır. Fakat tarihten silinmiş ve bu yüzden dili ölmüştür. O dilin ölü olarak tanımlanması, halkın da öldüğünü, tarihten silindiğini ifade ediyor. Bu anlamda Kürt halkının şöyle bir avantajı var: Dil gücü veya çok cılız da olsa ulusal değerleri, kimlik değerleri bakımından tümden silinmemesi nedeniyle, tarihin en eski kültürü ve halkı yaşıyor. Ancak insanlığın ulaştığı gelişim düzeyine denk bir halk ve ulus olma gerçekliğine de ulaşmamıştır. Parti Önderliği'nin belirttiği gibi, *"ne tam ölmüş, ne tam yaşayan bir halk."* Katliamlardan, işgalden geçmiş, bunun izlerini kendi kimliğinde her boyutta çok derin taşıyor, ama çok ağır darbe aldığı için de, ne tam yaşam umudu veriyor, ne de yaşamadığı tam olarak belli. Parti Önderliğimizin, *"ölümden de beter bir konum", "katliam artıkları", "keşke ölüm olsaydı, o daha şerefli bir şey olurdu"* diye ifade ettiği bir gerçeklik. Bu tanımlamalar; özünde bir direniş olsa da, Kürt halkında binlerce yıl yaşanan güçsüzleştirilme, düşürülme, katliamlardan geçirilme ve işgal altına alınmanın ortaya çıkardığı çok yoğun reflekssizliği anlatıyor. Yaşam ve yaşamdaki birçok gerçeklik karşısında yoğun bir donukluk var. Elbette ölüm felsefesini çok içselleştirmiş, benimsemiş böylesi bir halk gerçekliğinden, çok güçlü bir yaşam arayışı ve o yaşam arayışının damgasını vurduğu bir oluş biçimi beklemek mümkün değil. Diğer halklar toplumsal gelişim seyrini sağlıklı bir biçimde yaşadıkları için biraz daha istikrarlı, tutarlı bir gerçekliğe sahipler.

Toplumsal aşamalara paralel olarak sanatın, kültürün ve siyasetin de gelişimi olmuştur. Önderlik, *"Sanat, kültür ve edebiyat alanında diğer halkların yüzlerce yılda yaptığı değişim, dönüşüm ya da gelişimi, biz birkaç on yıla sığdırmak zorundayız"* diyor. Diğer halklar kendi çıkarları temelinde güçlü bir yaşam arayışına sahip. Çünkü ulusal bir gerçeklik oluşmuş, o ulusal çerçeveyle birlikte ulusun çıkarları temelinde her bireyin de kendini bir kimlik olarak tanımlama durumu var. O tanımını bulduğu için de, kendini yaşamda bir yere oturtma durumu var. Yaşamda bir yere oturduğu için de kendisini ifade etme zemini ve gücü var. Yani kendini oluşturma zeminine sahip. Fakat bizde her şey o kadar tanımsızlaştırılmış ki, ulusal bir çerçeve yok. Çünkü halk olarak bizim toplumsal gelişimimiz o aşamada durdurulmuş. Onun sonrasında ulusal gelişim açısından bir büyüme ve gelişme yok. Bireyin de kendisini güçlü tutacağı tanımlamalar yok. Bir kimlik olayı yok. Yaşam biçimi ve üslup olarak ele alacak olursak, kendini birçok şey içerisinde ifade etme var. Belki biraz da kendi kültürünün köklerinin güçlü olmasından dolayı Kürt halkı kültür ya da dil anlamında en temel özelliklerini korumuştur. Ama birçok toplumun etkisine, hizmetine girmeye açık hale gelmiştir. Kendi ulusal çerçevesi ya da kimliksel tanımını tam yapamadığı için birçok ulusun ve halkın hizmetine giren bir gerçekliği ifade etmiştir. Bu anlamda da kendisi için bir şey isteme, bu yüzden de kendi özüne göre bir şeyler yaratma noktasında hep zayıf kalmıştır.

"Üslup, tarzı ifade ediyor. Hitabet ise güçlü davranışa ulaşabilmeyi. Dolayısıyla üslup ve hitabeti; bilgi birikimi, yoğunlaşma ve düşünsel derinlik anlamında aldıklarımızın pratik sahada ürünlerini almanın yolu-yöntemi olarak değerlendirmek durumundayız."

Kendi özünden tam bir kopuş olmasa da (see above) damgasını taşıdığı gerçeklik, ağırlıkta içinde olduğu maddi yaşam koşulları olmuştur. Kürt halkının tarihin kısa kesitlerinde soluklanma biçiminde edebiyatta, sanatta kısa vadeli çıkışları olmuştur. PKK'ye kadar, yaşam arayışı anlamında çok dar, düşürülmüş bir toplumsal gerçeklik oluşmuştur. PKK'nin çıkışına kadar, Kürt halkında güçlü bir sanatsal, kültürel

"Önderlik Kürt gerçekliğini çok iyi sorguladığı, derinden tahlil ettiği için büyük yaşam arayışını kendisinde yarattı. Önderliğin üslubundaki yaşam gücü, yaşam arayışı da kaynağını buradan almaktadır. Önderlik, içinden çıktığı gerçekliğin ölüm felsefesine tepki olarak yaşam felsefesini ve üslubunu geliştirdi."

Halk gerçekliğimiz açısından bu çok derin bir tanımsızlaştırılmadır. Parti Önderliği sık sık ifade ediyor; *"ne aradığı belli olmayan, ne istediğini bilmeyen, biraz da başı boş, günübirlik"* bir yaşam gerçekliği içinde; ortaya çıkan bir tarz yok. *"Kürt halkına ait net bir tarz"* dediğimizde en fazla ortaya çıkan tarzsızlıktır. Sistem arasak sistemsizliktir; düşünce arasak düşüncesizliktir; örgüt arasak örgütsüzlüktür. Çünkü kendi kimliğinden hep uzaklaştırılmıştır. Kürt halkının neye göre olduğuna bakıldığında; birçok şey örgütsüzlükle izah edilmiştir. Yani derin bir parçalanmışlık. Yüzlerce yıl Kürt halkında her şey parçalanmışlığa göre şekillenmiştir. Coğrafi, kültürel, düşünsel olarak, hatta bireye kadar parçalanmış bir halk gerçekliği var. *"Atomlarına kadar parçalanmış bir halk gerçekliği..."* Kürt halkının üslubu, tarzı da bu parçalanmışlığa göre oluşmuştur. Bu anlamda Kürt halkı parçalanmış bir kimliğe sahip olmuştur. Bu bütün ezilenler açısından; ezilen halklar ve ezilen cins açısından geçerlidir; dil de bu gerçekliğe göre şekillenmektedir. Bir halk gerçekliği kendisini neye göre şekillendirmişse, kendisini ifade ediş, yapış ve oluş biçimini de ona göre gerçekleştirmiştir. Kürt halkında da bu durum parçalanmışlığa, örgütsüzlüğe göre yaşanmıştır. Bu aynı zamanda çok derin bir kaybetme ve yenilgili ruh halinin de göstergesidir. Önderliğin parti ortamında uzun yıllar bizimle savaştığı diğer bir temel boyut yenilgi psikolojisiydi. Yani yenilgili kimlik, yenilgili kişilik, yenilgili halk gerçekliği. Çünkü hep yenilmiş, hep kaybetmiş. Ne zaman kendi adına bir çıkış bulmak istese hep ezilmiş, katliamdan geçirilmiş. Bu yüzden de onun dili de bu yenilgi gerçekliğinin ifadesini taşıyor. Kaybedişinin izini taşıyor, damgasını taşıyor. Bu anlamda PKK'ye kadar Kürt halk gerçekliği açısından bir tarzdan, kendisini ortaya koyan bir üsluptan, yaşam ve mücadele tarzının sağlıklı gelişiminden bahsetmek mümkün değil. Çünkü kendisini yapılandıracağı temeller parçalanmıştır. Esasta o temellere saldırıldığı ve ortadan kaldırıldığı için, ulusun ve bireyin tarihsel süreç boyunca kendisini üzerinde inşa etmesi gibi bir durumu olmamıştır.

Kendi tarihiyle ve halk gerçekliğiyle bağlarını koparmadan, kendisini bir tanımlamaya kavuşturmak için kimlik arayışına girişle birlikte, Kürt halkının damgasını vurduğu gelişmeler yaşanmıştır. Bu Başkan Apo ile başlamıştır, büyük bir ulusal mücadeleye ve halk olarak kendini yeniden yaratma eylemine dönüşmüştür. Bu temelde PKK'nin çıkışı tarihsel bir dönüm noktasıdır. Halk gerçekliği açısından da bir milattır. Bahsettiğimiz tarihsel gerçekliklerden bir sıyrılmadır. Yani ölüm felsefesinden, tarzsızlıktan, sistemsizlikten, bilinçsizlikten, örgütsüzlükten, düşüncesizlikten çıkış iddiasını ve eylemini ortaya koymaktır. Bu, Kürt halk gerçekliğinde üslup ve tarz kazanmadır.

Amaç uğrunda örgütlü bir üslup bizi başarıya götürür

Kürt halkında kaybetme ve ölüm felsefesi neden o kadar derin yaşandı? Çünkü örgütten, örgütlülükten yoksundu. Bireycilik, bireyci felsefenin damgasını taşıyordu. Toplumsallık yerine bireysellik, ulusallık yerine parçalanmışlık yaşanmıştı. Sonuç olarak, bireyselliğin son derece hakim olduğu bir üslup gelişmiştir. Parti Önderliğimizin *"Bizde herkes bir örgüttür"* belirlemesi, toplumsal gerçekliğimizin parçalanmışlık düzeyini çarpıcı bir biçimde ifade etmektedir. Önderlik'te bu kadar büyük kazanmanın diğer temel bir nedeni de örgütselliktir. Önderliğin Kürt halk tarihinde yaşam tarzı, savaş tarzı noktasında yarattığı en temel fark budur. Yani geçmiş Kürt şekillenmesi bireyselliğe göredir. Önderlik'le birlikte ise örgütselliğe göre şekillenme başlamıştır. Kürt halkının tarihine çok güçlü bir biçimde örgütselliğin, ulusallaşmanın, siyasallaşmanın ve sağlıklı bir sosyalleşmenin girmesi Önderlik'le birlikte başlamıştır. Bu yüzden Önderliğin tarzı kazandıran tarzdır. Bunun salt ulusal amaçlarla, çıkarlarla değil, genelde sosyalist ideolojiyle birlikte insanlığın gelişimine hizmet gibi büyük bir amaçla bağlantısını kurduğu için Önderlik tarzı hep kazandırmıştır.

Kürt halkında büyük amaç uğruna yaşamak ortadan kaldırılmıştı. Ne için yaşadığı, kendisini ne için ölümüne verdiği belli olmaya kilitlenen bir üslubu ve tarzı vardır. Üsluptaki bu fark yaşam arayışıyla bağlantılıdır. Bu yaşam arayışı, toplumsal gerçekliğin ideolojik olarak çok güçlü sorgulanmasından, tahlil edilmesinden kaynağını alıyor. Kürtler neden yaşamda bu kadar düştü, neden bu kadar geri bir konumda kaldı ve neden insanlık ailesinden çıkarılmayla yüz yüze? Temel değerler karşısında hep kaybettiği için. O zaman bu halk adına ortaya çıkan Önderliğin en başta temel değerler karşısında kazanması ve onlara kazandırtması gerekiyordu. En başta yurtseverleşme, insan olma ve sosyalist ideolojiye göre yeniden toplumsal bir şekillenmeye ulaşma açısından kazanması gerekiyordu. Önderliğin tarzında, dilini kullanmasında bu felsefenin tamamıyla hakim olduğunu çok net görebiliriz. Yani, Önderliğin üslubuna damgasını vuran temel yaklaşım kazanma felsefesidir, asla kaybetmemektir. Çünkü bu üslup tarihsel halk gerçeğimizde olduğu gibi parçalanmışlık ve derin bir bireycilik temelinde değil, halk adına olma temelinde şekillenmiştir.

Asla kaybetmemek Önderliğin temel üslubudur

Önderliğin ortaya koyduğu üslup, yaşam tarzı, mücadele dili, hitap gücü; halk gerçekliğinde sınırsız bir değişim, dönüşüm ve gelişim yaratmıştır. Parti Önderliği kendi savaşını, *"Benim yaptığım sadece dilimi kullanmaktır. Ben dilimle savaşıyorum, başka bir şey kullanmıyorum"* şeklinde ifade ediyor. Bu temelde Parti Önderliği'nin üslupta yarattığı düzey; ideolojik amaçla çok bağlantılıdır. Dilsizleştirilmiş, ifadesizleştirilmiş, kendisini tüketen bir halk adına Önderlik yapmak, onu doğru bir yaşam çizgisine, bir insanlaşma hareketine, özgür ve yeni bir yaşam hareketine çekmek, üst düzeyde kendini ifade etme gücünü gerektirir. Onun için Önderliğin bu kadar üst düzeyde bir hitap gücünü geliştirmesi, bizim gerçekliğimizde yaşanan güçsüzlük ve düşürülmüşlükle bağlantılıdır.

Kürt halk gerçekliği açısından ölüm felsefesinin üsluba, tarza yansıması vardır. Önderliğin üslubu, dili ve hitap gücü ise, bu ölüm felsefesine inat her şeyiyle bir yaşam gücünü ortaya koyuyor. Bu, Kürt halk gerçekliğindeki ölüm felsefesini çok derin hissetmekten ve çözümlemekten kaynaklıdır. Bu hissetme, algılama veya çözme düzeyindeki gelişkinlik, Önderliğin üslubuna da yansımaktadır. Parti Önderliği toplumsal gerçekliğimizde yaratılan ölüm düzeyini, ölüm sessizliğini, ölüm kişiliğini ve felsefesini çok net görüyor, sorguluyor ve çözümlüyor. Kürt halk gerçekliğinde öyle bir durum yaratılmıştı ki, en temel değerler karşısında kendini harekete geçirme gücünden yoksun bırakılmıştı. Yani kendi yaşamını tehdit eden bir gerçekliğe karşı bile refleksi yoktu, ölüydü. Ama en küçük bir yaşam sorunu, maddi sorun karşısında bütün duygularını ayağa kaldırabiliyordu. Esas değerler karşısında ölü, ama tali konularda, yaşamın basit, düşürülmüş olguları üzerinde kendisini ayakta tutan, canlı bir gerçeklik. Önderlik bu gerçekliği çok iyi sorguladığı, derinden tahlil ettiği için büyük yaşam arayışını kendisinde yarattı. Önderliğin üslubundaki yaşam gücü, yaşam arayışı da kaynağını buradan almaktadır. Önderlik, içinden çıktığı gerçekliğin ölüm felsefesine tepki olarak yaşam felsefesini ve üslubunu geliştirdi.

Parti Önderliği, *"Bende asla yenilgi yoktur. Hepiniz adına, halk adına ve bütün şehitler adına yenilgiyi asla kabul etmiyorum ve etmeyeceğim"* diyordu. Bu, binlerce yıllık Kürt halk gerçekliğine damgasını vuran ölüm ve yenilgi felsefesini yerle bir eden felsefedir. Önderliğin tamamıyla kazanmayan, Kürtlere has gözü kara bir felsefe yaratılmıştı. Bu gözü karalık, en basit sorunlar, küçük yaşamlar için ortaya konulmuştu. Parti Önderliği, üslubuyla bu noktada da bir fark yaratmıştır. Bu fark yüzlerce yıl başkalarının hizmetinde olan Kürtlükteki potansiyel fedakarlığı, en genel amaç uğruna kullanma ve hizmetine koymadır. Bu fark, büyük amaçla, ulusal çıkarlarla bağlantılı olarak büyük kazanma yaklaşımı yaratmaktır. Biz halk olarak geçmişte kaybettik, çünkü örgütsüz ve dağınıktık. En başta düşünsel anlamda bir dağınıklık ve onun yaşama damgasını vurması, tanımsızlık, kimliksizlik vardı. Önderliğin kazanan ve kazandıran üslubunda ise halk adına son derece örgütlü ve amaçlı bir düzey yaratılmıştır.

Tarih boyunca katliam ve acılardan geçen Kürt halkında Ulusal kurtuluş mücadelesi öncesi hakim olan, derin bir kaderci felsefedir, çaresizliktir. Çaresizlikte çakılıp kalmış, kendisini çözümsüzlükte ifade eden, çözümün kendi özgücünde yattığını göremeyen bir halk gerçekliği yaratılmıştır. Parti Önderliği'nin PKK ile birlikte Kürdistan'da ulusal devrim adına yola çıkışının birçok kesim tarafından 'delilik, çılgınlık' olarak tanımlanması, halk gerçekliğimizde çözümün yaratılacağına dair umudun, inancın karartılma düzeyini çok çarpıcı izah eden bir örnektir. Bu aynı zamanda nesnel koşullar karşısında; devlet, siyaset, ekonomi ve kültürle ilgili her boyutta yaşamsızlığa, sevgisizliğe derin bir teslimiyetin de ifadesi olmaktadır. Bu teslimiyet ruhu, uzun süre Kürdistan'da yaşamı nefessiz bırakmıştır. Tarihin başlangıcında büyük arayışlar etrafında büyük yaşamların yaratıldığı bu coğrafyada, kazanma ve yaratma ruhu Başkan Apo ile yeniden canlanmıştır. Önderliğin üslubu ve tarzında çözümleyici, çözüm üreten bir yaklaşım var. Bu anlamda Önderlik'te, bir halkın binlerce yıl yaşadığı acılara, zorluklara, katliamlara çözüm yaratma, çözüm ortaya koyma gerçekleşiyor. Çözümün sadece güçlü insan olmaktan, güçlenmekten geçtiğini çok net ortaya koyuyor. Önderlik bunu başta kendi şahsında ortaya koydu. Eğer bir toplum bu kadar örgütsüz konuma getirilmişse, örgütleneceksin, bunun başka bir çözümü yok. Eğer bu kadar dilsiz bırakılmışsa, dil kazanacaksın. Bu kadar düşüncesiz bırakılmışsa, düşünceyi geliştireceksin. Önderlik son derece çözümleyici, çözüm üreten, yaratan ve bunu kendisinde başlatan bir tarz yakalamıştır. Önderlik'te dil, bunun en güçlü kullanım aracı olmuştur. Örneğin, Önderlik Türkçe'yi bir Türk'ten daha fazla halk ve ulusal çıkarlar için kullandı. Toplumsal gerçekliğin ne olduğunu o kadar yalın ve sade bir biçimde halkın önüne koydu ki, bu herkesi etkiledi. Önderliğimiz, *"Bir çoban da beni anlar, bir filozof da"* diyor. Önderliğin her düzeye hitap etmesi ve her düzeyde halkı ulusal davaya, özgürlük mücadelesine bağlaması, üslubunda çözüm gücünü ortaya koymasıyla bağlantılıdır. Sadece Kürt halkının içinde olduğu konumu, yaşanan gerçeği değil, aynı zamanda bu gerçeklikten çıkmanın yolunu, çözümünü güçlü koyduğu için Parti Önderliği halkta kurtuluşu yarattı. Çünkü bir yerde güçlü çözüm gücü varsa, orada oluşan inanç kök salar.

Kürt halkının ifadesine, mimiklerine, bütün yaşamına damgasını vuran diğer bir gerçeklik sevgisizliktir. Öfke vardır hep. Kürdistan'da insanlar çok erken yaşta olgunlaşır. Örneğin Kürdistan'ın yaşam koşullarında bir çocuk çok erken büyür, olgunlaşır. O çocuğa daha çok öfke, acı ve sevgisizlik damgasını vurmuştur. Halk gerçekliğinde çok derin yaşanan sevgisizlik temel değerlerden kopmayla bağlantılıdır. Bu gerçekliğin çözümü Parti Önderliği'nin üslubunda çok nettir. Önderlik kendisini büyük bir amaca, özgürlüğe, özgürlük aşkına göre yarattı. Parti Önderliği kendisini ifade ederken; *"Bir erkek olarak ben kendimi bir özgür kadın için yaratıyorum. Yani hem özgür kadını yaratıyorum, hem de kendimi özgür kadın için yaratıyorum. Aynı zamanda bir Kürt bireyi olarak kendimi bir halk için yarattım"* diyordu. Bu anlamda Önderlik kendisini çok büyük bir amaç temelinde yarattı. Toplumsal koşulları çok iyi tahlil etti, çözümledi ve bunlar içerisinde neye göre olmak sorusuna cevabı, kendini yaratarak ortaya koydu. Özgürlüğe, yurtseverliğe, Kürt halkının tarihin başlangıcında taşıdığı büyüklüğe, o yüceliğe göre olmak için kendini yeniden yaratmanın üslubunu ortaya koydu. Parti Önderliği'nde tarzın, üslubun bu kadar güçlü olması, onun amacındaki büyüklükle bağlantılıdır. Önderliğin savaşı yürütme, insanlarla ilgilenme tarzı ve halka hitabı, işleri yapış ve ele alış biçimi nasıl oldu? Bütün süreçler ele alınıp incelendiğinde, bunları gerçekleştirme biçiminde, Önderlik'te herkesi büyüleyen bir hakimiyetin, yetkinliğin olduğu görülür. Yenilgiye açık kapı bırakmaması da buradan kaynaklanıyor. Çok büyük bir yetkinlikle işi ele alma, sonuna kadar götürme, yarım bırakmama ve bu konuda böyle istikrarsız, parçalı bir ruh halini yaşamama vardır. Çünkü örgütsüzlüğün ne anlama geldiğini çok derin kavrayış ve ona cevaben güçlü bir örgütlülüğü ortaya koyuş gerçekliği var. Bununla bağlantılı olarak Önderliğin tarzında çok büyük bir yetkinlik, ustalık var. Bu, tarihi süreç içerisinde halk gerçekliğinde yaratılan çirkinleşme düzeyine duyulan öfkeyle bağlantılıdır. Önderliğin bu gerçekliğe duyduğu öfkeyi ifadelendirmesi, halk düşmanları tarafından *"Kendi halkına küfretme, kendi halkını olumsuzlama"* biçiminde çok kullanıldı. Ama Önderlik Kürt halkındaki çirkinleştirilme düzeyini çok büyük bir cesaretle çözümledi, anlattı. Temel değerlerden uzaklaşma, kendi özüne yabancılaşma düzeyinin ortaya çıkardığı her yönlü çirkinleşmeyi reddetti. Çünkü bu gerçekliğin ne dili, ne yaşam biçimi, ne birbirine yaklaşımı, ne de ilişkisi güzeldi.

Önderliğin çirkin bir halk gerçekliğine olan tepkisi kendi üslubundaki, tarzındaki çekicilik ve güzelliktir. Önderliğin üslubunda, hitabında insanları en fazla çeken bir diğer boyut da, üslup hitabetindeki o çekiciliktir. Önderlik kendi çözümlemelerini şöyle değerlendiriyor: *"Aslında bunlar birer edebiyat denemeleridir. Çünkü bu halkın edebiyatını yapacak bireyler çıkmıyor. Edebiyatını bile ben yapmak zorundayım."* Çünkü edebiyat yapmak için çok büyük duyumsamak, anlamak, hissetmek gerekir. Onu bir dil gücüne dönüştürebilmek ancak böyle mümkün olur. Önderliğin bütün çözümlemelerinde edebiyat, estetik ve sanat boyutu var. Önderliğin bir sanatçıdan daha fazla sanatı, bir edebiyatçıdan daha fazla edebiyatı yorumlama gücü var. Çünkü Parti Önderliği bütün bu olguların yaşamla, gerçeklikle bağını çok güçlü kurmuş. Sanatın gerçeklikle bağı nedir? Edebiyatın gerçeklikle bağı nedir? Bu anlamda üslup ve hitabetin, dilin gerçeklikle bağlantısı nedir? Parti Önderliği bütün bunların gerçeklikle bağını çok iyi yakalamış. Bu anlamda Önderliğin tarzında, üslubunda son derece gerçekçilik hakimdir. Ama bir o kadar da sanatçılık, estetik, güzellik yönü vardır. Güzelliği, sanatçı yönü ile gerçeklik arasında kurduğu doğru bağdan kaynaklanıyor. Gerçeklikle bağlarını o kadar doğru ve güçlü kurmasa, belki o kadar çekici olmaz. Yani hem çok sade, hem çok yalın, ama bir o kadar da çekici, örgütleyici ve herkesin kendisini bir biçimde içinde bulduğu bir tarzı var.

Önderlik üslubu güzellik ve sevgi yaratıcılığıdır

Bir sanatçının üslubunu ortaya çıkaran en temel boyut ondaki duygu gücüdür. Bir sanatçı ne kadar güçlü duyguları yaşıyorsa, onu ortaya çıkarttığı sanat eserine mutlaka yansıtır. O duyguların çok güçlü yaşanması, düşünce, yorumlama ve tayin etme gücünün derin olmasından geçiyor. Bu anlamda bir derinleşmeye sahip de-

ğilse, bir sanatçının duyguları da çok fazla gelişmez. Parti Önderliği bütün sahte duygusallıkları reddeder. Bütün sahte duygusallıklara rest çekerek, bunların yerine soru sorar. Gerçek duygu nedir? Gerçek sevgi nedir? Ya da paylaşım, ilişki nedir? Olanı reddetme ve onun yerine hemen bir şey koyma yok. Çünkü soru soruyor ve arayışları çok derin. Varolan anlayış düzeyi ve yaşam tarzıyla onun dilini, kültürünü hemen kabul etmiyor. Ama reddederken de alternatifsiz değil. Önderlik'te en temel duygu öfkedir. Kürt toplumsal gerçekliğine çok yoğun bir öfke var. Ama birçoğumuz o toplumsal gerçeklikle barışık, uzlaşmacı yaşadık. Bir annenin, babanın ilgisini, bu anlamda toplum içindeki değişik ilişkileri, oluşan kültürü çok fazla reddetmedik. Bunlar bizim için çok fazla sorun olmadı. Sorgulamadığımız için tepki ve öfke de duymadık. Bu yüzden bizde büyük duygular çok fazla gelişmedi. Varolan gerçekliğe teslim olduğumuz için duygular çok derin gelişmiyor, ortaya çıkmıyor. Önderliğin Kürt toplumunu, insanını bir sanatçı gibi yeniden yaratması bu duygu gücüne bağlı. Önderlik güzelliğin, çekiciliğin, paylaşımın, yaratıcılığın ne olduğunu çok derin sorguladı ve bütün bunları kendisinde yaratarak ortaya koydu.

"Üslup insanın kendisidir" diyor bir yazar. Bizimle Önderlik arasındaki temel fark, bizim gerçekliğimizle yansıttığımız arasında ya da olmak istediğimiz, iddiasını koyduğumuzla gerçekliğimiz arasındaki korkunç uçurumdur. Ama Önderlik'te bu uçurum kesinlikle yok. Önderliğin güzelliği, üslubundaki güzellik ve çekicilik buradan kaynaklanıyor. Çünkü neyi istiyorsa, neyi düşünüyorsa, neyi yapmak istiyorsa bunu insanlarla çok açık paylaşıyor. Önderlik düşmanı için bile çekicidir. Bir gerçekliği çok güçlü tahlil etme ve onu yaşam tarzında çok güçlü yansıtma var.

Önderlik tanrıçalığı ve tanrılığı *"gerçek insan olmak"* olarak tanımlar. Önderlik'teki bütün çaba, bunun üsluba, tarza yansımasıdır. O anlamda bütün çaba gerçek bir insan olmak içindir. Gerçek insan da toplumsal sürecin başlangıcındaki insandır. Yani doğayla olan ilişkisinde ve insanın kendi özüne yabancılaşmayı yaşamayan insandır. Kendi özüyle daha tanışık ve barışık, bu anlamda da yaşama katılımda tüm çıkarlardan arınmış insan gerçeğidir. Parti Önderliği'nin bize o düzeyde çekici gelmesi, yapmak istediği ve düşündüğüyle paylaştığı, ortaya koyduğu, ifade ettiği arasında çok büyük bir fark olmamasından kaynaklanmaktadır. Bizim yaşadığımız en büyük zorlanma da bu konudadır. Ya da kendi içimizde bizi en fazla çelişkili kılan ve üslubumuza, dilimize yansıyan boyut da budur. Düşündüğümüz ve hissettiklerimizde yaşadığımız zayıflıkların yansıması var. Bir toplumsal gerçeklik içinde yaşarken ona ne kadar öfke duyuyoruz? Bir insanın, bir halkın kendi özünden uzaklaşmasından, kendi kimliğini kaybetmesinden ne kadar acı duyuyoruz? Bunu ortadan kaldırmayı ne kadar çok istiyor ve ilgi duyuyoruz? Bunlar bizim tarzımıza damgasını vuran temel olgulardır. Köleliğe çok büyük bir tepki duymazsak üslubumuz köleliğin üslubu olur. Çünkü onunla çok barışık oluruz. Tepki duymadığımız şey, birlikte yaşadığımız şey olur. Eğer biz mevcut toplumsal yapıda şekillenmişsek, özgür olmadığımız, özgürleşmek zorunda olduğumuz bir gerçekliktir. Özgürleşmek istiyorsak, en başta köleliğe çok yoğun bir tepki duymak zorundayız. Bitirilmiş, yenik düşürülmüş, çaresiz kılınmış, ölüm felsefesinin çok hakim olduğu Kürt halk gerçekliğine büyük bir tepki duymak durumundayız. Eğer ona çok büyük bir tepki duymazsak, bu dilimize de fazla yansımaz. Örgütsüzlüğe çok büyük bir tepki duymuyorsak, yaşama damgasını vuran temel gerçekliğimiz örgütsüzlük olur, üslubumuz, yani tarzımız çok dağınık olur. Birçok yaşam anlayışına ve eğilimine açık olur. Yani bir çizginin üslubu ve tarzı olmaz. Birçok şeyi içine alabilecek kadar dağınık bir yaşam olur. Çünkü örgütsüzlüğe çok büyük bir tepki duymuyor, bunu çok derinden hissetmiyor ve yaşamıyoruz. Veya bizde insan ve halk sevgisi anlamında çok derin ve güçlü bir sevgi arayışı ve yurtseverlikle bağlantısı güçlü olan bir sevgi yoksa, üslubumuza damgasını vuran temel olgu sevgisizlik olur.

Bir insanın ne kadar hissederek, duyumsayarak konuştuğu, onun tepkisini, öfkesini ya da sevincini ne kadar yaşadığı üslubundan belli olur. Yani insan üslubuyla kendisini, kendi gerçekliğini yansıtır. Çok güçlü konuşabiliyorsak, o güçlü konuşmanın amaçla bağını kurduğumuzdandır. Amaçla bağ çok güçlü olduğu için güçlü bir konuşma, güçlü bir yaklaşım vardır. Veya örgütlüysek, örgütlülüğün amaçla bağını çok güçlü kavradığımız içindir. Onun yaşamdaki etkisini, amaca ulaşmadaki etkisini çok iyi anladığımız içindir. Dilimizi iyi kullanmak yine bununla bağlantılıdır. Eğer kullanamıyorsak bu da tersini ifade eder. O zaman özgürlüğe karşı çok büyük bir istem duymuyoruz, demektir. Aslında bu, eski Kürt halk gerçekliğini mi, yoksa yeni yaratılan, PKK ile yaratılan halk gerçeğini mi tercih ettiğimizle bağlantılıdır. Bu anlamıyla aradaki farkı yorumlarken, her birimizde neden güçlü bir üslup oluşmadığı, tarzımızı, kendimizi neye göre oluşturduğumuz, neye göre iş yaptığımız, kendimizi neye göre ifade ettiğimiz sorularına güçlü cevaplar vermek ve bunu aşmanın temel yaklaşımlarının neler olduğunu tartışmak önemlidir. Partide bunu biz nasıl algılıyoruz? Bizde üslup çok dar kullanılıyor. Bizim üslubumuza damgasını vuran anlayış, yaklaşım ve sınıf gerçekliği nedir?

Önderlik bir üslup ve yeni bir tarz yarattı. Fakat biz buna ne kadar geldik, bunu ne kadar içselleştirdik ve ne kadar kabul ettik? Bu önemli bir boyut. PKK tarihi boyunca ele aldığımızda bu konuda Önderliğin her zaman, her aşamaya yönelik mutlaka eleştirdiği, değerlendirdiği, çözümlediği hususlar var. Kendini diğer konularda olduğu gibi bu konu açısından da Kürt halk gerçekliğinden yeterince çıkaramama, sıyrılamama, Önderliğin ortaya koyduğu tarza, üsluba gelememe ve örgüt ortamında kendi damgasını taşıma ya da pratik olarak kendi damgasını vurmaya çalışma var. Örneğin pratik sahalarda ya da günlük yaşam içerisinde salt ifade veya konuşma anlamında değil, bir bütün yaşam biçimi anlamında kendimizi ele aldığımızda, yabancı sınıf etkilerinin hala çok yoğun olduğunu görmek mümkün. Bizim kendimizi Önderlik ölçüsüne vurup değerlendirdiğimizde eleştirmemiz gereken yönleri ortaya koymamız gerekiyorsa, bu anlamda hala sınıfsal ve cins boyutundaki gerçekliğimizin üsluba, yaşam tarzına damgasını vurduğu yönlerin varlığını kabul etmek gerekir.

İdeolojiyi güçlü yaşamayan, üslupta güçlü olamaz. Yani ideolojiyi ne kadar derinlikli yorumluyorsak, içselleştiriyorsak, özümsemişsek, bu bizim üslubumuza yansır. Eğer yansımıyorsa, bu hala ideolojiye gelmeyen, bütünleşmeyen yönlerimizin olduğunu gösterir. Bunun hitaba yansıyan yönü sadece bir boyuttur. Aslında hitap, dili kullanma gücü, tavır ve davranıştaki güzellik, çekicilik; bireyin kendisinde örgüt üslubunu, yaşam tarzını, ideolojiyi ne kadar içselleştirdiğinin aynasıdır. Örneğin bir kadro, bir yoldaşıyla konuşurken küçük burjuva özelliklerini, kendini beğenmeyi yansıtıyorsa, mütevazi olamıyorsa, kendini çok büyük görüyorsa; bu partinin, ideolojinin ve Önderliğin büyüklüğünü kavramamıştır. Önderliğin büyüklüğünü kavrayan bir insan kendini çok büyük görmez. Onun karşısında ne kadar gerçekleşmişse, ne kadar başarmışsa o kadar büyüktür. Bir başarı yoksa, büyüklük de yoktur. "Aslında benim dilimin böyle olduğuna bakmayın, ben başka birisiyim" demekle de olmaz. Birey ne ise öyle yansır. Bir şeyin özünün başka, biçiminin başka olduğunu söylemek mümkün mü? Eğer bir insanın düşünceleri sistemliyse, oturmuşsa, bu onun ifade biçimine daha güçlü yansır. İfadede bu çok güçlü yansımıyorsa; "aslında ben bu konuda çok sistemli düşünüyorum da biraz dil sorunu var" denilemez. Bir arkadaşa "şu arkadaş nasıldır" diye sorulduğunda, "iyi bir arkadaştır, yalnız biraz üslup sorunu var" deniliyor. Oysaki biraz üslup sorunu olmaz. Üslup sorunu varsa iyi olmak bizim için nedir? Bizim dilimize, ifade ediş biçimimize bile oturmuş. "Ben çok ciddi bir zorlanma yaşamıyorum, tek zorlandığım konu üslup konusu" deniliyor. O zaman zorlanılan konu direkt parti yaşamıdır. Birey üslupta zorlanıyorsa, parti yaşamında zorlanıyor demektir. Bu anlamda şu ana kadar oturan ifadeler, kendimizi kendimize temelinde oluyor.

Pratik anlamda yaşananlar boyutunda, örneğin bayan arkadaşlarda, yaklaşım noktasında en fazla duygusallık ya da apolitiklik var, diyoruz. Yani bir gerçekliği olduğu gibi belirtmek veya o konuda net ve radikal bir tavır koyma kadın ve erkek gerçekliği açısından farklı bir tepkiye yol açıyor. Kadında hemen etkilenme, ondan yola çıkarak inada girme ve tepki tutma yaşanıyor. Erkekte ise onu çok fazla duyumsamama, takmama, üzerine yoğunlaşmama, algılamama ve duygu anlamında hissetmeme yaşanıyor. Her iki gerçeklik de, yaşamda kendi yansımasını buluyor. Birisinde çok yüzeysel bir yaklaşımla kendisini yaşama katış biçiminde ortaya çıkarken, bir diğerinde ise kendini yaşamın dışına çıkarma, ama etki gücü olmama şeklinde ortaya çıkıyor. Bir arkadaş yaşamda küskünlüğü, tepkiyi, inadı ortaya koyuyorsa, belki kendisine göre kendini yaşamdan çıkarmış oluyor, ama bütün o yaklaşım tarzıyla yaşamı etkiliyor. Bunların hepsi de birer üslup sorunudur. Yaşama nasıl baktığımız, yaşamdaki gerçeklikleri nasıl kavradığımız, nasıl yorumladığımız ve nasıl yansıttığımızla bağlantılı bir olaydır. Bu anlamda kendi yansımalarımızı da güçlü değerlendirmemiz gerekiyor.

Propaganda örgüt doğrularını ve ideolojiyi konuşturmaktır

Parti Önderliği, *"Bir insanın en temel gücü, ölçülü duruş kazanmasıdır"* diyor. Bu ölçülü duruş bizde hala feodal ölçülere göre ele alınıyor. Ne kadar ağır başlı, uslu, akıllı olursa bir kişi, bize göre ölçülü oluyor. Kendini gizleme yeteneğinin ne kadar olduğu ölçü olmamalıdır. Kendini klasik ölçülere göre sevdirme, kabul ettirme, feodal ölçülere göre birtakım duygulara, güdülere hitap ederek sevdirme gücü ölçü olmamalıdır. Özellikle üslup ve yaşam tarzı anlamında partiye layık olmayan yaklaşımlar güçlü sorgulanmalıdır. Parti dışı bir yaklaşım karşısında örgüt refleksini güçlü yansıtan ölçülü, ilkeli duruş sergilenmelidir. Önderlik, *"Her parti militanı aynı zamanda partinin ajitasyon propaganda görevlisidir"* diyordu. Bir yerde yaşam tarzı ve yaklaşım anlamında bir terslik, aksilik ve zıtlık varsa, burada parti militanının kıyamet koparması gerekiyor. Propaganda-ajitasyon yapmak demek, gidip bir topluluğun karşısında ajite çekmek değildir. Bir ortamda ters bir yaklaşım varsa, sen kendini parti ideolojisini savunmanın militanı olarak ne kadar görüyorsun, onun propagandasını ne kadar yapıyorsun? Propaganda yapmak; örgütü, örgüt doğrularını, ideolojisini güçlü konuşturmaktır. Parti ideolojisini propaganda yapacak düzeyde kendisinde içselleştirmesi gerekirken, bir başkası ona "Parti ideolojisinde ölçü budur, yaklaşım bu olmalıdır" diye anlatmak durumunda kalıyorsa, birey kendisini sorgulayacağına, "Bana propaganda yapma" diyor. Partinin doğrularını savunurken "Genel doğrulardır, herkes biliyor. Ben sanki propaganda yapıyorum gibi oluyor" şeklinde bir psikolojiyi yaşıyor. Çünkü yapancılaşmayı tam aşmamış. Bir insan ideolojiyi yüzde yüz içselleştirirse zaten onun dışında bir dili olmaz, o dilde konuşur. Başka bir dilin var ki, sen konuşurken o sana yabancı gibi geliyor veya sanki sen ona propaganda ediyormuşsun gibi geliyor. Belki çok farkında olmadan bazen, "Arkadaş bana propaganda yapıyor" veya "Bana propaganda yapma" şeklinde cümleler kullanıyoruz. Bu "gevezelik etme, demagoji yapma, ideolojimizi kullanalım, herkes kim ne konuşuyorsa dinlesin" anlamında değildir. Ama eğer birey içselleştiriyorsa, gevezelik de, demagoji de, lafazanlık da olmaz. Bir birey ideolojiyi içselleştirerek anlatmıyorsa, bunu kendisi de anlatırken yaşamaz, karşıdaki insan da yaşamaz.

İdeolojik yoğunlaşmayı en fazla yansıtan, üslup ve propaganda-ajitasyondur. Nereye gidilirse gidilsin, nerede yaşanılırsa yaşanılsın, halk içine gidildiğinde bu ideolojinin çok güçlü bir üslupla propaganda ajitasyonunu yapacaksın. Bu da salt konuşarak yapılmaz. Arkadaşlar gittikleri bir köyde dört saat halkın karşısında, halkın değer yargılarını da dikkate alarak oturmuşlar. O oturuş köylülerin aklında yirmi yıl kalmış, unutmamışlar. Bu da bir propaganda biçimidir. Fiziksel anlamdaki duruş bile Önderlik'te kendi ideolojisinin propagandası biçimindedir. Önderlik, *"Bir insan olarak kendimi yarattığımı, fiziğimle çok somut ortaya koyabiliyorum. Duruşumla, bakışımla, her şeyimle"* diyor. Bu, bir ideolojinin insanı ne kadar güçlendireceği noktasında doğal bir propagandadır. Halkın içinde ölçü ve duruş konusunda partinin istediği bir düzeyi sergilemeyeceğiz, ama oturacağız ve halka *"PKK'nin ideolojisi budur"* diyeceğiz. O zaman inandırıcılığımız da, propaganda-ajitasyon yapmanın da bir anlamı kalmaz. Sen kendi kendini boşa çıkartıyorsun. Ya da bir savaşçıya yaklaşımda yirmi dört saat söylem boyutunda, "Heval, böyle yaşamak gerekir. İdeoloji budur, PKK budur, ölçü budur" diyeceksin, ama yaşamda bunun temsilcisi olmayacaksın. Yani ideolojinin yaşam tarzı olarak etki gücünü ortaya koymayıp, eğitimde veya tartışmada o arkadaşa "Sen PKK'ye göre değilsin veya PKK budur" dersen bir inandırıcılığın kalmaz. Biz bu anlamda nasıl yaklaşıyoruz, ideolojiyi yaşamsal kılma biçimimiz, tarzımız, üslubumuz nasıldır?

Parti Önderliği en ufak bir fiziksel biçimden, hareket ve davranıştan tutuyor, ses tonuna kadar üslubu değerlendiriyor, ele alıyor. İdeolojiyi halka nasıl yansıtacağını ortaya koyuyor. Gittiğiniz her yerde yansıttığınız gerçeklik ve duruş, parti ideolojisinin ne kadar özümsendiğinin sonucu olacak. Bunun ifadesi, yansıması olacak. Her parti militanı ideolojinin propagandasını yapmakla sorumludur. Bunu da yabancı bir güç adına propaganda yapıyormuş gibi değil, ona sahip çıkarak, içselleştirerek, yaşamsal kılarak yapmak gerekiyor. Bunun hitap, dil ve aynı zamanda yaşam gücünü ortaya koyabilmek, bir ideolojinin gerçek anlamda sahipliğini yapmak oluyor.

Bir yerde bir eksiklik oluyorsa, bundan orada bulunan herkes sorumludur. Demek ki, orada parti yaşam tarzı oturtulamamış, parti üslubu kullanılmamış, Önderlik anlatılamamış, yaşamsal kılınmamıştır. Partinin bir militanı ve kadrosu olarak o alanda bunun sorumluluğunu hissetmeyen, partiden hiçbir şey anlamamış demektir. İdeolojiyi ne kadar anlatabildik, ne kadar özümsetebildik? Bu üslubumuza ne kadar yansıdı, ne kadar kazanımcı yaklaştık, ne kadar anlattık, paylaştık? Bir zeminde eğer bir insan parti ideolojisine karşı ilgisizse, her arkadaş bunu kendi sorunu olarak görmek zorunda. Ben bir zemine gidiyorum; bir insan parti ölçülerine ilgisiz, kendini eğitmeye ilgisiz, almaya karşı ilgisizse, bunu ortadan kaldırmak için ben kendimi sorumlu tutmak zorundayım. Eğer ben onu kendi haline bırakırsam, o zeminde oluşacak tarzı belirlemiş, o tarza izin vermiş oluyorum. O kendine göre olsun, bu kendine göre olsun; ama kendine göre olmak partiye göre olmamaktır. Sen onun ideolojiye ve eğitime ilgisizlik anlamında kendisine göre olmasına izin verirsen, aslında sen de onun kendine göre olmasını kabul etmiş veya onu meşrulaştırmış olursun.

Eğer herkes parti ortamında yaşıyorsa ve kendisini parti ideolojisine göre eğitmek, örgütlemek, yaşamsal kılmak, bu anlamda bir üslup ve tarz kazanmak zorundaysa, o zaman herkes kendisine göre olmamak zorunda. O yüzden de bir ortamdaki üslup sorunu, bir bütün yaşam tarzı sorunu hepimizin sorunudur. Bir birey kalkıp bizim üslup ve dil anlamında hitabımızı bozuyor veya ona göre konuşmuyorsa, bu ortamdaki herkesin ona denk bir yaklaşımda bulunması gerekiyor. Çünkü o bir bütün olarak bu ortamın tarzını ortaya koyuyor. Liberal tarz, sekter tarz ve uzlaşmacı tarzların oluşumu birden bire veya bir bireyle olmuyor. Uzlaşmak için taraflar, kesimler olması gerekiyor. Uzlaşma böyle ortaya çıkıyor. Eğer bir taburda uzlaşma tarzı ortaya çıkıyorsa, demek ki sen orada parti tarzını savunmaktan ve onun üslubunu oturtmaktan vazgeçmişsin, onun dilini ve ideolojiyi konuşturmamışsın. Başka bir şey hakim olmuş ve onun içerisinde sınıflar uzlaşmış. Ben objektif olarak sana "Benim küçük burjuva tarzımı kabul et" diyorum, diğer arkadaş kendi köylü tarzını dayatıyor, başka birisi de farklı bir yerde aldığı şekillenmeyi, tarzı dayatıyor. Ortamda örgüt tarzı diye bir şey kalmıyor.

Tarihsel süreçlere bakıldığında I. Haçlı Seferi sürecinde Papa konuşuyor ve binlerce insanı o kadar zahmetli bir yolculuğa, savaşa razı edebiliyor. Konuşmasıyla, hitabıyla insanları inandırıyor. Doğu'da daha zengin yaşam kaynakları var. Kudüs'ü ele geçirme ve bir din, ideoloji adına konuşuyor, ama insanları en kötü yaşam koşullarına götürecek kadar inandırıcı olabiliyor, kazanabiliyor. Yakın tarih açısından Hitler'in ajitasyon gücü, hitap gücü veya onun oturttuğu yaşam tarzı insanları çok korkunç bir şeyin içine çekebildi. Binlerce insanı onun içinde çok farklı bir biçimde etkileyebildi. Peşinden kadını ve erkeğiyle milyonlarca insanı sürükleyebildi. Halen devlet içerisinde kendi yaşam tarzını oturtmanın etkileri var. Ki, birçok insan o yaşam sistemi içerisinde çok fazla eziliyor, acı çekiyor ve birçok şeye maruz kalıyor. Ama o yaşam tarzından kopmayı veya o yaşam tarzını reddetmeyi düşünemeyecek kadar ona bağımlılaştırmış. Bunu kendi ideolojisiyle, propaganda ve ajitasyonuyla, üslubuyla, oturttuğu tarzla başarıyor. Bu konuda PKK sadece Kürt halkı açısından değil, genel dünyada ideolojik güç olarak, onun ajitasyon-propaganda gücü ve yaratıcı tarzı olarak kendisini ispatlamış bir harekettir. İnsanı yeniden yaratmayı başarmışsa, insanlığın bu kadar düştüğü bir yerde en fazla düşen halk gerçekliğinden yeni bir Kürt tipi yaratmışsa onun bu konudaki gücü tartışılmazdır. Tarz, dil ve yaratma konusundaki gücü tartışılmazdır. Ama biz bu ideolojinin hakkını tümüyle veremiyoruz.

Tarz ideolojiyi savunma ve yaşamsallaştırmanın temel biçimidir

PKK kendi gücünü bu anlamda ispatlamıştır. Önderlik bu gücü ispatlamıştır. Önderlik, tarzıyla, insana yaklaşımıyla milyonlarca insanı çektiyse, binlerce insan saflarda en zor koşullarda savaştıysa, gerilla savaşımına katıldıysa, bu, Önderliğin o konuda bir gerçekliği ispatladığını gösterir. Buna rağmen biz hala birtakım zayıflıklarımızı o gerçeklik yerine koyarsak bu en büyük haksızlık olur. Bu anlamda bir bütün olarak kendi sınıfsal gerçekliğimizin

"Ne kadar ağır başlı, uslu, akıllı olursa bir kişi, bize göre ölçülü oluyor. Kendini gizleme yeteneğinin ne kadar olduğu ölçü olmamalıdır. Kendini klasik ölçülere göre sevdirme, kabul ettirme, feodal ölçülere göre birtakım duygulara, güdülere hitap ederek sevdirme gücü ölçü olmamalıdır. Özellikle üslup ve yaşam tarzı anlamında partiye layık olmayan yaklaşımlar güçlü sorgulanmalıdır."

etkisini yaşıyoruz. Nasıl bir üslup gerekiyor, dönemin dili ve üslubu nedir, bu anlamda insana yaklaşım nasıl olmalı, yoldaşlığa yaklaşım nasıl olmalı, çalışmaya yaklaşım nasıl olmalı, bunun üslubu nedir veya alınan gücün parti hizmetine sunulmasının dili, yaklaşımı nedir, bir alana giriş tarzı nedir, başlangıç tarzı nedir, Önderlik'te nasıl oluyor, Parti Önderliği bir çalışmaya nasıl başlar, bir çalışmaya başlarken onun yaklaşımı, onun dili, hitabı veya davranış gücü nasıldır?

Önderlik bir alana, bir çalışmaya giriş tarzını çözümlüyor. Biz onu ne kadar esas alabiliyoruz? Bir çalışmaya başlarken gereken tarzı oluşturan temel olgulara ne kadar yoğunlaştık, ne kadar hazırız ve o hazırlandığımız boyutları ne kadar yaşamsal kılacağız? Bu konuda başlangıç biçimi, giriş tarzı nasıl olmalı? İlişki tarzı nasıl olmalı? Bir ortama gidecek bir yönetimle yapı arasındaki ilişki tarzı nasıl olmalı? Bunun üslubu, bir bütün yaklaşım tarzı, dili nasıl olmalı? Gerçekten ne kadar kazanımcı bir yaklaşım var? İnsanları değişmeye, dönüşmeye kilitlemiş mütevazı bir yaklaşım ne kadar var? Emeksiz, sorumsuz, keyfi, biraz kendine göre, biraz da partiye göre olan, orta bir tarzı tutturan bir yaklaşım ne kadar var? Bu noktalarda partinin her militanı kendisini sorgulamalı. Fakat bunu süreklileştirmek, derinleştirmek ve bu konuda kendisini somutlaştırmak önemli. Kendi gerçekliğini bir bütünen ele almak gerekiyor. Sınıfsal boyutunu, kişilik ve aile şekillenmesini, onun dile, davranışa yansımasını ve bunun PKK gerçekliğiyle ne kadar bağlantılı, ne kadar paralel, ne kadar karşıt olduğunu ortaya koymak gerekiyor.

Partinin yarattığı üslup, bireyin kendisinde kendi özüne ait olmayan, özgürlüğe göre olmayan veya insan özüne ait olmayan yönleri ayrıştırması, atması ve ait olan yönleri güçlendirmesi anlamına geliyor. Biz kemalist bir şekillenme almışız. Bu şekillenmenin bizdeki izlerinden arınmak, örgüte göre bir üslup yakalamak, Önderliğe ve ideolojiye göre üslup sahibi olmak anlamına geliyor. Ama biz kendi sınıfımızın etkilerini, kırıntılarını, izlerini taşıyoruz. Önderliğin *"ezop dili"* dediği karmakarışık, ne istediğini çok fazla bilmeyen, ne ifade ettiği tam net olmayan, hedefi ortaya tam koyamayan, yani bir şeye hitap ettiğinde hitap ettiği kitleyi veya yapıyı ona tam çekemeyen veya ona tam bağlayamayan bir yaklaşım ortaya çıkıyor. Bundan kurtulmamızın en temel yaklaşımı veya anlayışı kesinlikle o diğer şeylerden arınmaktan geçiyor. Dilimize yansıyanlar da onlardır. El kol hareketlerimizden tutalım, davranış biçimimize ve her şeyimize yansıyan onlardır. Bir insan karşısında saygılı olmak ve ona ölçülü bir yaklaşım göstermek onunla bağlantılıdır. O konuda arınmışlıkla bağlantılı.

Bir insanın üslubu denilirken, davranışı, saygısı, ölçüsü ve hitabı da içine giriyor. Bir arkadaşın karşısında saygılı olmak bize göre küçüklük oluyorsa, PKK'nin ideolojisinden çok fazla anlamamışız demektir. Oturuşumuzdan, kalkışımızdan, birbirimize karşı o ölçüyü yansıtmamızdan PKK'yi ne kadar anladığımız belli olur. PKK'de saygı en temelde insanın özüne karşıdır. Bir insan karşısında tokalaşmak için ayağa kalkmak veya selam verip sıcak bir yaklaşım göstererek bir bütün o kişiye karşı saygıyı ifade ettiğinde, bu senin partiden aldığın ideolojinin büyüklüğünün ifadesidir. Kimse böyle küçülmez. Hala feodal gurur var. Bazı arkadaşlar aile gerçekliği olarak ağa kültüründen geliyor. Bir arkadaş karşısında kendisini toparlamayı, düzgün oturmayı veya bir arkadaşa saygılı yaklaşmayı kendi ağalığına yakıştırmıyor. Ağalığın bizde ne olduğunu da bilmiyor. Ondan vazgeçse sanki ne olacak? Ondan taviz vereceğini, küçüleceğini hissediyor. Kendisini toparlamak için kıpırdama veya karşısındaki bir yoldaşına saygı gösterme gereğini hissetmiyor. Kendini kandırma temelinde kendisini büyük görüyor. Çok fazla ölçü, saygı ve mütevazilik yansımıyor. Bütün bunları her birey, her arkadaş kendi şahsında çözümleyerek, değerlendirerek bir yaklaşım ve ele alış sahibi olabilmeli.

Eğitim bir anlamda insanı amaca çok köklü bağlama faaliyeti, amaç temelinde yeniden yaratma, anlayış kazandırma faaliyetidir. Yaşama katılımımızda da üslubumuzu, tarzımızı, hitap gücümüzü ortaya koyacak temel boyut budur. Bizim amaçla bağımızı nasıl kurduğumuz, nasıl bağlandığımızdır. Bu anlamda hepimizde yansıyan temel bir özellik olarak sistemsizlik, plansızlık var. Bir çalışmaya başlarken çok sistemli bir tarza sahip olmama, çok planlı olmama yaşanıyor. Onun ortaya koyduğu dağınık bir üslup ve tarz var. Bundan kurtulmak için de her davranışın ve en ufak bir mimik olayının bile amacın hizmetine getirilmesi, o anlamda insanın kendisini terbiye etmesi olgusu çok önemli. PKK insanı terbiye etme üslubu yakalamışsa, ona dayalı bir ahlak sistemi oluşturmuşsa, bu konuda bireyin kendisini amaç temelinde terbiye etmesi çok önemli.

Bizde özellikle pratik sürece girdiğimizde ideolojik yoğunluktan biraz kopma olabiliyor. Koşuşturma ideolojik yoğunlaşmayı biraz daha arka plana almayı getiriyor. İdeolojik yoğunlaşmalar hakim olmadığı için, kendisini konuşturan kendi tarzımız oluyor. Bu çok yoğun yaşanan bir durum. Hemen hemen bütün alanlar bunu söylüyor. Bir pratik koşturma var, ama ona ideolojik yoğunlaşmayı tam hakim kılma yok. Eğer ideolojik yoğunlaşma tam hakim kılınmazsa tarz da ideolojiye ait olmaz. Bunu kazanmak, amaçla bağlantıyı hissetmek ve o bağı kurmaktan geçiyor. Ben bir arkadaşla konuşurken bir bireydeki, örgütü, ideolojiyi anlama noktasında, partiyi tanıma noktasında bir ihtiyacı hissediyorsam, ama ilgisiz ya da yüzeysel yaklaşıyorsam, bu, benim o bireyin bu amaçtaki yerini çok net kavramamamla bağlantılıdır. Bu anlamda benim amaçla bağımı çok net kurmamamla bağlantılıdır. Partinin geçmişten gelen bir emek olgusu, sorumluluk anlayışı var. Bir insanın bu harekete nasıl kazandırıldığını ve onun bu hareketteki yerini, anlamını bilerek bunun amaçla bağlantısı kurulsa, karşımızdaki insana yaklaşımımız çok farklı olur. O zaman yaklaşımımız amacın, ideolojinin, Önderliğin ağırlığını hissederek olur. Ama onu hissetmiyorsam, çok yüzeysel ve sorumsuz bir yaklaşımla o ihtiyacı görmezlikten gelebilir, bir kenara itebilirim. Onu hiç değerlendirmeyebilirim. Bu konuda amaçla bağını koparmamak çok önemli.

İdeoloji, salt eğitim ortamında kalınarak yaşanmamalıdır. İdeolojiyi her hareketine, davranışına ve çalışmana daha fazla hakim kılman gerekiyor. Bir yoğunluğa girip ideolojik yoğunlaşmayı bir kenara bırakmak, bizde yaşanan tarz sorununun temel kaynağıdır. Bundan dolayı tarz kazanmıyoruz. Parti Önderliği tarz konusunda yıllarca bizimle mücadele etti. *"Siz hep arabayı atın önüne koyuyorsunuz. Araba nasıl yürüsün"* diyordu. Parti Önderliği arabayı düşünce, atı pratik olarak değerlendiriyordu. Biz de pratiğe girdiğimizde hep öyle yapıyoruz. Atın önüne arabayı koyuyoruz, tabii ki araba da yürümüyor. Pratik araba oluyor. Ama düşüncenin öne konulması gerekiyor ki, tarz doğru otursun. Tarzımız, üslubumuz, oluş, yapış ve ifade etme biçimimiz ideolojiye göre olmalı diyorsak, ideolojiyi sürekli, anlık, günlük yaşamak zorundayız. Ama ideoloji bir kenara bırakılırsa ya küçük burjuva tarzı, ya da köylü tarzı ortaya çıkar. Geçmişte biz bunu hep yaşadık.

Savaşta hangi tarzı yaşadığımızı, partiye ne kadar kaybettirdiğimizi herkes biliyor. Niye öyle yaşadık? Çünkü biz Önderliği ve ideolojiyi tarzımıza hakim kılmadık. Bizim üslubumuza damgasını vuran Önderlik ve ideoloji olmadı. O yüzden bir eyaletin yaşam tarzına oradaki şekillenmenin, yapılanmanın damgası vuruldu. Önderliğin savaş tarzı olmadı. Önderlik defalarca çözümledi. VI. Kongre'de ve öncesinde çözümlendi. Örneğin Zagros, sınır kültürünün damgasını taşıdı. O kültürün damgası oranın üslubuna, tarzına hakim oldu, ama Önderliğinki olmadı. Önderlik, *"Zagros partisi var. Orada Önderlik yok, parti yok, PKK yok"* diyordu. Çünkü ideoloji kafasında bir yerde ütopya olarak kalıyor. Ona duygusal bir bağlılık var, ama yaşama damgasını vuran o ideoloji değil. O zaman burada yaşamı ilerletme ve özgür yaşamı kurma anlamında bir sonuç çıkmaz. Parti Önderliği bu durumu, *"İslamiyet'in kurallarını söylemde kabul etme, ama İslami özle bağdaşmayan bir yaşam tarzını yaşama"* olarak nitelendiriyordu.

Sema Yüce'nin eylemi bir özeleştiri tarzıdır

Üslup tarzdır. Biz üsluba damgasını vuran temel olgu olarak Önderliği almadığımız için bu kadar çok kaybettik. Bunu basit ele alamayız. Üslup sorunu dediğimiz şey bize onlarca arkadaşımızı kaybettirdi, onlarca maddi değeri düşmanın eline geçirdi. Onlarca insanı kazanabilecekken kaçırttı veya yersiz şehadetler yaşandı. Buna damgasını vuran bizim tarzımız oldu. Önderliğin tarzını hakim kılsaydık kesinlikle bunlar yaşanmazdı. Bu anlamda tarz, ideolojiyi savunma ve yaşamsal kılmanın temel biçimidir. Hiçbir savaş doğru, yani o savaşın geliştiği kurala denk düşen bir tarz ve üslup olmadan kazanılmaz. Bir düşünce kendi dil gücünü, ifade gücünü ortaya koymazsa kazanamaz.

"Üslup tarzdır. Biz üsluba damgasını vuran temel olgu olarak Önderliği almadığımız için bu kadar çok kaybettik. Bunu basit ele alamayız. Üslup sorunu dediğimiz şey bize onlarca arkadaşımızı kaybettirdi, onlarca maddi değeri düşmanın eline geçirdi. Onlarca insanı kazanabilecekken kaçırttı veya yersiz şehadetler yaşandı. Bu anlamda tarz, ideolojiyi savunma ve yaşamsal kılmanın temel biçimidir."

Toplumsal şekillenmenin ve kimliksizliğin yarattığı dilsizlik, ifade gücündeki zayıflık, yetkin olamama, eziklik ve güvensizliğin bizim üslubumuza damgasını vurduğu doğru, ama bir o kadar da PKK kültürü var. Bizim kendimizi ona göre yorumlayarak ele almamız gerekiyor. Bu konuda oluşan bir bakış açısı ve ele alış tarzı var. Şu ana kadar hep kendini kandırma düzeyinde yaklaştık, ama bu durumun bundan sonra çözümlenerek aşılması gerekiyor.

İdeolojiyi düşüncede ne kadar güçlü yaşarsak yaşayalım, onu ne kadar yaşamsallaştırdığımız önemlidir. Örneğin ben Kadın Kurtuluş İdeolojisi'ne çok inanıyorum ve bağlı olduğumu söylüyorum. Ama bunu yanlış yaklaşımlar karşısında dil gücüne, etki gücüne dönüştüremiyorsam, "Bu ideolojiye çok bağlıyım, her şeyle bu ideolojiyi yaşıyorum" diyemem. Çünkü ideolojiyi ne kadar yansıtıyorsam o kadar yaşıyorumdur. Biz yeni dönem stratejimiz olan demokrasi ve barışı savunuyor, ona inanıyoruz; ama bir ortamdaki örgüt dışı yaklaşım, anlayış ve eğilim karşısında bunun cevabını veya karşı tavrını tam koyamıyorsak, demek ki tam içselleştirmemişiz. Bir arkadaş partiye henüz yeni gelmiş ama, "PKK ideolojisi bir ütopyadır, ben kendimi yaşamak istiyorum" diyor. Neden, sen neyine güveniyorsun, bu kadar cesareti nereden buluyorsun, diyoruz. Bu parti ve bu ideoloji karşısında bir insan bu kadar cesaretli konuşamaz.

İdeolojiyi hissetmek, öğrenmek için kafamızı bir yerlere mi çarpmak gerekiyor? Kürt öğrenme tarzı biraz böyle. Hep kafamızı çarpa çarpa öğreniyoruz. Bu ideolojinin mevcut aşamada dünya içerisindeki veya insan üzerindeki etki gücünü herkes kabul ediyor. Dünya bu ideolojiyi incelemeye almış, ama sen tanımadığın için gücünü bilmiyorsun. Bu yüzden de o gücü kendine ait kılmayı bilmiyorsun. Bizim üslubumuza yansıyan temel bir boyut da budur. İdeolojimizin gücünü tam yansıtamıyoruz. Örneğin bizim bir kadın programımız var. Bir biçim ve tarz olarak bir şeyleri yansıtıyor, ama bizi yansıtmıyor. Biz buna tahammül edemeyiz, kaldıramayız. Bu hareketin bu kadar kapsamlı bir misyonu olacak, bu kadar büyük bir iddiası olacak ve bu kadar savaşım yaşanacak, ama bunları yansıtması gereken program başka şeyleri yansıtacak. Biz bunu kabul edemeyiz. İnsan buna öfke duyuyor. O ideolojiyi yansıtmak yerine, tam tersine özünde o gerçekliğe karşı savaş yürütülüyor. Savaşımını yürüttüğün gerçekliği kendi gerçekliğin gibi kendi zemininde yansıtmanın bir anlamı yok ki. Bunun tek bir anlamı var; o da, ideolojiyi anlamamak, ideolojiye ters olmak.

Biz 'üslup, tarz' derken bütün bunlar içindedir. Eğer birisi benim yanımda ideolojiye ters bir yaklaşım içine giriyorsa, demek ki ben bu ideolojinin bende yaşamsal kılınması gereken tarzı almamışım. Örneğin bir eleştiri üslubunu kazanmamışım. Benim eleştiri üslubum güçlü olsa, o zeminde o üslubu parti için çok güçlü kullanabilirim. Kemal ve Hayri arkadaşlar defalarca gidip yalvarılmasına rağmen tek bir taviz vermediler ve kendilerini erittiler. Çünkü kendi kimliklerine, ideolojilerine ve Önderliklerine karşı bir saldırı vardı. O saldırı karşısında kendilerini erittiler. Sema arkadaşın eylemi neden o kadar şiddetlidir? O da bir tarzdır. Bir eylem, eleştiri, özeleştiri tarzıdır.

Kendi zeminimizde bizi biz yapan, bizi var eden gerçekliğe saldırı olacak, ama biz 'şu alışkanlık, bu tarz, bu bilmem ne, benim şu duruşum' adı altında ona sessiz kalacağız. Biz bunu kabul edemeyiz. Bir militanın bu konuda yaşam, savaş ve mücadele tarzı nedir, dili nedir? Farklı eğilimlerin dili olanlar çok keskin ve kendinden emin konuşuyor. Ama ideolojinin dili olması gereken militan çok sessiz kalıyor. İnsan hayret ediyor. Bizi bugüne getiren ve bu ideolojiyi var eden Önderlik'tir. Biz O'nun tarzını kendimizde yaşamsal kılmazsak, sadece "inanıyorum" dememiz bir işe yaramaz. Kendini harekete geçirmedikten sonra, fiziksel ve düşünsel anlamda tavır, davranış olarak kendinde bunu yaratmadıktan sonra böyle söylemenin hiçbir anlamı yok. Senin özde inanmadığını gösterir. İnanan bir insan kendi ideolojisini korur, savunur. Onun için her şeyi yapar, ölümü göze alır. Ama biz kendi zeminlerimizde hala bazı eğilimler karşısında kendine güvensiz, kendinden emin olmayan bir yaklaşımla durabiliyoruz. Ezilen gerçeklikte, halk gerçekliğinde, kadın gerçekliğinde bu var. Fakat PKK ezilen gerçeklik adına çıkmıştır. PKK'nin ezilen gerçeklik adına yarattığı üslubu, tarzı, dili neden kullanmayalım ki? Önderlik bu üslubu bizim kullanmamız için yarattı. Bizim de bu ideolojiye en az Önderlik ve şehitler kadar sahip çıkmamız için o dili yarattı.

Gerçeklerle bağını yitirenler demagogdur

Bir yerde örgütün en temel değerlerine karşı bir eğilim ifade ediliyor, dile getiriliyor ve ben onun karşısında sessiz kalmanın özeleştirisini değil de, bir arkadaş karşısında daralarak üslupsuzluğa girme gibi bir eksikliği gündemime alıp özeleştirisini verirsem ve yapımız bunu gündemine alıp eleştirirse, orada bir sapma olur. Böylesi bir durum karşısında bir gerçekliğin yaşamsal kılınması noktasında temel halka nedir? Tarzda bu önemli bir boyuttur. Bir alana, bir çalışmaya girildiğinde esas halkanın ne olduğunu belirlemek kazandırır. Parti Önderliği'nin kazanan tarzının özünde bu yatıyor. Parti Önderliği bütün sorunların çözümü olan anahtarı buluyor, onu tespit ediyor. İmralı sürecinde de bunu yaptı. Parti Önderliği'nin İmralı koşullarında Türkiye'yi şovenist dalganın etkisinden çıkararak Kürtleri içine girdikleri durumdan çıkarması, kendi ilkelerinden ve özünden taviz vermeden mücadelesini yürütmesi, hatta boyutlandırması, Önderlik tarzının bir devamı ve zirveleşmesiydi. Parti Önderliği nasıl olması gerektiğini tespit etti. Böylece bu mücadeleyi, stratejiyi yaşamsal kıldı ve kazandı.

Bizim iş yapma tarzımız başarma değil, kendimizi kandırmanın tarzıdır. Zafere, başarıya kilitlenen bir tarz değildir. Tarzın ideolojik, örgütsel, kültürel, sosyal boyutu var. Bunlara göre üslubumuzu yaratacağız. Amaca ve ideolojik doğrultuya göre kendimizi şekillendireceğiz. Bir yönetim tarzı kazanacaksak buna göre olacak. Parti Önderliği, *"Dilinizi bir silah gibi kullanamıyorsunuz, konuşmasını bilmeyen savaşmasını da bilmez. Size baktığımda en fazla öfke duyduğum şey, kendinizi ifade edemiyor, konuşamıyorsunuz"* diyordu.

Amaç için dili bir silah gibi kullanmak nedir?

Bu anlamda dil gücü kazanmak nereden geçiyor? Bunun okuma, tartışma, kendini eğitme, yaratma boyutları var. Bu anlamda bir netleşmeye gitmek gerekiyor. Bu konuda bir somutluk olmazsa, arkadaşlar bir netliği yakalamazlarsa; istemleri ne kadar yoğun, niyetleri ne kadar güçlü olursa olsun başarmaları çok mümkün olmaz. Çünkü tarzsız hiçbir savaşın kazanılması mümkün değildir.

Dil ve hitap gücüyle doğru tarzı kazanma dönemin militan özelliklerindendir. uParti Önderliği, *"Küçük şeylerden arınacaksınız. Bunun için de birincisi, rastgele konuşmamak ve iyi bir hitap; ikincisi, güçlenmek, güçsüzlüğün kaynağına inebilmenin cesaretini gösterebilmek gerekir"* diyordu. Parti Önderliği bu iki olguyu büyük yaşamanın temeli olarak gördüğü için böyle söylüyordu.

Büyük yaşamın özü örgüt ve örgütlülük düzeyi ise, bunun elbisesi de güzel nakışlardır. Böyle bir dokumayı gerektirir. Bunlar, dil ve davranış güzelliğidir. Böyle olmadan büyük sayılır, büyük sevilir bir yaşamın sahibi olunamaz. Çekici, sürükleyici bir kişilik ve dilin temel gerçeklerle bağlantısı olmalıdır. Gerçeklerle bağını yitirenler demagogdur, ne kadar ince konuşsa da gevezedir. Dil gerçekleri ne kadar dillendiriyorsa, o kadar büyük rol oynayabilir. Ama kendi içinde de biçim güzelliğini bulacaktır. Etkili olmak isteniyorsa bu zorunludur. El-kol hareketlerinden tutalım yürüyüş havasına kadar, bakış tarzından tutalım her türlü ilişkilenme biçimine kadar, hep güzellik aranacaktır. Hiçbir devrimcinin bir diğerini kendi davranışlarıyla, diliyle üzmeye, zorlamaya, çirkinleştirmeye, öfkelendirmeye, çekiştirmeye hakkı yoktur. Her devrimci diliyle kolaylık sağlar, ilişkileriyle yücelmeyi sağlar, güzelleştirir, yaşamı anlamlı kılar. Hal ve hareketleriyle sürekli yoldaşlarını, halkını zorlayan biri, kesinlikle biçimde de büyük bir zayıflığı yaşıyordur. Bunu sadece biçimde dile getirip özde bir şeyler yaratmamışsa ve dışarıya, halka yansıtamıyorsa, demek ki eyleme dökemiyordur. Halka yansıtamıyorsa –ki bu, görevde başarısız kalmak veya kendini başarı yürüyüşünde adeta ayakkabısız, çulsuz bırakmaktır– kesinlikle çevresine hiçbir etkide bulunamaz. Devrim her zaman güzel bir biçim, güçlü bir dil, güçlü bir hava ister. Devrimcinin havası, temposu, göz alıcılığı vardır. Bütün bunların anlam ifade etmesi için de büyük gerçekle bağlantısı kurulmalıdır.

Parti Önderliği üslubun ve tarzın bir bütün olarak içeriğini koyuyor. Devrimciliğin temelinde, amaç doğrultusunda insanları etkilemek ve örgütleme yaratmak vardır. Kadro örgüt yaratmak, örgüt oluşturmak içindir. Eğer biz örgüt oluşturma, sürdürme ve Önderlik ideolojisi temelinde bir başarıyı hedefliyorsak, örgütü yaratacak etki gücünü de ortaya koymamız gerekir. Bunun tarzını kazanmamız gerekir. Arkadaşların kendi emeklerini, yoğunlaşmalarını, çalışmalarını taçlandırmak ve sonuçlandırmak açısından da güçlü devrimci, militan bir tarz kazanmaları esastır.

TÜM PARTİ YAPISINA

Zilan ve Sema gerçeği özgür kadının dirilişidir

● PJA Parti Meclisi

"Parti Önderliği'nin Kadın Kurtuluş İdeolojisi'ni, bunu tüm kamuoyuna ilan edişini büyük bir heyecanla karşılayan Sema arkadaş, bu ideolojiyi çok iyi özümsemiş, kavramıştır. Bu ideolojiyi sadece kadın eksenli değil, Başkan Apo'nun öğretisinin ulaştığı düzey olarak yorumlaması ve bu temelde kendisini ele alıp sorgulaması; Önderlik çizgisi temelindeki yoğunlaşmalarının sürekliliğini ve derinliğini göstermektedir."

Baştarafı 36'da

Zilan sevgisizliği, aşksızlığı, yaşamsızlığı bombaladı

Zilan yoldaş, basit yaşam alışkanlıklarıyla özgürlüğün çelişkisini çok güçlü anladı ve özgürleşmenin tüm putlarımızı kırmaktan geçtiğini çok çarpıcı gösterdi. Bu anlamda O, bizim geriliklerimizi, plansızlığımızı, düşüncesizliğimizi, yoldaş olmayı bilmeyen yüreğimizi bombaladı. O, geleneksel klasik erkek ve kadın gerçekliğini bombaladı. O, olmaz teorisini, "tıkandık, anlamıyoruz, bilmiyoruz"u bombaladı. Tüm başarısızlıklarını gerekçelendiren, hep bekleyen, isteyen, kendini büyütmeyen, yaratmayan kadro gerçeğini bombaladı. O, sevgisizliği, aşksızlığı, yaşamsızlığı bombaladı. Parti Önderliği karşısında dayattığımız anlayışsızlığa cevaben "ben bile bir yılık gerilla yaşamımda savaşa, örgüte, tarihe, kadına, özgürlüğe böyle bir anlam verme gücünü ortaya çıkardıysam, bu kadar uzaktan Parti Önderliği'ni, O'nun öğretisini herhangi bir eğitim almadan iliklerime kadar hissettiysem, siz yalan söylüyorsunuz. Ben beni, halkımı, yaşamı, özgürlüğü katletmek isteyen gerçeği beyninden vurabiliyorsam, her arkadaşın da Önderlik'le, ideolojiyle doğru bütünleştiğinde yapabilecekleri mutlaka vardır." diyerek, vicdanımız oldu Zilan yoldaş. Ve artık vicdan Zilan gerçekliğidir. Şimdi O konuşuyor biz dinliyoruz, O konuşmalı biz dinlemeliyiz ve yapmalıyız. Çünkü O, kendisinde yaşamın, başarının çizgisini yarattı. "Nasıl yaşanılır"ın, "nasıl savaşılır"ın, çizgisini yarattı. "Parti Önderliği'yle nasıl yoldaş olunur"un cevabı oldu. Önderlikle yoldaş olmanın O'nun öğretisini yaşamaktan, hissetmekten ve derinliğine anlamaktan geçtiğinin ispatı oldu. Bunu yaşamanın öyle basit kadın duygusallığıyla olmayacağını korkunç bir iç savaşım vererek gösterdi. Yaktığı özgürlük ateşinde tüm sahte yaşamları, savaşları, yoldaşlıkları kül etti. PKK mirasına layık bir çizgi ve yaşam-özgürlük anlayışı yarattı.

Zilan yoldaşın ortaya koyduğu büyük yaşam aşkını ve özgürlük tutkusunu oldukça derinlikli kavrayan *Sema* yoldaş da *"tarihi an"*ı yakalamasını bilmiş ve bu temelde tanrıçalaşmış, ölümsüzleşmiştir. *"Zilan'ın vasiyetine uymalıyız. Tanrıça emridir O'nunki. Unutmak en büyük ihanettir"* diyen Parti Önderliğimizin Zilan çizgisini çözümlemesine ve O'nun ve O çizginin şehadetlerinin, ardıllarının özgürlük tutkusuna cevaben Kadın Kurtuluş İdeolojisi'ni tüm dünyaya ilan etmesine büyük anlam biçen Sema yoldaş, bu çizgi karşısında yakaladığı samimi özeleştiri gerçeği ile kendi küllerinden kendini yeniden yaratmayı ölümsüzleşmeyi başarmıştır. O da tıpkı Zilan yoldaş gibi, fakat O'ndan daha fazla pratik boğuşma içerisinde bir iç savaşımı yaşamış ve sonunda Başkan Apo ve Tanrıça Zilan ile buluşacağı anı yakalamıştır:

"Mübalağasız, kişiliğimde yaşanan çatışma düzeyinde bin yılların bir çatışmasını hissediyor, duyumsuyorum. Bu aynı zamanda kendimi aştığım anı da ifade ediyor. Bunun tesadüf olmadığını da biliyorum. Bu durum Başkan Apo şahsında Kürt gerçekliği içinde verilen insanlaşma, sosyalleşme ve özgürleşme mücadelesinin 'savaşta zafer, yaşamda özgürlük' aşamasına gelmesiyle yakından ilişkilidir. Mücadelenin geldiği düzey, bunun alanımızda yürütülen partileşme çalışmalarında bulduğu ifade sonucu şu gerçeği daha iyi kavrıyorum: 'Nasıl ki, gökyüzünde iki güneş yoksa ve olmayacaksa, bir insan için, özgürleşmek isteyen bir kadın için iki moral merkez olamaz. Bu satırları yazdığım an, kendimde düşünsel, moral ve yaşamsal açıdan Başkan Apo'yu tek merkez haline getirdiğim, kendimdeki iç engelleri aştığım andır. Bu, dönemin bir emridir" sözleri bunu çok çarpıcı ifade etmektedir.

Sema yoldaşın tüm rapor ve mektuplarındaki ifadelerin çarpıcılığı bile, O'nun iç savaşımı ne kadar derin yaşadığının bir yansıması olmaktadır. Zilan'la kökleşen kadın özgürlük çizgisi, Sema arkadaşın eylemiyle pratikleşmiştir. İlkelerin somut gerçeklikte nasıl yaşamsallaştırılacağının, bunun kişilikteki savaşımının nasıl olacağının ifadesi, Sema arkadaşın eyleminde çok çarpıcı ortaya konulmuştur. Sema arkadaş da Zilan arkadaş gibi büyük bir yaşam istiyor ve Kürdistan koşullarında büyük yaşam isteminin büyük mücadele demek olduğunun bilincinde olduğu için, tüm acıları, zorlukları göğüsleyebiliyor. *"Kadında en basit bir bilinç olgusu, çok büyük düşüş kalkışların sonucunda gelişiyor"* derken, binlerce yıllık kadın köleliğinin, düşünceyi, dili, yüreği tutsaklaştıran, kaygılara, hesaplara boğan geriliğinin farkında olduğunu ortaya koyuyor. Bu köle duruşla parti saflarına katılan kadının güç olma arayışını, bunun pratik mücadelesi noktasında yaşadığı trajedileri Sema arkadaş çok derin yaşadığı için çok güçlü çözümlüyor. Ve oldukça bilimsel, objektif tahlillerle, kendi gerçekliğinin tahlilinden yola çıkarak geneli, genel çözümlemelerden yola çıkarak da kendi gerçekliğini iç içe, oldukça kapsamlı değerlendirme gücüne ulaşıyor.

"Mevcut durumda düşman bu politikalarında başarıya ulaşabilmek için son bir hamle hazırlığındadır. Açık ki yine kirli politikalarının merkezinde Başkan Apo'yu etkisiz kılma, sınırlandırma, O'nun politik çizgisini O'na rağmen işlevsiz kılma yaklaşımı vardır. Bu politikalarındaki ısrarlarının nedeni, yine parti içinde bir türlü özgür yaşam seçeneğine, doğru merkezileşme ve kurumlaşmaya gelmeyen erkek ve kadın kişiliklerine duyulan güvendir. Ancak Kürt kadını Başkan Apo'nun emrini almıştır. Kendini düşmanın kirli emellerine alet etmeyeceğini göstermiştir" değerlendirmesi ile Sema arkadaş, eyleminin dayandığı zemini çok net ifade etmiştir. O, uluslararası emperyalist güçlerin Parti Önderliği'ne karşı hazırladıkları komplonun, imha planının kendisini ve inşa etmek istediği zemini yakıp kül etmiştir. Ve Başkan Apo'nun yarattığı kadın gerçeği varoldukça bu komplocu güçlerin asla başarıya ulaşamayacaklarını, kendisindeki bu zemini çok büyük bir şiddetle yerle bir ederek ispatlamıştır. Güncel siyasi gelişmeleri, bu temelde partimize yönelik saldırıları ve Parti Önderliğimizin başarı ve zafer perspektiflerini oldukça derinlikli anlayan Sema yoldaş; *Tanrıça Zilan*'ın '96 yılında uluslararası güçlerin Parti Önderliğimize yönelik saldırıya verdiği cevabı, dönemsel olarak yaşamsal kılmıştır. Aynı ruhla, aynı duygu ve düşünce yoğunluğuyla ile Parti Önderliği ile buluşmayı başarmıştır. Parti Önderliği'nin başından beri kadının özgürleşmesine verdiği önem, partileşmedeki misyonu üzerine çok yoğunlaştığı için Kadın Kurtuluş İdeolojisi'ne büyük bir anlam verebilmiş, Özgürlük Manifestosu olduğunu hemen tespit edebilmiştir. Özgürlüğü hep tutku düzeyinde yaşayan Sema arkadaş; özgürleşmenin sorunlardan kaçarak, kendini kandırarak olamayacağını çok net görmüştür. Bu nedenle bedelleri ağır da olsa bir iç savaşı yaşamış, partileşmeyi çok derinlikli bir biçimde kendisiyle yürüttüğü savaşımla başlatmıştır. Yine özeleştiriyi çok samimi bir şekilde kendisinden başlatmıştır. Bu anlamda Sema arkadaş, özeleştiri gerçeğinde; dönüşmemekte, kendi gerçeğinde, alışkanlıklarında, geleneksel kadın ve erkek duruşunda ısrarı yaşayan kadro gerçeğinin kapsamlı çözümlemesini yapmıştır. Bu güçlü özeleştiri temelinde gerçekleşen eylemi ile de uluslararası komploya, Parti Önderliği'ne yönelik saldırılara cevap olmanın, bu kişilik gerçeğini yakıp kül etmekten geçtiğini ortaya koymuştur.

"Düşen ve düşürülen bir kadın olmayacağım"

Sema arkadaş, partileşme konusunda yaşadığı derin çelişkileri, savaşımları sürekli kendini aşmakla sonuçlandırmış, anı yakalamıştır. Sema arkadaşın Zilan çizgisini derinliğine kavraması, O'nda kendi iç yoğunlaşmalarını, savaşımını çok gerçekçi ve radikal ele alışa götürmüştür. Nedir gerçek? Her birimizin kendimize göre anlamlar yüklediği gerçek, Sema arkadaşta anlamına denk bir temsil gücüne ulaştırılmıştır. O, gerçeğin Önderlik öğretisinde, Zilan çizgisinde olduğunu çok derin kavramıştır. Ve kendi gerçeğine ulaşmanın da o çizgiyi yaşamsallaştırmak olduğunu anlamıştır. Ama her şeye rağmen özgürlük arayışını asla durdurmamıştır. Savaşımdaki zorlanmalar, arayışının şiddetini azaltmamış, ideolojik derinlik kendisini doğru bir sorgulamaya, bilimsel ve objektif bir çözümlemeye götürmüştür. Kendisine, gerçek özüne ait olmayan özelliklere, yaşam biçimine korkunç bir öfke duymuştur. Sorgulama düzeyinin gerçekçiliği ve sarsıcılığı, O'nun kendisini duygusal değil çizgi esaslarına göre ele almasında yatmaktadır. Sema yoldaşın arayışında sınırsızlık, yetinmeme ve asla pes etmeme vardır. Karşılaştığı bütün sorunları ideolojik çizgi esaslarına dayandırarak çözmesi, O'nu güçlü sonuçlara ve böylesi kahramanca bir eyleme götürmüştür. Bir kadın olarak erkekle yaşadığı sorunların kaynağını doğru çözümlemiş, bütün zorlanmalarına rağmen sorunu dar bireysel sınırlarda ele almamış, çözümlemekten vazgeçmemiştir. Kadın olmanın acılarını derinden yaşarken, *"düşen ve düşürülen bir kadın olmayacağım"* iddiasını hep korumuştur. Kadının kölelik gerçeğine karşı büyük bir öfke duymuş, sistemin kadına yaklaşım mantığını kabul etmemiştir.

Parti Önderliği'nin Kadın Kurtuluş İdeolojisi'ni, bunu tüm kamuoyuna ilan edişini büyük bir heyecanla karşılayan Sema arkadaş, bu ideolojiyi çok iyi özümsemiş, kavramıştır. Bu ideolojiyi, sadece kadın eksenli değil, Başkan Apo'nun öğretisinin ulaştığı düzey olarak yorumlaması ve bu temelde kendisini ele alıp sorgulaması; Önderlik çizgisi temelindeki yoğunlaşmalarının sürekliliğini ve derinliğini göstermektedir. Önderlik ideolojisine yaklaşımı, anlık, duygusal ve eklektik değil, oldukça bilimseldir. Bunun için de Sema yoldaş, bu öğretiyi yaşamsallaştırmaya büyük bir samimiyet, ilgi ve heyecanla yaklaşmıştır. Parti Önderliği'nin çerçevesini çizdiği kadın eksenli bir sisteme, onun yaşam ve kişilik biçimine derin bir inanç beslemiştir. Kadın Kurtuluş İdeolojisi'nin insanlığın da kurtuluşunu hedeflediğini çok iyi kavramış, bu sosyalist öğreti dışında bir yaşam biçiminin kadın için asla olmayacağını, bunun dışındaki bütün tercihlerin kölelik anlamına geleceğini güçlü bir şekilde bilince çıkarmıştır. İşbirlikçi-çete çizgisinin ve tüm uluslararası güçlerin Parti Önderliği'ne karşı saldırıya geçtiği bir dönemde bu öğretiye olan inancıyla; tüm inançsızlıkların, düşkünlüklerin, parti dışı çizgi ve anlayışların panzehiri olmuştur. Sema arkadaş, tıpkı Zilan arkadaş gibi Önderlik'le doğru yoldaş olmanın tarzını ve kişiliğini yakalamıştır.

Sema yoldaş erkeği de dönüştüren bir tarz yaratmıştır

Özgürlük Manifestosu Zilan yoldaşın çizgisini oldukça derinlikli özümseyen Sema arkadaşın eylemi, özgürleşmek isteyen, bunun arayışından asla vazgeçmeyen, bu savaşımda oldukça büyük zorlanmaları, acıları, kendi deyimiyle kırılmaları yaşayan bir kadının özgürleşme ve kendini yaratmada yakaladığı zirveleşmedir. Partileşme savaşımını, Sema arkadaş çok derinden ve büyük bir boğuşmayla yaşamıştır. Geleneksel kadın ve klasik-egemen erkek şekillenmesinin aşılarak; ruhta, düşüncede ve duyguda yücelmenin zorunluluğunu çok derinden hissetmiştir. Çok üst düzeyde bir zorlanma, büyük acılar ve kırılmalar yaşadıkça; kendisindeki geriliklere, ruhsal-kişiliksel parçalanmışlığa, kadın gelenekselliğine daha fazla yönelmiştir. Kendi gerçeğini daha fazla çözümleme ihtiyacı hissetmiş; parçalı kadın kişiliğini, onun ruhsal şekillenişini, yaşam, ilişkiler, görevler üzerindeki yansımalarını gördükçe öfke duymuş, öfkelendikçe mücadele etmiş ve her aşamada kendi içinde yeni kararlaşmalar yaşamış, asla pes etmemiştir. Çelişkinin hem sınıfsal hem cinsel boyutları Sema arkadaşta çok derinden yaşanmıştır. Ancak özgürlük çelişkisinin tüm şiddetine rağmen sorunlardan bir kaçışı değil, sürekli üstüne giderek çözmeyi esas almıştır. Cins çelişkisini, bunun parti ortamında yaşanan gerçekliğini oldukça ideolojik, bilimsel ele aldığı için, cins çelişkisine yaklaşımı da kaba retçi, savaşmayan-uzlaşmacı tarzda olmamış; erkeğin dönüşümünü esas alan bir yaklaşım ve mücadele içinde olmuştur. Kendi gerçeğinde cinsle savaşıma yaklaşımındaki kazanımcı ve çözümleyici tarzın somut ifadesi *Fikri* arkadaşın O'nun özgürlük eylemine verdiği cevaptır. Fikri arkadaşın Sema arkadaşın eylemine cevaben gerçekleştirdiği özgürlük eylemi, geri erkek kişiliğinin kadının geldiği düzeyle bağlantılı olarak ulaştığı özgürlük düzeyidir. Dolayısıyla birbirini tamamlayan geri erkek ve geri kadının aşıldığı özgürlük zirvesidir. Bu zirvenin yaratılmasının kaynağının Parti Önderliğimizin şu çarpıcı belirlemeleri oldukça net izah etmektedir: *"Sema gerçeği; büyük özgürlük savaşçısı, erkeğe, aşksızlığa teslim olmamış kadın anlamına geliyor. Sema gerçeği; zafere, aşka, güzelliğe iddialı kimlik sahibi anlamına geliyor. Kadın kişiliğinde köleliği yıkma, yaşamda zaferi aramayı temsil ediyor..."*

"Eskiden 'kitabi olmak' derlerdi. Biz buna, 'anlama gücüne saygı göstermek ve ona göre bir işin, bir amelin sahibi olmak' diyoruz. Kürt olayında en çok öğrenilmesi gereken, kitapsız bir halk gerçeği olmasıdır. Çok değerli sözlerin kitabileşmesiyle birlikte, yürüyen, gelişen insanlık yarışında kitapsız olmamız, anlayışsız olmamız ve yaptığımız işlerin, amelin değerinin neredeyse olmaması, kendisine karşı olması gibi bir gerçeğiniz vardır... Şehitler gününde, büyük bir direnç ve onu kendi bedeninde kı-

Yurtsever Kürt halkına ve kamuoyuna

● PKK Başkanlık Konseyi

Dünyanın karşı karşıya bulunduğu sorunların başında gelen Kürt sorunu gündemdeki yerini koruyor ve çözümünü dayatıyor. PKK'nin öncülük ettiği Diriliş Devrimi ile ulusal inkar ve imha politikasının aşılması, beraberinde sorunun gündeme girmesi ve çözümünün dayatılmasını getirmiştir. Bu durum karşısında ulusal inkar ve imha politikasının mimarları, Önderliğimizin şahsında uluslararası komployu düzenleyerek Diriliş Devrimimizin kazanımlarını yok etmeyi amaçlamışlardır. Ancak partimiz stratejik ve taktik değişikliklere dayalı olarak yürüttüğü direniş sonucunda komployu esas anlamda sonuçsuz bırakmıştır. Halkımızın özgürlük sorununun çözüm koşullarını ve olanaklarını güçlendirmiştir. Çözümün hem teorik, hem de pratik zeminini, herkesin çözüm yolunda adım atmasını sağlayacak düzeyde olgunlaştırmıştır. **Birinci Barış Hamlesi** çerçevesinde yürütülen çalışmalar bunun bir ifadesidir. **İkinci Barış Hamlesi** bu durumu daha çok pekiştirmekte, çözüme dönük adımların atılmasını yakıcı hale getirmektedir.

Partimizin öncülüğünde Kürt halkının başlattığı barış, demokrasi ve özgür birlik çizgisindeki çözüm süreci karşısında, soruna taraf olan güçler çözüm çabasına girmemişlerdir. Çözüm yerine farklı yöntemlerle uluslararası komployu sürdürmüşlerdir. Açık ve örtülü girişimlerle ulusal özgürlük mücadelemizin tasfiyesi için saldırgan politikalarda ısrar etmişlerdir. Barış, diyalog ve siyasal çözüm girişimlerimize olumlu cevap verilmemiştir.

Türkiye Cumhuriyeti savunma pozisyonunda bulunan gerilla güçlerine karşı operasyonlarına devam etmiştir. Yapılan askeri operasyonlar Türk askeri birlikleri ile Halk Savunma Güçleri arasında çok sayıda çatışmanın yaşanmasını kaçınılmaz kılmıştır. Bu çatışmalar zincirinin son halkası Bingöl ile Hakkari alanlarında yaşanan çatışmalar olmuştur. Bingöl ile Hakkari alanlarındaki çatışmalarda 28 gerilla yaşamını yitirmiştir. Ayrıca kayıplara yol açmayan yoğun operasyonlar ve çatışmalar söz konusudur. 2001 baharı Türk ordusunun yoğun saldırılara giriştiği bir dönem haline getirilmiştir. Askeri saldırılarının bir benzeri siyasal mücadele alanında da görülmektedir. Kürt sorununun siyasal demokratik çözümünü isteyen kurum ve kuruluşlar her geçen gün artan saldırılara maruz kalmaktadır. HADEP Silopi ilçe yöneticilerinin kaybolmasının ardından başlatılan gözaltı, tutuklama ve siyasal etkinlikleri yasaklama saldırıları, mayıs ve haziran aylarında doruğa çıkmıştır. Devletin yoğunlaşarak süren saldırıları Kürt ulusal özgürlük hareketini bastırma kampanyasına dönüşmüştür. Böylece Kürt halkının özgürlük mücadelesi hem askeri, hem de siyasal bir savaşla tasfiye edilmek istenmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti barış yerine savaşı tercih etmektedir. 37 maddelik anayasa değişikliğinin, idamın kaldırılması ve Kürt sorununun çözümünü içermemesi bu tercihin bir sonucudur. Partimizin genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın AİHM'de görülecek davasının hazırlık aşamasında avukatlarıyla görüşmesi önlenmiştir. Genel Başkanımız, savunma hazırlıklarını yoğunlaştırdığı bu günlerde hiçbir gerekçe gösterilmeden avukatlarıyla görüştürülmemektedir. Haftada bir gerçekleştirilen görüşmeler haziran ayında kesintiye uğramıştır. Bu durum TC'nin savaşa yönelik diğer bir uygulamasıdır. Başbakanın *"Güney Kürdistan'da Kürtlere bir statü verilmesinin savaşa neden olacağını"* açıklaması dikkate alındığında, Türk devletinin savaş kararını verdiği açıkça anlaşılmaktadır.

"Gelinen noktada gelişmeler yeni bir savaşın gündemleşmesi doğrultusunda seyretmektedir. Uluslararası güçlerin tutumundan cesaret alan Türkiye'nin yoğunlaşan saldırıları, halkımızın sabrını her geçen gün daha fazla zorlamakta, onu saldırılara savaşla karşılık vermeye itmektedir. Buna rağmen partimizin öncülüğündeki halkımız İkinci Barış Hamlesi ile demokratik siyasal çözümde ısrar etmektedir. Ulusal ve siyasal kimlik bildirimi etrafında yütütülen demokratik eylem kampanyasının anlamı budur."

Kürt halkının demokratik siyasal çözüm arayışına Türk devleti tarafından savaşla karşılık verilmesi tehlikeli bir gelişmedir. ABD, AB ve Rusya gibi uluslararası komploda rolü olan güçlerin belirsiz tutumu, Türkiye'nin savaşı gündemleştirme tutumuna girmesinde teşvik edici olmuştur. Adı geçen güçler, belirsiz tutumları ile barışa değil, savaş politikasına güç vermişlerdir.

Gelinen noktada gelişmeler yeni bir savaşın gündemleşmesi doğrultusunda seyretmektedir. Uluslararası güçlerin tutumundan cesaret alan Türkiye'nin yoğunlaşan saldırıları, halkımızın sabrını her geçen gün daha fazla zorlamaktadır. Onu, saldırılara savaşla karşılık vermeye itmektedir. Buna rağmen partimizin öncülüğündeki halkımız İkinci Barış Hamlesi ile demokratik siyasal çözümde ısrar etmektedir. Ulusal ve siyasal kimlik bildirimi etrafında yürütülen demokratik eylem kampanyasının anlamı budur. İkinci Barış Hamlesi Kürt sorununa siyasal demokratik çözüm aramanın son şansıdır. Bu şansın ilgili güçler tarafından değerlendirilmemesi halinde yeni bir savaş kaçınılmaz olacaktır. Eğer Türkiye ve ilgili güçler savaş istemiyorlarsa, başta idam cezasının kaldırılması olmak üzere barışa, diyaloga ve demokratik siyasal çözüme yönelik adımları derhal atmalıdırlar. Daha fazla gecikme herkesin zararına olacak gelişmelere yol açacak ve savaş tehlikesi artacaktır.

Yeni bir savaşın gündemleşmemesi, çözüm sürecinin gelişmesi için acil taleplerimiz:

1- Türkiye Cumhuriyeti idam cezasını kayıtsız ve şartsız kaldırmalıdır.

2- Halk Savunma Güçlerimize ve Kürt sorununun barışçıl çözümünü isteyen demokratik güçlere yönelik saldırılara son vermelidir.

3- Halkımıza kendi diliyle eğitim ve yayın yapma özgürlüğü tanımalıdır.

4- Anayasa değişikliği; ifade, örgütlenme ve siyasal çalışma özgürlüğünü içermelidir.

5- Partiler ve seçim yasaları her toplumsal kesimin iradesini ortaya koyacak temelde yeniden düzenlenmelidir.

6- Olağanüstü Hal uygulaması kaldırılmalı, köye dönüşün gerçekleşmesinin tedbirleri alınmalıdır.

7- AB Kürtlerin ulusal ve siyasal kimliğini tanımalıdır. ABD, Rusya, AB ve diğer uluslararası güçler Kürt halkının özgürlük taleplerine saygılı olmalıdır, bunun bir gereği olarak politikalarını bu temelde değiştirmelidirler.

Belirttiğimiz acil talepler Kürt ulusal güçleri ve kurumları ile diyalogu gerektirmektedir. Başta Türkiye olmak üzere ilgili bütün güçleri, sorunun siyasal demokratik çözümünü olanaklı kılmak için diyaloğa çağırıyoruz.

Yurtsever Kürt Halkına

Ulusal özgürlük mücadelemiz kritik bir süreçten geçmektedir. Barışın ve çözümün gerçekleşmemesi halinde savaş kaçınılmaz olacaktır. Demokratik siyasal çözüm yolunda ilerlemek için İkinci Barış Hamlesi'ni daha güçlü biçiminde geliştirmek durumundayız. Bu doğrultuda serhildan eylemlerine katılım sağlamalısınız. Avrupa'da başlatılan "Kimlik Bildirimi" eylemi, gösteri, yürüyüş, kepenk kapatma, boykot, grev, imza vs. eylemlerle büyük bir serhildan hamlesine dönüştürülmelidir. Gerek yurt dışında, gerekse de yurt içinde yaşayan her yurtsever insanımız, bulunduğu yerde serhildan şiarının gereği olarak herkes eyleme kalkmalıdır.

Bu temelde siz halkımızı, bütün gücünüzü, olanaklarınızı, yeteneğinizi harekete geçirmeye çağırıyoruz.

19 Haziran 2001

Kamuoyuna

● HPG

Mücadelemizde yaşanan stratejik değişim temelinde, gerilla güçlerimizin 1 Eylül 1999 tarihinden itibaren Türkiye sınırları dışına çekildiği bilinmektedir. Parti Önderliğimizin ve partimizin perspektifleri doğrultusunda gerilla güçlerimiz, Türk ordusuna karşı tüm eylemlerini durdurmuş ve Türkiye sınırları dışına çekilmiştir. O tarihten bu yana gerilla güçlerimiz, Türk ordu güçlerine karşı hiçbir saldırı eylemi yapmamıştır.

Tek taraflı olarak savaşı durduran güçlerimize karşı Türk ordusunun saldırıları mütemadiyen devam etmiştir. Bu saldırılarda şimdiye kadar çok sayıda komutan ve savaşçımız şehit düşmüştür. Türkiye'nin temel sorunlarının demokratik çözüm çizgisinde çözüme kavuşması için partimiz gereken her alanda yüksek bir fedakarlıkta bulunarak her türlü olumlu zemini yaratmıştır.

Partimiz barış ve demokratik çözüm için siyasal mücadeleyi temel strateji olarak kararlaştırmıştır. Halkımız tüm gücüyle demokratik siyasal mücadeleyi geliştirerek çözümün zeminini olgunlaştırırken, gerilla güçlerimiz de böyle bir sürecin başarısı için her türlü özveriyi göstermiştir.

Gerilla güçlerimiz hiçbir savaş faaliyeti yürütmemesine rağmen, Kuzey'de sınırlı sayıda kalmış güçlerimize yönelik sürekli saldırı olmuş, Güney'de ise teknik olarak da örgütlenen ihanetçi güçlerin saldırılarıyla ordu güçlerimiz hep hedeflenmiştir. Karşısında savaşan bir güç olmamasına rağmen kuru kuru yiğitliğe soyunan Türk ordusu, sürekli operasyonel faaliyetlerle savaş kışkırtıcılığı yapmaktadır.

Herkes şunu çok iyi bilmeli ki; bugün Türkiye ve Kürdistan'da eğer bir barış, sükunet ve huzurdan bahsediliyorsa, bu tamamen Parti Önderliğimizin eseridir. Ve Önderlik çizgisine bağlı olan gerilla güçlerimizin bütün kışkırtıcılıklara rağmen savaşı durdurmuş olmasındadır. Yoksa Türk ordusunun bütün yiğitlik naralarına karşı, bugünkü gücü itibariyle gerilla ordumuz eskisini çok aşan bir düzeyde savaşı geliştirebilecek güç ve kuvvettedir.

Baharla birlikte başlayan gerilla güçlerimize ve demokratik mücadeleyi yürüten halkımıza yönelik kışkırtıcı saldırılar artarak devam etmektedir.

Özellikle Cumhurbaşkanı ve Başbakanın Kürdistan'ı ziyaretinden sonra başta Şırnak ve Hakkari'de olmak üzere saldırıların tırmandırılması dikkat çekicidir. Bunun sonucu olarak Amed eyaletinde nisan ayında 5, Erzurum eyaletinde mayıs ayında 21 ve en son olarak da Zagros eyaletinde haziran ayında 7 yoldaşımız şehit edilmiştir.

Tek taraflı olarak sürdürülen saldırılarda bu kayıplarla birlikte yüzlerce yurtsever insanımız en ağır işkencelerden geçirilerek tutuklanmış ve bazıları da kaybedilmiştir. Siyasi planda herhangi bir açılım yaklaşımına yer verilmeyip, demokratikleşme adı altındaki paketlerle inkar ve imha siyasetinin kalıcılaştırılması öngörülmektedir. Önderliğimize yönelik hiçbir hafifletici uygulama görülmezken, partimizin yaptığı fedakarlık ve yarattığı barış zemini görmezlikten gelinmektedir.

Türkiye'deki bu olumsuz gidişata karşın gerilla ordumuz partimizin siyasal stratejisine sonuna kadar bağlıdır. Fakat sürekli bir biçimde sürdürülen imha edici saldırılar karşısında misilleme hakkını kullanmaya zorlanmaktadır. Biz buna yönelmeden önce, Türk devlet yetkililerini bir kez daha bu zorlayıcı saldırılardan, inkar ve imha siyasetinden vazgeçmeye çağırıyoruz.

Dünya demokratik kamuoyunu ve Türkiye demokrasi hareketini, demokrasiden yana çıkarı olan herkesi partimizin açmış olduğu barış ve demokrasi imkanını değerlendirmeye ve inkara dayalı saldırı politikalarına karşı daha aktif mücadele etme temelinde bu olumsuz gidişata dur demeye çağırıyoruz. Şiddet ve kan kokan bu olumsuz politikanın devam ettirilmesi halinde doğacak sonuçlardan bizim değil, bu saldırı politikasının sahiplerinin sorumlu olacağını, demokratik kamuoyu önünde açıkça belirtiyor, ilgili tüm çevreleri uyarıyor ve duyarlı olmaya davet ediyoruz.

20 Haziran 2001

“Seni halkımızın adaletine sığınmaya çağırıyorum!”

l Adı, soyadı: ***Yücel ZEYDAN***

Kod adı: ***Rüstem***

Doğum yeri ve tarihi: ***Hakkari,...***

Mücadeleye katılış tarihi: ***1992***

Şehadet tarihi ve yeri: ***27 Aralık 2000, Kaniyê Cengê-Soran alanı***

I

O gece *Kaniyê Cengê*'de ilk saldırı başladı. YNK peşmergeleri aynı anda birçok tepeye saldırmıştı. Saldırının planlı oluşu farklı alanlardan da cephe açılabileceği ihtimalini yükseltiyordu. Aynı sırada tüm cihazlardan benzer bir uyarı duyulmaya başlandı. PKK Askeri Karargah yönetimi birçok alanı uyarıyor, muhtemel saldırılara karşı bütün gücün duyarlı ve tetikte olması gerektiğini bildiriyordu.

Bağlantı kurulan noktalardan biri de *Dola Şehîdan* olarak bilinen alandaki en stratejik tepe olan *İntikam Tepesi*'ydi. Cihazın öte yanında uyarıyı alan tabur komutanı **Rızgar** güçleri mevzilendiriyordu. Gerçekten de aradan fazla bir zaman geçmemişti ki, göğe neredeyse yıldızları tutacakmış kadar yakın olan tepede yıldızların parıldamalarına izli mermilerin bıraktığı ışıklar karıştı. Gece bir anda büyük bir çatışmaya tanık oluyordu.

II

Sınırsız bir mavilik ve o maviliği yeşiliyle bütünleyen geniş bir ova...

Ovanın hemen yanı başında, asi ve heybetli duruşuyla *Cilo dağları...*

Cilolar, dört mevsim doğanın beyazı karlarla kaplıdır. Cilo'dan gelen soğuklar yazın sıcağındaki yaylalara serin bir rüzgar olarak iner ve Ortadoğu'nun terli coğrafyasında yaşayan insanlara hareketlilik kazandırır. Cilo dağları ovanın yeşiline beyazıyla hükmeder.

Ovanın bir yakasında *Çarçela* dağları yer alırken, diğer yakada *Sümbül* dağları bulunur. Bu dağlar, Cilolara her gündoğumu ve batımında selama dururlar. Çünkü güneş her eyleminde bir merasimle karşılanır *Zerdüşt* yaylasında.

Bir de merasimlere katılmayanları vardır bu ülkenin. Onlar ışığın hükmünü yitirdiği yerde yaşama başlarlar. İhanet gölgelerde başlar çoğalmaya. İşte bunun içindir ki, bir tek ihanet bu merasime katılmaz. Merasim adalet yeridir, çünkü doğa hükmünde adildir, dahası hükümsüzdür bağrında yaşayanlara karşı.

Ya insanın hükmüne, insanın doğa ve kendi soyu üzerindeki hükmüne ne demeli?

Yüksekova'nın bu eşsiz coğrafyasında, küçük bir devlet gibi örgütlenmiş olan *Pinyaniş* aşireti, bin yıllar önce lanetlenerek tarihin karanlık sayfalarına konulmuş bir halk gerçekliğinin numunesi...

Pinyanış aşireti, tıpkı diğer aşiretler gibi küçük bir devlet biçiminde örgütlenmiştir. Aşiretler, aralarında iş bölümü olan ağalar tarafından yönetilir. Halkla ilişkilenen, ekonomiyle ilgili olan ve devletle ilişkileri sağlayan ağalar bir araya gelerek aşiret yönetimini oluştururlar. Pinyanişlerde yerel otoriteyi sağlayan **Osman** ağadır, devletle ilişkileri düzenleyen ise **Mustafa** ağadır.

Her ağa gelecekte yedeği olarak işleri devralacak oğlunu yetiştirmek ister. Ağa çocuklarına öncelikle hükmetmek öğretilir. Henüz kirlenmemiş o çocuk yüreklere zulüm nakşedilir. Ağa çocuğu gözlerini dünyaya açtığı günden itibaren yaşamın sınırları çizilmiştir. Çocukluk arkadaşlarından oynayacağı oyunlara kadar, hatta hayallerine kadar her şeyin sınırları çizilmiştir. Ve bu sınırlar içerisinde çocukluk hayalleri birer erişilmez özlem olarak kalır.

Mustafa Zeydan da diğer aşiret ağaları gibi oğlunu böyle yetiştirmek ister. **Yücel Zeydan** uzun bir dönem çizilen sınırlara uyar; çünkü O'na öğretilen, erdemin ve yiğitliğin törelere uymaktan geçtiğidir. Fakat Yücel Zeydan bir yandan uymak zorunda olduğu kuralları uygularken, diğer yandan onları aşmaya dair sürekli bir istem duyar.

III

“Gidersen oğlum değilsin!” demişti babası.

Oysa o gitmek zorundaydı. Gitmek reddetmekti; O'na sunulan yaşamı, gereklilikler adına kendisine dayatılan kuralları reddederek asıl gerekli olduğuna inandığı yolu seçmekti.

Çukurova Üniversitesi'nde okuduğu yıllar, Yücel Zeydan'ın *'küçük Mustafa Zeydan'* olarak yetiştirilmesinin son evresiydi. Yüzyıllar önce aşiret mekteplerinde yetiştirilerek aşiretle devlet arasındaki ilişkiyi sağlayan ağa çocukları gibi, o da eğitimini tamamladıktan sonra geri dönecek ve baba Zeydan gibi aşiretin devletle ilişkisini sağlayacaktı.

Fakat O, öğrencilik yıllarını farklı arayışlarla geçirmiştir. Önceleri üniversite çevresinde küçük burjuva bir yaşama yönelse de, kısa sürede bu ortamın kendisini tatmin etmediğini görmüştür.

***

Çocukken Xırvate köyünün düzlüklerinde ata binerek sınırsızca koşmayı severdi Yücel. Bunu yaparken de çoğu zaman 'xulam' çocukları, yani onlarla oynaması yasaklı olan çocuklarla beraber olurdu. Babasının defalarca uyarmasına karşılık onu dinlememiş, köy çocuklarıyla oynamaya devam etmişti. *“Gözümün alabildiği en uzak noktayı hedefleyerek sınırsızca ilerlemek, yorulsam da dört nala giderek hedeflediğim noktaya mutlaka ulaşmak istiyordum”* diye anlatıyordu yıllar sonra.

Yücel, öğrencilik yaşamında da gözünün alabildiği hedefleri seçmiş ve ulaşmıştı. Fakat artık gördüğüne ulaşmak O'na yetmiyordu, göremediğine de ulaşmak, ulaştıkça ötesini görmek istiyordu.

***

“Mustafa Zeydan'ın oğlu Yücel Zeydan kaçırıldı!” dediler.

Oysa O, çalınmak istenen benliğini yeniden kazanmak için PKK'ye katılmıştı.

Büyük aşiret ağası Mustafa Zeydan, ağalık kültürünün bir gereği olarak arkadan hançerlenmişçesine bir duyguya kapılmıştı. Kendi yedeği, görevini devralması gereken oğlu bu 'yiğitlik' görevini korumak için değil, aksine onu yıkmak için eline silah almıştı. Baba Zeydan bunun intikamını almalıydı. Devlet karşısında düştüğü güvenilmez durumu silmek, mevcut ekonomik ve siyasi gücünü yitirmemek için karşı saldırı yürütmeliydi. *“Oğlumu yakalarsam ilk kurşunu devletten önce ben sıkacağım”* diyordu Mustafa Zeydan. Kırılmış işbirlikçi onurunu onarmanın sonuçsuz çabası böyle dile geliyordu.

Yücel ise çoktan Hevalê Rüstem olmak üzere Akademi'ye, Parti Önderliği'nin yanına ulaşmıştı. Önemli bir kavşaktan geçiyordu. O da silah tutacak, erdemli ve onurlu insanların bulunduğu cepheden, insanın düşürülmüşlüğüne karşı savaş yürütecekti.

***

1992 yılında bulunduğu Mahsum Korkmaz Akademisi'nde, devrimcileşmenin köşe taşlarından önemli bir tanesini daha kişiliğine yerleştirmeye, ailede aldığı aşiret terbiyesi ve yöneticilik vasıflarını, akılcı bir biçimde parti kültürüyle birleştirmeye çalışıyordu Rüstem yoldaş. Fakat O'nun için bütün bunların gerçek anlamda sınanacağı saha ülkedir. Akademi'nin kapanmasından sonra bir süre evlerde Önderlik eğitimini alsa da, diğer arkadaşlara göre çok daha kısa bir sürede ülkeye geçiş kararı alınır.

Rüstem arkadaş '93 yılında Zagros eyaletinin üç kişilik yürütmesinde yer alarak ülkeye geçer. Ovadan terk ettiği topraklarına, bu kez daha yükseklerden, dağlardan dönüş yapacaktır. Kamptan ayrılırken Parti Önderliği'ne verdiği sözün ağırlığıyla birleşen bu durum, O'nda yoğun bir heyecana neden olur.

Rüstem arkadaş ülke sahasına geçerken, savaşta yaralanarak akademiye giden bir arkadaşla karşılaşır. Bu arkadaş hemen Önderlik eğitiminden geçmesi nedeniyle Rüstem arkadaşı oldukça şanslı bulduğunu söyleyince, Rüstem arkadaşın verdiği yanıt şöyle olur: *“Asıl şanslı olan sensin. Onurlu ve başı dik bir şekilde Önderliğin karşısına çıkıyorsun. Çünkü ülken uğruna savaşarak yaralı düştün. Bense henüz hiçbir şey yapamadan gittim.”*

Bu gerçeklik Rüstem arkadaşa için ilk denemede hata yapmadan tecrübe edinmeye zorlayan bir etmen, ödenmesi gereken bir borçtur adeta. Bu yüzden çabucak öğrenmeye, ortama adapte olarak görevleri yerine getirmeye çalışır.

1993 yılı, gerillanın birçok alanda olduğu gibi Zagros alanında da savaşı başarıyla yürüttüğü bir yıldır. Fakat askeri kazanımlar siyasi kazanımlara dönüşemeyince, başarı gelecek yıllara yayılamamıştır. Rüstem arkadaş bu başarı düzeyi içinde belli bir tecrübe kazanır, fakat ilerleyen yıllarda yaşanan zorlanmalar Rüstem arkadaşı da etkiler. Sonuçta Hakkari'de hedeflediği başarıyı elde edemez.

Aynı dönemde Mustafa Zeydan onu *“devletin adaletine sığınmaya”* çağırır. Fakat Rüstem arkadaş, bütün zorluklara rağmen yolun doğru yakasında olduğuna inanmaktadır. O, Mustafa Zeydan'ın oğlu olarak bir PKK militanı olmayı seçmiştir. Babasını şöyle yanıtlar: *“Asıl ben seni halkımızın adaletine sığınmaya davet ediyorum!”*

Çünkü Rüstem arkadaş, ancak bir bütün olarak halkın çıkarlarının esas alınmasıyla gerçek Kürtlüğün temsil edileceğine inanmaktadır. Ailesinin yaşadığı zenginliğe rağmen, Pinyaniş aşiretinin diğer köylerinde yaşanan yoksulluğu kabullenmemektedir. Karar almak Rüstem arkadaşta zorunlulukları yerine getirmek için yapılan bir sözleşme veya geri dönüşü olmayan bir derede akmak değildir sadece. En önemlisi, bu akışın yön tayin eden dümeni olmaktır. İnsan yaşamı, üzeri yazılı kağıtlarla ipotekli değildi ki, kişi alternatifsiz olsun. Hatta bir kez tercih yapıldıktan sonra, her yeni sayfanın beyazlığına inat o sayfaları doldurarak kendi yaşamını belirleyebilirdi kişi. Mademki mevcut moral değerleriyle tatmin olmamış, alternatif bir yaşamı seçmişti, o halde her yeni doğan günle yeniden başlamalıydı.

Ve Rüstem arkadaş yeniden başlamaktan vazgeçmez.

Yurt sevgisini sosyalist arayışlarıyla bütünleştirmeye çalışır, bu yönüyle ideolojik bir katılımın yetkin bir temsilini ortaya koymak ister. Fakat *Zeydan* kimliği her geçen gün boğazına sarılı bir el gibi onu sıkarak nefessiz bırakır. Eski kimliğinden her yönüyle boşanmak ister. Sonuçta alan değiştirme önerisi yapar. Bu kez istediği, geçmiş ne olursa olsun bir bütün olarak kendisini adadığı “devrim koşusunda” en zorlu virajları kendi gücüyle dönebilmektir. Bu koşuya ilk katıldığı yıllarda dile getirdiği *“Asıl savaşımım aileyle, aşiretle gelişecek”* sözünün ne kadar yakıcı bir gerçek olduğunu mücadele saflarında geçirdiği yıllarla bir kez daha derinden hisseder. Tamamlanmamış noktaların olduğunu söyleyerek alandan çıkmak ister. Çünkü komutanlığın yenilmezlik olduğunu düşünmektedir.

1996 yılında Zagros'tan çıkarak Botan eyaletine geçer. Yeni bir alan, aynı zamanda yeni bir başlangıç olur. Geçmişin çok yönlü eleştirisi ardından yükselen bir başarı düzeyi yakalar. Rüstem arkadaş artık özünde taşıdığı mütevaziliği beraberindeki yoldaşlarıyla da paylaşmayı başarır. İnsancıl mizacı ve doğal yapısı, giderek takma bir suret gibi üzerinde duran aşiret kimliğinde çatlaklar oluşturur. Parçalanan maskenin altından yoldaşlarına sevecence gülümseyen doğal mizacı belirir. Birçok yoldaşı için Rüstem arkadaş, gözleriyle gülen, otoriterliğini mütevaziliğiyle birleştirmeyi başarmış bir arkadaştır artık. Yaşama her yönüyle katılmayı komutanlığın bir gereği olarak ele alır. Birçok kez çatışma sonrasında veya hava saldırısı ardından yaralı arkadaşların ihtiyaçlarını karşılamak üzere çaba harcar, pratik çalışmalara katılır. Emek harcayarak oluşturduğu her değerde kendisini yeniden yarattığını, bunun da Zeydanlar'ın halk karşıtlığına karşı vurulacak en büyük darbe olduğunu bilir. Kördüğüm giderek çözülmektedir.

Fakat devrim baştan sona kadar düz bir çizgi şeklinde ilerlemiyor. Durgun suya düşen küçük bir damla bile bütün suyu etkiliyor, sarsıyorsa, milyonları kapsayan bir devrim hareketinde yaşanan değişimler de kuşkusuz büyük sarsıntılara yol açar. Ve her değişim yeniden elekten geçirir insanları.

İşte böyle bir eleğin tüm militanlar üzerinden geçtiği bir dönemde, ütopyaları zayıf, geleceğin kurtuluşunda kendi kurtuluşunu göremeyen bireyler elenirken, Rüstem arkadaş da elenenler arasına çekilmek istenmiş, yeniden Zeydan'ın oğlu olmaya davet edilmişti. Fakat yaşanan yıllar Rüstem arkadaş için kördüğümü çözmüştü. Yeniden boğulmak istense de, o artık ipleri tanıyordu. Öyle tanıyordu ki, kendisini sarmadan onları kesmeyi bir kez daha başarmıştı.

2000 yılının mayıs ayında tasfiyeci eğilim partiden kopup karşı faaliyet yürütmeye başlar. Rüstem arkadaş ise yeniden pratiğe yönelir. Üstelik bu kez karşısındaki güç, yıllardır mücadele ettiği işbirlikçiliğin başka bir ifadesi, başka bir biçimidir. Yıllardır farklı giysilerle karşısına çıkan ihanet, son olarak YNK kimliğini giyinmiştir. Ve bu düşmanı iyi tanımaktadır Rüstem arkadaş.

IV

27 Aralık gecesiydi...

Çatışma bütün yoğunluğu ile devam ediyordu. Mermilerin bir kıyısında ömrünü ipotek etmiş ihanet ruhu, diğer kıyıda ise ömrü geçmişten geleceğe doğru akan tarihte bir eylem konağı.

Geride sadece ***Rüstem*** ve ***Sosın*** arkadaş kalmıştı. Sosın, tüm gücüyle koşuyordu. Kayalardan seken, giysisini sıyırarak geçen mermilerin çıkardığı vınlamalar, kendi nefes alış verişini duymasını engelliyordu.

Bir an için tekrar arkaya dönme ihtiyacı duydu. Nedenini bilemediği bir çekimdi onu arkaya dönmeye yönelten, belki de bir önsezi... Rüstem, bir kayanın arkasında elini ona uzatmış, bir şey söylemek üzereydi ki...

An zamanda asılı kaldı...

An zamana çivilendi...

Bir kannas mermisi...

Soluğunu tutmuş, ruhsuz bir bedenin donuk bakışları nişan almıştı. Ve aynı ruhsuzlukla parmak tetiği çekmişti.

Rüstem arkadaşın şakağından giren mermi bir anda gözlerindeki bakışı dondurmuştu. Kısa bir duraksamadan sonra tüm gövdesiyle yere yığıldı.

Bir ömür son soluğunu veriyordu...

***

Geçmişten geleceğe doğru akan birer deredir kimi ömürler. An gelir, bu akış kesilir, dere görünmez olur. Oysa biraz öncesinde gürül gürül akmaktadır.

Nereye kaybolur bir dere?

Nereye kaybolur bir ömür?

Ne dereler kaybolur, ne ömürler...

Ne kadar kaybolmuş görünse de aslında yer altına iner dereler...

Ve orada akmaya devam ederler...

Artık sadece “***Hevalê Rüstem”*** değil, “***Şehit Rüstem”*** diye anılacaktı. O, akışının yeryüzünde süregelen bölümünü tamamlamıştı. Geriye kalan yeraltındaki akıştı.

Bundan böyle her bir yoldaşının yürek atışıyla geleceğe taşınacaktı O.

***

24 saat geçmeden yapılan karşı saldırı ile, hiç kayıp verilmeden Ş. Rüstem tepesi yeniden alınır...

Mücadele arkadaşları adına
Rojbin Golav
Rojen Tigra

Demokratik kurtuluş hareketi ve serhildan-II

Halklarımızın siyasal mücadelesi ve demokratik kurtuluş hareketi

XX. yüzyıl içinde zorlanmalı ve bölünmüş düzeyde de olsa, bütün toplumlar ulusal gelişmeyi şu veya bu ölçüde yaşamış bulunuyorlar. Hem Kürt toplumu, hem de onunla ilgili olan toplumlar açısından ortak bazı durumlar ortaya çıkmış bulunuyor. En son Kürt toplumunun yaşadığı ulusal gelişmeyle birlikte, hepsi için önemli olan artık bir demokratik gelişme sürecidir. Toplumsal gelişim sürecinde ulusal yön ön planda olmuştur. Hepsi de ulusal kurtuluşu ve ulusal gelişmeyi esas almışlardır. Demokratik muhteva hep ulusal çerçeveye bağlı olmuş, ulusal mücadele ve gelişmeye hizmet ettiği ölçüde gelişmiştir. Ulusal mücadele birincil mücadele olmuş, bütün gelişmeler ve mücadeleler bunun etrafında şekillenmiştir. Günümüzde bu aşılmış bulunmaktadır.

Kuşkusuz ulusal gelişmenin yaşanması gerekir. Söz konusu ettiğimiz toplumların hala bu alanda yaşayacakları önemli gelişme süreçleri vardır. Fakat ulusal gelişim her şeyi belirleyen ve en başta gelen bir olgu olmaktan çıkmıştır. Demokratik gelişme onun yerine geçmiştir. Ulusal gelişmede eksik kalan yönlerin demokratik mücadele ve gelişmeyle tamamlanması esastır. Bu, Kürt toplumu açısından da, diğer toplumlar açısından da reddedilemez bir gerçekliktir. Artık ulusal sorun değil, demokratik kurtuluş ve gelişme sorunu temel bir sorun haline gelmiş bulunuyor. Bu bütün diğer sorunların çözümünde temel bir halka haline gelmiş bulunuyor.

Ulusal mücadele ve gelişme sürecinde ayrılmak, başkalarından farkını ortaya koymak ve araya sınırlar çizmek ulusal gelişmenin temel yoludur. Bunun için ayrılıklar ve farklılıklar öne çıkarılmış, bölünme esas olmuştur. Bölünmeler bu toplumların kendi iradeleriyle değil, emperyalist çıkarlar gereğince dayatılmıştır. Fakat bu boşa çıkarılamamış, onun içerisinde hareket edilmiştir. Ulusal gelişme açısından da buna ihtiyaç duyulunca, bölge halkları emperyalizmin böl-parçala siyasetini aşamamışlardır. İçine girilen demokratik gelişme süreci bunu reddetmektedir. Demokratikleşme süreci, ayrılıklar ve farklılıkların öne çıkartıldığı, gelişmenin ayrılığı öne çıkartarak yaşandığı bir süreç değildir. Bu açıdan ayrılma, sınırlar çizme ve bu temelde çelişki ve çatışmaya girme yaklaşımı yerini daha farklı bir yaklaşıma bırakmıştır. Artık birlik yönlerini arama ve birleşmeyi esas alma, farklılıkları öne çıkarmak yerine benzer yönleri ortaya çıkarma, birlikte yaşama yollarını ve imkanlarını arama ve bunu toplumların gelişiminin temel siyaseti kılma öne çıkmaktadır. Buna göre bir siyaset belirleme ve hakim kılma, bunun mücadelesini yürütme esastır. Demokratikleşmenin temel bir yolu böyle bir siyaset izlemekten geçiyor.

Kürt toplumu açısından ulusal gelişmenin böyle bir siyasetle geliştirilmesi ve çözüme kavuşturulması esastır. Toplumun ulusal ve kültürel gelişimi, onun demokratik yaşamının ve demokratik çerçevede örgütlülüğünün geliştirilmesiyle olacaktır. Ulusal mücadelenin önde tutulduğu süreçlerde yaratılan ulusal gelişme belli bir düzeyi yakalamış ve Kürt toplumu açısından önemli bir gelişmeyi ortaya çıkarmış durumdadır. Bunun örgütlendirilmesi, daha kalıcı kılınması ve içselleştirilmesi gerekmektedir. Bu da bireyin ve toplumun demokratikleştirilmesi, toplumun demokratik yaşamının geliştirilmesi anlamına gelmektedir. Demokratik örgütlülük ve katılımcılık ne kadar güçlü olursa, ulusal kişilik ve ulusal yaşam o kadar gelişme kaydedecektir.

“Serhildan dönemi olarak değerlendirilen ’90’lı yıllarda, Kuzey’de de, diğer alanlarda da büyük bir halk mücadelesi gelişmiştir. Ulusal diriliş düzeyinde gerçekleşen bu mücadele sürecinde ulusal bilinç, duygu, örgütlülük ve ulusal varlık uğruna mücadele ortaya çıkmış, bu giderek diğer parçalara da yayılmış ve güçlü bir demokratik gelişmeyi içeren ulusal birlik düzeyi ortaya çıkmıştır.”

Bu şu bakımdan önemlidir: Biz geçmişte bütün gelişmeleri ulusal kurtuluş siyasetine bağladık. Her şeyin önünü ulusal gelişme yönünde atılacak adımlar açar dedik ve böyle de oldu. Mücadelemiz, Kürt toplumu ve bireyi üzerinde yoğunlaştı. Eğitimi, örgütlenmesi ve mücadelesiyle toplumun ve bireyin yeniden yaratılması gerçekleşti. Bu önemli bir demokratik gelişmeyi gerektirdi. Fakat bu mücadele sürecinde bir demokratikleşme de yaşandı. Şimdi aynı siyasetle toplumu ilerletmek, onun demokrasisini geliştirmek mümkün değildir. Tersine demokratik yaşam geliştirildikçe, toplumun ve bireyin gelişimi ve güçlenmesi ortaya çıktıkça, bu, ulusal kişiliğin, kurumlaşmanın, ulusal ve kültürel yaşamın gelişimini ortaya çıkaracaktır. Toplum demokratik gelişme sürecinde kendini örgütleyerek ulusal ve kültürel değerlerini yaşamsal kılacaktır. Ulusal gelişmeyi sağlamak ve ulusal sorunun çözümünü daha ileriye götürmek, bizzat toplumun demokratik örgütlenmesi, yaşamı ve mücadelesiyle sağlanacaktır.

Siyaset bunun üzerine kurulmak durumundadır. Ulusal kurtuluş süreci yerini demokratik mücadele ve kurtuluş sürecine bırakmıştır. Kürt toplumu açısından yeni bir süreç, yeni stratejik düzey böyle ortaya çıkmıştır. Bu sadece Kürdistan’a bağlı değildir, aynı zamanda Kürdistan’ı etkileyen ve ilgilendiren toplumlardaki gelişmelere de bağlıdır. Sorunların mücadeleyle açığa çıkarıldığı gelişme sürecinde, hem Kürt toplumu ve hem de bölge açısından, yine bu alanlardaki ulusal topluluklar açısından demokratikleşme, sorunları çözüme götürecek yegane yol olacaktır. Çözüm sürecinin siyaseti demokratik siyaset, sürecin kendisi demokratik gelişme sürecidir. Süreci hem Kürt toplumu, hem de bölgedeki toplumlar açısından bu biçimde tanımlamak, mücadele sürecini mevcut demokratik sistemle çelişen ve ona karşıt olan yapılanmalar, örgütlenmeler ve anlayışların aşılması olarak öngörmek esastır. Ulusal gelişme düzeyini daha ileriye götürebilmek ancak demokratik açılımla olacaktır. Çünkü sorunu çözmek yalnız başına bir gücün işi değildir. Ayrılıkları öne çıkartıp derinleştirerek gerçekleşebilecek bir durum da değildir. Bu yaklaşımlarla gerçekleşebileceği kadar gerçekleşmiş, çözüm bakımından daha öteye gidemeyeceği ortaya çıkmıştır. Artık ulusal sorunda çözüm, kopuştan ve sınırlar çizmekten değil, birbirini anlamaktan, kabullenmekten ve bir arada demokratik yaşamı kurup geliştirmekten geçiyor.

Bu anlamda ilkel milliyetçi çizgi çözümsüzlük çizgisidir. Feodal yaklaşımla, onun öngördüğü otonomiyle Kürdistan’da ve Ortadoğu’da ulusal soruna çözüm bulunamaz. Bununla halklar kırk parçaya bölünür, birleşemez. Derebeylik ve krallık sistemi ulusal birliği yaratamaz. Bu bir Arap ulusal gelişimini de ortaya çıkaramaz. Dar ulusalcı yaklaşımla herhangi bir gelişme olmaz. Barzani egemenliğiyle herhangi bir gelişme söz konusu olamayacağı gibi, geçmişteki gibi bir kemalist yaklaşımla veya BAAS yaklaşımıyla da çözüm olmaz. İran’da da dini özelliğe bürünmüş dar milliyetçi bir yaklaşım vardır. Bu yaklaşımla da herhangi bir gelişme yaratılamaz.

Dünyada bugüne kadar ulusal motif temelinde bir kutuplaşmanın yaşandığı dönem artık geride kalmıştır. Ortadoğu’da dar ulusalcı yaklaşımı esas alan güçler kendi siyasetlerine çıkar yol bulabiliyorlar ve dünyadan güç alabiliyorlar; çatışma halinde olan bir güce dayanarak kendilerini yürütebiliyorlardı. Şimdi güç alınacak böyle bir dünya gerçekliği de yoktur. Bölgedeki güçler ve yanındaki halklarla ayrılığı en ileri düzeyde geliştirmek, çelişki ve çatışmayı öne çıkarmak bir gelişme değil, artık bir daralma, büzülme ve güç tüketme sonucunu doğuracaktır. Böyle bir yaklaşım XX. yüzyılda çeşitli güçleri geliştirdi. Örneğin Türkiye siyasetini bunun üzerine oturttu; belli bir ekonomik ve toplumsal gelişme, bir siyaset ve devlet yapılanması ortaya çıkardı ve bu önemli bir gelişmeydi. Ama şimdi Türkiye’nin gelişimi önündeki en büyük handikap bu dar ulusalcı yaklaşımdır. Türkiye kısmen bunu aşmaya yönelmiştir; bu yönde adım atılmaz veya geriye dönüşü esas alırsa, bunalıp tıkanacaktır. Bunu her gün yaşamın içinde görmek mümkündür. Tüm çevreler de bunun böyle olduğunu ifade etmektedir. Bir dönem çeşitli biçimlerde ve belli ölçülerde gelişme yaratan ideolojik ve politik yaklaşımlar bugünkü koşullarda artık gelişme yaratmıyor, tam tersine engel oluşturuyorsa, o zaman bunun değişmesi lazımdır. Artık eski siyasetin bırakılması ve yeni bir siyasetin oluşturulması gerekiyor.

Türkiye kendisini hep ulusal kurtuluş siyasetinde görmüştür. Suriye *“Ulusal kurtuluş savaşı veriyoruz”* demiş, çözüm aramayı bundan sonraya ertelemiştir. Irak zaten kendisini böyle bir savaşta görmektedir. İran da kısmen böyle bir yaklaşım içindedir. Biz de bir ulusal kurtuluş siyaseti yürüttük. Kürt ulusal gelişimini Kürdistan koşullarına uygun olarak nasıl yaratacağımızı kendimize sorduk ve bunun bilincini, örgütünü ve eylemini ortaya çıkardık. Fakat benzer yaklaşımlar ve siyasetle artık herhangi bir toplumun ve bölgenin ileriye gitmesi mümkün değildir. Şimdi köklü bir siyaset değişimine ihtiyaç vardır. Bu değişimi kim görüp yaparsa, bölgede o öncülük edecektir. Kim böyle bir değişiklik yapmaz ve eski yapılanma içerisinde kalırsa, kendisini daraltıp çözümsüzlüğü dayatacak, dolayısıyla ilerleyemeyecektir. Bu herkes için, söz konusu ettiğimiz bütün alanlar açısından geçerlidir.

Bu anlamda değişim kesin bir biçimde gündeme gelmiştir. Bu değişim zorunluluğunun iki temel kaynağı vardır: Birincisi, dünyadaki gelişmeler bunu gerektiriyor; ikincisi, her toplumun geçen süreç içerisinde mücadele ve çaba ile ortaya çıkardığı gelişmeler artık böyle bir değişimi gerektiriyor. Bu değişim bizi ileriye götürecek yegane yoldur. Başka herhangi bir siyasetle Türkiye’de demokratik değişimi gerçekleştirmek mümkün değildir. Yine salt ulusal kurtuluşçulukla sınırlı kalarak –ki PKK bunu hiçbir zaman yapmadı– demokratikleşmeyi geliştiremeyiz. Eğer böyle ele almaz da eski yaklaşımda takılıp kalırsak, hiçbir iş yapamaz konuma düşeriz. Önümüze yapacağımız bir görev koyamayız. Çünkü gelişme süreçleri farklıdır.

Türkiye dış güçlerle kendisini örgütlü hale getirmiş ve ona göre bir şekillenme yaratmıştır. Değişim ve dönüşüm için direniş sürdürülebilir. Bunun imkanları vardır, bunun gücü ortaya çıkmıştır. Fakat eski yaklaşımla sorunların çözümü artık mümkün değildir. Bu, geçmiş pratikle kanıtlanmıştır. Eski yaklaşımlarla çıkmaz, tekrar ve kemikleşme gelişmiştir. Çözümü başka biçimlerde aramak gerekir. Eski yaklaşımla, onu esas alan bir siyasetle ve onun pratik mücadelesiyle karşıtını çözüme götürmek artık mümkün değildir.

Demokratik kurtuluş koşullarının gelişmesi

Ulusal hareketlerin dünyanın her yanında gelişip zafer kazandığı, bunun etkilerinin dünyayı sardığı bir süreçte, bölünmüşlük ve sömürgeleştirilmişlik koşullarında, zayıf bir sosyal temele dayalı da olsa, modern bir düşünceyle donanmış bir ulusal kurtuluş hareketi Kürdistan’ın büyük parçasında gelişim göstermiştir. ’80’e kadar ki süreç bunun oluşum sürecidir. Hareketin ideolojik-politik çizgisi, örgüt önderliği biçiminde gelişim sürecidir. ’80’den itibaren askeri alanda ve gerilla tarzında bir gelişimi yaşamış, bir ulusal kurtuluş savaşı haline gelmiştir. ’90’ların başına gelindiğinde bu mücadele Kürdistan’ın diğer parçalarına da yayılmış, Küçük Güney ve Büyük Güney ile ilişkilenmiş, ulusal bütünlüğe fiilen ulaşmış bir halk hareketi düzeyine varmıştır.

Serhildan dönemi olarak değerlendirdiğimiz bu süreçte, Kuzey’de de, diğer alanlarda da büyük bir halk mücadelesi gelişmiştir. Ulusal diriliş düzeyinde gerçekleşen bu mücadele sürecinde ulusal bilinç, duygu, örgütlülük ve ulusal varlık uğruna mücadele ortaya çıkmış; bu giderek diğer parçalara da yayılmış ve güçlü bir demokratik gelişmeyi içeren ulusal birlik düzeyi ortaya çıkmıştır. Büyük Güney’de de değişik biçimlerde böyle bir süreç yaşanmıştır.

Daha sonraki süreçte bu gelişme kendisini çözüm süreci olarak bölge ve Türkiye ortamına dayattığında şiddetli bir mücadele süreci yaşanmış ve bu bir uluslararası komploya karşılaşmıştır. Bölge güçleri de makul bir çözüme yanaşmayarak, böyle bir komplonun parçası olmuşlardır. Bu komplo karşısındaki duruş, direniş ve bilinç Kürt toplumunun bütününü içine almış, bugüne kadar ki gerilla direnişini, Kürdistan’ın bütün parçalarına, Kürt toplumunun hepsine ve yurt dışındaki bütün kesimlerine yaymıştır. Komploya karşı direniş bütün Kürt toplumunu içine almıştır. Önceki süreçte gerillaya parça parça katılım gösteren Doğu, bu direnişe çok etkili olarak katılmıştır. Doğu’nun da katılımıyla ulusal bilinç ve birlik çok üst düzeyde gerçekleşmiştir. Bunun demokratik gelişim süreci ile birlikte yaşanması büyük öneme sahiptir.

1970’lerin ortalarında, esas olarak da ’80’lerden itibaren politik ve askeri alanda parçalanmış Kürdistan parçalarını birbirleriyle ilişkilendiren, her türlü parçalanmışlığı aşan ve giderek ulusal birleşmeyi sağlayan, bunu ulusal demokratik çizgide ve sorunu yaratan Türkiye Cumhuriyeti devletine karşı mücadele içerisinde gerçekleştiren büyük bir ulusal demokratik gelişme yaşanmıştır. Biz bunu büyük bir demokratik devrimin yaşanması olarak değerlendirdik ve *Ulusal Diriliş Devrimi* olarak adlandırdık. Hala yaşanan demokratik devrimle gerilikler parçalandı ve büyük ölçüde aşıldı, bir ulusal bilinç oluştu. Ulusal parçalanmışlık ve asimilasyonla amaçlanan ulusal imha, ulusal diriliş devrimiyle boşa çıkarıldı. Bütün bunlar kendisini çeşitli kurumlaşmalarda ortaya koydu. Ulusal Önderlik gelişimi, partisel gelişme ve değişik ulusal kurumların gelişmesi yaşandı. Kendi toprakları üzerinde siyasi bir egemenlik biçiminde olmasa bile, ulusal örgütlen-

meyi ifade eden önemli bir örgütsel düzey ortaya çıktı. Bu mücadele sürecinde, ’25’te oluşan ve Kürt toplumuna dayatılan inkar ve imha siyaseti kırıldı. Ortadoğu ve bütün dünya için bir çıkar gücü olarak kullanılan Kürt gerçeği ortadan kaldırıldı. Kürt toplumu inkar ve imhayı reddetti ve yıktı.

Yine mevcut durumu kendi çıkarları için kullanan güçlerin her türlü gerici mücadele ve çatışmanın merkezi yaptıkları Kürdistan bu konumundan çıkarıldı. Toplumun kendini tanıdığı, kendi çıkarlarını gördüğü, bu temelde örgütlendiği, ulusal bilinci ve birliği yakaladığı ve ulusal demokratik gelişmesini sürdürdüğü bir alan haline getirildi. Kürdistan gericiliğin at koşturduğu, basit çıkar mücadelelerinin sürdüğü bir alan değil, ulusal demokratik yaşamın sürdüğü, bölgeye demokratik bir yaşamın yansıdığı, dünyaya da demokratik bir katılımın öngörüldüğü bir alan haline getirildi.

Kürdistan’daki bu gelişme hem Kürt toplumu, hem de bölge açısından büyük öneme sahiptir. Yeni bir toplum ve onun ulusal demokratik yaşamı ortaya çıkmaktadır. Bu bir defa her türlü bölünmüşlüğün, parçalanmışlığın ve geriliğin düşmanıdır. PKK’nin Kürdistan’ı gericiliğe karşı mücadele edilen, demokratik kültür ve yaşamın geliştirildiği ve yayıldığı bir alan haline getirmesi bölge açısından yeni bir durumdur. Bu, Kürdistan açısından da yeni bir durumdur. Kürtler böyle bir durumu PKK ile ortaya çıkardılar.

Kürtler üzerinde inkar ve imha siyasetini uygulamış olan güçler, bu gelişmeyi uluslararası komployla denetim altına almak istemişlerdir. Günümüzde bu temelde bir savaşım sürmektedir. Kürtler için öngörülen inkar ve imha sistemini reddeden bu savaşım bölgesel boyutları aşmış, dünya düzeyinde süren bir mücadele konumuna ulaşmıştır. Parçaların, Kürdistan’ın, yine bölgenin sınırlarını aşmış, inkar ve imhayı kabul eden dünya sistemini değiştirme mücadelesi haline gelmiştir.

Demokratik kurtuluş siyaseti ve örgütsel önderlik sorunu

Bu dönemin mücadele ve örgüt biçimleri üzerinde durmak, hem Kürdistan’da, hem de Kürdistan’ı egemenlik altında tutan alanlarda toplumsal gelişmeyi hızlandırabilmek için neleri nasıl yapabileceğimizi tespit etmek açısından önemlidir.

Sovyet sisteminin dağılmasıyla ortaya çıkan yeni dünya durumunda, demokratik gelişmeyi tüm alanlardaki gelişmenin temelinde yer alan, tümünü belirleyen ve yönlendiren baş gelişme süreci olarak tanımladık. Hem genel dünya durumunun değerlendirilmesi, hem de tek tek ülkelerin değerlendirilmesi, böyle bir sürecin ortaya çıktığını ve her alanda farklı özellikleri olsa bile temel özelliğinin demokratikleşme olduğunu göstermektedir.

Toplumun ve devletin demokratikleşmesi önünde engel oluşturan ve gelişmeleri tıkatan engellerin aşılabilmesi için nasıl ve hangi yöntemlerle mücadele edileceği sorusunu, Olağanüstü VII. Kongremiz, ‘demokratik siyasal mücadele’ biçiminde yanıtlamıştır. Yine kongremiz toplumun demokratikleştirilmesinin, bunun örgütlülüğünün sağlanmasının, siyasetin ve devletin demokratikleştirilerek değişik kesimlerin katılımına açık hale getirilmesinin, toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel gelişiminin daha ileri bir düzeye götürülmesinin ancak bunun önündeki engellere karşı tüm toplumun katıldığı, değişik biçimlerde ve değişik örgütlerle yürütülen demokratik siyasal mücadeleyle sağlanacağını tespit etmiştir.

Bu koşullarda daha farklı bir mücadele temelinde demokratik dönüşümü ve temel sorunları çözme ve sonuca götürmenin yalnız başına mümkün olmadığı mevcut değerlendirmelerle ortaya çıkmıştır. ’80’lerin başında, toplum nasıl ilerleyecek, toplumsal gelişme önündeki engeller nelerdir ve bunları nasıl aşacağız, sorusu bir kez daha sorulmuştur. Bu süreç stratejik arayış sürecidir ve bu arayış yoğun bir çalışma, tartışma, hatta deneme ve sınamayla süren bir çabanın arkasından çözüme bağlanmış; dünya, bölge ve Kürdistan’daki durumun değerlendirilmesi temelinde bir mücadele stratejisi oluşturulmuştur.

Sömürgeciliğin aşılması, bunun için ulusal kurtuluş mücadelesi, bu mücadelenin temel biçimi olarak da bir silahlı mücadelenin yürütülmesi bir zorunluluk olarak tespit edilmiştir. Silahlı mücadele çizgisi, PKK’nin esas aldığı stratejik mücadele çizgisiydi. Birçok örgüt tarafından reddedilmiş, karşı çıkılmıştı. Bu çizgi yoğun bir tartışmayla Ulusal demokratik harekete kabul ettirildi. PKK’nin gelişimi, ulusal kurtuluş önderliği ve yönlendiriciliği böyle ortaya çıkmıştır. Birçok güç o zaman silahlı mücadeleyi reddetmiş, hatta bunu büyük bir tehlike ve katliama götürecek bir yaklaşım olarak değerlendirmiştir. Bu çevrelerin büyük bir kısmı bugün de, silahlı mücadelenin durdurulmasını reddetmektedir.

Fakat bu çevreler o süreçte hem değerlendirme düzeyinde, hem de pratik düzeyde zorlanınca, giderek silahlı mücadeleye karşı olmadıklarını, ama henüz bunun zamanının gelmediğini söylediler. Daha sonra da sessiz kaldılar ve silahlı mücadelenin ortaya çıkardığı imkanlara dayanarak kendilerini yaşatmayı esas aldılar. Şimdi yeniden bir stratejik çizgi oluştururken, içimizde ve dışımızda benzer tartışmalar sürmektedir.

Yeni bir stratejik çizgi oluşturma ve stratejik mücadele biçimlerinde değişiklik yapma gündeme geldiğinde tepkiler aldık. Öyle ki, başta silahlı mücadeleyi halkı katliama götürecek bir yöntem olarak değerlendirenler, bugün de silahlı mücadeleyi değiştirme yaklaşımımızı neredeyse ihanet olarak tanımlamaktadır. Tabii öncelikle bu yaklaşımları anlamak gerekiyor. Büyük bir tartışmayı, bu çerçevede bir ideolojik mücadeleyi yaşıyoruz. Bu mücadeleyi bütün ayrıntılarıyla yürütebilmek ve karşıt düşünceleri görebilmek, her şeyden önce düşünce düzeyinde doğru mücadele anlayışını Ulusal demokratik hareketin tümüne hakim kılabilmek gerekiyor. Öncelikle bu bizim görevimiz vardır.

Kürtler ve bölge halkları için demokratik kurtuluş sürecinin silahlı mücadele temelinde yürütülmesi mümkün müdür veya bugünkü gelişme düzeyini ortaya çıkaran mücadele biçimi olarak silahlı mücadelenin durumu şimdi nasıl ele alınmalıdır? Burada buna açıklık getirmek gerekiyor.

Silahlı mücadele tercih edilen değil zorunluluktu

PKK, ‘ulusal kurtuluşun temel mücadele biçimi silahlı mücadele olmalıdır’ derken, bunu o günün dünya, bölge, Türkiye ve Kürdistan koşullarına dayandırmıştır. Bu belirleme somut durumun somut tahlilinden çıkmıştır. Yoksa PKK silahlı mücadeleyi çok sevdiğinden değildir. Silahlı mücadele somut koşullar tarafından dayatıldığı, başka türlü bir mücadeleyle ulusal kurtuluş sürecinin geliştirilmesi mümkün olmadığı için bu böyle olmuştur.

1980’lere girerken dünya çatışma halindeydi ve kutuplaşmalar çok ileri düzeydeydi. Bölgede adeta bir savaş durumu yaşanıyordu. Bölge devletleri birer savaş devletleriydiler ve hep sıkıyönetimle idare ediliyorlardı. Suriye devleti günümüzde bile askeri yönetim altındadır ve İsrail ile çözüm bulana kadar da kendi yönetimini sıkıyönetim olarak sürdürmeyi öngörüyor. Türkiye askeri darbeler altındaydı; bu yönetimin Kürdistan’a yansıması ve Kürdistan’da biçimlenişi hiçbir alanda görülmemiş düzeyde bir askeri hakimiyeti ifade ediyordu. Yine siyasal otorite, bütün ekonomik, toplumsal ve kültürel yaşamı askeri egemenlik altında yönlendiriyordu. Devlet her şeyiyle inkar ve imha siyasetini yürütüyordu. Bölgedeki diğer alanların durumu da farklı değildi.

Bu süreç, ulusal yok oluş süreciydi; toplumun ağır baskı ve sömürü altına alındığı bir kölelik süreciydi. Böyle bir ortamda ulusal kurtuluşu tanımlayabilmek, ulusal kimliği ifade edebilmek, bu kimlikle örgütlenebilmek, ulusal bilinç ve örgütlülüğü yaratabilmek, ulusal kurtuluş adına gelişme yaratabilmek çok şiddetli bir biçimde kendini savunmaktan geçiyordu. Bütün bunların yapılabilmesi için kendini savunma zorunluluğu vardı. Bunlar egemen sömürgeci güçler tarafından en ağır suç sayılıyordu ve idamlık suçlardı. Türkiye hala *“idamı kaldıralım, ama bu konuda kalsın”* demektedir. Ulusal soruna eğilmek, idamla karşı karşıya gelmek anlamını taşıyordu. Bu koşullarda ya imha kabul edilecekti, ya da imhaya karşı ulusal varlığımız savunulacaktı. Bu ancak silahlı savunma biçiminde olabilirdi, başka biçimde olamazdı. Çünkü sömürgeci egemenlik yok etmeyi hedefliyor ve yok etme çizgisinde seyrediyordu. Böyle bir durumda silahlı mücadele tek biçimdi ve bir tercih de değildi. O koşullarda tercih hakkı bile yoktu. Silahlı mücadele zorunlu bir mücadele biçimi olarak ortadaydı. Başka türlü bir adım atmak, küçük bir güç oluşturmak ve onu ayakta tutmak mümkün değildi.

“Kürdistan’da ulusal soruna eğilmek, idamla karşı karşıya gelmek anlamını taşıyordu. Bu koşullarda ya imha kabul edilecekti, ya da imhaya karşı ulusal varlığımız savunulacaktı. Bu ancak silahlı savunma biçiminde olabilirdi. Çünkü sömürgeci egemenlik yok etmeyi hedefliyordu. Başka türlü bir adım atmak, güç oluşturmak ve onu ayakta tutmak mümkün değildi.”

Toplumun varlığı ve geleceği için amaçlanan ve hedeflenen gelişme çizgisinde silahlı mücadeleye önemli görevler yüklendi. Ulusal kimlik ve bilincin yaratılması, ulusu mücadeleye çekip yürütecek örgütlülüğün oluşturulması, çevre halklarla özgür ve eşit ilişki ve ittifakının geliştirilmesi, bunun yaşam ve eylem birliğinin ortaya çıkarılması, toplumsal gelişmeyi engelleyen siyasal yapılanmanın parçalanarak toplumsal gelişmenin önünün açılması ve devrimci demokratik ulusal yapılanmayı gözeten bir siyasi iktidarın oluşturulması, silahlı mücadeleyle gerçekleştirmek istediğimiz hedeflerdi. Silahlı mücadele bu amaçla ve bunları geliştirmek üzere yürütüldü.

Bu mücadeleyle önemli gelişmeler de yaratıldı. Kürt toplumunda ulusal bilinç, ruh ve duygu oluşumu, ulusal birliğin ve örgütlülüğün yaratılması tümüyle bu mücadelenin eseridir. Önemli bir gelişme düzeyi olarak küçümsenemez. Ulusal yok oluş süreci bu mücadeleyle boşa çıkarılmış, ulusal gelişme, ulusal bilinç ve birlik süreci başlatılmıştır. Toplum şimdi bütün alanlarda bunu yaşamaktadır. Kürt toplumu böyle bir ulusal düzey kazandı ve uluslaşma sürecini yaşadı. Kürt halkının kendi ulusal gelişimini yaşadığı, kimsenin inkar edemediği bir gerçektir. Bu ulusal demokratik gelişimi yaratan, bunun mücadelesini yürüten örgütlerin yaratılması silahlı mücadele ile gerçekleştirildi. Parti örgütlendi, halk örgütlülükleri ve çeşitli ulusal kurumlar ortaya çıkartıldı. Gerilla ordulaşması düzeyinde bir ordu örgütlenmesi yaratıldı. Bütün bunlar da silahlı mücadeleyle yapıldı. Silahlı mücadele yürütülmeseydi, ne parti, ne gerilla ordusu, ne de cephe olurdu. Yine Ulusal Kongre, basın-yayın, kültür ve diplomasi gibi kurum ve çalışmalar da yaratılamazdı. Bunların hepsinin önünü açan, imkan sunan, bütün yürüyüşte bunları koruyan silahlı mücadeledir. Bunlar küçümsenecek gelişmeler değildir.

Silahlı mücadele kendisine yüklenen görevlerin önemli bir bölümünü yerine getirmiştir. Silahlı mücadelenin yerine getiremediği görevler de vardır. Silahlı mücadele komşu halklarda veya stratejik müttefik olan alanlarda bir ayaklanma durumu ortaya çıkaramadı. Böyle bir çalışmayla bütünleşemedi ve bunun gerektirdiği çalışmaları yapamadı. Bu önemli bir durumdur ve bunu VII. Kongre değerlendirdi. Parti bu konuda özeleştirisini verdi.

Dünyadaki gelişmeler de ’90’ların ortalarından itibaren böyle bir mücadele için uygun olmadı. Ordulaşma itibariyle önemli bir gerilla ordulaşması ortaya çıkarıldı, ama daha büyük bir ulusal ordulaşma düzeyine ulaşılamadı. Yine ulusal demokratik gelişme önünde engel oluşturan ve mevcut sorunlara kaynaklık eden egemenlik yıkılamadı. Bu egemenliğe darbe vuruldu ve teşhir edildi, toplumsal gelişme önünde nasıl engel oluşturduğu açığa çıkartılıp kitlelere gösterildi; fakat devleti parçalama ve yeni bir devlet egemenliği yaratma biçiminde bir sonuca gidemedi.

Silahlı mücadele bazı görevlerini yerine getirdiği, bazı görevlerini ise bütünüyle yerine getiremediği bir süreçte, dünyada ve bölgede gelişen değişim süreciyle karşılaştı. Böyle bir durumda silahlı mücadelenin durumunu değerlendirdik. Başarılamayan ve gerçekleştirilemeyen görevler üzerinde silahlı mücadeleyle sonuca gitme koşullarının ne düzeyde olduğu en çok değerlendirdiğimiz husus oldu.

Mevcut silahlı mücadele düzeyi, Kürdistan’da halkı topyekün ayaklanmaya götürecek ve ayaklanmayı koruyup savunacak bir ordulaşma düzeyini yakalayamadı. Mevcut durumuyla da zordur. Silahlı mücadele, on beş yıllık kesintisiz savaşla yaratılan gelişmeler üzerinde bir tekrara girdi ve daha önceden gerçekleştirilmesi için önüne konulan görevleri gerçekleştirmede ileri gidemedi. Denebilir ki, bir döngü oluştu; siyasal gelişme yaratmada bir tıkanma ortaya çıktı. Günümüzde ordulaşıp savaşı büyütme ve hızla sonuca gitme olanağı olmadığı gibi, mevcut savaş düzeyi başta Türkiye olmak üzere çevre toplumlarda bir ayaklanma durumu ortaya çıkaramıyor. Yine böyle bir durum dünyadan gerekli desteği göremiyor. Bu anlamda gerçekleştirilemeyen görevleri, demokratik devrimi derinleştirme anlamında ortaya çıkan yeni görevleri yerine getirmede silahlı mücadele geçmişte oynadığı temel rolü oynayamıyor.

Silahlı mücadeleyle demokratik örgütlülük yaratılamaz

Ulusal kurtuluş savaşımı sürecinde her şeyin temelinde silahlı mücadele vardı. Silahlı mücadele bütün gelişmelere ve yaşama hükmediyordu. Bu düzeyde temeldi. Diğer işler de yapıldı. Fakat silahlı mücadeleyle kıyaslanmayacak bir durum da oldu. Bunlar ancak silahlı mücadelenin varlığı ve yürütülmesi ortamında yapılabildi ve hepsi silahlı mücadele tarafından yönlendirildi, silahlı mücadeleye hizmet etti. Silahlı mücadelenin bu yeni süreçte böyle bir rol oynaması mümkün değildir. Bu mücadele oynayacağı rollerin önemli bir bölümünü oynamış ve büyük gelişmeler de yaratmıştır.

İkinci husus; toplumsal gelişmeyi sürdürebilmek için gerekli olan demokratik açılımları sağlamada ve demokratik dönüşümü gerçekleştirmede, silahlı mücadelenin buna denk düşme ve bunun görevlerini yerine getirme fonksiyonu azalmıştır. Bunun önündeki siyasal egemenliğe önemli ölçüde darbeler vurulmuş, dünya nezdinde teşhiri geliştirilmiştir. Mevcut egemenliği yıkmak için bir savaş da verilebilir. Fakat savaşı o düzeyde yürütecek bir gücü ortaya çıkarmak, bugünün dünya ve bölge koşullarında zordur. Dünya bunun tersini yaşıyor. Geçmişte dünya durumu farklıydı, günümüzde farklıdır. Bu anlamda silahlı mücadele, yeni toplumun ortaya çıkan gelişme düzeyinden daha ileriye gitmesi için gereken ön açma, engelleri giderme ve topluma güç verme bakımından temel bir rol oynayamıyor. Bilinç yaratmadaki rolü geçmişteki düzeyde değildir. Toplumun örgütlülüğünü yaratma açısından askeri örgütlenme, toplumun demokratik örgütlenmesi anlamına gelmez.

Yine halkın kendi ulusal demokratik taleplerini öne sürüp bunlar için mücadelesi belli bir örgütlülüğe ulaştığı için önemli bir düzey kazanmıştır. Köklü değişiklikler olmamıştır, ama bütün bunlar derhal yok edilebilen ve tümden yasaklanan bir durumda da değildir. Devlet geçmişte bunlara asla fırsat vermiyordu. Toplumun bunu yapacak gücü ve örgütlülüğü yoktu. Bireyler böyle bir bilince ve örgütlü güce sahip değillerdi. Şimdi bütün bunlar aşılmış ve ortaya büyük bir güç çıkmıştır.

Bunlar temelinde yaklaştığımızda şu sonuç çıkıyor: Silahlı mücadeleyle demokratik örgütlülüğü yaratmamız pek mümkün değildir. Karşıt gücü çözmede de silahlı mücadele önemli bir rol oynamıştır. Öyle ki, buna göre bir özel savaş örgütlülüğü oluşmuş ve bu bir sistem haline gelmiştir. Onu savaşla çözmek tabii reddedilmeyebilir; fakat savaşsız demokratikleşme sorununu çözme, devleti boşluğa düşürerek çözülmeye götürme imkanları vardır. Bu kadar savaşa kilitlenmiş, buna göre şekillenmiş bir gücü savaş dışında boşluğa düşürüp tümüyle işlevsiz kılabilme koşulları vardır.

Demokratik dönüşüm süreci silahlı mücadele temel alınarak yürütülemez. Fakat silahlı mücadele ve silahlı örgütlenme gerçeği de tümden ortadan kalkmış değildir. Silahlı mücadele temel olamaz demek, artık silahlı mücadele ve örgütlenmesi olmaz anlamına gelmiyor. Bu durumun iyi anlaşılması gerekir. Bu mücadele biçimi birincil olarak ele alınamaz; fakat silahlı mücadele ve silahlı güç işlevsiz değildir. Bir defa günümüz dünyasında siyaset yine silahla yapılmaktadır. Ortaya çıkan ulusal demokratik gelişmeleri tümden yok etmek için mücadele yürüten karşıt güçler vardır. Bu güçler karşısında farklı mücadele biçimleriyle gelişme yaratabilmek için, o mücadele biçimlerinin savunulması gerekiyor. Bu noktada silahlı mücadeleye ihtiyaç vardır. Savunma gücü yine temel bir dayanaktır.

Şunu net söyleyebiliriz: Mevcut gelişmeler ayakta tutulmadıkça, özellikle onun askeri gücü varolmadıkça, herhangi bir başka mücadele biçimini yürütebilmek, toplumu öyle bir mücadeleye sevk edebilmek ve yine ulusal demokratik gelişmeyi ezmek isteyen güçleri frenleyebilmek mümkün değildir. Bu durumda şu ortaya çıkıyor: Silahlı güç, gerilla hala hem temel bir siyaset yapma gücüdür, hem de bütün diğer mücadele biçimleri için bir savunma gücüdür; yaratılacak ulusal demokratik gelişmenin temel savunma gücüdür. Bunu hiçbir zaman göz ardı edemeyiz. Çünkü hem Kürdistan’ın, hem de dünyanın durumu farklı biçimde yürümüyor.

Bir de demokratik mücadele veya demokrasi süreçleri şiddetin, şiddet örgütlerinin olmadığı süreçler değildir. Öyle anlaşılmaması gerekiyor. Dünyadaki durum geçmişteki gibi fazla silahlı mücadele yürütmeye veya ulusal kurtuluş savaşları vermeye elvermiyor. Ama bugün dünyada ordular ortadan kalkmış, savaşlar bitmiş, savaş araçları, şiddet ve şiddet örgütleri tarihin çöp sepetine atılmış değildir. Hala en fazla silahı olan, en büyük orduyu bulunduran, siyasette de en etkili güçtür. Öyle devletler vardır ki, ekonomik olarak geri olmalarına rağmen, askeri güçleriyle dünyanın yönlendirilmesinde söz sahibidirler. Siyaset böyle yapılmaktadır.

Kürdistan ve Ortadoğu’da da silahlı mücadelenin ve silahlı gücün durumu tamamen böyledir. Ulusal demokratik hareketi ilerletip kalıcı çözümler yaratmada silahlı mücadeleyi geçmişteki gibi ele alamayız. Ama silahlı gücü ortadan kaldırdığımızda, ulusal demokratik hareketi geliştirmeyi bir yana bırakalım, ulusal varlığı bile ayakta tutamayız. Toplumun güvencesi ve dayanağı halihazırda bu güçtür. Ne çok kökleşmiş bir bilinci, ne de saldırılar karşısında kendisini savunacak örgütlülüğü vardır. Bu tartışma götürmeyecek kadar açıktır. Çünkü demokratik gelişme önünde engel olan güçlerin, öyle her türlü şiddetten arınmış bir ortamı benimseme durumları yoktur. Tersine çetecilik hakimdir ve komplo yürütülüyor. Mevcut egemenlik tarafından silahlı güç ve şiddet azami bir biçimde kullanılıyor. ‘Demokrat devlet’ diyebileceğimiz bir sisteme gelmiş değildir. Toplumun demokratik yaşamı ve örgütlülüğü kendini savunacak düzeyde değildir.

Devletin ve toplumun demokratik gelişmeye ihtiyacı vardır. Bu gelişme mücadeleyle sağlanacaktır. Bu mücadele içinde şiddetin de yeri vardır. Fakat şiddet geçmişteki gibi temel ve yönlendirici konumda değildir. Birinci planda olan, demokratik siyasal mücadeledir. Silahlı mücadele ikinci planda, demokratik siyasal mücadelenin dayanağı ve savunma gücü olarak gerektiğinde kullanılabilecek bir mücadele yöntemidir. Silahlı mücadelenin geçmişteki rolü ve yeri değişiyor. Fakat yeni stratejimizde de önemli bir yere ve role sahip durumdadır. Hatta parça parça değerlendirdiğimizde, demokratik kurtuluş sürecinin gelişimi açısından bazı zamanlar daha da önemli bir hale de gelebilir.

Kürdistan’ın değişik alanlarını dikkate aldığımızda, silahlı mücadeleye yaklaşım her yer-

de aynı değildir. Örneğin Güney'de ve Irak'ta mevcut durum istikrarsızdır. Bunu değiştirmek için birçok güç silahlı şiddet de dahil müdahale etmeye hazırlanmaktadır. Mevcut durumda Güney'de giderek öne çıkan ve yoğunlaşan durum kesinlikle bu biçimdedir. Burada Kürt halkının, Ulusal demokratik hareketin şiddet kullanmaması ve şiddetsiz kalması demek, yok olması demektir. Elbette siyasal mücadele, örgütlenme ve kitle hareketi de olacaktır. Fakat bu, silahlı mücadele ve silahlı güçlerle birlikte olduğu ölçüde işlev kazanabilir. Bu dönemde Güney'de giderek öne çıkan ve yoğunlaşan durum bu biçimdedir. Silahlı güç olmadan ulusal demokratik çerçevede bir adım bile atmak mümkün değildir. Bu çok somuttur.

O açıdan bir Kürdistan genelinde, bir de her parçada uygulanacak mücadele biçimlerini önceliklerine göre her yerde ve her zaman geçerli olan tek biçim şeklinde mekanik bir yaklaşıma düşmeden değerlendirmek gerekiyor. Mevcut durumda demokratik siyasal mücadele, içinde bulunduğumuz demokratik kurtuluş sürecinin birincil mücadele biçimidir. Silahlı mücadele bununla birlikte, bunun bir parçası olarak yer almaktadır. Silahlı güç siyaset yapmanın temel biçimlerinden birisidir. Farklı alanlarda, farklı dönemlerde çok daha etkili hale de gelebilir. Bunu öngörmek gerekir.

Esas olan demokratik siyasal mücadeledir

Demokratik siyasal mücadele çizgisini, eylemini ve örgütünü geliştirirken, onun temel dayanağı olarak silahlı gücü geliştirmek; demokratik gelişimin önündeki engeller başka biçimde aşılamadığında ve demokratik gelişme şiddetle ezilmek istendiğinde, bunu devrimci şiddet kullanarak önleme anlamında silahlı mücadeleyi kullanmak esastır. Silahlı mücadele yeni mücadele stratejimizde bu biçimde yer almaktadır.

Devlet bu gelişmeyi dejenere edebilmek ve ulusal kurtuluş için başkaldırıyı reformize edebilmek için buna fırsat vermek zorunda kaldı. Bunu kendisi için değerlendirebileceği bir alan olarak da gördü. HEP (Halkın Emek Partisi) böyle bir ortamda kuruldu. Onun üzerinde hem Ulusal demokratik hareket, hem de sömürgecilik politika yapmaya çalıştı. Ulusal demokratik hareket etkili olunca HEP kapatıldı. Yerine DEP kuruldu; onun üzerinde de benzer bir mücadele sürdü. Bu partiler değişik güçlerin üzerinde çatıştığı mücadele alanları oldular. Ulusal demokratik hareket etkili oldukça, bütün örgütlenmeler yasaklandı. Ancak potansiyeli güçlü olduğu ve bir defa önü açıldığı için yenileri kuruldu. Bu biçimde DEP kapatıldı, milletvekilleri yargılandı ve zindana konuldu. Onun yerine HADEP kuruldu. Şimdi böyle bir mücadele platformu olarak yasal arenada HADEP vardır. Üzerinde uzun bir zamandır mücadele yürütülmektedir ve kapatılması için devletin yoğun bir mücadelesi vardır.

HADEP ile siyasal gelişme yaratabilmek için Ulusal demokratik hareketin de yürüttüğü bir mücadele vardır. Bu anlamda HADEP bir demokratik siyasal mücadele alanıdır. Parti Önderliği ise, hukuk döneminde bunu *"Ortamı ılımlılaştırma alanıdır, şiddeti biraz azaltıyor ve yararlı oluyor, buna fırsat vermek gerekir"* biçiminde değerlendirdi. Bu ortamı yok etmek isteyen çeteleri uyardı.

Bugün ortam biraz daha değişmiştir. VII. Kongre çizgisiyle birlikte partimizin yasal demokratik siyaset ortamına ve mücadelesine yaklaşımı farklılaşmıştır. Partinin yaklaşımı değiştiği gibi, devletin de yaklaşımı değişmiştir.

Kuzey'deki gelişmeye paralel gelişmeler diğer parçalarda da yaşandı. Küçük Güney'de de '90'ların ortalarında benzer bir düzey oluşmaya başladı. Birlik oluştu, parti oluşturma çalışmaları yoğunlaştı. Günümüzde yasal ve yarı yasal bir düzey vardır. Yasal demokratik mücadele alanı, 1998-99 yıllarında çok çeşitli çevrelerle, yine devletle aramızda süren mücadelenin platformu olmuştur. Bu devam etmektedir.

Büyük Güney'de yasal demokratik mücadele alanı daha farklı özellikler göstermektedir. Bunu geliştirmek için çeşitli adımlar atılmıştır. Fakat bu alanın özellikleri bu tür gelişmelere fazla fırsat vermemektedir. Güney'e özgü yasal demokratik mücadele tarzını geliştirmede bizim de yetersizliklerimiz olmuştur. Bu alanın özgünlüğünü gözetmeden, diğer alanlardakine benzer bir tarzda yaklaşmamız fazla ilerleme yaratmamıştır. Dolayısıyla Güney'deki mücadele tarzı ve çizgisinin farklı olması gerekiyor. Güney'de silahlı mücadele yöntemleriyle birlikte siyaset yapmak ve kitle hareketi örgütlemek gereklidir. Bunu yapmanın imkanları da vardır.

"Kitlelerin yasal örgütlülüğe ve çerçeveye dayanmayan, yasal çerçeveyi kullanmakla beraber onu aşan, toplumun kendi öz bilincine ve örgütlülüğüne dayanan siyasal eylemi gündeme girmiştir. Filistinlilerin intifada, bizim serhildan olarak değerlendirdiğimiz bu mücadele yöntemi, demokratik kurtuluş stratejisini hayata geçirebilecek esas mücadele yöntemidir."

Doğu'da somut örgütlenmeler yoksa da, çeşitli gelişmeler ve ılımlı demokratik çevreler vardır. Bunların yürüttüğü mücadelenin basın ve kültür alanlarına yansımaları vardır. Burada da yasal demokratik alan geçmişe göre bir farklılaşmayı gösteriyor. Bu belki çok örgütlü bir düzeyi ifade etmiyor, fakat Ulusal hareket için yasal bir düzeyi yakalama, kendini çeşitli alanlarda örgütleme ve basına, kültüre ve siyasete yansıtma doğrultusunda bir gelişme yaşanıyor. İran'daki genel gelişmeyle uyumlu ve onu etkileyen bu gelişmeye devlet de fazla engel değildir.

Her alanda giderek yasal demokratik mücadele ve örgütlenmenin önü açılıyor. Bu sahayı kullanmak, geliştirmek ve örgütlemek, bunun örgütlülüğünü ve mücadelesini geliştirmek için kitleleri sevk etmek gerekir. Bunu sağlayacak politik yaklaşımlar oluşturmak, bunları etkili bir biçimde uygun üslup ve örgütlülükle hayata geçirebilmek önemlidir. Demokratik siyasal mücadele alanları çözümde giderek etkili olabilecek alanlardır. Bu alan çok geniş demokrasi güçlerinin ortak bir platformda birleştirmenin olanaklarını da sunmaktadır. Kürt halkının ulusal demokratik örgütlülüğünü ve mücadelesini Türk, Arap ve Fars halklarının demokratik mücadele ve örgütlülüğüyle birleştirmeye en elverişli bir alandır. Onları da etkileyerek demokratik mücadeleye çekme, güç ve eylem birliği oluşturma gibi gelişmeler en çok bu sahada yaşanabilir.

Kürt halkının diğer halklarla demokratik mücadele ve örgütlenme birliği yaratılmadan, demokratik dönüşümün gerçekleştiği ve devletin demokratikleştiği bir düzeye ulaşılamaz. Bu hedefe ulaşmak bu tür gelişmeleri yaratmaktan geçecektir. Bu bakımdan yasal mücadele alanı önemli roller oynayabilecek bir alandır. Yasal kitlesel eylemle, seçimlerde alacağı sonuçlarla, yasal düzene katılma ve onu etkileme biçimleriyle, ulusal sorunda ve yine demokratik dönüşümde çözümü yaratabilecek düzeyde önemli bir baskıyı sağlayabilir. Kalıcı çözümler de bunlarla ortaya çıkacaktır.

Fakat buna ulaşmak ve bu düzeyi yakalamak da yine bir gelişme işidir. Demokrasi güçleri böyle öngörebilir, yasal demokratik alanın böyle rol oynamasını isteyebilir. Ama demokratik dönüşüme karşıt olan güçler de vardır; onlar da bu gelişmeyi engelleme ve buna fırsat vermeme çabasındadır. Bu yüzden en başta engel koydukları ve sınırlandırdıkları yer yasal demokratik alan olmaktadır. Çünkü halkın en geniş örgütlülüğünü yasal düzeyde yaratabilmek, hukuk düzeninin ona göre dönüşmesini sağlamak, önemli oranda çözümü yakalamaktır; halkın fiili olarak ulusal demokratik örgütlenmesini ve yaşamını yürütür hale gelmesidir. Bu yüzden yasal siyasal mücadeleyi dikkate almalı, ısrarla yürütmeli, çözümü onu geliştirmede görmeliyiz.

Ama onu geliştirebilmek için de, onu engelleyen etmenlerin aşılması ve kırılması gerekmektedir. Günümüzdeki gelişmeler buna örnektir. İki yıldır silahlı mücadeleyi durdurduğumuz, o kadar güç verdiğimiz, ortam açtığımız, yasaların demokratikleştirilmesi çerçevesinde siyaset yapılması gerektiğini ve buna uyacağımızı söylediğimiz halde, bu yönde ortamın gelişimi zayıftır ve çok ilerlemiyor. VII. Kongre'den bu yana en çok baskının uygulandığı alan yasal siyaset alanı olmuştur. Bu alanda siyaset yapmak isteyen güçler ağır devlet baskısıyla karşı karşıya kalmaktadır.

Bu alan mücadelenin kolay yürütüldüğü bir alan değildir. Yine her şeyi yasal demokratik mücadeleyle de yürütmek olanaksızdır. Mevcut durumda yasal mücadele yollarıyla toplumun eyleme sevk edilmesi mümkün değildir. Geçmişte gerillanın oynadığı bu rolü günümüzde yasal demokratik mücadele tek başına oynayamaz. Yasal demokratik mücadele, toplumun örgütlendirilerek eyleme çekilmesi ve oligarşik yapılanmanın parçalanması açısından yeterli sonuçları verecek durumda değildir. Yasal mücadeleye imkan yaratılması ve onun da önünün açılması gerekiyor. Bu stratejik sürecin içinde bu mücadelenin baştan itibaren yeri vardır ve önemli roller de oynayacaktır. Daha ileri aşamalarda en önemli mücadele biçimi haline de gelebilir. Ama mevcut koşullarda birincil mücadele biçimi değildir. Her şeyin merkezine bunu koyarak mücadele etmeye kalkarsak, ne toplumu etkili bir örgüt ve eyleme seferber edebiliriz, ne de gericiliği parçalayıp yıkabiliriz. Onu esas alırsak, karşıtlarımız en kısa zamanda bizi kuşatmaya alıp etkisiz kılabilirler. Çünkü bir yasal düzenlemeye dayanıyor ve oligarşik sistemin mevcut yasalara dayanarak, yaratılan gelişmeleri ezme imkanları vardır. Oligarşik sistem bu alandaki örgütlenmeleri daraltıyor, kapatıyor ve dağıtıyor; kadrolarını zindana alarak etkisizleştiriyor. Kitlesel gelişmeyi bu tür uygulamalarla bastırıp sindiriyor. Sadece yasal demokratik alan çerçevesinde mücadele edilirse, bir iki sindirme ve korkutmanın arkasından yasaklamalar getirildiğinde, bir daha geniş kitleleri eyleme kaldırmak mümkün olmaz.

Örneğin şu an Ulusal demokratik hareketin yasal düzeyde gelişimine karşı devletin çeşitli taktik uygulamaları vardır. Devlet bu biçimde gelişmeyi sınırlandırmak, kontrol altına almak ve giderek etkisiz kılıp tasfiye etmek istiyor. Eğer sadece yasal düzeyde bir örgütlenmeyi ve mücadeleyi esas alırsak, bize karşı uygulanan bu taktikleri boşa çıkarmamız ve mücadeleyi geliştirmemiz mümkün değildir. Dahası, kısa bir sürede tümden etkisiz hale de gelebiliriz. Böyle bir tehlikesi vardır. Devlet bu konuda tecrübelidir. Bunu 1960-70'lerde Türkiye ve Kürdistan'da denemiş, gelişen kitle hareketini ve emekçilerin hak arama mücadelesini tasfiye etmiştir. Türk devleti bu bakımdan önemli bir tecrübeye sahiptir. Kürdistan'da gelişen serhildanları da geriletip pasifize etmiş, oradan da bir tecrübe kazanmıştır. Günümüzde bu tecrübeyle yasal demokratik alanı daha fazla kontrol altına alması mümkündür. Bu süreçteki tüm çabaları bu yönlüdür. Gerilla aktivitesi yoktur, gerillanın yerini dolduracak ve kitleleri eyleme sürükleyebilecek başka bir mücadele yöntemi de ortaya çıkarabilmiş değiliz. Mevcut durumda en etkili kullanabileceğimiz mücadele biçimi yasal siyasal mücadeledir. Devlet hızla onu da etkisiz kılarak ulusal demokratik siyaseti tasfiye etme çabası içindedir. Oligarşik yönetimin mevcut taktiği budur.

Bu nedenlerden dolayı demokratik kurtuluş sürecinin başlangıç ve gelişim dönemlerinde yasal siyasal alan birincil planda rol alamaz. Eski stratejimizde gerillanın, silahlı mücadelenin oynadığı rolü demokratik kurtuluş stratejisinde siyasal mücadelenin yasal biçimi oynayamaz, onun yerine geçemez.

Burada kitlelerin yasal örgütlülüğe ve çerçeveye dayanmayan, yasal çerçeveyi kullanmakla beraber onu aşan, toplumun kendi öz bilincine ve örgütlülüğüne dayanan siyasal eylemi gündeme girmiştir. Filistinlilerin *intifada*, bizim *serhildan* olarak değerlendirdiğimiz bu mücadele yöntemi, demokratik kurtuluş stratejisini hayata geçirebilecek esas mücadele yöntemidir.

Oligarşik yapılanmanın engelleyiciliğini böyle bir mücadele biçimi ortadan kaldırabilir. Yine demokratikleşme önünde engel oluşturan gerici yapılanmaları parçalama ve dağıtma gücüne sahiptir. Çünkü büyük bir şiddeti ve değiştirme gücü vardır. Gericiliği yansıtan yasal düzeni kabul etmez, kendini onunla sınırlamaz, onu aşar. Eylem biçimlerinde çok fazla silahlı şiddeti kullanmasa da, siyasal şiddeti büyüktür. Demokratikleşme önünde engel oluşturan gerici yasal çerçeveyi parçalama ve dağıtma gücü vardır. Diğer yandan toplumun bilinç, örgüt ve eylem gücünü geliştirme özelliğine sahiptir. Yasal mücadeleye benzemez. Yasal alanda kurulmuş bir parti kapatılabilir, örgütlenmesi dağıtılabilir. Ama serhildan tarzında yürütülen bir mücadelenin örgütlenmesini ortadan kaldırmak mümkün değildir. Düzenin bunu engelleme gücü yoktur. Serhildan, düzen sınırlarını aşan ve onu değişime zorlayan bir mücadele ve örgütlenme tarzını ifade eder. Böylece serhildanla kitlelerin örgütlenmesi imkan dahiline girer. Halkın bu biçimde örgütlenmesi, antidemokratik çitlerin parçalanması ve örgütlülüğün güçlenmesi, toplumun demokratik yaşamının gelişmesi demektir.

Bu temelde kitlelerin yarı yasal ve yasadışı eylemliliğini ve örgütlenmesini esas alan demokratik siyasal mücadele –serhildan– demokratik kurtuluş stratejisinin temel mücadele yöntemidir. Serhildan tarzını esas alan demokratik siyasal mücadele birincil plana geçmiştir. Silahlı mücadele ise ikincil planda, serhildanı destekleyen ve savunan bir konumdadır. Engellenememesiyle, kitleleri etkileme ve harekete geçirme gücüyle, demokratik yaşamı geliştirmesiyle ve antidemokratik gerici sistemi parçalama özelliğiyle serhildan, demokratik değişim ve dönüşüm hareketini omuzlayıp yürüterek başarıya götürecek temel mücadele biçimidir.

Serhildan ile yasal mücadeleyi birbirleriyle ilişkileri bakımından şöyle tanımlayabiliriz: Demokratik kurtuluş stratejisinin başlangıç ve gelişim dönemlerinde kitlelerin serhildanı, yasadışı kitle mücadelesi, birincil mücadele biçimi olarak rol oynama özelliğine sahiptir. Bu süreç aşılıp sonuç aşamasına girildiğinde, toplumun demokratik yaşamı ve örgütlü duruşu sağlandığında, yasal demokratik siyaset öne çıkarak birincil plana geçebilir. Bu da kalıcı bir çözümü, dolayısıyla yeni bir devlet yapılanmasını ortaya çıkarır. Yasal siyasetle yasadışı kitle mücadelesi olarak serhildan arasındaki ilişkiyi ve demokratik mücadele stratejisi içerisindeki yerlerini böyle tanımlayabiliriz. Mevcut gelişmeler ve içinde bulunduğumuz mücadele ortamı da bunun böyle olduğunu ve doğru mücadele pratiğinin ancak bu biçimde gelişebileceğini göstermektedir.

Demokratik kurtuluş mücadelesinin stratejisi: YENİ SERHILDAN

Demokratik kurtuluş sürecinin temel mücadele biçimi olan serhildan olgusu geçmiş mücadele sürecimizde de yaşanmıştır. '-70'lerin sonunda kitleler serhildan tarzında bir hareketliliği yaşamıştır. '90'ların başında da büyük bir serhildan dalgası gelişmiştir. Yine uluslararası komploya karşı her alanda değişik eylem biçimlerini içeren bir serhildan hareketi gelişme göstermiştir.

Bu serhildanlar büyük gelişmelere yol açmış ve kesinlikle birbirinin tekrarı olmamıştır. '70'lerin sonundaki serhildanın çıkış koşulları, hedefleri, dolayısıyla örgüt ve eylem biçimleri farklı oldu. '90'ların başındaki serhildan hareketinin çıkış koşulları, hedefleri, örgüt ve eylem biçimleri ve oynadığı rol farklı oldu; diğerinden daha ileri bir düzeyi ifade etti. Uluslararası komplo karşısındaki serhildan hareketinin koşulları, hedefleri, örgüt ve mücadele biçimleri ise daha farklı oldu. O koşullarda daha ileri bir düzeyi yakaladı. Böylece bir gelişme çizgisi, serhildan çizgisi oluştu. Kuşkusuz serhildan hareketimiz bu tecrübeler üzerinden gelişip yükselecektir. Böyle bir tarihi mücadele temeline dayanıyor. Fakat elbette onlardan farklı olacaktır.

O süreçteki serhildan hareketleri silahlı mücadele temelinde, silahlı mücadeleyi güçlendiren ve destekleyen bir çerçevede ortaya çıktı. '70'lerin sonunda henüz silahlı mücadelemiz yoktu, ama kapsamlı bir mücadele söz konusuydu. Öne çıkan, silahlı eylemlilik ve silahlı propagandaydı. Kitle hareketi onun etkisiyle ortaya çıktı ve gerillayı gerçekleştirme hedefine güç verdi.

1990'ların başındaki serhildan gerillanın yanında yeni bir mücadele taktiği olarak gündeme geldi. Ulusal kurtuluş stratejisini başarıya götürmeyi hedefledi. Tamamen silahlı savaş etrafında, onun etkisi ile ve onunla birlikte ortaya çıktı. Onu sonuca götürmede rol oynama görevini de üstlendi. Bazı görevlerini yerine getirip bazılarını yerine getiremeyince geriledi ve durdu.

Komplo karşısında ortaya çıkan serhildan hareketi ise, silahlı mücadelenin ortaya çıkardığı bir direnişti. Önderliğin, partinin, Ulusal demokratik hareketin ve halkın saldırılara karşı savunulması direnişi oldu.

Yeni serhildan hareketimiz bunlardan farklılık arz ediyor. Kuşkusuz yeni serhildan silahlı mücadelenin ortaya çıkardığı birikim üzerinde doğuyor ve gelişiyor. Yeni serhildan hareketi silahlı mücadeleyi reddetmiyor, silahlı gerilla gücünün dengelediği ve yarattığı siyasal ortamda gerçekleşiyor. Gerillanın birikimi üzerinde ortaya çıkıyor ve gerillanın yarattığı denge ortamına dayanarak kendisini gerçekleştiriyor. Ama silahlı mücadelenin temel olmadığı ve bütün siyasi gelişmeleri belirlemediği bir ortamda kendi gücüyle ortaya çıkıyor. Yeni serhildan hareketi, siyasi ortamı belirlemeyi amaçlayan bir mücadele biçimi olarak ortaya çıkıyor. Yeni serhildan ulusal demokratik hareket içerisindeki bir konumuyla diğer serhildanlardan ayrılıyor. Bu da politik çizgisi ve uygulanış tarzı ile farklı yaklaşımları gerektiriyor. Böyle bir ayrılığı da vardır.

Serhildan, klasik halk ayaklanmaları için yapılan tanımlamalarla değerlendirilemez. Bunu devrimler tarihinde ortaya çıkan klasikleşmiş halk eylemleri ve ayaklanmalarının bir biçimi olarak ele almamak gerekir. Serhildan kesinlikle klasik bir silahlı halk ayaklanması değildir. Genelde bir anda ortaya çıkan kitle eylemi de olmayacaktır. Bu açıdan genel silahlı halk ayaklanmaları veya büyük bir halk başkaldırısı ile sonuca gitme biçiminde ele alınamaz. Marx ve Lenin'in ayaklanmaya ilişkin değerlendirmeleri vardır. Onlar ayaklanmayı bir meydan savaşı gibi ele alırlar. Gerçekten de Ekim Devrimi öyle bir devrimdir. İran Devrimi bu tarzda gerçekleşti. Birçok halk ayaklanması bu biçimde kısa süreli ve genel bir eylemi ifade ediyor.

Bizim yeni serhildan hareketimiz böyle bir anlayışla ele alınamaz. Çünkü Kürdistan'ın, Türkiye'nin ve Ortadoğu'nun maddi koşulları buna uygun değildir. Ne öyle bir silahlı ayaklanma yapılabilir, ne de bir anda genel bir kitle hareketi ile sonuca gidilebilir. Bizim serhildan hareketimiz uzun süreliliği içermek, değişik aşamaları öngörmek, farklı mücadele biçimleriyle birlikte varolmak ve onlardan beslenmek durumundadır. Kürdistan, Türkiye ve bölge koşulları dikkate alınırsa, ancak böyle bir serhildan hareketinin geliştirilebileceği ve sonucun böyle bir mücadele ile yaratılabileceği görülecektir. Ancak bu şekilde uzun süreli bir mücadele geliştirilebilir. Çünkü kısa süreli genel bir serhildana gitmenin koşulları yoktur. Halk böyle harekete geçirilemez. Halkın demokratik örgütlülüğünü geliştirmek amaçlanıyorsa, kısa süreyi alan bir hareket istenilen örgütlülük düzeyini yaratmaz.

Biz serhildana sistemin demokratik değişimini yaratma görevini veriyoruz. Bir eylemle bu tür bir değişiklik yaratılamaz. Sistemde demokratik değişikliği yaratmak bir anda ve bir eylemle mümkün değildir. Devlet de buna hazır değildir; diretir ve boşa çıkartır, şiddet kullanarak etkisizleştirir. Bu yüzden serhildan hareketimizi uzun vadeli, belli bir sürece yayılan, kesintisiz süren ve belli aşamalardan geçen, hem toplumun demokratik örgütlülüğünü ve hem de düzenin demokratik değişimini gerçekleştirme görevini yerine getiren bir hareket olarak ele almamız gerekir. Yeni serhildan çizgimizi bu biçimde oluşturmamız somut koşullara göre en uygun ve doğru olanıdır. Bizi sonuca götürecek olan da budur.

Yeni serhildanın çizgisi, özellikleri, örgüt ve eylem biçimleri

Serhildan hareketi, değişik eylem biçimleri olan, değişik aşamaları ifade eden ve farklı kesimleri içine alabilen bir harekettir. Zamanla adım adım farklı birçok görevi önüne koyma ve gerçekleştirme biçiminde gelişim sağlar.

Bu yüzden serhildan, birden bire gerçekleşen bir silahlı ayaklanma gibi ele alınamaz. Serhildanı tek bir eylem olarak görmemek, en basit eylem biçimlerinden en kapsamlı ve en karmaşık eylem biçimlerine kadar her türlü kit-

le eylem biçimini kullanmayı öngören bir hareket olarak düşünmek ve yürütmek gerekir. Yine en geniş kesimleri içine alan bir hareket olarak ele almak en doğrusudur. Serhildan, çıkarları demokrasiden yana olan bütün kesimleri içine almalıdır. Bunu gerçekleştirecek bir stratejik ve taktik yaklaşım gereklidir.

Serhildan öyle sıradan bir stratejik mücadele biçimi, sıradan bir taktik hareket gibi ele alınamaz. Serhildanın değişik aşamalarını görmek, her aşamanın koşullarına uygun tarzı ve taktiği, örgüt ve eylem biçimlerini bulabilmek ve yürütebilmek gerekir. Bir anlık halk ayaklanmalarına göre uzun diyebileceğimiz bir mücadele sürecini öngören bir serhildan hareketi, kuşkusuz bir örgütlülüğe dayanmak zorundadır. Serhildan kimi kesimlerin kendiliğinden tepkileriyle ayağa kalkışı biçiminde olamaz. Süreklilijği ancak örgütlendiği ölçüde sağlanabilir. Bu açıdan bir serhildan örgütünün olması gerekir. Bu örgüt değişik yerlerde, değişik biçimlerde olabilir, değişik kesimler içerisinde kendisini farklı örgütleyebilir; ama kitlelerin öncü kesimlerinin içinde yer aldığı bir serhildan örgütü gerekir.

Yeni serhildanın, ayaklanmada yapıldığı gibi ayağa kalkan insanlara hemen silah dağıtarak hedefe göndermek biçiminde bir eylem anlayışı da olamaz. Tam tersine, serhildan değişik eylem biçimlerini ve uzun süreli uygulamayı öngören, kendini belli ölçüde eğitmiş, bir sistem dahilinde örgütlemiş ve belli bir ilişki ağına kavuşturmuş, karar mekanizması ve yönetim gücü olan bir örgütlülüğe dayanmak zorundadır. Serhildanın yaratıcılığını ve bir eylem biçiminden başka bir eylem biçimine geçişini bu sağlayabilir. Taktik değiştirebilecek ve farklı taktikler uygulayacak bir örgütlülük şarttır. Serhildan böyle bir öncü örgüt temelinde yürüyebilir. Bunun etrafında kitleleri eyleme kaldıracak ağ biçiminde birçok örgütlenme geliştirilebilir. Yeni serhildan hareketimizin böyle bir yönü de vardır. Bir serhildan örgütü oluşturmamız, böyle bir örgütü kurup geliştirmemiz şarttır. Örgüt çalışmalarımızın birinci halkası budur.

Önemli bir örgütlenme alanımız bunun etrafında gelişirken, gerilla da bir örgütlenme alanımız olmak durumundadır. Yasal demokratik siyaset de bir diğer örgütlenme alanımızdır. Kürdistan'da kültürel faaliyet ve basın-yayın faaliyetleri de örgütlenme için ortam oluşturacak birer siyasal mücadele biçimidir. Bütün bunların önünde engeller vardır. Bunların yapılacağı bir ortamı yakalamak ve yaratmak gerekmektedir. Bu tür çalışmalarla bir yandan propaganda yaparken, bir yandan da bu tür çalışmaların yapılacağı siyasal ortamı yaratma görevi bulunmaktadır. Bu alanlar bunun gerektirdiği mücadeleyle yükümlüdür. Bu anlamda demokratik siyasal mücadele alanlarıdır.

Demokratik siyasal mücadele alanımız geniştir. Bütün bunlara dair örgütlenmeler gereklidir. Bunlar içerisinde kendini en çok pratikleştirmesi gereken, stratejik düzeyde kendini pratikleştirmekle yüz yüze olan serhildan örgütlenmemizdir. Mücadelenin tarzına, taktiğine ve ilişki düzenine uygun bir kadro eğitimi, örgütlenmesi ve mücadelenin böyle bir örgütlülükle sürekli kılınması gereklidir.

Gerillanın belli bir konumlanışı vardır ve bu durum siyasal mücadele yürütmede önemli bir güç kaynağıdır. Güney'de bunun etkileri çok daha güçlü olacaktır. Yasal alanda ciddi eksiklikler ve sorunlar mevcuttur. Bunların aşılması, öncünün yeterli kılınması ve üzerindeki bastırma hareketini de kıracak bir direnişi yaşaması gerekmektedir. Bütün bu çalışmalar gerilla mücadelesini durdurmamızın yarattığı boşluğu dolduracak, yasal siyaset üzerinde geliştirilmek istenen bastırma hareketini kıracaktır. Bunları yaparak ulusal demokratik hareketi geliştirmede ön açıcı rol oynayacak bir serhildan hareketini ortaya çıkarmak gerekmektedir.

Eksik olan ve genel gelişmeleri zorlayan budur. Öncelikle böyle bir serhildan örgütlenmesini ve pratiğini ortaya çıkartmak gereklidir. Buna hazırlık süreci veya birinci süreç diyebiliriz. Gerilladan mücadele görevini biraz devralma ve ortaya çıkan boşluğu doldurma temelinde gelişen bir geçiş dönemi olarak tanımlayabiliriz. Komplo karşısında böyle bir kitle hareketliliği olmuştur. Üçüncü Serhildan Süreci dediğimiz süreç, aslında böyle bir geçiş sürecinin serhildanıdır. Fakat bunun komploya karşı direniş olmaktan çıkıp demokratik kurtuluşu gerçekleştirecek serhildan hareketine dönüşmesi gerekiyor. Mevcut direniş bunun bir ön biçimi olmuş, bunun birikimini ortaya çıkarmıştır. Yine yasal siyaset belli ölçüde boşluk doldurmakta ve kitlenin politikleşmesini geliştirerek, canlı tutarak ve politik mesajlar vererek böyle bir serhildan için ortam hazırlamaktadır.

İkincisi, süreç kendisini yürütmek istiyor; ancak önünde engeller vardır, bu engellerin kesinlikle aşılması gereklidir. Fakat bunlar yasal yaklaşımlarla aşılamıyor. O zaman bunu aşacak tarzı bulmak gerekir. Bu durumu aşan bir hareket olmazsa, gelişme olmaz ve ayakta kalınamaz. Böylesi bir süreç yaşanıyor. Sorunları çözecek ve kesintiye uğratmadan silahlı mücadeleden kitle mücadelesine –serhildana– fazla boşluk bırakmadan geçişi sağlayacak bir çalışma yürütüyoruz. Bunu mutlaka başarmamız gerekiyor. Eğer bu kesintiye uğrarsa, bir daha başlangıç yapabilmek zor olacaktır. Hiç yapamama da gündeme gelebilir. O açıdan böyle bir süreçte kopukluklara fırsat vermemek gerekmektedir. Kesintiye uğratmadan bir mücadele biçiminden başka bir mücadele biçimine geçmeyi sağlayacak çabalar söz konusudur. Mücadelemiz karşıtlarımız tarafından kesintiye uğratılmak istenmektedir. Bunun için zorlanıyoruz. Kesintiye düşmeden bu geçişi sağlayabilmemiz ve serhildanı gerçekleştirebilmemiz büyük önem taşımaktadır.

Bu geçiş sürecini eğitim, yeni güçlerin örgütlenmesi, örgüt çekirdeklerinin yaratılması, bunların yeni mücadele tarzına göre hazırlanarak serpiştirilmesi ve bu temelde eylemliliğin geliştirilmesi süreci, bir başlangıç ve hazırlık süreci olarak da adlandırabiliriz.

Bu süreçte öncü bir çalışmanın yürütülmesi gerekmektedir. Bu açıdan kadronun rolü çok önemlidir. Örgütlü ve bilinçlendirilmiş bir kitle olarak Kürt halkı içerisinde hareket etmek büyük öneme sahiptir. Çünkü halkımız bu mücadelede temel dayanağımızdır. Esasen politize olmuş, belli bir örgütlülüğe ve eylem düzeyine ulaşmış bir kesim olarak, bu halkın eylemini geliştirmek ve ona dayanarak bu geçişi başarıyla yürütmek kaçınılmazdır. Bunları gerçekleştirdiğimizde, yeni bir parti örgütü ortaya çıkacaktır.

Geçmişte parti olarak kitlelerin olduğu yerlerden, kitle mücadelesinden koparak gerillaya çekildik. Gerilla içerisinde örgütlenmiş bir parti ortaya çıktı. Kısmen de yurt dışında örgütlüydük. Bu durumu değiştirmiş ve dolayısıyla kitlelerin yoğunlaştığı alanlarda örgütlenmiş bir parti durumuna gelmeliyiz. Kitlelerin içinde örgüt çekirdeklerini oluşturmuş, ilişki ağını yaratmış, kitleleri mücadeleye sevk eden ve değişik eylem biçimlerini öne çıkarıp uygulayan bir parti haline geleceğiz. Bir yanıyla da gerillada örgütlüyüz. Aynı şekilde diğer yasal siyasal alanlarda da örgütlüyüz. Fakat örgütlü olmadığımız bu yeni alanda, sürece etkili olarak yansıyan, süreci yönlendiren bir mücadeleyi ortaya çıkaran ve yürüten bir parti örgütü haline geleceğiz. Sadece dağda olmaktan çıkıp şehirlere inmiş, gerilla içinden kitlelerin içine girmiş, Kürdistan'dan Türkiye ve Ortadoğu'ya yayılmış bir parti haline geleceğiz. Bunları aşmış, yeni bir mevzilenme ve örgütlülükle yapılanma kazanmış bir parti olacağız. Böyle olduğumuz zaman mücadele süreci de gelişecektir.

Yeni serhildan hareketinin eylem tarzı ve biçimleri konusunda şimdiden net bir biçim tespit etmek gerçekçi değildir. Bu konuda dünya halklarının pratikleri vardır. Filistin devrimi bir biçimde, Güney Afrika başka bir biçimde yapmıştır. Bizimki de değişik bir biçimde olmuştur. Hepsinin benzerlikleri olduğu kadar, farklılıkları da vardır. Yeni serhildan hareketimizin hem diğerleriyle, hem bizim geçmişteki serhildan deneyimlerimizle benzerlikleri olacaktır. Kuşkusuz farklılıklar da olacaktır. Yeni bir eylem çizgisi süreç içerisinde ortaya çıkacaktır. Eylem çizgisini pratikte deneyerek netleştireceğiz. Hangi eylem biçimi ve tarzı geliştiriyor, karşıtlarımızı boşa çıkartıyor, onları geriletip halkı içine alıyor ve eyleme seferber ediyorsa onu uygulayacağız. Yeniden örgütlenme aşamasının başarılması, bizim böyle bir eylem çizgisini ortaya çıkarmamızla gerçekleşecektir. Öyle iş yapmayan, kendini yaşatmakla sınırlı kalan, gizlenen ve pasif bir parti konumunda olmayacağız. Bir mücadele yürütmek için örgütleniyoruz.

Demokratik dönüşüm halkların ittifakına bağlıdır

Bu süreç önemli bir süreçtir. Buna gelişme süreci diyoruz. Halkın aslında böyle bir süreci karşılayacak bilinci, gücü ve örgütlülüğü vardır. Fakat bu mücadeleye göre yeniden eğitilmesi ve örgütlenmesi gerekmektedir. Kürt halkı içerisinde gereken değişiklikleri yapabilmek büyük önem taşıyor. Bunu yaptıkça mücadeleyi önemli ölçüde halk yürütecektir. Halk şimdiye kadar en ağır mücadele biçimlerini göğüslemiştir. Savaş yürütmüş ve savaşın yükünü taşımıştır. Eğitildiği, örgütlendiği ve yönlendirildiği ölçüde mücadeleyi rahatlıkla yürütecektir. Kürt halkı bunun tecrübesini edinmiştir. PKK'den önce böyle bir tecrübesi yoktu ve isyanları klasikti. Bu isyanlar, özellikle Kuzey için, sadece bir tecrübe değil, korkuyla anılan süreçler olmuştur. PKK, toplumu sindiren bu korkunun kırılması için uzun bir süre savaşmak zorunda kalmıştır. Şimdi o korkular kırılmış, aşılmış ve bir tecrübe oluşmuştur. Mevcut durumda halk bir eylem tecrübesine sahiptir. Onun bilincini, güvenini ve örgütlenme gerçeğini yaşıyor. Şimdi bu bilinci ve örgütlülüğü yeni mücadele çizgisine göre düzenlemek, yönlendirmek ve eyleme çekmek esastır. Kürt halkı yurt içinde ve yurt dışında bu mücadelenin yükünü taşıyacak güce ve kararlılığa da sahiptir.

İşin bir yanı budur. Ancak bununla sınırlı kalmak yetmez. Bununla sınırlandığımızda başarı sağlayamayız. Geçmişte de istediğimiz başarıya ulaşamamak, böyle bir sınırlandırma içinde kalmakla ilgilidir. Bu süreçte bir yandan Kürt halkını örgütler ve onu eyleme seferber ederken, diğer yandan bunu demokratik dönüşümü gerçekleştirmeyi öngördüğümüz alanlara ve halklara taşırmak, onları böyle bir mücadelenin içine çekmek, bunun bilincini ve örgütünü yaratmak için çaba harcamak zorunludur. Diğer halklarla bu biçimde bir mücadele birliği, bunun gerektirdiği bir ilişki ve ittifak düzeyini ortaya çıkarmadan, amaçlanan demokratik dönüşümü gerçekleştirmek ve demokratik kurtuluşu başarıya götürmek mümkün değildir. Bunu mutlaka şu veya bu biçimde gerçekleştirmeliyiz.

Yeni süreçte diğer halklar içinde savaşım yürüten güçlerle ilişki ve ittifakımızı yeniden stratejik bir yaklaşımla ele almamız son derece önemlidir. Geçmişte bu ilişki ve ittifakı aslında stratejik olarak tanımladık, fakat çok taktik yaklaştık. Örgütlülüğe dayalı olarak geliştireceğimiz ilişki ve ittifakı, bunun uygun dilini, üslubunu, propagandasını ve eylem biçimlerini yaratarak mutlaka geliştirebilmeliyiz. Bu süreçte diğer halklarda da demokratik dönüşümü amaçlayan bir serhildan hareketini mutlaka ortaya çıkarabilmeliyiz.

Kürt halkının serhildanı geliştirmesi, kendi ulusal bilincini, örgütlülüğünü ve demokratik yaşamını geliştiriyor. Onu bir yönüyle güçlendiriyor, ama kalıcı bir sonuca götüremiyor. Bu gelişme dıştan saldırı ile karşılaşıyor, ezilme ve imha edilme tehlikesi ile yüz yüze kalıyor. Kürt halkının demokratik yaşamının geliştirilmesi, ulusal gelişimini yaşaması ve bunu kalıcı kılması, Türkiye'de ve diğer ülkelerdeki demokratik dönüşüme bağlıdır. Bunlara o alanlardaki demokratik dönüşümü gerçekleştirdiği ölçüde ulaşacaktır. Bu açıdan Kürdistan'da gelişme yaratılabilir; ama sonuca Türkiye ve diğer alanlardaki demokratik değişimle gidilecektir. Türkiye'de ve diğer ülkelerde demokratik dönüşüm olacaksa, o zaman bunu sağlayacak bir mücadeleyi ortaya çıkarmamız, bunu var edecek bir mücadele stratejisini ve ittifak politikasını izlememiz gereklidir. Bu da, o ülkelerde halklar içinde demokratik kitle mücadelesini geliştirmek demektir.

Diğer halklar içinde serhildan hareketi aynı düzeyde gelişmeyebilir. Demokratik siyasal mücadelenin başka biçimleri gelişebilir. Örneğin yasal siyaset daha çok öne çıkabilir ve yasal siyaset çerçevesinde demokratik değişim mücadelesi yoğunlaştırılabilir. Kürdistan'da serhildan hareketi ağırlıkta olurken, Türkiye'de ve diğer alanlarda yasal demokratik siyaset, kitle mücadelesinin yasal biçimleri ağırlıkta olabilir. Önemli olan bunları geliştirebilmek, bir siyasi hedefe yöneltebilmek ve bir siyasi programda birleştirebilmektir.

Geçmiş süreçte Türkiye'de emekçiler çok mücadele etmişlerdir. İşçilerin, gençlerin, memurların mücadelesi oldukça fazladır. Fakat bu mücadeleler birbirinden kopuk ve bir programa bağlı olmaktan uzak, siyasi amaçtan yoksun, dar ekonomik ve demokratik amaçlarla sınırlı kalmıştır. Böyle olunca yürütülen mücadeleler sonuç vermemiştir. Bu hareketleri bu durumdan kurtarıp ortak demokratik bir programa bağlı kitle hareketleri haline getirebilmek önemlidir. Böyle olduğu zaman hepsinin rolü, işlevi çok daha farklı olacaktır. Her eylem daha farklı etkide bulunacak ve demokratik siyasal gelişmede rol oynayacaktır. Böyle bir ittifak ve bütünlük oluşursa, her alanda mevcut siyasi sınırlar içerisinde değişik biçimlerde mücadele eden demokratik güçleri ortak bir demokrasi programı etrafında birleştirebilir ve bu programı gerçekleştirmeye yönelirsek, o zaman serhildan hareketi önemli bir düzey tutturmuş ve yeni bir aşama kazanmış olacaktır.

Öyle bir duruma gelindiğinde, bu hem toplumun büyük bir demokratik güç haline gelmesi, kendi demokrasisini yaratması olacak, hem de oligarşik egemenlikler kendi egemenliklerini istedikleri gibi sürdürebilme imkanlarını kaybedeceklerdir. Böylece denetim sağlayamayacaklar ve istediklerini yaptıramayacaklardır. Kitle mücadelesi belki savaşta olduğu gibi devleti vurup yıkan bir hareket olmayacaktır; ama devlet de istediği gibi kendi yasalarını uygulayabilecek gücü bulamayacak ve boşa çıkartılacaktır. Bu da değişimi zorunlu hale getirecektir.

Bu biçimde gelişecek bir süreçte yeni yaklaşımlar öne çıkabilir. Şu çok tartışılıyor: Görüşme olabilir mi, devletin kendisi değişimi kararlaştırabilir mi? Veya değişim diğer yerlerde olduğu gibi bazı anlaşmalar temelinde bir takvime bağlanır, programlı ve yasal demokratik değişiklikler olabilir mi? Bu mümkün olabilirse, ancak böyle bir süreçte olabilir. Parti örgütlenmemiz, kitle örgütlenmemiz ve bunun pratik mücadelesi böyle bir düzey kazanırsa, ancak o zaman böyle bir şey gündeme gelecektir. Çünkü devlet artık çaresizdir, böyle bir duruma gelmese de yapabileceği bir şey yoktur. Mutlaka kendisini işletmek isteyecek, bunun için de çare arayacaktır. Bu çerçevede yasal siyasetin önünün açılması ve devletin kendisini daha kapsamlı demokratikleşme sürecine sokması gündeme gelecektir. Gelmezse, toplumla devletin yapısı çok şiddetli bir çatışma sürecine girecektir.

Bu durumun bir de dış ilişkiler boyutu vardır. Türkiye AB(Avrupa Birliği)'ye girmek ve dünya topluluğunun bir parçası olmak istiyor. Bunun için böyle bir değişikliği daha sistemli yapması gerekecektir.

Bu dönemde ittifaklar daha çok öne çıkabilir. Devlette demokratik değişim ileri boyutlarda gündeme girebilir. Yasal demokratik siyaset öne çıkıp ağırlık kazanabilir. Kitlelerin demokratik örgütlülüğü ve eylemi yanında, devletin de demokratik değişime yönelmesi, mevcut ulusal ve demokratik sorunların çözümüne götürebilir. Böyle bir gelişme, Kürt toplumunun kendi ulusal demokratik yaşamını örgütleyip geliştirmesine, komşu halklarla uygun biçimlerde bunları birleştirmesine, Ortadoğu düzeyinde halkların demokratik birliğinin yaratılmasına ve Demokratik Ortadoğu Birliği'nin gerçekleşmesine götürecektir. Böyle bir değişimi gerçekleştirebilmek, bu temelde yeni bir siyasal yapılanmaya, bölge düzeyinde yeni bir ilişki ve ittifak durumunun ortaya çıkmasına götürecektir. Olası gelişmeler dahilinde böyle bir süreç tanımlaması yapabiliriz.

Devleti demokratik değişime zorlamak gerekiyor

Yeni serhildanı uzun süreli bir hareket olarak, yıllara yayılmış bir serhildan hareketi olarak tanımladık. Fakat bu on yıllarca sürecek bir mücadele anlamına gelmez. Bu anlamda süreç hızlı işleyecektir. Eğer hızlı işletmezsek, şimdiye kadar ki mücadele ile yarattığımız değerleri kaybedebilir ve siyaseten tasfiye olma sürecini yaşayabiliriz. O açıdan kopukluğa yer vermeden, bu değişim sürecini hızla geçip diğer süreçleri de hızla geliştirebilmek önemlidir. Belli mücadelelerle yaratılacak değişiklikler niye baştan olmuyor diye düşünülemez. Olmaz diye bir şey yoktur. Olacak şeyleri tespit edip yapabilmek, bunun için de mücadele etmek gerekiyor. Bizim de öyle yapmamız gerekecektir.

Onun için iç duruma bakalım: Devlet işlemez haldedir. Zaten mücadele gücü ve örgütlülük anlamında Kürt toplumu uzun bir savaş sürecinde genelde bir halk hareketi dönemini yaşadı. Bu halk yirmi beş yıldır ayaktadır. Gerilla yürütüyor, örgütlüdür ve serhildan geliştiriyor. Bunu dönem dönem çok yoğunlaştırdı, yediden yetmişe herkes serhildana katıldı. Halkımız böyle bir birikime sahiptir. Bunun eyleme geçirilmesi için yeniden düzenlenmesi, yeni bir tarzda çizgiye ve eyleme dökülmesi yıllara yayılacak bir durum değildir. Böyle olursa kaybetme kaçınılmazdır.

Mevcut durumda süren bir mücadele vardır. Biz buna yeni bir çizgi, yeni bir biçim ve tarz kazandırmak istiyoruz. Yeni serhildan hareketi dediğimiz aslında budur ve bu hızla geliştirilebilir. Bu geliştirilmeden, toplumun daha fazla böyle yaşayabilmesi mümkün değildir.

Bölgede de, Türkiye'de de demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümü konusu uluslararası siyasetin gündemine önemli ölçüde oturtulan konulardır. Türkiye'nin ve Ortadoğu'daki diğer devletlerin dış bağlantıları ve bizim geliştirdiğimiz ilişkiler, bu sorunların çözümünü dayatıyor. Türkiye AB'ye girmek istiyor. Bu temelde bir kararlaşma sürecini yaşıyor. Bir yandan içten dayatılan mücadele, diğer yandan dıştan dayatılan istemler vardır. TC devletinin kendisi AB'ye istediği gibi katılabilmek için demokratik mücadeleyi ezmeyi ve böylece kendini rahata kavuşturmayı öngörüyor. Bunu yapabilmek için AB'nin istediği değişimi sürece yayıyor. Bunu bir iki yıl erteledi, fakat uzun yıllara yayamaz. Uzun yıllara yaymaya kendisi de dayanamaz, toplum da dayanamıyor, dış ilişkileri de dayanamaz. Artık burada bir karar verecektir. Ya bu ilişki ağı içerisine girecek ve onun gerektirdiği değişikliği yapacak, ya da ondan vazgeçecektir. O zaman yepyeni bir durum ortaya çıkacaktır.

Türkiye'nin AB'ye girmekten vazgeçmesi zayıf bir ihtimal de olsa, biz her zaman bu ihtimali gündemde tutuyoruz. Vazgeçtiği zaman Türkiye kendisini yeni bir yöne yöneltecektir ve bu da yepyeni bir durumdur. Onu yeniden değerlendirmek ve ona göre yeni bir strateji oluşturmak gerekecektir. Öyle bir durum olduğunda, ne demokratik kurtuluş stratejisi, ne demokratik siyasal mücadele çizgisi yürüyebilir. O zaman yepyeni bir durum ortaya çıkar. Onun gerektirdiği stratejik ve taktik yaklaşımları belirleyip, mücadeleyi o temelde geliştirmek gerekir.

Önümüzdeki süreçte bu durum kesinleşecektir. Biz farklı bir gelişmeye yol vermemek ve onun önünü kapatmak istiyoruz. Bu stratejik süreci işletmek, Kürt halkının da, diğer halkların da yararınadır. Halklar belki istediklerini bir anda bulamayabilirler, mücadele sürece yayılabilir. Fakat istedikleri gelişmeleri de adım adım yaşarlar. Önemli olan halkları böyle bir çizgide yürütüp yaşatabilmek, onları ağır kayıplar verecekleri ve tahribatlar yaşayacakları bir ortama sürüklememektir. Biz bunu esas alıyoruz.

Biz devleti ve çeşitli güçleri demokratik değişime zorlamak istiyoruz. Kendimizi doğru ortaya koyarak bunu yapmaya çalışıyoruz. Karşıt olan güçlerle mücadele edip zorlayarak ve gerileterek bunu yapmak durumundayız. Herkesin kendine göre doğruları vardır ve her şeyi kendi çıkarına uygun bulmayabilir. Bir mücadele ile bunu kabul ettirmek, buna karşıt olan güçleri geriletmek ve geriye düşürmek gerekiyor. Kabul eden, bizim öngördüğümüz gelişmeleri kendi çıkarına gören ve bunun bilincine varan bir toplum ortaya çıkarmamız gerekiyor. Yürüttüğümüz mücadele bunu yaratmayı hedefleyen bir mücadele oluyor. Bu önemlidir. Ancak böyle yaparsak, içten böyle bir örgütlülüğü dayatma sürerse, dış çerçeve de bir dayatma içerdiği için, zorunlu olarak karşıt güçler gerileyecek ve tümden düşecektir. Toplum kendi çıkarını burada görüp bilinçlenecek, dolayısıyla yönelim buraya olacak ve demokratik değişim gerçekleşecektir. Bu önümüzdeki yıllarda gerçekleşecek bir olgudur. Kendimizi birkaç yıl içerisinde buna göre ayarlamamız, mücadelemizi ve çalışmamızı buna göre yürütmemiz gereklidir. Başka türlü yapılamaz ya da çok uzun vadeye yayma olmaz.

Böyle bir çizgide eylem biçimleri olarak her türlü eylemi öngörmek gerekir. Boykotlar, protestolar, gösteriler, mevcut yaşamı işletmeyen her türlü sivil itaatsizlik, protesto eylemleri, yürüyüş ve grev gibi yönetenleri yönetemez duruma getiren her eylem biçimi kullanılabilir.

Bunlar içerisinde Kürdistan'da hangisi daha etkili olabilirse, içinde bulunulan koşullarda Türkiye'de, Kürt ve Türk toplumunda hangi biçimler öne çıkarsa onları arayıp bulacağız. Filistinliler taş atmayı buldular. İntifadaya 'taş devrimi' diyorlar. Biz devleti neyle işlemez kılacağız? Biz devleti işlemez kılacak eylem biçimlerini pratikte yaratmaya çalışacağız.

1990'da daha çok gösteriler öne çıktı, cenaze törenleri buna vesile oldu. Böyle bir vesileye dayanmadan kitleleri gösteriye kaldırsaydık, belki hızla imha edilirdi. Fakat bu kitle mücadelesinin önünü açtı. Ondan dolayı bir eylem biçimi olarak gelişti ve her tarafa yayıldı. Gösteri önemli bir eylem biçimi oldu. Fakat bu o zamanın koşullarına dayalı bir eylem biçimiydi. Şimdi de aynısı olacak denilemez.

“Yasal gösterileri, çeşitli biçimlerde geliştirilecek protestolarla yasal siyaseti de eylemci ve mücadeleci kılmak gerekiyor. Yoksa seçimden seçime görülen, sadece seçimle sınırlanan bir yasal siyaset pasif bir siyasettir. Seçimi de iyi kullanmak gerekir. Ama seçim dışı süreçleri de bir eylem dönemi olarak görmek ve yasal mücadeleyi bununla geliştirebilmek gerekir.”

Mevcut koşullarda hangi eylem biçimini geliştireceğimizi pratikte arayacağız ve her biçimi öngörüyoruz.

Birçok eylem biçimini uygulayabilir, bir arada da yürütebiliriz. Bazıları öne çıkar. Burada önemli olan yaratıcılık, somut durumu doğru değerlendirmek, amacımızı doğru belirleyip ne yapmak gerektiğini tespit etmektir. Farklı alanlarda farklı biçimlerde olur. Fakat biz ortak bir hareket yürüteceğimiz için hepsi aynı kanala akar, aynı amaca bağlı olur.

Görevlerin başarılması örgütlü olmakla bağlantılıdır

Bunun yanında yasal kitle eylemliliğini de geliştirebiliriz. Emekçilerin kitlesel eylemleri önemlidir. Bu demokratik ve ekonomik içerikli eylemleri mümkün olduğunca serhildan hareketi çerçevesinde geliştirmek gerekir. Onun varolduğu ortamda her türlü ekonomik ve demokratik mücadele siyasal içerik kazanır, siyasal sonuç doğurur ve onunla birleşir. Böyle bir mücadele, yani serhildan hareketi olmadan, çeşitli kesimlerin, emekçilerin akademik, demokratik ve ekonomik mücadeleleri de, dar sınırlar içinde hapsolmaktan kurtulamaz. Oysa serhildan hareketiyle olduğunda bu durum değişir. Serhildanın gelişimine paralel olarak bunları da geliştirebiliriz. Legal siyasal mücadelenin kitle hareketini de bununla birleştirebiliriz. Bu da serhildan hareketi için önemli bir alandır. Hem sonucunu burada yansıtacak, hem de kendisini kamufle edecektir.

Yasal gösterileri, çeşitli biçimlerde geliştirilecek protestolarla yasal siyaseti de eylemci ve mücadeleci kılmak gerekiyor. Yoksa seçimden seçime görülen, sadece seçimle sınırlanan bir yasal siyaset pasif bir siyasettir. Seçimi de iyi kullanmak gerekir. Ama seçim dışı süreçleri de bir eylem dönemi olarak görmek ve yasal mücadeleyi bununla geliştirebilmek gerekir.

Tabii her eylem biçiminin kendine göre örgütlülüğü olacaktır. Örgüt biçiminde de yaratıcı olmak esastır. Protestonun, grevin, itaatsizliğin örgütlülüğü gerekir. Bir yasal mücadelenin, kitle eyleminin kendine göre örgütlenmesi olur. Yeni serhildan sürecinde esas olarak kendini koruyacak ve mücadeleyi de yürütecek bir örgütsel biçim yaratmamız zorunludur. Geçmiş serhildanlarda bunun ilk örnekleri ortaya çıkmıştır. Partinin '70'lerdeki çalışmalarında bu önemli ölçüde vardır.

Parti yoğun bir kitle mücadelesi, öncü mücadele çalışmasıyla kendi ilişkilerini geliştirdi. '90'lardaki serhildanlar biraz da silahlı mücadelenin dayatmasıyla ve bir ölçüde kendiliğinden oldu. Fakat belli bir örgütlülüğü ve kadro çekirdekleri vardı. Bu dönemde ***Koma Gel*** türünden oluşumlar örgütlenmeye çalışıldı, değişik alanlarda çeşitli halk komiteleri oluştu. Bunlar yaşamın değişik alanlarında ayrıştılar ve serhildanlar biraz da böyle bir örgütlülüğe dayandı. Kendi öncülerini de eylem içerisinde yarattı. Az yarattı ve bu tam örgütlenemedi; tam bir sistem kazandırılamadı, bir dönemlikti. Oysa bunların gerilla ile ileri düzeyde birleşip stratejik sonuç alması gerekiyordu. Gerilla öyle bir çizgiye yönelemeyince, serhildan ortada kaldı. Düşman ezmeye yönelince büyük darbeler yedi ve parti geri çekti. Gerillanın esas olduğu bu ortamda savaş görevi yerine getirilemeyince, halkın serhildanı düşman saldırılarının boy hedefi oldu.

Günümüzde savaşı durdurmuş durumdayız. Böyle bir ortama dayalı olarak kitle örgütünü ve eylemliliği geliştiriyoruz. Kuşkusuz demokratik dönüşüme karşıt olan egemen güçler bu gelişmeyi tasfiye etmek ve boşa çıkarmak için çalışacaklardır. Yoğun bir polis baskısı, hatta şiddet kullanımı ile de karşı karşıya gelebiliriz. Baskı ise had safhada olacaktır. Şiddete dayanan bu baskıyı boşa çıkartan, tüm bunlara rağmen eylem sürekliliğini sağlayan bir mücadele ve örgüt tarzını geliştirmemiz gerekiyor.

Yoksa bu iş kendiliğinden yürümez. Eylem ve örgüt biçimlerimiz bunu sağlayacak durumda olmalıdır. Bunun gerektirdiği gizliliği, ilişki düzenini ve teknik örgütlülüğü içermelidir. Bu yapılabilir, bunun temeli vardır.

Hiç ilişkisi ve örgütü olmayan ve desteği bulunmayan bir ortamda, böyle bir örgütü ve bu düzeyde mücadele edecek bir gücü yaratmak elbette zordur. Ama büyük bir birikimimiz vardır, biz bu birikim üzerinde hareket ediyoruz. Eğer sağlam bir anlayış, etkili bir duruş ve çalışmayla buna yaklaşırsak, öncü militan yaklaşım gerçekten sağlam ve yaratıcı olursa, büyük devrim birikimimiz içinde böyle bir örgütlülüğü ve eylemi yaratmak mümkündür. Düşman ne kadar darbe indirmeye kalkarsa kalksın, kendini yeniden yaratan ve düşman darbelerini de boşa çıkartacak ağı bulan bir örgüt düzeyini ortaya çıkarabiliriz. Devrimin başarısı ve mücadelenin bundan sonraki gelişimi, kendimizi böyle bir örgütlülüğe kavuşturmamıza bağlıdır.

Bunun için demokrasiden çıkarı olan bütün güçleri böyle bir mücadeleye sevk etmek, yine demokrasiden çıkarı olan herkesin içerisinde çalışmak, her kesime bunun bilinci ve örgütlülüğünü taşıyarak mücadeleye çekmek gereklidir. Bu konuda 'şu kesim olur, bu kesim olmaz' türünden bir yaklaşım yanlıştır. Her kesimin kendine göre özellikleri, mücadeleye katılım durumu ve katılım biçimi vardır. Herkesi bu mücadeleye katabilmek gerekir. Katamazsak bu hareket yaşayamaz.

Filistin intifadasında gençler, çocuklar taş atıyorlar, onlar eylemcidirler; ama onun arkasında örgütü vardır, herkes bu harekete katılıyor. Maddi temeli ve örgüt gücü vardır, diplomasi gücü vardır. Herkes intifadaya katılıyor ve herkesin bir rolü vardır. Bunların hepsi birleşiyor, bir eylem olarak ortaya çıkıyor ve karşı tarafı zorluyor. Bizde de böyle olmak durumundadır.

Çalışmaların birbirinden kopuk olmaması gerekiyor. Her alanda yürütülen mücadeleyi birbirine bağlamak, birbirine destek verir kılmak başarı için zorunludur. Bunun için de her kesimin, her alanın rolünü iyi görmek ve mücadelede nasıl yer alabileceğini iyi tayin edebilmek, yaratıcı bir yaklaşımla eğitip örgütleyerek her kesimi mücadeleye çekmek gerekir.

Gençlik ve kadın örgütlülüğü, bu mücadelede temel rol oynayabilecek ve ağır yükleri omuzlayacak bir özellik taşıyor. Geçmiş serhildanları düşündüğümüzde ve yine toplumsal özellikleri dikkate aldığımızda, kadının mücadeledeki etkinliği yüksek olmak zorundadır. Kadın kesimini çok etkin bir biçimde serhildana katmak gerekir. Yoksa devletin baskıcı yaklaşımlarını boşa çıkarmak ve toplumu harekete geçirmek zordur. Yine bu katılım, çalışmanın güvenliğini yaratacak ilişki ve örgüt ağının yaratılmasında önemli rol oynayacaktır.

Aynı şekilde aktivitesiyle büyük rol oynayacak gençlik örgütlülüğünü yaratabilmek gerekiyor. Öğrenci gençlik önemli bir rol oynayabilir. Hem kendi mücadelesinde, hem de böyle bir mücadeleye öncülük etme ve bunun kadrosunu çıkarmada gençliğin önemli bir yerinin olacağı açıktır. Öğrenci dışındaki gençlik, nicelik itibariyle en büyük olan kesimdir. Bir çekirdek bir yerde yerleşip bir ilişki ağı yaratsa, mücadele yürütülecek bir kesimi bulup rahatlıkla harekete geçirebilir. Düzen zorla işliyor; eğer amaç onu işletmemekse, her an onu bozucu ve boşa çıkarıcı bir eylem geliştirilebilir.

Aydınlar, emekçiler, işçiler ve memurlar içerisinde çalışma önemlidir. Yaşam içinde çeşitli semtler ve mahallelerde yürütülecek çalışmalarla buralar önemli ölçüde mücadeleye katılabilirler. Esnafın protestosu önemli etkide bulunuyor. Geçmiş dönemde oldu, yeni serhildan içinde de önemli bir yeri olacaktır. Aydınların tavrı ve protestosu büyük önem taşıyor. Savaş sürecinde bu konuda çeşitli eylemlilikleri oldu. Aydınlar mücadeleyi aktif savunamadılar, taraf olamadılar. Ama böyle bir kitle mücadelesini en ileri düzeyde savunabilir ve buna katılım gösterebilirler. Yine değişik halk kesimleri, etnik gruplar ve mezhepleri demokrasi mücadelesine katmak büyük öneme sahiptir.

Tabii bu mücadeleyi Kürdistan ve Kürt toplumuyla sınırlı tutmamak, Türkiye ve diğer alanlara yayabilmek son derece önemlidir. Bu alanlara hitap edecek, çekip örgütleyecek bir dili, üslubu ve programı kesinlikle geliştirmemiz gerekiyor. Bunun zorlukları vardır; fakat insan amacını bütün halkların yararına kurarsa, pratik uygulamasına titizlikle riayet eder ve ısrarlı bir çabayla yürütürse etkileyebilir. PKK'nin mücadelesi Türkiye ortamını müthiş etkilemiştir. '90'ların başında gerilla, Türkiye ortamının en büyük umut kaynağıydı. Toplum gerillayı her türlü baskı ve eşitsizliğe karşı dayanak yapma ve hak aramanın güvencesi olarak görüyordu. İlk ateşkeste de bu görüldü. Basın ve kamuoyu partiye ve gerillaya çok ileri düzeyde umut bağladı. PKK, Türk devletine karşı mücadele yürüten bir hareketti, ama halkı etkiledi.

Ancak sonrası öyle olmadı. Biz bunu olumlu ve doğru bir çizgide örgütlülüğe götüremedik. Karşı taraf da şiddetle yönelip bastırınca cepheleşme ortaya çıktı. Direnebilmek için cepheye cepheyle karşılık verince, çizginin bazı özelliklerini ve fırsatı kaybettik. Bizde işbirlikçi çete çizgisinin çeşitli provokasyonları, devlet içerisinde şoven milliyetçi rantçı çeteler bunda etkili oldu. Geriye kendi halkıyla sınırlanmış bir mücadele ve bunun duygusu, karşı tarafta ise bütünüyle mücadeleye öfkeyle bakan bir topluluk ortaya çıktı. Egemenler bunu yarattılar. Provokasyon buydu; PKK'de boşa çıkartılan yan ve verilen zarar bu oldu. Onun için Türkiye ortamını harekete geçiremedik.

Günümüzde bile en çok zorlandığımız husus, geçmiş süreçte ortaya çıkan bu durumdur. Doğru yaklaşılırsa çok etkili olunduğu gibi, doğru yaklaşılmadığında zarar görülebiliyor. PKK çizgisi halkların çıkarını esas alan bir çizgidir. Bu çizgi pratikte ısrarla yürütülürse, bütün halkları içine alması hiç de zor olmayacaktır.

Yeni serhildanın rolü ve önemi

Yaşanan tüm tıkanıklıkları çözmenin yolu, demokratik değişim ve dönüşüm sürecini derinleştirmektir. Gelinen noktada Türkiye'deki oligarşik yapıyı aşmak ve çözüme kavuşturmak, Irak'taki çözümsüzlüğe çare bulmak, Suriye'de oligarşik gelişmenin önünü alarak demokratik yöne kanalize etmek, İran'ın kendi koşullarına uygun bir değişimi gerçekleştirebilmek demokratik siyasetle olacaktır. Tüm bunlar halkların, emekçilerin, çeşitli kesimlerin özgür iradeleri ve örgütlülükleri ile katıldıkları ve kendilerini ifade ettikleri bir sistemin gelişmesiyle olacaktır. Türkiye'de de oligarşik yapılanma böyle aşılıp, gelişme bu biçimde yakalanacaktır. İran, Irak ve Suriye'de demokratikleşmenin fırsat ve koşulları vardır. Bu ülkelerde bir demokratik gelişme ve kurtuluş döneminin yaşanması gerekiyor. Bunu Kürdistan'daki gelişmeler, Kürt toplumunun yaşadığı ulusal demokratik gelişme dayatıyor.

Bu dönemin siyaseti demokratik gelişme ve kurtuluş siyasetidir. Başka tür bir yaklaşım ve siyasetle Kürdistan'da ve bölgede yaşanan hiçbir soruna çözüm bulunamaz. Dar ulusalcılıkla, aşiretçi-feodal yaklaşımla çözüm olmaz. Bunlarla herhangi bir çözüm üretilemez. Dış güçlere dayalı bir yaklaşımla, siyasette işbirlikçilikle de çözüm olmaz. Bunu esas alan güçler olabilecekleri kadar teşhir olmuşlardır. Dolayısıyla toplumların hem tek tek gelişimini sağlayacak, hem de birbirleriyle yeniden doğru temelde ilişki ve işbirliğini ortaya çıkaracak bir siyasete ihtiyaç vardır. Bu da demokratik siyasettir.

Toplumları kendi içinde bölen her türlü dar ulusalcı ve aşiretçi-feodal yaklaşımları aşan, örgütlü ve eşit katılımı öngören, her kesimin kendisini özgürce ifade etmesini, örgütlenmesini ve siyasal yaşama katmasını esas alan ve geliştiren bir siyaset şarttır. Biz buna 'demokratik siyaset' diyoruz. Bu siyaset ulusal düzeyde her toplumun özgür ve eşit yaşamının gelişimini ifade ediyor. Bölgesel düzeyde halkların işbirliğini, ilişkisini ve kardeşliğini ifade ediyor. Bu her alan için ulusal birlik ve demokratik yaşam siyasetidir. Bunu bütün bölge için halkların demokratik birlik siyaseti olarak tanımlayabiliriz. Halkların birbiriyle çelişki ve çatışma temelinde güç tüketmelerini önleyecek siyaset budur.

Geçmişte aşiretlerin, bölgelerin ve devletlerin birbirleriyle çelişki ve çatışma içerisinde olmaları bir gerçeklikti. Bunun siyaseti ve yaklaşımı hakimdi. Ortadoğu'da bu siyaseti emperyalizm yarattı. Bu siyaset, içte egemen sınıflar için bir çıkar siyaseti oldu; onların çıkarını gözeten bir sisteme dönüştü. Çeşitli egemen güçler yanındaki güçlerle çatışmaya girerek, başka bir yere yaslanmayı esas aldılar. Oradan güç alarak çelişki ve çatışmayı yürüttüler. Dışa dayandılar ve işbirlikçilik yaptılar. Çatışmaya dayanarak baskı ve sömürüyü daha çok geliştirip güçlendirdiler. Bu siyaset, esas olarak egemenlerin kendi çıkarlarını koruma siyaseti oldu. Bölgeler, aşiretler, feodaller ve devletler düzeyinde bu siyaset yürütüldü. Bunun sonucunda çeşitli çıkar güçleri ortaya çıkıp gelişti.

Gelişen sadece bunlar olmadı. Bu mücadele içerisinde toplumlarda da belli bir gelişme yaşandı. Fakat günümüzde bu siyasete dayalı gelişme sağlamak mümkün değildir. Birincisi, dış güçlere dayanma imkanı yoktur. İkincisi ve daha önemlisi, toplumlar artık bunu kabul etmiyorlar. Gelişme düzeyi öyle bir hal almıştır ki, baskı uyguladıkça bu karşıt mücadeleye yol açıyor. Kürdistan'daki mücadele hem işbirlikçi feodal güçler, hem de Türkiye tarafından dayatılan bu siyaseti kabul etmeyen ve onu püskürten bir gelişme oldu. Artık eski çelişki ve çatışma siyasetiyle ve bunu esas alan dar ulusal yaklaşımla çıkar sağlamak ve toplumlar üzerinde hakimiyet sürdürmek mümkün değildir. Bu, güç kazandırmaz, tersine tükenmeye götürür. Bu nedenle güç veren siyaseti bulmamız gerekir. Çelişki ve çatışmayı ortadan kaldıran, ona neden olan sorunları çözmeyi ve demokratik birliği esas alan bir siyaset, içinde bulunduğumuz dönemin temel gelişme siyasetidir.

Yürüttüğümüz mücadele ile şöyle bir durum ortaya çıkmıştır: Bir ulusal çerçeve, ulusun dirilişi ve birliği oluşmuştur. Ama bir siyasal hakimiyeti yoktur. Hala Kürdistan'ı bölen sınırlar resmi olarak geçerliliğini korumaktadır. Yaratılan ulusal bilinç ve birliği siyasal egemenliğe dönüştüren bir devlet sistemi yoktur. Bu durumda ayrımcılığı mücadele ile belli ölçülerde gerilettik. Bunu daha fazla işlemez kılmanın yolu, birlik yaklaşımını her parçada güçlendirerek demokratik yaşamı geliştirmek, demokratik katılımı esas alacak bir siyaset yürütmektir; Kürdistan parçaları arasında mevcut sınırları çatışma ile kırmayı öngörmeyen ve bunu içermeyen demokratik birlik yaklaşımını yürütmektir.

Biz bir Ulusal Kongre oluşturduk. Bunun çerçevesinde bir ilişki de birliği ifade edebilir. Kürtler bununla da kendilerini temsil edebilirler. Farklı bir ilişki ve birlikle de kendilerini temsil edebilirler. Bir federasyona da gidebilirler. Diğer yandan Kürdistan parçaları arasında ilişki ve işbirliğinin daha geniş bir halkası olarak, çevresindeki toplumlarla ilişki ve işbirliği önemlidir. Her parçadaki halkımız, içinde bulunduğu devlette yer alan toplumlarla ilişkiye ve demokratik birliğe yönlendirilmelidir.

Tabii bu, özgür ve örgütlü katılım temelinde bir ilişki ve işbirliği olacaktır. Her parçanın yer aldığı devletlerdeki demokratik güçleri belli bir ilişki ve işbirliğine çekmek, böylece Ortadoğu'da halkların demokratik birliğini ve federasyonunu yaratmak esastır. Yeni siyaset böyle bir siyasettir.

Böyle olunca Kürdistan artık çeşitli güçler arasında kavga, bölünme ve çıkar aracı olmayacaktır. Kürdistan, gericiliği ayakta tutan ve çeşitli alanlardaki baskı rejimlerinin bir dayanağı olan bir alan olmayacaktır. Baskının yürütüldüğü önemli yönetim alanlarında, demokratik yaşamın geliştiği ve bunun siyasetinin yürütüldüğü bir alan olacaktır. Çeşitli siyasal güçleri birbirleriyle çatıştıran değil, birbirine yaklaştıran ve birleştiren, böylece demokratik yaşamın ve ilerlemenin geliştiği bir alan olacaktır.

Demokratik kurtuluş siyaseti, halk güçlerinin çeşitli siyasi güçlere demokratik ilişki ve işbirliğine yönelme ve güç birliği yapma siyasetidir. Çelişki ve çatışma siyaseti gibi varolan değerleri tüketen değil, işbirliği ortamında üretime dönüştüren, gelişme ve kalkınmanın aracı yapan bir siyasettir.

Bunu yürütebilmek için mücadele gereklidir. Bu kendiliğinden gerçekleşemez, bu siyaset mücadele ile gerçekleşebilecek bir siyasettir. Bu siyaseti yürütmesi gereken bir öncülüğe gerek vardır. Bu siyaseti oluşturan ve değişik alanlarda bunun uygulanmasını yönlendiren bir parti öncülüğü kesin bir zorunluluktur. 'Bir öncülüğe, partiye ihtiyaç yoktur' yaklaşımı yanlıştır. Parti öncülüğünü, demokratik değişimi ve bunun yaşamını gerçekleştirmeden ve çözümü ortaya çıkarmadan ortadan kaldırmak demek, belirlediğimiz siyaseti hayata geçirecek gücü ortadan kaldırmak demektir. Dolayısıyla bu başından demokratik kurtuluş sürecini yaşayamamak demektir.

'Madem bütün toplumlarda önemli bir gelişme düzeyi yaşanmış, bunun güçleri ortaya çıkmış ve gerilikler önünde engel olamayacak kadar zayıflamıştır, madem herkes demokratikleşiyor, o zaman mücadeleye gerek yoktur' anlayışı reformist bir anlayıştır ve yanlıştır. Hiçbir zaman böyle kendiliğinden bir değişim olmaz. Kendiliğindenciliğe bırakılmış ve öncülüğe kavuşmamış halklar bir yerde şiddetli bir patlamayla kendilerini ilerletecek gücü ortaya çıkartıyorlar. Bu patlama ile hareketi, öncüyü yaratıyorlar. Kürdistan açısından değerlendirdiğimizde bütün değerlerin yaratıcı ve koruyucu gücü son derece bilinçli, örgütlü bir öncü çalışmasıdır, parti çalışmasıdır. Her şeyi ayağa kaldıran da, ayakta tutan da parti öncülüğüdür. Ulusal Önderlik gerçekleşmesi ve yaşamı bununla bağlantılıdır. Uluslararası komplo ile bunu yok etmek isteyen güçlerin varolduğu ortaya çıkmıştır.

O kadar karşıtlığın varolduğu, değerlerin ve gelişmenin bu kadar bilinçli ve planlı bir çabayla yaratıldığı bir ortamda, işi kendiliğindenciliğe bırakmak elbette kaybetmeye götürür. Hiçbir zaman hedeflenen ilerlemeyi ve demokratik gelişmeyi yaratamaz. Bunu bu biçimde anlamak gerekir. Öncülüğün tasfiyesini isteyenler, halkların demokratik gelişimini engellemek isteyen güçlerdir. Bunların kendi amaçlarını gerçekleştirmek için en çok üzerinde durdukları şey, örgütlü demokrasi güçlerinin ortadan kaldırılmasıdır. Bunun başında ise parti geliyor. Kürt gericiliği, Türk oligarşisi ve bölgenin diğer gerici güçleri parti gerçeğine saldırıyorlar. Bunlar partiyi en büyük tehlike ve tehdit olarak görüyorlar. Demokratik gelişmeyi yaratan ve yürüten partiyi tasfiye ederek kendilerini egemen kılmak istiyorlar.

Her gerici güç yıkılmamak için direnir. Temelleri ne kadar zayıflarsa zayıflasın, kendini sürdürmek için belli bir direnç gösterir. Bu direncin örgütlü bir mücadeleyle ortadan kaldırılması gerekir. Bizim için şiddet olgusu tümden ortadan kalkmış değildir. Uluslararası komplo süreci devam etmektedir. Ulusal demokratik gelişmeleri kendi çıkarları gereği ortadan kaldırmak isteyen güçler hala vardır. Bunu hiçbir zaman göz ardı edemeyiz. Genel gelişmenin yönü demokratikleşmeden yanadır; iç dış gelişmeler bunu dayatıyor. Ama buna karşıt olan güçler vardır. Demokratikleşmeyi ve demokrasi güçlerini tasfiye ederek kendi çıkar düzenini biraz daha uzatmak isteyen güçler hala vardır.

Demokratik kurtuluş süreci bu yüzden çok çetin bir mücadeleye tanık olacaktır. Bu mücadelenin bilincini, örgütünü ve olanaklarını yaratan ve halkı ayağa kaldırarak günümüze taşıyan parti öncülüğü, bunu başarıyla sonuca götürmesini de bilecektir.

TÜM PARTİ YAPISINA

Zilan ve Sema gerçeği özgür kadının dirilişidir

● PJA Parti Meclisi

"Tarihte biliyorsunuz kıblegâhlar var, kutsal mabetler var. Onların içinde kutsal tanrı veya tanrıçalar vardır. Onların ardılları, onların mensupları uygun günlerde gidip o mabetlere kapanırlar. 'Affet bizi' diye secde ederler, yalvarır, yakarırlar. Bu yoldaşlar öyle yoldaşlardır. Bir mabede gider gibi huzurlarında eğileceksiniz, secdeye kapanacaksınız, af dileyeceksiniz ve güç alıp kendinizi temiz kılacaksınız."

Parti Önderliği

İnsan yüreğinin, vicdanının, düşüncesinin ve insana dair tüm güzelliklerin kadın eliyle ve kadın özüyle topraktan alınıp toprağa ekildiği, kökleştiği, baharlaştığı, Mezopotamya coğrafyasında bir sıcak haziranı daha yaşıyoruz. Kökleri İştar'a uzanan özgürlük, güzellik ve yaşam savaşımının örgütlü gücü PJA olarak, haziranın kutsallığında Zilan ve Sema'nın kıblegâhında "Tanrıçalarla Buluşma" andımızla bu yüce değerlerimizin önünde saygıyla eğiliyor, özgürlüğe, yaşamı yaratmaya dair işlediğimiz tüm günahlarımızdan dolayı onların affına sığınıyoruz. Yeni bir haziranı karşılarken, onlara verdiğimiz sözlerimizi yeterince yerine getirememenin burukluğu ile de olsa; özgürlüğe sonsuz inançla, bağlılıkla, tutkuyla daha fazla adanmanın sözünü yineliyoruz. Başta PJA militanları olmak üzere tüm parti militanlarını her gün onların mabedine girmeye, af dilemeye ve onların özgürlük ateşinde yıkanıp arınmaya bu mabetten daha temiz bir yürekle çıkmaya çağırıyoruz!

Tarih öncesi süreçte bir Tanrıçalar diyarı olan Mezopotamya, uygarlığın gelişim süresince de üç büyük kutsal dine kaynaklık eden bir coğrafya olmuştur. İnsanlığın doğuşu, uygarlığın gelişimi, birçok önemli buluşlar, felsefenin düşüncenin temeli hep bu topraklara dayanmıştır. Tarihsel süreçlerin önemli bir bölümünde de bu topraklarda büyük insanlar yaşamış, yaşam büyük arayışların etrafında gelişmiştir. İnsanların yaşamlarını adadıkları en eski ideolojiler, ütopyalar ülkesi olmuştur Mezopotamya. Ortadoğu ve özellikle Mezopotamya'da doğan tüm düşüncelerin, felsefelerin, ideolojilerin başlangıcında ve özünde eşitlik, adalet ve barış vardır. Bu özelliklerin hepsi Mezopotamya yaşam kültürüne damgasını vuran kadın özüne aittir. Ancak sınıflı toplum gerçeğinin ve uygarlığın gelişimi ile birlikte kadın bu coğrafyada da giderek güçten düşürülmüş, yaşamın dışına atılmış ve cüceleştirilmiştir. Doğaya ve insan özüne yakın olan kadının damgasını taşıyan anaerkil sistemin doğduğu, kadının yaşam, güzellik ve aşk gücüyle tanrıçalaştığı bu topraklar, zamanla kadının mezarı haline getirilmiştir. Bu en fazla da Kürt halk gerçekliği açısından böyle olmuştur. Yaşam ve kadının eş anlamlı olması sadece dilde kalmış, kadının yaşamdan, güçten, güzellikten ve aşktan giderek uzaklaştırılması yaşanmıştır. Hatta yaşamın, aşkın ve güzelliğin vurulduğu bir zemin haline getirilmiştir. Bu, insanı insana, erkeği kadına ve insanı doğaya yabancılaştıran, kendi özüyle sürekli çeliştiren önemli bir yaşamsal sorun olarak gittikçe derinleşmiştir. Ve bu topraklarda yaşamı nefessiz kılan, kadın ve erkeği oldukça çirkinleştiren bir düzeye ulaşmıştır. Yaşamı, aşkı, savaşı ve tüm güzellikleri yitirmenin, kimliksizleşmenin en temel zemini haline getirilmiştir. En amansız, en derin ve en gizli kalmış bir çelişki, çözümlenmemiş ve dokunulmamış bir sır gibi... Bu çelişki giderek derinleşmiş ve her şeyi yutan bir dipsiz kuyu halini almıştır. Yaşam adına kurulan ve insanların yüreklerini, beyinlerini küçük amaçlı dünyalara kilitleyen sistem ya da sistemsizlik, örgütsüzlük, düşüncesizlik, ütopyasızlık insanı boğacak düzeye ulaşmıştır. İşte PKK böyle bir aşamada bu gerçekliğin kendisine karşı bir red hareketi olarak doğmuştur.

Zilan'ı yaratan özgürlük tutkusunun büyüklüğüdür

Kuralları konulmuş, sınırları belirlenmiş, yürekleri ve beyinleri önceden yaratılmış bir yaşamı elinin tersiyle itmek ve "ben buna yaşam demiyorum, yaşamı kendi kimliğimle, özgür düşünce ve irademle, kendi ellerimle kuracağım" demek, Kürdistan gerçeğinde amansız bir mücadeleyi ve büyük bir eylemi doğurmuştur. PKK'nin başlattığı mücadelenin bu kadar şiddetli geçmesi de bundandır. Hele söz konusu kadın gerçeği olunca bu çok daha zor olmuş, bazı yönleriyle çok trajik gelişmiştir. Çünkü kölelik düzeyi, yaşam dışına itilmişlik, düşünceden uzaklaştırılmışlık ve iradesizlik çok derinleşmiştir. Bu gerçeği yıkmak, özgür kadını yaratmak; kadını yaşamın, siyasetin dışına iterek küçük dünyalara hapseden gelenekleri, duyguları, güdüleri, ön yargıları, tüm güçsüzlükleri parçalamaktan geçmektedir. Bu, dünyanın en zorlu yaşam biçimidir. Bir taraftan yaşanılanların yaşam olmadığını, yaşam adına sunulanın korkunç bir düşürme, kimliksizleştirme olduğunu görmek, böylesi bir yaşam gerçeğini süreklileştiren kadın-erkek kişiliklerine öfke duymak; ama bir yandan da alternatif kadın kişiliğini tam oluşturamamak, bu gerçeklikten tam kurtulamamak! İşte Zilan arkadaşın eylemi, eylemin kahramanlık düzeyi ve şiddeti bu gerçeklikte gizlidir. Dağ doruklarından kopan bir çağlayanın şiddetinde olmazsa, bu özgürlük çığlığı duyulmaz. Bütün sistem, ilişkiler gerçeği, yaşam biçimleri ancak böyle bir yaklaşımla sarsılabilir, yerle bir olabilir. Kadının, kendisi için belirlenmiş geleneksel, geri, egemenlikli düzen sınırlarını aşmasının, özgürlüğe ulaşmasının kolay olmadığı, öyle salt istemekle olmayacağı bu eylemle de kanıtlanmıştır. Korkunç acı veren, zorlayan bir çelişkinin şiddeti karşısında, kadın yüreğinde doğan özgürlük tutkusunun büyüklüğüdür Zilan yoldaşı yaratan. Yine her şeyiyle tüketilmiş bir yaşam gerçeğine karşı bir tepki olarak, kadın yüreğinde yeşeren büyük yaşam aşkıdır. Bu aşkı, bu sınırsız özgürlük tutkusunu en iyi anlayan ve en iyi yorumlayan da tabii ki onun yaratıcısı Başkan Apo'dur. "Zilan aslında eylemiyle sadece karşısındaki düşmanı mahkum etmedi; daha çok kadına dayatılan, onu iğne ucu kadar basit yaşam endişelerine bağlayan, onun büyük özgür yaşam tutkusunu yok eden ve büyük eylemli olmasının önündeki her şeye büyük bir başkaldırıydı. Ve bunu bizzat vasiyeti dile getirmiştir. Büyük özgürlüklü yaşamın büyük eylemlilik tarzı."

Sema YÜCE (Serhildan) — Zeynep KINACI (Zîlan)

> "**Kuralları konulmuş, sınırları belirlenmiş, yürekleri ve beyinleri önceden yaratılmış bir yaşamı elinin tersiyle itmek ve 'ben buna yaşam demiyorum, yaşamı kendi kimliğimle, özgür düşünce ve irademle, kendi ellerimle kuracağım' demek, Kürdistan gerçeğinde amansız bir mücadeleyi ve büyük bir eylemi doğurmuştur.**"

Bu sözler eylemin kapsamını, büyüklüğünü ortaya çıkaran temeli de izah ediyor. Aslında Zilan yoldaş, eylemiyle tarihin başlangıcındaki kadın büyüklüğüne ve tanrıçalaşan kadın gerçeğine uzanan bir köprü olmuştur. Bu eylem, kadının tarihin başlangıcında bu topraklarda yarattığı görkeme, büyüklüğe, yaratıcılığa ve yaşam gücüne duyulan büyük bir özlem ve ona ulaşma istemidir. İştar'dan sonra kadının bu topraklarda yaşadığı düşürülmüşlüğe büyük tepkidir. Böylesi kahramanca bir eylemin ve onun gerçekleştireni olan Tanrıça Zilan'ın bu topraklardan çıkması tesadüf değildir, olamaz. Bu topraklarda doğan, büyüyen kadın eksenli sistemin, kadın özünün büyük acılar ve boğuşmalar sonucunda da olsa üzerine serpilen ölü toprağından kurtulup yeniden yeşermesi, canlanmasıdır. Tarih boyunca bu topraklarda peygamberleri, bilim adamlarını, çok değerli düşünürleri yaratan büyük yaşam arayışının; günümüzde insanlığın kurtuluş umudunu da yaratma temelinde zirveleşmesidir. Ve aynı zamanda yaşamın doğduğu topraklara yaşamsızlığı, aşkın doğup büyüdüğü topraklara aşksızlığı, kadının tanrıçalaştığı topraklara düşürülmüş kadını dayatan her şeye duyduğu sınırsız bir öfke temelinde, Zilan, Başkan Apo öncülüğünde yaratılan çağdaş neolitik devrimin tanrıçası olmuştur.

Zilan, bir Kürt kadınının, sınıflı toplum gerçeğine, halkları, kadını köleleştirme gerçeğine karşı en örgütlü, en şiddetli tepkisidir. PKK öncülüğünde yürütülen ulusal kurtuluş mücadelesinin evrensel boyutunun yanı sıra, özgür kadın, özgür erkek, özgür yaşam boyutunun pratik ifadesine kavuşmuş bir manifestodur. Kürt halk tarihinde olduğu kadar kadın tarihi açısından da özgürlüğü, aşkı ve yaşamı yeniden yaratmanın tarzını, yöntemini, dilini en radikal ortaya koyan bir çizgidir. Bu çizginin radikalliği, varolanı reddetmek, ona kesin bir sınır koymak ve yeniye olan ihtiyacın tarihselliğini derinden kavramakla bağlantılıdır. Yeniyi yaratmanın amansız mücadelesinde, bireyin kendi rolünü oynayacağı tarihi anı yakalayarak, birey olmaktan çıkıp tarihsel bir büyüklüğe ulaştığı an, tarihin gelişim seyrine müdahale ettiği andır. Böyle bir gerçekleşmenin adı olan Zilan yoldaşın gerçekleştirdiği eylemin büyüklüğü, tarihsel anı yakalamış olmasındandır. O, dönemin ruhunu yakaladı ve emrini aldı, yerinde ve zamanında yerine getirdi. Her halkın tarihinde böyle anlar vardır. Bunlar öyle anlardır ki; çelişki en derinden yaşanır, yaşamın akışı önünde engeller çoğalır. Tıkanma tekrarı, tekrar giderek yozlaşmayı getirir. Sorunu herkes yaşar, tartışır, ama çözüme, çıkış yoluna bir türlü gidilemez. Alışkanlıklardan, güçsüzlüklerden, örgütsüzlüklerden vazgeçilmez. Yaşam ölür, nefes alamaz. Birbirine benzeşir insanlar, çare çıkmaz. Vicdanın sesi, yüreğin, duyguların sesi kesilir, gözü körelir. Duyumsanmaz, görülmez, duyulmaz birçok gerçeklik. Ve işte öylesi anlarda çıkar büyük insanlar, tanrılaşır, tanrıçalaşır, peygamberleşir. Yaşamın önünü tıkayan tüm engellerin aşılmasını, sorunların çözümünü gösteren bir şimşek gibi çakar. Yaşamın önünü açar, düşüncenin, duygunun, bir bütün yaşamın dili olur, aktığı kanal olur. Yaşamanın, mücadelenin, sevginin ilkelerini kanunlarını koyar, bir manifesto olur. Özgürlük Manifestosu! İşte Zilan yoldaş öyle bir anı yakaladı ve tanrıçalaştı, ölümsüzleşti. Arada binlerce kilometre olsa da, Parti Önderliğimizin yüreğini, düşüncelerini, gözlerindeki yaşam, mücadele, özgürlük ateşini en derinden hissetti. Parti Önderliği'ne karşı körelen vicdanlarımızı gördü, büyük bir öfke duydu. Mücadelemizin Önderliksiz bırakılma girişimi olan 6 Mayıs'ı en derinden yaşadı. Bu pervasız saldırı karşısında bile kendisini güçlü gerçekleştirmeyi başaramayan, işbirlikçi çete çizgisine zemin olan, tıkanmış kadro gerçeğini, onun yaşam-savaş anlayışındaki yanılgılarını, mücadeleyi zorlayan boyutlarını gördü. Parti Önderliği'nin tanrısal yalnızlığını ve ona amansızca saldıran tanrıların acımasızlığını hissetti yürekten. '96 yılında içten ve dıştan Parti Önderliği'ne, partiye, halka dayatılan kölelik felsefesi karşısında halkın, kadının özgürlük çizgisi ve Önderliğin yoldaşı olmaya sınırsız adadı kendisini. Uluslararası komplo tarafından Parti Önderliğimizin şahsında, O'nun yarattığı özgür yaşam alternatifinin nasıl yok edilmek istendiğini, bu konuda sistemin gözü karalığını gördü ve bununla mücadele etme emrini ilk O aldı. Parti içerisinde işbirlikçi-çete eğiliminin kendisini kurumlaştırmak istediği, yaşam ve savaş anlayışını partiye dayattığı bir ortamda, özgürlük yaşamını en güçlü savunmanın ve zaferle taçlandırmanın çizgisi oldu. Çünkü eylemi ile sadece uluslararası komploya değil, aynı zamanda parti içinde bir türlü özgür yaşam seçeneğine gelmeyen anlayış ve yaklaşımlara karşı da güçlü bir darbe oldu.

Devamı sayfa 28'de